

Matematyka

Wymagania na ocenę dopuszczającą (2).

obejmują wiadomości i umiejętności umożliwiające uczniowi dalszą naukę, bez których uczeń nie jest w stanie zrozumieć kolejnych zagadnień omawianych podczas lekcji i wykonywać prostych zadań nawiązujących do sytuacji z życia codziennego.

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM			WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I. Liczby i działania	<ul style="list-style-type: none"> pojęcie składnika i sumy, pojęcie odjemnej, odjemnika i różnicy, pojęcie czynnika i iloczynu, pojęcie dzielnej, dzielnika i ilorazu, niewykonalność dzielenia przez 0 <ul style="list-style-type: none"> pojęcie reszty z dzielenia , zapis potęgi , kolejność wykonywania działań, gdy nie występują nawiasy , pojęcie osi liczbowej. 	<ul style="list-style-type: none"> prawo przemienności dodawania rolę liczb 0 i 1 w poznanych działaniach, prawo przemienności mnożenia, potrzebę dostosowania jednostki osi liczbowej do zaznaczanych liczb 	<ul style="list-style-type: none"> pamięciowo dodawać liczby w zakresie 200 bez przekraczania progu dziesiętkowego i z jego przekraczaniem, pamięciowo odejmować liczby w zakresie 200 bez przekraczania progu dziesiętkowego i z jego przekraczaniem, powiększać lub pomniejszać liczby o daną liczbę naturalną , obliczać, o ile większa (mniejsza) jest jedna liczba od drugiej, tabliczkę mnożenia , pamięciowo dzielić liczby dwucyfrowe przez jednocyfrowe w zakresie tabliczki mnożenia, mnożyć liczby przez 0, posługiwać się liczbą 1 w mnożeniu i dzieleniu , pamięciowo mnożyć liczby jednocyfrowe przez dwucyfrowe w zakresie 200 , pamięciowo dzielić liczby dwucyfrowe przez jednocyfrowe lub dwucyfrowe w zakresie 100, pomniejszać lub powiększać liczbę n razy, obliczać, ile razy większa (mniejsza) jest jedna liczba od drugiej, obliczać wartości dwudziałaniowych wyrażeń arytmetycznych zapisanych bez użycia nawiasów , obliczać wartości dwudziałaniowych wyrażeń arytmetycznych zapisanych z użyciem nawiasów, przedstawiać liczby naturalne na osi liczbowej, odczytywać współrzędne punktów na osi liczbowej . 	

<p>II. Systemy zapisywania liczb</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dziesiętkowy system pozycyjny, • pojęcie cyfry, • znaki nierówności $< i >$ • algorytm dodawania i odejmowania dziesiątkami, setkami, tysiącami, • zależność pomiędzy złotym a groszem, • nominały monet i banknotów używanych w Polsce, • zależności pomiędzy podstawowymi jednostkami długości, • zależności pomiędzy podstawowymi jednostkami masy, • cyfry rzymskie pozwalające zapisać liczby <ul style="list-style-type: none"> - nie większe niż 30 , • podział roku na kwartały, miesiące i dni, • nazwy dni tygodnia, 	<ul style="list-style-type: none"> • dziesiętkowy system pozycyjny, • różnicę między cyfrą a liczbą 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisywać liczbę za pomocą cyfr, • czytać liczby zapisane cyframi, • zapisywać liczby słowami, • porównywać liczby, • dodawać i odejmować liczby z zerami na końcu: <ul style="list-style-type: none"> - o jednakowej liczbie zer , • mnożyć i dzielić przez 10,100,1000, • zamieniać złote na grosze i odwrotnie , • porównywać i porządkować kwoty podane: <ul style="list-style-type: none"> - w tych samych jednostkach , • zamieniać długości wyrażane w różnych jednostkach , • zamieniać masy wyrażane w różnych jednostkach, • przedstawiać za pomocą znaków rzymskich liczby: <ul style="list-style-type: none"> - nie większe niż 30 , - nie większe niż 30 , • zapisywać daty , • zastosować liczby rzymskie do 30 do zapisywania dat, • posługiwać się zegarami wskazówkowymi i elektronicznymi , • zapisywać cyframi podane słownie godziny, • wyrażać upływ czasu w różnych jednostkach . 	
<p>III. Działania pisemne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • algorytm dodawania pisemnego, • algorytm odejmowania pisemnego, • algorytm mnożenia pisemnego przez liczby jednocyfrowe, • algorytm dzielenia pisemnego przez liczby jednocyfrowe 		<ul style="list-style-type: none"> • dodawać pisemnie liczby bez przekraczania progu dziesiętkowego i z przekraczaniem jednego progu dziesiętkowego, • odejmować pisemnie liczby bez przekraczania progu dziesiętkowego i z przekraczaniem jednego progu dziesiętkowego, • mnożyć pisemnie liczby dwucyfrowe przez jednocyfrowe, • powiększać liczby n razy, • dzielić pisemnie liczby wielocyfrowe przez jednocyfrowe, • pomniejszać liczbę n razy . 	
<p>IV. Figury geometryczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podstawowe figury geometryczne , • jednostki długości, • zależności pomiędzy jednostkami długości, • pojęcie kąta, • rodzaje kątów: <ul style="list-style-type: none"> - prosty, ostry, rozwarty , • jednostkę miary kąta, • pojęcie wielokąta , • elementy wielokątów oraz ich nazwy, • pojęcia: prostokąt, kwadrat, • własności prostokąta i kwadratu, • sposób obliczania obwodów prostokątów i kwadratów, • pojęcia koła i okręgu, • elementy koła i okręgu. 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: prosta, półprosta, odcinek, • pojęcie prostych prostopadłych , • pojęcie prostych równoległych , • możliwość stosowania różnorodnych jednostek długości, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawać podstawowe figury geometryczne, • kreślić podstawowe figury geometryczne, • rozpoznawać proste prostopadłe oraz proste równoległe, • kreślić proste prostopadłe oraz proste równoległe: <ul style="list-style-type: none"> - na papierze w kratkę, • rozpoznawać odcinki prostopadłe oraz odcinki równoległe, • zamieniać jednostki długości, • mierzyć długości odcinków, • kreślić odcinki danej długości, • klasyfikować kąty, • kreślić poszczególne rodzaje kątów, • mierzyć kąty, • nazwać wielokąt na podstawie jego cech, • kreślić prostokąt, kwadrat o danych wymiarach lub przystający do danego: <ul style="list-style-type: none"> - na papierze w kratkę, • wyróżniać spośród czworokątów prostokąty i kwadraty, • obliczać obwody prostokąta i kwadratu, • wyróżniać spośród figur płaskich koła i okręgi, 	

V. Ułamki zwykłe	<ul style="list-style-type: none"> pojęcie ułamka jako części całości, zapis ułamka zwykłego, 	<ul style="list-style-type: none"> pojęcie ułamka jako części całości 	<ul style="list-style-type: none"> kreślić koło i okrąg o danym promieniu , zapisywać słownie ułamek zwykły, zaznaczać część: <ul style="list-style-type: none"> figury określoną ułamkiem , zapisywać słownie ułamek zwykły i liczbę mieszaną, porównywać ułamki zwykłe o równych mianownikach. 	
VI. Ułamki dziesiętne	<ul style="list-style-type: none"> dwie postaci ułamka dziesiętnego, 		<ul style="list-style-type: none"> zapisywać i odczytywać ułamki dziesiętne, porównywać dwa ułamki dziesiętne o tej samej liczbie cyfr po przecinku. 	
VII. Pola figur	<ul style="list-style-type: none"> pojęcie kwadratu jednostkowego, jednostki pola, algorytm obliczania pola prostokąta i kwadratu. 	<ul style="list-style-type: none"> pojęcie pola jako liczby kwadratów jednostkowych. 	<ul style="list-style-type: none"> mierzyć pola figur: <ul style="list-style-type: none"> kwadratami jednostkowymi, obliczać pola prostokątów i kwadratów. 	
VIII. Prostopadłościany i sześciiany	<ul style="list-style-type: none"> pojęcie prostopadłościanu 		<ul style="list-style-type: none"> wyróżniać prostopadłościany spośród figur przestrzennych. 	

Wymagania na ocenę dostateczną (3)

obejmują wiadomości stosunkowo łatwe do opanowania, przydatne w życiu codziennym, bez których nie jest możliwe kontynuowanie dalszej nauki.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I. Liczby i działania	<ul style="list-style-type: none"> prawo przemienności dodawania, prawo przemienności mnożenia, pojęcie potęgi, uporządkować podane w zadaniu informacje, zapisać rozwiązanie zadania tekstowego, kolejność wykonywania działań, gdy występują nawiasy 	<ul style="list-style-type: none"> porównywanie różnicowe, porównywanie ilorazowe, że reszta jest mniejsza od dzielnika, potrzebę porządkowania podanych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> dopełniać składniki do określonej wartości, obliczać odjemną (lub odjemnik), znając różnicę i odjemnik (lub odjemną) powiększać lub pomniejszać liczby o daną liczbę naturalną, obliczać, o ile większa (mniejsza) jest jedna liczba od drugiej, obliczać liczbę wiedząc, o ile jest większa (mniejsza) od danej, rozwiązywać jednodziałaniowe zadania tekstowe , pamięciowo mnożyć liczby przez pełne dziesiątki, setki, obliczać jeden z czynników, mając iloczyn i drugi czynnik, rozwiązywać jednodziałaniowe zadania tekstowe, sprawdzać poprawność wykonania działania , 	

			<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać jednodziałaniowe zadania tekstowe, • pomniejszać lub powiększać liczbę n razy, • obliczać liczbę, wiedząc, ile razy jest ona większa (mniejsza) od danej, • obliczać, ile razy większa (mniejsza) jest jedna liczba od drugiej, • rozwiązywać zadania tekstowe jednodziałaniowe, • wykonywać dzielenie z resztą, • obliczać dzielną, mając iloraz, dzielnik oraz resztę z dzielenia, - rozwiązywać jednodziałaniowe zadania tekstowe, • czytać ze zrozumieniem zadania tekstowe, • odpowiadać na pytania zawarte w prostym zadaniu tekstowym, • czytać tekst ze zrozumieniem, • odpowiadać na pytania zawarte w tekście, • układać pytania do podanych informacji, • ustalać na podstawie podanych informacji, na które pytania nie można odpowiedzieć, • rozwiązywać wielodziałaniowe zadania tekstowe, • obliczać wartości wielodziałaniowych wyrażeń arytmetycznych z uwzględnieniem kolejności działań, nawiasów i potęg, • odczytywać współrzędne punktów na osi liczbowej 	
II. Systemy zapisywania liczb	<ul style="list-style-type: none"> • znaki nierówności $<$ i $>$, • algorytm mnożenia i dzielenia liczb z zerami na końcu, • podział roku na: <ul style="list-style-type: none"> • liczby dni w miesiącach, • pojęcie wieku, • pojęcie roku zwykłego, roku przestępnego oraz różnice między nimi, • zależności pomiędzy jednostkami czasu 	<ul style="list-style-type: none"> • znaczenie położenia cyfry w liczbie, • związek pomiędzy liczbą cyfr, a wielkością liczby, • korzyści płynące z umiejętności pamięciowego wykonywania działań na dużych liczbach, • możliwość stosowania monet i banknotów o różnych nominałach do uzyskania jednakowych kwot, • możliwość stosowania różnorodnych jednostek długości, • możliwość stosowania różnorodnych jednostek masy, • rzymski system zapisywania liczb, • różne sposoby zapisywania dat, • różne sposoby przedstawiania upływu czasu 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkować liczby w skończonym zbiorze, • dodawać i odejmować liczby z zerami na końcu: o różnej liczbie zer, • mnożyć i dzielić przez liczby z zerami na końcu, • porównywać sumy i różnice, nie wykonując działań, • zamieniać grosze na złote i grosze, • porównywać i porządkować kwoty podane: <ul style="list-style-type: none"> - w różnych jednostkach, • obliczać, ile złotych wynosi kwota złożona z kilku monet lub banknotów o jednakowych nominałach, • obliczać koszt kilku kilogramów lub połowy kilograma produktu o podanej, • obliczać łączny koszt kilku produktów o różnych cenach, • obliczać resztę, • porównywać odległości wyrażane w różnych jednostkach, 	

			<ul style="list-style-type: none"> • zapisywać wyrażenia dwumianowane przy pomocy jednej jednostki, • obliczać sumy i różnice odległości zapisanych w postaci wyrażen dwumianowanych, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z jednostkami długości, • porównywać masy produktów wyrażane w różnych jednostkach, • rozwiązywać zadania tekstowe powiązane z masą, • obliczać upływu czasu związany z kalendarzem, - zapisywać daty po upływie określonego czasu, • obliczać upływu czasu związany z zegarem 	
III. Działania pisemne	<ul style="list-style-type: none"> • algorytm mnożenia pisemnego przez liczby zakończone zerami. 	<ul style="list-style-type: none"> • porównywanie różnicowe, • porównywanie ilorazowe, 	<ul style="list-style-type: none"> • odejmować pisemnie liczby z przekraczaniem kolejnych progów dziesiętkowych, • sprawdzać poprawność odejmowania pisemnego, • obliczać różnice liczb opisanych słownie, • obliczać odjemnik, mając dane różnicę i odjemną, • obliczać jeden ze składników, mając dane sumę i drugi składnik, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem odejmowania pisemnego, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia pisemnego, • sprawdzać poprawność dzielenia pisemnego, • wykonywać dzielenie z resztą. 	
IV. Figury geometryczne	<ul style="list-style-type: none"> • zapis symboliczny prostych prostopadłych i prostych równoległych, • definicje odcinków prostopadłych i odcinków równoległych, • elementy kąta, • symbol kąta prostego, • zależność między długością promienia i średnicy, • pojęcie skali. 	<ul style="list-style-type: none"> • różnice pomiędzy dowolnym prostokątem a kwadratem, • różnicę między kołem i okręgiem, • pojęcie skali. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawać proste prostopadłe oraz proste równoległe – na papierze gładkim, • kreślić proste prostopadłe oraz proste równoległe przechodzące przez dany punkt, • określać wzajemne położenia prostych na płaszczyźnie, • kreślić odcinki, których długość spełnia określone warunki, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z pomiarem odcinków, • rysować wielokąt o określonych kątach, • kreślić kąty o danej mierze, • określać miarę poszczególnych rodzajów kątów, 	

			<ul style="list-style-type: none"> • rysować wielokąt o określonych cechach, • na podstawie rysunku określać punkty należące i nienależące do wielokąta, • kreślić prostokąt, kwadrat o danych wymiarach lub przystający do danego: <ul style="list-style-type: none"> – na papierze gładkim, • obliczać długość boku kwadratu przy danym obwodzie, • kreślić promienie, cięciwy i średnice okręgów lub kół. 	
V. Ułamki zwykłe	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie liczby mieszanej, jako sumy części całkowitej i ułamkowej, • sposób porównywania ułamków o równych licznikach lub mianownikach, • pojęcie ułamka nieskracalnego, • algorytm skracania i algorytm rozszerzania ułamków zwykłych, • pojęcie ułamków właściwych i niewłaściwych, 	<ul style="list-style-type: none"> • ułamek, jak każdą liczbę można przedstawić na osi liczbowej, • ułamek można zapisać na wiele sposobów. 	<ul style="list-style-type: none"> • za pomocą ułamka opisywać część figury lub część zbioru skończonego, - część zbioru skończonego opisanego ułamkiem, • rozwiązywać zadania tekstowe, w których do opisu części skończonego zbioru zastosowano ułamki, • za pomocą liczb mieszanych opisywać liczebność zbioru skończonego, • obliczać upływ czasu podany przy pomocy ułamka lub liczby mieszanej, • zamieniać długości oraz masy wyrażone częścią innej jednostki, • przedstawiać ułamek zwykły na osi, • zaznaczać liczby mieszane na osi, • odczytywać współrzędne ułamków i liczb mieszanych na osi liczbowej, • porównywać ułamki zwykłe o równych licznikach, • odróżniać ułamki właściwe od niewłaściwych, • zamieniać całości na ułamki niewłaściwe. 	

<p>VI. Ułamki dziesiętne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nazwy rzędów po przecinku, • pojęcie wyrażenia jednomianowanego i dwumianowanego, • zależności pomiędzy jednostkami długości, • zależności pomiędzy jednostkami masy, • różne sposoby zapisu tych samych liczb, • algorytm porównywania ułamków dziesiętnych 	<ul style="list-style-type: none"> • dziesiętkowy układ pozycyjny z rozszerzeniem na części ułamkowe, • możliwość przedstawiania długości w różny sposób, • możliwość przedstawiania masy w różny sposób, • że dopisywanie zer na końcu ułamka dziesiętnego ułatwia zamianę jednostek i nie zmienia wartości liczby. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawiać ułamki dziesiętne na osi liczbowej, • zamieniać ułamki dziesiętne na zwykłe, • zapisywać podane kwoty w postaci ułamków dziesiętnych, • zastosować ułamki dziesiętne do wyrażania długości w różnych jednostkach, • zastosować ułamki dziesiętne do wyrażania masy w różnych jednostkach, • zapisywać ułamki dziesiętne z pominięciem końcowych zer, • wyrażać długość i masę w różnych jednostkach, • zamieniać wyrażenia dwumianowane na jednomianowane i odwrotnie. 	
<p>VII. Pola figur</p>			<ul style="list-style-type: none"> • mierzyć pola figur: <ul style="list-style-type: none"> - trójkątami jednostkowymi itp., • budować figury z kwadratów jednostkowych 	
<p>VIII. Prostopadłościany i sześciiany</p>	<ul style="list-style-type: none"> • elementy budowy prostopadłościanu, • pojęcie siatki prostopadłościanu. 		<ul style="list-style-type: none"> • wyróżniać sześciiany spośród figur przestrzennych, • wskazywać elementy budowy prostopadłościanu, • wskazywać w prostopadłościanie ściany prostopadłe i równoległe oraz krawędzie prostopadłe i równoległe: <ul style="list-style-type: none"> - na modelu, • obliczać sumę długości krawędzi i sześcianu, • rysować siatki prostopadłościanów i sześcianów, • projektować siatki prostopadłościanów i sześcianów, • sklejać modele z zaprojektowanych siatek, • podawać wymiary prostopadłościanów na podstawie siatek. 	

Wymagania na ocenę dobrą (4).

obejmują wiadomości i umiejętności o średnim stopniu trudności, które są przydatne na kolejnych poziomach kształcenia.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą i dostateczną):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I. Liczby i działania	<ul style="list-style-type: none"> kolejność wykonywania działań, gdy występują nawiasy i potęgi 	<ul style="list-style-type: none"> związek potęgi z iloczynem 	<ul style="list-style-type: none"> obliczać dzielną (lub dzielnik), mając iloraz i dzielnik (lub dzielną), rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia z resztą, obliczać kwadraty i sześciiany liczb, tworzyć wyrażenia arytmetyczne na podstawie opisu i obliczać ich wartości, ustalać jednostkę osi liczbowej na podstawie danych o współrzędnych punktów. 	
II. Systemy zapisywania liczb	<ul style="list-style-type: none"> pojęcia: masa brutto, netto, tara 		<ul style="list-style-type: none"> obliczać łączną masę produktów wyrażoną w różnych jednostkach, zapisywać wyrażenia dwumianowane przy pomocy jednej jednostki, rozwiązywać zadania tekstowe związane pojęciami masa brutto, netto i tara, rozwiązywać zadania tekstowe związane z wpływem czasu 	
III. Działania pisemne			<ul style="list-style-type: none"> rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia pisemnego 	
IV. Figury geometryczne	<ul style="list-style-type: none"> rodzaje kątów: <ul style="list-style-type: none"> pełny, półpełny, 	<ul style="list-style-type: none"> pojęcia: łamana 	<ul style="list-style-type: none"> rozwiązywać zadania tekstowe związane z kątami, obliczać długość boku prostokąta przy danym obwodzie i długości drugiego boku, kreślić promienie, cięciwy i średnice okręgów lub kół spełniające podane warunki, obliczać długości odcinków w skali lub w rzeczywistości, obliczać rzeczywiste wymiary obiektów narysowanych w skali. 	

V. Ułamki zwykłe	• algorytm zamiany liczb mieszanych na ułamki niewłaściwe.		<ul style="list-style-type: none"> • ustalać jednostkę na osi liczbowej na podstawie danych o współrzędnych punktów, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem porównywania ułamków zwykłych, • zapisywać ułamki zwykłe w postaci nieskracalnej, • zamieniać liczby mieszane na ułamki niewłaściwe, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem zamiany ułamków zwykłych. 	
VI. Ułamki dziesiętne			<ul style="list-style-type: none"> • porządkować ułamki dziesiętne, • porównywać dowolne ułamki dziesiętne, • porównywać wielkości podane w różnych jednostkach. 	
VII. Pola figur			<ul style="list-style-type: none"> • obliczać długość boku kwadratu, znając jego pole, • obliczać długość boku prostokąta, znając jego pole i długość drugiego boku, • obliczać pola figur złożonych z jednakowych modułów i ich części 	
VIII. Prostopadłościany i sześciany			<ul style="list-style-type: none"> • wskazywać w prostopadłościanie ściany prostopadłe i równoległe oraz krawędzie prostopadłe i równoległe - na rysunku, • rysować prostopadłościan w rzucie równoległym, • obliczać sumę długości krawędzi prostopadłościanu, i sześcianu, • obliczać długość krawędzi sześcianu, znając sumę wszystkich jego krawędzi, • projektować siatki prostopadłościanów i sześcianów w skali. 	

Wymagania na ocenę bardzo dobrą (5)

obejmują wiadomości i umiejętności złożone, o wyższym stopniu trudności, wykorzystywane do rozwiązywania zadań problemowych.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą):

	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM	WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ
--	---------------------------------------	----------------------------

Dział programowy	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I. Liczby i działania			<ul style="list-style-type: none"> • zapisywać liczby w postaci potęg, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem potęg 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzegać zasady zapisu ciągu liczb naturalnych, • rozwiązywać nietypowe zadania dotyczące własności liczb, • rozwiązywać nietypowe zadania tekstowe
II. Systemy zapisywania liczb	<ul style="list-style-type: none"> • cyfry rzymskie pozwalające zapisać liczby: - większe niż 30 		<ul style="list-style-type: none"> • przedstawiać za pomocą znaków rzymskich liczby: - większe niż 30, • odczytywać liczby zapisane za pomocą znaków rzymskich: - większe niż 30 	
III. Działania pisemne				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania pisemnego, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem odejmowania pisemnego, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia pisemnego, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia pisemnego
IV. Figury geometryczne	<ul style="list-style-type: none"> • rodzaje kątów: - wklęsły 		<ul style="list-style-type: none"> • obliczać miary kątów przyległych 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania związane z położeniem wskazówek zegara, • rozwiązywać zadania związane z podziałem wielokąta na części będące innymi wielokątami, • rozwiązywać zadania związane z kołem, okręgiem, prostokątem i kwadratem
V. Ułamki zwykłe				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem ułamków do opisu części skończonego zbioru, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem zamiany długości wyrażonych częścią innej jednostki, • zaznaczać i odczytywać ułamki o różnych mianownikach na jednej osi liczbowej, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem porównywania ułamków zwykłych,

				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem zamiany ułamków zwykłych.
VI. Ułamki dziesiętne				<ul style="list-style-type: none"> • znajdować ułamki spełniające zadane warunki.
VII. Pola figur			<ul style="list-style-type: none"> • układać figury tangramowe 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczać pola figur złożonych z kilku prostokątów, • szacować pola figur nieregularnych pokrytych siatkami kwadratów jednostkowych, • określać pola wielokątów wypełnionych siatkami kwadratów jednostkowych, • rysować figury o danym polu.
VIII. Prostopadłościany i sześciany				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem pól powierzchni prostopadłościanów, • obliczać długość krawędzi sześcianu, znając jego pole powierzchni.

Wymagania na ocenę celującą (6)

stosowanie znanych wiadomości i umiejętności w sytuacjach trudnych, nietypowych, złożonych.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą, bardzo dobrą):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM				WYMAGAŃ	WRAZ Z OKREŚLENIEM
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:		
I. Liczby i działania					<ul style="list-style-type: none"> • dostrzegać zasady zapisu ciągu liczb naturalnych, • rozwiązywać nietypowe zadania dotyczące własności liczb, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia z resztą, • rozwiązywać zadania tekstowe 	

				<p>z zastosowaniem potęg,</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać nietypowe zadania tekstowe, • zapisywać jednocyfrowe liczby za pomocą czwórek, znaków działań i nawiasów.
II. Systemy zapisywania liczb				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe związane z zastosowaniem jednostek masy, • zapisywać w systemie rzymskim liczby największe lub najmniejsze, używając podanych znaków, • rozwiązywać nietypowe zadania tekstowe związane z upływem czasu.
III. Działania pisemne				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać wielodziałaniowe zadania tekstowe z zastosowaniem działań pisemnych.
IV. Figury geometryczne				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe związane z prostopadłością i równoległością prostych, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z prostopadłością i równoległością odcinków, • rozwiązywać nietypowe zadania tekstowe dotyczące prostokątów, • obliczać skalę mapy na podstawie długości odpowiedniego odcinka podanego w innej skali.
V. Ułamki zwykłe				<ul style="list-style-type: none"> • porównywać ułamki zwykłe o różnych mianownikach.
VI. Ułamki dziesiętne				<ul style="list-style-type: none"> • obliczać współrzędną liczby zaznaczonej na osi liczbowej, mając dane współrzędne dwóch innych liczb, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem ułamków dziesiętnych, • ustalać zależności pomiędzy nietypowymi jednostkami długości, • zastosować ułamki dziesiętne do wyrażania masy w różnych jednostkach, • określać liczebność zbioru spełniającego podane warunki.
VII. Pola figur				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem pojęcia pola, • wskazywać wśród prostokątów ten, którego obwód jest najmniejszy itp.
VIII. Prostopadłościany i sześciany				<ul style="list-style-type: none"> • stwierdzać, czy rysunek przedstawia siatkę sześcianu, • obliczać pola powierzchni brył złożonych z prostopadłościanów, • obliczać pole bryły powstałej w wyniku wycięcia sześcianu z prostopadłościanu.

Kategorie celów nauczania:

A – zapamiętanie wiadomości

B – rozumienie wiadomości

C – stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych

D – stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych

Jezyk polski

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

NOWE Słowa na start! klasa 4

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Lidii Bancercz, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *NOWE Słowa na start!* w klasie 4. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopelniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
2. Rodzinne spotkania	<ul style="list-style-type: none">• wymienia kolory znajdujące się na obrazie• wymienia postaci występujące na obrazie	<ul style="list-style-type: none">• prezentuje postacie przedstawione na obrazie• określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie	<ul style="list-style-type: none">• określa dominujące na obrazie kolory• opisuje sytuację przedstawioną na obrazie	<ul style="list-style-type: none">• opisuje pierwszy i drugi plan obrazu• opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie• proponuje tematy rozmów postaci przedstawionych na obrazie	<ul style="list-style-type: none">• określa nastrój obrazu i uzasadnia swoją wypowiedź• opowiada o sposobach spędzania wolnego czasu ze swoją rodziną• przedstawia własne zdanie na temat sytuacji sprzyjających zacieśnieniu więzi rodzinnych
3. Witam w moim domu	<ul style="list-style-type: none">• czyta wiersz głośno• wymienia bohaterów wiersza• nazywa wers i strofę• odtwarza wiersz z pamięci	<ul style="list-style-type: none">• czyta wiersz głośno, wyraźnie• przedstawia bohaterów utworu• wskazuje w tekście wiersza wers i strofę	<ul style="list-style-type: none">• czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa• określa temat wiersza	<ul style="list-style-type: none">• czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację• określa cechy gospodarza i cechy gościa	<ul style="list-style-type: none">• prezentuje informacje o autorze wiersza• określa zasady gościnności• przedstawia w nietypowy sposób swój

		<ul style="list-style-type: none"> • wygłasza wiersz z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> • określa dwie cechy gospodarza i dwie cechy gościa • opowiada w 2–3 zdaniach o sytuacji przedstawionej w wierszu • wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada w ciekawy sposób o sytuacji przedstawionej w wierszu • deklamuje wiersz odpowiednio modulując głos i dokonując interpretacji głosowej 	<ul style="list-style-type: none"> • dom, domowników i ulubione przedmioty
<p>4. Co wiesz o swojej rodzinie?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • podejmuje próbę sporządzenia notatki w formie schematu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • sporządza niepełną notatkę o bohaterze utworu w formie schematu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • sporządza notatkę o bohaterze utworu w formie schematu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • sporządza notatkę o bohaterach utworu w formie schematów • wyjaśnia, jak rozumie ostatnie wersy utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze • wyjaśnia pojęcie drzewa genealogicznego • prezentuje informacje o swojej rodzinie w formie drzewa genealogicznego
<p>5. Jak napisać kartkę z życzeniami lub pozdrowieniami?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisuje miejscowość i datę • podejmuje próbę napisania życzeń lub pozdrowień 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisuje adres • redaguje życzenia lub pozdrowienia według wzoru 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zwroty do adresata • redaguje życzenia lub pozdrowienia 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje życzenia lub pozdrowienia odpowiednie do sytuacji i adresata • wskazuje różnice między SMS-em a kartką pocztową • stosuje emotikony 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje poprawnie pod względem językowym, ortograficznym i kompozycyjnym kartkę pocztową z życzeniami lub pozdrowieniami w związku z określoną sytuacją
<p>6., 7. Co wiemy o głoskach, literach i sylabach?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia litery w kolejności alfabetycznej • dzieli wyrazy na sylaby 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej • poprawnie dzieli wyrazy na sylaby • odróżnia głoski i litery 	<ul style="list-style-type: none"> • określa liczbę liter i głosek w podanych wyrazach • poprawnie przenosi wyrazy do następnej linii • odróżnia samogłoski i spółgłoski 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie odróżnia samogłoski i spółgłoski • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego • korzysta z katalogu bibliotecznego

<p>8. Jak korzystać ze słownika?</p>	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje wyrazy w słowniku języka polskiego i słowniku ortograficznym 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje definicje wyrazów w słowniku języka polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje skróty i oznaczenia słownikowe korzysta ze słownika ortograficznego podejmuje próby korzystania ze słownika języka polskiego 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta ze słownika ortograficznego i słownika języka polskiego podejmuje próby korzystania z internetowych wersji słowników 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego i słownika języka polskiego korzysta z internetowych wersji słowników
<p>9. Jak się porozumiewamy?</p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje nadawcę i odbiorcę komunikatu odczytuje najczęściej występujące znaki graficzne i symbole 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia komunikaty słowne, graficzne i dźwiękowe odczytuje znaki graficzne i symbole 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje informacje przekazywane za pomocą gestów i mimiki 	<ul style="list-style-type: none"> przekazuje określone informacje odpowiednimi gestami i mimiką 	<ul style="list-style-type: none"> projektuje znaki graficzne przekazujące określone informacje przekazuje i odczytuje podstawowe słowa w języku migowym
<p>10. Oznajmiam, pytam, rozkazuję...</p>	<ul style="list-style-type: none"> buduje zdania rozdziela zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące 	<ul style="list-style-type: none"> buduje poprawnie proste zdania buduje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące 	<ul style="list-style-type: none"> buduje poprawnie zdania przekształca zdania oznajmujące w zdania pytające 	<ul style="list-style-type: none"> przekształca zdania rozkazujące tak, by wyrażały prośbę 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje różne rodzaje zdań w zależności od zamierzonego celu
<p>11. O czym rozmawiali pani Kropka i pan Przecinek?</p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje znaki interpunkcyjne: kropkę, pytajnik, wykrzyknik stosuje kropkę na końcu zdania 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje znaki interpunkcyjne: kropkę, wykrzyknik, pytajnik 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne: kropkę, wykrzyknik, pytajnik 	<ul style="list-style-type: none"> określa różnicę w treści zdania w zależności od zastosowanego znaku interpunkcyjnego: kropki, wykrzyknika, pytajnika 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje krótki dialog złożony z różnych rodzajów zdań i poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne
<p>12. List Karolka</p>	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno wymienia bohaterów utworu wymienia wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno i cicho przedstawia bohaterów utworu formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho określa narratora opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa 2–3 cechy bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa cechy bohatera przedstawia swoją opinię o bohaterze i jego zachowaniu porównuje doświadczenia bohatera z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie formułuje zasady dobrego zachowania przedstawia pomysły na ciekawe spędzanie wolnego czasu

<p>13–14. Jak napisać list?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisuje miejscowość i datę • wymienia elementy listu • podejmuje próbę napisania listu 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zwrot do adresata • redaguje list według wzoru 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zwroty do adresata • stosuje zwroty grzecznościowe • redaguje list do kolegi 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje różne zwroty do adresata • dzieli tekst na akapity • redaguje list do określonego adresata na podany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, zgodnie z wymogami tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny i wyczerpujący list
<p>15–16. Do czego służy rzeczownik i przez co się odmienia?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje rzeczowniki wśród innych części mowy • podaje liczby, rodzaje i przypadki rzeczownika 	<ul style="list-style-type: none"> • określa rodzaj rzeczownika • odmienia rzeczownik przez liczby i przypadki 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje rzeczowniki w odpowiednich formach 	<ul style="list-style-type: none"> • określa przypadek i liczbę danego rzeczownika 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje rodzaj rzeczowników sprawiających trudności, np. <i>pomarańcza, kontrola, kafelek</i> • poprawnie używa różnych form rzeczowników sprawiających trudności, a w przypadku wątpliwości korzysta ze słownika
<p>17. Dlaczego pani Słowikowa płakała?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno • wymienia bohaterów wiersza • dzieli wiersz na wersy, strofy, • wskazuje rymy, epitety • odtwarza wiersz z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia bohaterów utworu • wskazuje w tekście wiersza wers, strofę, rym • wygłasza z pamięci wiersz 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • wypisuje z wiersza przykłady rymów • określa 2–3 cechy bohaterów wiersza • opowiada w 2–3 zdaniach o sytuacji przedstawionej w wierszu • wskazuje w tekście wiersza epitety • wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • określa cechy bohaterów wiersza • opowiada w ciekawy sposób o sytuacji przedstawionej w wierszu • proponuje własne epitety • deklamuje wiersz, odpowiednio modulując głos i dokonując interpretacji głosowej 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze wiersza • przedstawia własne propozycje nazw oryginalnych dań
<p>18. Dorośli i dzieci</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • określa narratora 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze utworu • sporządza notatkę o szkolnych albo

		przedstawionych w utworze	przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy bohatera • wyszukuje w słowniku języka polskiego znaczenie słowa <i>rytuał</i>	• opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohatera • przedstawia swoją opinię o bohaterze i jego zachowaniu • porównuje doświadczenia bohatera z własnymi	rodzinnych rytuałach i wyjaśnia, czemu one służą
19. „Wszystko jest poezją, każdy jest poetą”	• czyta wiersz głośno • wymienia bohaterów wiersza • rozpoznaje wersy, strofy, epitety	• czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia bohaterów utworu • wskazuje w tekście wiersza wers, strofę, epitet	• czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • przedstawia osobę mówiącą w wierszu • określa kilka cech bohaterki utworu • opowiada w 2–3 zdaniach o bohaterce utworu • wskazuje w tekście wiersza epitety	• czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • określa cechy bohaterki utworu • opowiada w ciekawy sposób o bohaterce wiersza • określa nastrój utworu	• tworzy poetyckie określenia dla zjawisk przyrody przedstawionych na zdjęciach
20. Kto się czubi, ten się lubi	• czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia wydarzenia przedstawione w utworze	• czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze	• czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa osobę opowiadającą o przedstawionych wydarzeniach • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy bohaterki • wyszukuje w słowniku języka polskiego znaczenie słowa <i>anagram</i>	• czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterki • przedstawia swoją opinię o bohaterce i jej zachowaniu • porównuje doświadczenia bohaterki z własnymi	• opowiada w ciekawy sposób o swoich relacjach z rodzeństwem lub przyjaciółmi • układa własne <i>anagramy</i>

<p>21–23. Znam zasady – piszę bezbłędnie!</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady ortograficzne pisowni ó i u poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na: -ów, -ówka, -ówna 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady ortograficzne pisowni ó i u tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z ó wymiennym 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na: -uj, -uje, -unek, -us, -usz, -uch, -ura, -ulec korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje wyrazy z ó niewymiennym 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego poprawnie zapisuje wszystkie wyrazy z trudnością ortograficzną (pisownia ó i u)
<p>24–25. Podsumowanie wiadomości z rozdziału 1.</p>					
<p>26. Wspólne zabawy</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia kolory znajdujące się na obrazie wymienia postaci występujące na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje postacie przedstawione na obrazie określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> określa kolory dominujące na obrazie określa źródło światła opisuje sytuację przedstawioną na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje pierwszy i drugi plan obrazu opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie proponuje tematy rozmów postaci przedstawionych na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź opowiada o innych sposobach spędzania wolnego czasu w gronie rówieśników omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
<p>27. Na skrzydłach marzeń</p>	<ul style="list-style-type: none"> czyta wiersz głośno określa bohatera wiersza wyjaśnia, czym jest wers i epitet wyjaśnia, czym jest ożywienie 	<ul style="list-style-type: none"> czyta wiersz głośno, wyraźnie przedstawia bohatera utworu wskazuje w tekście wiersza wers i epitet rozpoznaje w tekście ożywienie 	<ul style="list-style-type: none"> czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa określa temat wiersza przedstawia osobę mówiącą w wierszu określa kilka cech bohatera utworu opowiada w 2–3 zdaniach o bohaterze utworu wskazuje w tekście wiersza epitety wskazuje w tekście ożywienie 	<ul style="list-style-type: none"> czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację określa cechy bohatera utworu opowiada w ciekawy sposób o bohaterze wiersza i jego marzeniach określa nastrój utworu wskazuje w tekście ożywienie i wyjaśnia jego funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje informacje o autorze wiersza wymyśla własne przykłady ożywienia
<p>28. Pierwszy dzień w nowej szkole</p>	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno wymienia bohaterów utworu wymienia wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno i cicho przedstawia bohaterów utworu formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho określa osobę opowiadającą o 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje w wybranej formie (plakat, film, prezentacja) interesujące informacje o swojej szkole dla

		przedstawionych w utworze	przedstawionych wydarzeniach <ul style="list-style-type: none"> • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy bohaterki • przedstawia sytuację, w której znalazła się bohaterka • przedstawia szkołę szwedzką 	przedstawionych w utworze <ul style="list-style-type: none"> • określa cechy bohaterki • wyraża swoją opinię o bohaterce, jej sytuacji w nowej szkole i uczuciach, jakich doświadczyła • porównuje szkoły polską i szwedzką 	rówieśników z innego kraju
29–30. Miły, grzeczny, koleżeński...	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przymiotniki wśród innych części mowy • podaje liczby, rodzaje i przypadki przymiotnika 	<ul style="list-style-type: none"> • odmienia przymiotnik przez liczby i przypadki • wypisuje z tekstu rzeczowniki wraz z określającymi je przymiotnikami 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje przymiotniki w odpowiednich formach • odróżnia przymiotniki w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym 	<ul style="list-style-type: none"> • określa przypadek, rodzaj i liczbę danego przymiotnika • określa rodzaj przymiotnika w liczbie pojedynczej i liczbie mnogiej 	<ul style="list-style-type: none"> • w przypadku wątpliwości korzysta z odpowiedniego słownika • opisuje szkolnego kolegę, używając przymiotników
31. Wspólna praca w grupie	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia wydarzenia przedstawione w utworze • określa narratora 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • podaje nazwy określające narratora uczestniczącego w wydarzeniach i nieuczestniczącego w wydarzeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora w tekście utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje własne zdanie na temat pracy w grupie • pracując w grupie, ustala zasady, które powinny obowiązywać podczas wspólnego wykonywania zadań
32. Czym jest dla mnie książka?	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno • określa bohatera wiersza • wie, czym jest wers, strofa 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • określa temat wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat swoich doświadczeń czytelnicych

	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuł i autora swojej ulubionej książki 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście wiersza wers i epitet • wskazuje wers, który mówi o korzyściach płynących z czytania książek • przedstawia w 2–3 zdaniach swoją ulubioną książkę 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia osobę mówiącą w wierszu • wskazuje wersy, które mówią o korzyściach płynących z czytania książek • wskazuje w tekście wiersza epitety • wskazuje w tekście ożywienie • prezentuje swoją ulubioną książkę 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia korzyści płynące z czytania książek • wskazuje w tekście ożywienie i wyjaśnia jego funkcję • wyjaśnia sformułowania <i>książka – przyjaciółka</i>, <i>książka czeka</i> • prezentuje swoje ulubione książki 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze do gazetki szkolnej informacje o książce, którą warto przeczytać
33. Jak powstaje książka?	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia osoby tworzące książki i wskazuje je na rysunku 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje pracę poszczególnych osób tworzących książki 	<ul style="list-style-type: none"> • określa cechy osób wykonujących zawody związane z tworzeniem książek • opowiada w kilku zdaniach, jak powstaje książka 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada w interesujący sposób, jak powstaje książka • opisuje budowę książki, posługując się odpowiednim słownictwem (strona tytułowa, grzbiet książki itp.) 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie wyszukuje informacje w różnych źródłach i przygotowuje prezentację przedstawiającą wybrany zawód związany z procesem powstawania książki
34–35. Widziałeś Rysia czy rysia?	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, przydomków, pseudonimów, tytułów 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, przydomków, pseudonimów, tytułów 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisuje imiona, nazwiska, przydomki, przezwiska, tytuły książek, filmów, programów, dzieł sztuki • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisuje tytuły książek, filmów, utworów, dzieł sztuki, programów radiowych i telewizyjnych, również ze spójnikami i przyimkami wewnątrz tytułu • samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia wielką i małą literą)
36. Cudzysłów i kursywa	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje cudzysłów i kursywę • wymienia zastosowanie cudzysłowu i kursywy 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje tytuły utworów w cudzysłowach 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje cytowane wypowiedzi w cudzysłowach 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje kursywę w tekście pisanym na komputerze 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisuje e-mail do kolegi lub koleżanki na temat swoich ulubionych książek, filmów i programów TV • posługuje się poprawnymi formami rzeczownika <i>cudzysłów</i>

<p>37. Dobry sposób na spędzanie wolnego czasu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno • podaje nazwę formy spędzania wolnego czasu przedstawioną w wierszu • określa, czym jest wers, strofa i epitet 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno, wyraźnie • wypowiada się na temat formy spędzania wolnego czasu przedstawionej w utworze • wskazuje w tekście wiersza wers, strofę i epitet 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • opowiada w 2–3 zdaniach o tym, co dzieje się w świecie opisanym w książkach • wskazuje w tekście wiersza epitety 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • przedstawia korzyści płynące z czytania książek • wyjaśnia, jak rozumie dwa ostatnie wersy wiersza <i>W bibliotece znajdziesz...</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat swoich doświadczeń czytelniczych • układa własne propozycje wyrazów rymujących się
<p>38. Co znajduje się w bibliotece?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia, co znajduje się w księgozbiornie podręcznym • określa, czym jest katalog biblioteczny • wymienia zasady zachowania się w bibliotece 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia rodzaje katalogów bibliotecznych • przestrzega zasad zachowania się w bibliotece 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia rodzaje katalogów bibliotecznych • wybiera katalog biblioteczny odpowiedni w określonej sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z katalogu bibliotecznego przy szukaniu książek i materiałów 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie korzysta z katalogu bibliotecznego i wyszukuje potrzebne książki i materiały
<p>39. Jakie informacje odczytujesz z karty katalogowej?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czym jest karta katalogowa i wymienia jej najważniejsze elementy 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia elementy karty katalogowej • odczytuje z karty katalogowej informacje o szukanej książce 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w książce informacje potrzebne do przygotowania karty katalogowej 	<ul style="list-style-type: none"> • znajduje wskazane informacje w karcie katalogu internetowego • korzysta z katalogu internetowego 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie korzysta z katalogu internetowego i wyszukuje potrzebne książki i materiały
<p>40–41. Jak sporządzić notatkę?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czym jest notatka i wymienia różne sposoby notowania 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia różne sposoby notowania • notuje ważne informacje w formie krótkiego tekstu i punktów 	<ul style="list-style-type: none"> • wybiera z tekstu ważne informacje • notuje ważne informacje w formie krótkiego tekstu, punktów, schematu, tabeli 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza notatkę w określonej formie • wybiera sposób zanotowania ważnych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • trafnie wybiera najlepszą formę notatki i samodzielnie ją redaguje, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi • odczytuje skróty: <i>wg</i>, <i>nr</i>, <i>np.</i>, <i>ok.</i>, <i>m.in.</i>, <i>r.</i>, <i>w.</i> i posługuje się nimi w notatkach
<p>42. Anioł i szkolne zabawy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno • wymienia bohaterów wiersza • określa, czym jest wers, rym, epitet 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • przedstawia osobę mówiącą w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • przedstawia bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wyczerpująco sytuację przedstawioną w wierszu i odwołuje się do własnych doświadczeń

	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza wiersz z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście wiersza wersy, rymy i epitet • wygłasza wiersz z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> • określa kilka cech bohaterów utworu • opowiada w 2–3 zdaniach o sytuacji przedstawionej w wierszu • wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zachowanie bohaterów utworu i wyraża swoją opinię na ten temat • wyjaśnia, jak rozumie komentarz anioła • deklamuje wiersz, odpowiednio modulując głos i dokonując interpretacji głosowej 	
43. Szkolne nieporozumienia	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia wydarzenia przedstawione w utworze • definiuje pojęcie narratora 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora w tekście utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy bohatera • wyjaśnia, na czym polegało nieporozumienie 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohatera • wyraża swoją opinię o bohaterze i jego zachowaniu • porównuje doświadczenia bohatera z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze utworu • podaje przykłady innych szkolnych nieporozumień
44–45. Pierwsze spotkanie z lekturą „Akademia pana Kleksa”	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • wskazuje postacie fantastyczne • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu • określa wydarzenia i postacie fantastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • przedstawia bohaterów utworu • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o lekturze 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze lektury i innych jego utworach • pisze opowiadanie wywołane treścią lektury • samodzielnie sporządza notatki

<p>46. Niezwykłe lekcje w Akademii pana Kleksa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia wydarzenia przedstawione w utworze • wskazuje postacie fantastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia fantastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o lekcjach w Akademii pana Kleksa • określa 2–3 cechy pana Kleksa • określa wydarzenia, postacie i przedmioty fantastyczne • wypisuje wydarzenia fantastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy pana Kleksa • opowiada w ciekawy sposób o lekcjach w Akademii pana Kleksa • redaguje notatkę w punktach – plan dnia w Akademii pana Kleksa 	<ul style="list-style-type: none"> • proponuje nietypowe przedmioty, których lekcje mogłyby się odbywać w szkole • wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury
<p>47. Jak opisać postać?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje opis postaci i wymienia jego najważniejsze elementy • wymienia wyrazy opisujące wygląd postaci • opisuje ustnie w 2–3 zdaniach wygląd i zachowanie postaci rzeczywistej 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje wyrazy o znaczeniu przeciwnym • redaguje według wzoru opis postaci rzeczywistej 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje opis postaci rzeczywistej 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej • wydziela akapity w wypowiedzi pisemnej 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny i wyczerpujący opis postaci, unikając powtórzeń
<p>48. Kłopoty z kolegami</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia wydarzenia przedstawione w utworze • definiuje pojęcie narratora 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, z podziałem na role • przedstawia bohaterów utworu • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, z podziałem na role • określa narratora w tekście utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy Pinokia 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, z podziałem na role, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze lektury • wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury

				<ul style="list-style-type: none"> • porównuje doświadczenia Pinokia z własnymi 	
49–50. Podsumowanie wiadomości z rozdziału 2.					
51. Poznajmy się!	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia kolory znajdujące się na obrazie • wymienia postacie występujące na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje postacie przedstawione na obrazie (stroje, mimikę) • określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • określa dominujące na obrazie kolory • określa źródło światła • opisuje sytuację przedstawioną na obrazie • nazywa emocje, które mogą odczuwać chłopcy 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje pierwszy i drugi plan obrazu • opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie • proponuje, o czym mogą myśleć bohaterowie przedstawieni na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź • omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
52. Myślę, więc jestem	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno • określa osobę mówiącą w wierszu • określa, czym jest wers, rym • wyjaśnia, czym jest porównanie 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia osobę mówiącą w wierszu • przedstawia myśli osoby mówiącej w wierszu • wskazuje w tekście wiersza wersy, rymy i porównanie 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • określa kilka cech osoby mówiącej w wierszu • opowiada w 2–3 zdaniach o swoich zainteresowaniach, ulubionych zajęciach i marzeniach • wskazuje w tekście porównania 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • wskazuje w tekście wiersza porównania i określa ich funkcję • opowiada o swoich zainteresowaniach, ulubionych zajęciach, planach i marzeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • wymyśla własne przykłady porównań • rysuje ilustrację do wybranego fragmentu wiersza (przekład intersemiotyczny)
53–54. Co jest potrzebne dzieciom?	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia wydarzenia przedstawione w utworze • wymienia 2–3 życzenia dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, z podziałem na role • przedstawia bohaterów utworu • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienia życzenia dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, z podziałem na role • określa narratora utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy Maciusia • określa 2–3 cechy dzieci • ocenia postulaty dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, z podziałem na role, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ocenia ich zachowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze lektury • wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury • wyszukuje w internecie informacje o prawach dziecka i sporządza na ten temat notatkę

			<ul style="list-style-type: none"> • sporządza notatkę w formie tabeli na temat potrzeb dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> • proponuje własny postulat na sejm dziecięcy • porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi 	
<p>55. Jaką cechę ośmiesza poeta?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno • określa osobę mówiącą w wierszu • określa, czym jest wers, strofa, epitet • odtwarza wiersz z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia osobę mówiącą w wierszu • wskazuje w tekście wiersza wers, strofę, epitet • wygłasza wiersz z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa nastrój wiersza • wymienia kilka cech osoby mówiącej w wierszu • opowiada w 2–3 zdaniach o bohaterce utworu • wskazuje w tekście wiersza epitety • wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • określa osobę mówiącą w wierszu • określa cechy osoby mówiącej w wierszu • opisuje zachowanie bohaterki utworu i wyraża swoją opinię na ten temat • deklamuje wiersz, odpowiednio modulując głos i oddając nastrój utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaka jest różnica między <i>chwaleniem</i> a <i>przechwalaniem</i> • wyjaśnia, jakimi osiągnięciami, wiedzą i umiejętnościami warto się chwalić
<p>56–58. Prawie wszystko o czasowniku</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje czasowniki wśród innych części mowy • podaje liczby, rodzaje i osoby czasownika • wskazuje czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym • określa bezokolicznik jako nieosobową formę czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> • odmienia czasowniki przez liczby i osoby • odróżnia czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym • rozpoznaje bezokolicznik 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje czasowniki w odpowiednich formach • określa osobę, liczbę i rodzaj czasownika • odróżnia osobową formę czasownika od nieosobowej 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie stosuje czasowniki w różnych rodzajach • tworzy poprawne formy trudnych czasowników • określa osobę, rodzaj i liczbę danego czasownika • używa bezokoliczników w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • używa poprawnego sformułowania <i>ubieram się w płaszcz</i>
<p>59–60. Pisałem, piszę, będę pisał?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym • podaje liczby, rodzaje i osoby czasownika • określa rodzaj męskoosobowy i 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym • odmienia czasowniki w czasie przeszłym przez osoby, liczby i rodzaje 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym • odmienia czasowniki w czasie przyszłym w formie prostej i złożonej 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca teksty pisane w czasie teraźniejszym na teksty pisane w czasie przeszłym lub przyszłym 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia w formach osobowych czasowników formę złożoną czasu przyszłego z bezokolicznikiem od formy złożonej z dwóch czasowników

	niemęskoosobowy czasownika w czasie przeszłym	<ul style="list-style-type: none"> określa rodzaj czasownika w czasie przeszłym w liczbie pojedynczej i mnogiej wskazuje czasowniki w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym 	<ul style="list-style-type: none"> odróżnia rodzaj męskoosobowy i niemęskoosobowy czasowników w czasie przeszłym 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje formy prostą i złożoną czasowników w czasie przyszłym 	
61–62. Pierwsze spotkanie z lekturą „Mikołajek”	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno wymienia bohaterów utworu wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno i cicho przedstawia bohaterów utworu przedstawia miejsce i czas wydarzeń formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho określa narratora utworu opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu wyszukuje w lekturze określone informacje wyraża w 2–3 zdaniach swoją opinię o lekturze 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze przedstawia bohaterów utworu wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi wyszukuje w lekturze określone informacje i sporządza z nich notatki wyraża swoją opinię o lekturze 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje informacje o autorach lektury redaguje twórcze opowiadanie związane z treścią utworu, np. o zabawnej historii, która wydarzyła się w szkole
63. Ludeczka da się lubić?!	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno wymienia bohaterów utworu wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze podaje nazwę opowiadania 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno i cicho przedstawia bohaterów utworu przedstawia miejsce i czas wydarzeń formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze wymienia charakterystyczne cechy opowiadania 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho określa narratora utworu opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu określa 2–3 cechy bohaterki utworu 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa cechy bohaterów utworu wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się w sposób wyczerpujący na temat wydarzeń przedstawionych w tekście, odwołując się do znajomości całej lektury

			<ul style="list-style-type: none"> • porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy opowiadania 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście charakterystyczne cechy opowiadania 	
64. Dobry sposób na przerwiska	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno • określa, czym jest podmiot liryczny w wierszu • określa, czym jest wers i strofa • wyjaśnia, czym jest wyraz bliskoznaczny 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia podmiot liryczny w wierszu • wskazuje w tekście wiersza wers i strofę • wskazuje wyrazy bliskoznaczne 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • określa nastrój wiersza • określa osobę mówiącą w wierszu • wymienia kilka cech bohaterki wiersza • opowiada w 2–3 zdaniach o bohaterce utworu • dobiera wyrazy bliskoznaczne 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • opisuje zachowanie bohaterki utworu i wyraża swoją opinię na ten temat • porównuje doświadczenia bohaterki z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaka jest różnica między <i>przezwisek</i> a <i>przydomkiem</i> • pracując w grupie, wymyśla ciekawe i zabawne przydomki odnoszące się do zalet oraz mocnych stron kolegów i koleżanek
65. Jak korzystać ze słownika wyrazów bliskoznacznych?	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje wyrazy w słowniku wyrazów bliskoznacznych 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje wyrazy bliskoznaczne w słowniku synonimów 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje skróty i oznaczenia słownikowe • korzysta ze słownika synonimów 	<ul style="list-style-type: none"> • trafnie dobiera wyrazy bliskoznaczne • podejmuje próby korzystania z internetowych wersji słownika 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika synonimów
66. Nie wszyscy muszą być jednakowi	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • określa, czym jest opowiadanie 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wymienia charakterystyczne cechy opowiadania 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy opowiadania 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się w wyczerpujący sposób na temat wydarzeń przedstawionych w tekście i wyjaśnia, jak rozumie słowa: <i>Nie wszyscy muszą być jednakowi</i>

				<ul style="list-style-type: none"> wskazuje w tekście charakterystyczne cechy opowiadania 	
67–69. Każdy z nas potrafi zrozumieć zasady ortografii!	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady ortograficzne pisowni rz i ż poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na: -arz, -erz, -mistrz, -mierz 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady ortograficzne pisowni rz i ż poprawnie zapisuje wyrazy z ż po l, ł, r, n 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z rz i ż wymiennym korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje wyjątki w pisowni rz po spółgłoskach poprawnie zapisuje wyrazy z rz i ż niewymiennym 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia rz i ż) samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego
70–72. Niezwykłe cenne stare tenisówki	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno wymienia bohaterów utworu wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno i cicho przedstawia bohaterów utworu przedstawia miejsce i czas wydarzeń formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho określa narratora utworu opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa cechy bohaterów utworu i ich relacje wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu porównuje doświadczenia bohatera z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje magiczne tenisówki Percy’ego i wyjaśnia, na czym polegała ich moc
73–74. Jak opisać przedmiot?	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze elementy opisu przedmiotu podaje wyrazy opisujące wygląd przedmiotu opisuje ustnie w 2–3 zdaniach wygląd, wielkość, kształt, kolor przedmiotu 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje w tekście informacje na temat wyglądu przedmiotu redaguje według wzoru opis przedmiotu 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje opis przedmiotu 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję wydziała akapity 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny i wyczerpujący opis przedmiotu, unikając powtórzeń

<p>75. Kto może zostać wielkim człowiekiem?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno • definiuje podmiot liryczny • określa, czym jest wers i rym • wyjaśnia pojęcie adresata utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia podmiot liryczny w wierszu • wskazuje w tekście wiersza wersy i rymy • wskazuje adresata utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • określa adresata utworu • określa podmiot liryczny • wymienia 2–3 cechy, jakie powinna mieć osoba, która zasługuje na miano wielkiego człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • opisuje adresata utworu • przedstawia cechy, jakie powinna mieć osoba, która zasługuje na miano wielkiego człowieka • wyjaśnia pisownię wielką literą wyrazu <i>Wielkość</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorce wiersza • wyjaśnia pisemnie, jak rozumie słowa <i>Nie wiadomo wcale, jak się Wielkość w życiu rozpoczyna</i> • samodzielnie przygotowuje informacje o osobie, która zasługuje na miano wielkiego człowieka
<p>76–77. Podsumowanie wiadomości do rozdziału 3.</p>					
<p>78. Wiosenny pejzaż</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia kolory znajdujące się na obrazie • określa czas i miejsce przedstawione na obrazie • wymienia elementy pejzażu przedstawione na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia elementy pejzażu przedstawione na obrazie • określa czas i miejsce przedstawione na obrazie • odróżnia pejzaż od portretu i martwej natury 	<ul style="list-style-type: none"> • określa dominujące na obrazie kolory • określa źródło światła i ruch • opisuje elementy pejzażu przedstawionego na obrazie • określa nastrój, jaki wywołuje obraz 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje pierwszy i drugi plan obrazu • wyjaśnia związek między obrazem a tytułem rozdziału 	<ul style="list-style-type: none"> • określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź • omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
<p>79. Co łączy Polaków?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno • określa, czym jest podmiot liryczny • wskazuje wers, strofy i rymy • określa pojęcie adresata utworu • odtwarza wiersz z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia podmiot liryczny w wierszu • wskazuje w tekście wiersza wersy, strofy i rymy • wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata utworu • wygłasza wiersz z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • określa adresata utworu • określa podmiot liryczny • wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór • wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • opisuje adresata utworu • przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór • wyjaśnia, jak rozumie słowo <i>patriotyzm</i> • określa nastrój utworu • deklamuje wiersz, odpowiednio modulując głos i oddając nastrój utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze wiersza • przygotowuje dla rówieśników z innego kraju interesujące informacje o Polsce w wybranej formie (plakat, film, prezentacja)

<p>80–81. Najważniejsza pieśń Polaków</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odtwarza tekst hymnu z pamięci • przyjmuje odpowiednią postawę w czasie śpiewania hymnu • wymienia uroczystości i sytuacje, w czasie których śpiewany jest hymn państwowy • określa, czym jest rytm 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje adresata utworu • wskazuje podmiot liryczny w utworze • wskazuje w tekście wersy, strofy, rymy • odczytuje strofę, dzieląc wyrazy na sylaby 	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat utworu • określa adresata utworu • określa podmiot liryczny w utworze • wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór • porównuje rytm w dwóch dowolnie wybranych strofach 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa uczucia, jakie wyraża utwór, i wskazuje odpowiednie cytaty • określa nastrój utworu • wyjaśnia, na czym polega rytm utworu • objaśnia znaczenie wyrazów nieużywanych wspólnie 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje historię powstania polskiego hymnu państwowego • wyjaśnia, kim byli: Jan Henryk Dąbrowski, Stefan Czarniecki, Napoleon Bonaparte
<p>82–83. Poetycki zachwyty nad polskim niebem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta utwór głośno • określa, czym jest liryczny • wskazuje wersy i rymy • definiuje adresata utworu • odtwarza fragment utworu z pamięci • określa, czym jest porównanie i ożywienie 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia podmiot liryczny w wierszu • wskazuje w tekście wiersza wersy i rymy • wskazuje porównanie i ożywienie • wygłasza z pamięci fragment utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • określa adresata utworu • określa podmiot liryczny • wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór • wskazuje porównania i ożywienia • sporządza notatkę w formie tabeli o przedstawionych w utworze chmurach, wypisując przymiotniki i czasowniki • wygłasza z pamięci fragment utworu w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • objaśnia znaczenie wyrazów nieużywanych dziś • przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór • określa nastrój utworu • wyjaśnia występujące w utworze porównania i ożywienia • nazywa uczucia, jakie wyraża utwór • wyjaśnia, dlaczego według tytułowego bohatera ojczyście niebo jest piękniejsze od włoskiego • deklamuje fragment utworu, odpowiednio modulując głos i oddając jego nastrój 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze utworu • układa porównania opisujące inne zjawiska przyrody, np. deszcz, zachód słońca, tęczę
<p>84. Jaką funkcję pełni przysłówek?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przysłówki wśród innych części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje przysłówki w tekście • rozpoznaje przysłówki pochodzące od przymiotników 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy przysłówki od przymiotników • posługuje się przysłówkami w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa znaczenie przysłówek w zdaniu • dostrzega związek między przysłówkiem a czasownikiem 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje tekst z wykorzystaniem różnych, celowo dobranych przysłówek

<p>85. Tajemnicze życzenie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • rozróżnia wydarzenia realistyczne i fantastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy bohaterów utworu • określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada ciekawie o wydarzeniach przedstawionych w utworze, zachowując chronologię • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • wyjaśnia morał płynący z opowieści 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o księciu Popielu i sporządza notatkę na jego temat • wyjaśnia, na czym polegał obrzęd <i>postrzyżyn</i> u Słowian
<p>86. „Tutaj się osiedlimy...”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • wymienia wydarzenia realistyczne i fantastyczne • określa, czym jest legenda 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne • wymienia charakterystyczne cechy legendy 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy legendy 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznaje czytany utwór jako legendę i wskazuje w nim charakterystyczne cechy legendy 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o godle Polski i sporządza na jego temat notatkę • wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o herbie miejscowości, w której mieszka
<p>87–88. Nie lubię niemiłych niespodzianek</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady ortograficzne pisowni <i>nie</i> z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady ortograficzne pisowni <i>nie</i> z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisuje wyrazy z przeczeniem <i>nie</i> • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady ortograficzne pisowni <i>nie</i> z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy)

					<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego
89. Legenda o Juracie, bursztynie i sztormie	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • określa, czym jest legenda 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • wymienia charakterystyczne cechy legendy 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, z podziałem na role • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy legendy 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznaje czytany utwór jako legendę i wskazuje w nim charakterystyczne cechy legendy 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia legendy związane z regionem, w którym mieszka • w sposób interesujący opowiada jedną z legend związanych z regionem, w którym mieszka • samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, pisze opowiadanie o legendarnych wydarzeniach, unikając powtórzeń • wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o pochodzeniu bursztynu
90. Jak napisać plan wydarzeń?	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czym jest ramowy i szczegółowy plan wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkuje według chronologii plan ramowy wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje odtwórczy plan ramowy wydarzeń • przekształca czasowniki w rzeczowniki nazywające czynności 	<ul style="list-style-type: none"> • rozbudowuje plan ramowy w plan szczegółowy • stosuje odpowiedni układ graficzny 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny szczegółowy plan wydarzeń, unikając powtórzeń
91. Fantazja czarnoksiężnika z Krakowa	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawia bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, z podziałem na role • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie powiedzeń: <i>Co nagle, to po diable; Jak się człowiek śpieszy, to się diabeł cieszy</i> • samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi

	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • określa, czym jest legenda 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia jedno miejsce realistyczne występujące w legendzie • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • wymienia charakterystyczne cechy legendy 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia dwa miejsca realistyczne występujące w legendzie • określa wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy legendy 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia trzy miejsca realistyczne występujące w legendzie: rynek w Krakowie, kopalnie srebra w Olkuszu, Maczugę Herkulesa koło Pieskowej Skały • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznaje czytany utwór jako legendę i wskazuje w nim charakterystyczne cechy legendy 	<p>tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny szczegółowy plan wydarzeń, unikając powtórzeń</p>
<p>92–93. Co się zdarzyło w karczmie Rzym?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno • definiuje wers, strofę i rym • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • rozróżnia wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne • odtwarza fragment wiersza z pamięci 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno, wyraźnie • wymienia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • wskazuje w tekście wiersza wersy, strofy i rymy • wygłasza z pamięci fragment wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat utworu • prezentuje bohaterów utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy pana Twardowskiego • wygłasza z pamięci fragment wiersza w odpowiednim tempie, z prawidłową dykcją 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • deklamuje fragment wiersza, odpowiednio modulując głos i oddając nastrój utworu • wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o panu Twardowskim 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze utworu • porównuje legendę o panu Twardowskim z utworem Adama Mickiewicza <i>Pani Twardowska</i>
<p>94. Niezwykłe spotkanie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • wymienia bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta z odpowiednią artykulacją i 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w bibliotece lub internecie legendę o Złotej Kaczce

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze rozdziela wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne 	<p>uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia bohaterów utworu przedstawia miejsce i czas wydarzeń formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne 	<p>przedstawionych w utworze</p> <ul style="list-style-type: none"> określa wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne określa 2–3 cechy Złotego Kaczora 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa cechy Złotego Kaczora, uwzględniając jego sposób mówienia wyraża swoją opinię o Złotym Kaczorze i jego zachowaniu 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada legendę o Złotej Kaczce
<p>95. Teatralne czary</p>	<ul style="list-style-type: none"> czyta wiersz głośno definiuje podmiot liryczny w wierszu określa, czym jest wers, strofa, rym wyjaśnia pojęcie adresata utworu 	<ul style="list-style-type: none"> czyta wiersz głośno, wyraźnie przedstawia podmiot liryczny w wierszu wskazuje w tekście wiersza wersy, strofy i rymy wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata utworu 	<ul style="list-style-type: none"> czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa określa temat wiersza określa adresata utworu określa podmiot liryczny wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór 	<ul style="list-style-type: none"> czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację opisuje adresata utworu przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada się o swoich wrażeniach z ostatnio obejrzanego przedstawienia teatralnego wymyśla sposoby wykorzystania różnych przedmiotów codziennego użytku w teatrze
<p>96. Kto pracuje w teatrze?</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia osoby tworzące spektakl teatralny 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia osoby tworzące spektakl teatralny i opisuje ich pracę przedstawia 2–3 zasady kulturalnego zachowania się w teatrze 	<ul style="list-style-type: none"> określa cechy osób wykonujących zawody związane z teatrem opowiada w kilku zdaniach o swojej wizycji w teatrze, używając słownictwa związanego z teatrem 	<ul style="list-style-type: none"> określa cechy osób wykonujących zawody związane z teatrem opowiada w ciekawy sposób o swojej wizycji w teatrze, swobodnie używając słownictwa związanego z teatrem przedstawia zasady kulturalnego zachowania się w teatrze 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia kilka nazwisk współczesnych twórców teatralnych
<p>97–98. Przygotowujemy inscenizację „Legendy o warszawskim Bazyliszku”</p>	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno z podziałem na role wymienia bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, wyraźnie opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje informacje o autorce utworu pracując w grupie, planuje scenografię,

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze rozdziela wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne określa, czym jest dramat zapisuje plan ramowy wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia bohaterów utworu przedstawia miejsce i czas wydarzeń formuluje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne wskazuje tekst główny i tekst poboczny redaguje plan ramowy wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> określa wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne opisuje w 2–3 zdaniach Bazyliuszka określa cechy dramatu rozwija plan ramowy wydarzeń w plan szczegółowy 	<p>przedstawionych w utworze</p> <ul style="list-style-type: none"> określa cechy bohaterów utworu opisuje Bazyliuszka wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu określa cechy dramatu (tekst główny, tekst poboczny) redaguje poprawny szczegółowy plan wydarzeń 	<p>rekwizyty, kostiumy, ruch sceniczny</p> <ul style="list-style-type: none"> pracując w grupie, przygotowuje inscenizację przedstawienia „Legenda o warszawskim Bazyliuszku”
99–100. Podsumowanie wiadomości z rozdziału 4.					
101. Ruszamy w podróż do baśniowej krainy	<ul style="list-style-type: none"> wymienia kolory znajdujące się na obrazie wymienia przedmioty i postacie występujące na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia elementy realistyczne i fantastyczne występujące na obrazie określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> określa dominujące na obrazie kolory opisuje sytuację przedstawioną na obrazie określa nastrój, jaki wywołuje obraz 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje umieszczone na obrazie przedmioty oraz postacie realistyczne i fantastyczne opisuje pierwszy i drugi plan obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch wyjaśnia związek między obrazem a tytułem rozdziału
102–103. Dobroć nagrodzona	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno i cicho wymienia bohaterów utworu wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze rozdziela wydarzenia i postacie realistyczne i fantastyczne określa, czym jest baśń zapisuje ramowy plan wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych przedstawia bohaterów utworu przedstawia miejsce i czas wydarzeń formuluje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, wyraźnie, z podziałem na role określa narratora utworu opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne określa 2–3 cechy głównej bohaterki utworu 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa cechy bohaterów utworu wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje informacje o autorze utworu wyjaśnia przyczyny popularności baśni o Kopciuszku

		<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • wymienia charakterystyczne cechy baśni 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy baśni • redaguje ramowy plan wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy baśni • przedstawia morał płynący z baśni o Kopciuszku 	
<p>104. „Nie pomoże dobra wróżka...”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno z podziałem na role • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • rozróżnia tekst główny i poboczny 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych • przedstawia bohaterów utworu • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje dialog i monolog • wskazuje elementy plakatu teatralnego 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • odczytuje humorystyczny charakter utworu • odczytuje informacje z plakatu teatralnego • określa cechy dramatu (podział na akty i sceny) 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • przedstawia morał płynący z przedstawienia • planuje grę aktorską i projektuje dekoracje, kostiumy, rekwizyty do przedstawienia • określa cechy dramatu (tekst główny, tekst poboczny, podział na akty i sceny) 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze utworu • przygotowuje plakat teatralny do szkolnego przedstawienia dowolnej baśni • pracując w grupie, przygotowuje inscenizację <i>Kopciuszka</i>
<p>105. Jak napisać zaproszenie?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze elementy zaproszenia • redaguje zaproszenie w sposób ustny 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje zaproszenie według wzoru • poprawnie zapisuje datę i miejsce wydarzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje zaproszenie • stosuje zwroty do adresata i charakterystyczne sformułowania 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje pisemnie zaproszenie, uwzględniając konieczne elementy • w wypowiedzi pisemnej stosuje odpowiednią kompozycję i układ graficzny 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje zaproszenie i nadaje mu ciekawą formę graficzną

<p>106. Jaką funkcję pełni przyimek?</p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przymyki wśród innych części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje przymyki w tekście wskazuje wyrażenia przymikowe 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje wyrażenia przymikowe 	<ul style="list-style-type: none"> określa znaczenie przymków w zdaniu rozróżnia wyrażenia przymikowe wskazujące na miejsce i wskazujące na czas 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje tekst z wykorzystaniem wyrażeń przymikowych
<p>107. W świecie baśni</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły znanych baśni rozpoznaje najbardziej znanych bohaterów baśni wymienia najbardziej znanych autorów baśni: H.Ch. Andersena, braci Grimm, Ch. Perrault 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada swoją ulubioną baśń opisuje magiczny przedmiot i jego właściwości 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje najbardziej znanych bohaterów baśni: H.Ch. Andersena, braci Grimm, Ch. Perrault opisuje magiczne przedmioty i ich właściwości 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje najbardziej znanych autorów baśni: H.Ch. Andersena, braci Grimm, Ch. Perrault i ich twórczość opowiada w ciekawy sposób ulubioną baśń redaguje opis magicznego przedmiotu 	<ul style="list-style-type: none"> przygotowuje pytania i zadania dla uczestników szkolnego konkursu czytelniczego „W świecie baśni”
<p>108. Wędrowka pełna przygód</p>	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno wymienia bohaterów utworu wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze rozróżnia wydarzenia realistyczne i fantastyczne określa, czym jest baśń 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno i cicho przedstawia bohaterów utworu przedstawia miejsce i czas wydarzeń formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne wymienia charakterystyczne cechy baśni 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho określa narratora utworu opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy baśni 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa cechy bohaterów utworu wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy baśni 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje informacje o autorach utworu rysuje ilustracje do baśni i przygotowuje teatrzyk kamishibai
<p>109. Jaką funkcję pełni spójnik?</p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje spójniki wśród innych części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> wyszukuje spójniki w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnia wypowiedź pisemną odpowiednimi spójnikami 	<ul style="list-style-type: none"> określa znaczenie spójników w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje tekst z wykorzystaniem spójników
<p>110. Wielkie problemy z małym przecinkiem</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady użycia przecinka przed spójnikami 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady użycia przecinka przed podanymi spójnikami 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpunkcyjnie zapisuje tekst 	<ul style="list-style-type: none"> bezbłędnie zapisuje tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)

<p>111–112. Chciwość nie popłaca</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • nazywa wydarzenia realistyczne i fantastyczne • nazywa baśń 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne • wymienia charakterystyczne cechy baśni 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy bohaterów utworu • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy baśni 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy baśni • przedstawia morał płynący z baśni o rybaku i złotej rybce 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze utworu • rysuje ilustracje do baśni i przygotowuje teatrzyk kamishibai
<p>113–114. Jak napisać opowiadanie?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czym jest opowiadanie i wymienia jego części • opowiada ustnie, zachowując kolejność wydarzeń • redaguje opowiadanie na podstawie historyjki obrazkowej 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada ustnie, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję wypowiedzi • redaguje początek opowiadania na podany temat • redaguje opowiadanie zgodnie z planem 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje opowiadanie, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje opowiadanie twórcze • w wypowiedzi pisemnej stosuje odpowiednią kompozycję • w wypowiedzi pisemnej wydziela akapity 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawne i wyczerpujące opowiadanie twórcze, unikając powtórzeń
<p>115. Dobroć nagrodzona</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • rozróżnia wydarzenia realistyczne i fantastyczne • definiuje baśń 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze utworu • redaguje opowiadanie, którego bohaterem jest postać z baśni

		<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wydarzenia realistyczne i fantastyczne • wymienia charakterystyczne cechy baśni 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy baśni 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy baśni • przedstawia pouczenie wpływające z baśni o szewczyku 	
116–117. Ucieczka z krainy baśni	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, z podziałem na role • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze • rozróżnia wydarzenia realistyczne i fantastyczne • definiuje baśń 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze • wskazuje wydarzenia oraz postacie realistyczne i fantastyczne • wymienia charakterystyczne cechy baśni 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa wydarzenia realistyczne i fantastyczne • określa 2–3 cechy bohatera utworu • wskazuje w tekście dwie charakterystyczne cechy baśni 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohatera utworu • wyraża swoją opinię o bohaterze i jego zachowaniu • rozpoznaje czytany utwór jako baśń i wskazuje w nim charakterystyczne cechy baśni • rozpoznaje elementy rytmizujące utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • pracując w grupie, redaguje baśń
118–120. Praktyka czyni mistrza	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady ortograficzne pisowni <i>ch</i> i <i>h</i> • zapisuje poprawnie wyrazy z <i>ch</i> na końcu wyrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady ortograficzne pisowni <i>ch</i> i <i>h</i> • poprawnie zapisuje wyrazy z <i>h</i> w środku wyrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z <i>h</i> wymieniającym się na <i>g</i>, <i>z</i>, <i>ż</i> • korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie wyrazy z <i>h</i> niewymiennym 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia <i>ch</i> i <i>h</i>) • samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego

					<ul style="list-style-type: none"> • układa krótkie, zabawne historyjki, używając wyrazów z trudnością 121 ortograficzną
121–122. Powtórzenie wiadomości z rozdziału 5.					
123. Co jest ważne w życiu?	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia kolory znajdujące się na obrazie • nazywa postaci występujące na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje postacie przedstawione na obrazie • określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • określa dominujące na obrazie kolory • opisuje sytuację przedstawioną na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje pierwszy i drugi plan obrazu • opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie • wyjaśnia, o czym może myśleć bohaterka obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź • wyjaśnia związek tematyki obrazu z tytułem rozdziału • omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch
124. Magiczne słowa	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • nazywa zwroty grzecznościowe 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • posługuje się zwrotami grzecznościowymi 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie • poznając nową osobę, przedstawia się w kilku zdaniach 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo • wyjaśnia, jak rozumie sformułowanie <i>słowa stanowią klucz do ludzi</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>bon ton, taktowny, kindersztuba, savoir-vivre</i>
125. Zabawa na łące	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno • definiuje podmiot liryczny • określa, czym jest wers, rym • wyjaśnia pojęcie adresata utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia podmiot liryczny w wierszu • wskazuje w tekście wiersza wersy i rymy 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • określa adresata utworu • określa podmiot liryczny • wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • opisuje adresata utworu • przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór • określa nastrój utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze wiersza
126. Jak przygotować podziękowanie?	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czym jest forma podziękowania i wymienia jego najważniejsze elementy • redaguje ustne podziękowanie w określonej sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje podziękowanie według wzoru • poprawnie zapisuje datę i miejsce wydarzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje podziękowanie • stosuje zwroty grzecznościowe 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje pisemne podziękowanie, uwzględniając konieczne elementy • stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ graficzny 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje podziękowanie

<p>127. Gdy ludzie się różnią...</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • proponuje inny tytuł dla fragmentu tekstu • samodzielnie korzysta ze słownika języka polskiego
<p>128. Mogę przeciwstawić się przemocy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu i ich relacje • wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu • porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • pracując w grupie, ustala zasady, których przestrzeganie sprawi, że każdy będzie się czuł w szkole bezpiecznie
<p>129. Jak rozwiązywać konflikty?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, z podziałem na role • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu i ich relacje 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje opowiadanie twórcze o dalszych losach bohaterów

		<ul style="list-style-type: none"> wskazuje postaci oraz wydarzenia rzeczywiste i fantastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> określa postaci oraz wydarzenia rzeczywiste i fantastyczne pracując w grupie, redaguje podziękowanie w imieniu Ikkiego 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi pisze samodzielnie podziękowanie w imieniu Ikkiego 	
130. Jak Karol Lew przeżywał stratę brata?	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno wymienia bohaterów utworu wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze nazywa uczucia: <i>smutek, rozpacz, żal, samotność, tęsknota</i> 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno i cicho przedstawia bohaterów utworu przedstawia miejsce i czas wydarzeń formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho określa narratora utworu opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa 2–3 cechy bohaterów utworu używa 2–3 nazw uczuć w notatce 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa cechy bohaterów utworu i ich relacje wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu używa w notatce nazw uczuć: <i>smutek, rozpacz, żal, samotność, tęsknota</i> 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje informacje o autorce utworu samodzielnie, poprawnie pod względem językowym i ortograficznym, opisuje fantastyczną krainę Nangijalę
131. Jak zapisać rozmowę?	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje dialog w tekście literackim 	<ul style="list-style-type: none"> uzupełnia dialog odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi 	<ul style="list-style-type: none"> prowadzi rozmowy na zadany temat dobiera synonimy do czasowników: <i>powiedzieć, mówić</i> 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje dialog na określony temat poprawnie zapisuje rozmowę 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje dialog, stosując odpowiednie znaki interpunkcyjne
132. W Polsce polkę tańczy Polka, czyli o pisowni wielką i małą literą	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady ortograficzne pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów wymienia zasady pisowni małą literą nazw 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje zasady ortograficzne pisowni wielką literą nazw państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów stosuje zasady pisowni małą literą nazw 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje nazwy państw, miast, dzielnic, regionów, mieszkańców państw i regionów korzysta ze słownika ortograficznego 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie zapisuje małą literą przymiotniki utworzone od nazw własnych 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia małą i wielką literą)

	mieszkańców miast, dzielnic, wsi	mieszkańców miast, dzielnic, wsi			
133. Lubię czytać komiksy	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje dialogi w dymkach • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta komiks • wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada treść komiksu • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje uczucia i emocje przedstawione na rysunkach 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy własny komiks z poznanymi bohaterami
134. Jak kot stał się lekarstwem na nerwy?	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, z podziałem na role • wskazuje bohatera utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohatera utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohatera utworu • wyraża swoją opinię o bohaterze i jego zachowaniu • wyjaśnia, co oznacza określenie <i>praktyczny</i> • przedstawia swoje sposoby radzenia sobie ze stresem 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje opowiadanie twórcze o dalszych losach bohatera
135. Jak rozpoznać orzeczenie i podmiot?	<ul style="list-style-type: none"> • podaje nazwy głównych części zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podmiot jako wykonawcę czynności • wskazuje orzeczenie jako określenie czynności lub stanu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podmiot i orzeczenie w podanych zdaniach 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje główne części zdania w tekście 	
136–137. Czym różni się zdanie od równoważnika zdania?	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czym jest równoważnik zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia zdanie od równoważnika zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca równoważniki zdania w zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca zdania w równoważniki zdania 	
138. Rozwiązujemy problemy z przecinkiem	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady użycia przecinka w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady użycia przecinka w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie oddziela przecinkiem zdania składowe, stawiając przecinek przed 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie zapisuje tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia spójniki, przed którymi należy postawić przecinek wymienia spójniki, przed którymi nie należy stawiać przecinka 	<ul style="list-style-type: none"> stawia przecinek między wyrazami stanowiącymi wyliczenie 	spójnikami: <i>ale, lecz, czyli, bo, więc, a</i>		
139–140. Powtórzenie wiadomości z rozdziału 6.					
141. Gdybym znalazł się w takim miejscu...	<ul style="list-style-type: none"> wymienia kolory znajdujące się na obrazie nazywa postaci i elementy występujące na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje postacie i elementy przedstawione na obrazie określa czas i miejsce sytuacji przedstawionej na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> określa dominujące na obrazie kolory, źródło światła, ruch opisuje sytuację przedstawioną na obrazie określa nastrój, jaki wywołuje obraz 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje pierwszy i drugi plan obrazu opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie opisuje sposób przedstawienia zjawisk przyrody: wiatru, chmur, deszczu opisuje umieszczone na obrazie elementy realistyczne i fantastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch układa krótkie opowiadanie o wydarzeniach rozgrywających się w miejscu przedstawionym na obrazie
142–143. Pragnienia a potrzeby	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno wymienia bohaterów utworu wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno i cicho przedstawia bohaterów utworu przedstawia miejsce i czas wydarzeń formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho określa narratora utworu opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa 2–3 cechy głównego bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze określa cechy bohaterów utworu wyraża swoją opinię o bohaterach i ich zachowaniu porównuje doświadczenia bohaterów z własnymi 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje opowiadanie twórcze o dalszych losach bohatera

<p>144. Zatopić się w marzeniach</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno • określa, czym jest podmiot liryczny • definiuje wersy i rymy • wyjaśnia pojęcie adresata utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz głośno, wyraźnie • przedstawia bohatera wiersza • wskazuje w tekście wiersza wersy i rymy 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat wiersza • wyjaśnia, dlaczego poeta nazywa bohatera marzycielem • wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację • przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór • określa nastrój utworu • wyraża swoją opinię o bohaterze wiersza • porównuje doświadczenia bohatera z własnymi • wypowiada się na temat swoich marzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze wiersza • samodzielnie korzysta ze słownika języka polskiego • używa zwrotów: <i>zatopić się w marzeniach, uciekać w świat marzeń, marzyć na jawie</i>
<p>145. Zaginął pies! Jak napisać ogłoszenie?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa, czym jest ogłoszenie i wymienia jego najważniejsze elementy 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje ogłoszenie według wzoru • poprawnie zapisuje datę i miejsce wydarzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje ogłoszenie • pisze krótko, zwięźle i konkretnie • podaje informacje kontaktowe 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje pisemnie ogłoszenie, uwzględniając jego konieczne elementy • w wypowiedzi pisemnej stosuje odpowiednią kompozycję i układ graficzny 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje ogłoszenie
<p>146. Kiedy marzenia się spełniają?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta utwór głośno • definiuje pojęcie podmiotu lirycznego i adresata utworu • określa, czym jest wers, rym, refren 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta utwór głośno, wyraźnie • przedstawia podmiot liryczny • wskazuje w tekście wersy i rymy • wskazuje wers, w którym znajduje się zwrot do adresata utworu • wskazuje w utworze refren 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta utwór, podkreślając głosem ważne słowa • określa temat utworu • określa adresata utworu • określa podmiot liryczny • wymienia dwa uczucia, jakie wyraża utwór • wyszukuje w tekście radę, jakiej udziela osoba mówiąca 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta utwór, stosując odpowiednie tempo i intonację • opisuje adresata utworu • przedstawia uczucia, jakie wyraża utwór • określa nastrój utworu • wyszukuje w tekście rady, jakich udziela osoba mówiąca 	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiada pisemnie na pytania zawarte w piosence: <i>Dokąd biegną sny, gdy mija noc? Gdzie czekają, aż je znajdzie ktoś?</i>
<p>147. Marzenia się spełniają</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno • wymienia bohaterów tekstu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa temat artykułu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w tekście artykułu 	<ul style="list-style-type: none"> • zbiera informacje i opowiada o działalności Fundacji Mam Marzenie • zbiera informacje i sporządza notatkę do gazetki szkolnej na temat: „Wolontariat w naszej szkole”

		przedstawionych w utworze		<ul style="list-style-type: none"> • korzystając z podanego słownictwa, redaguje wypowiedź pisemną na temat przedstawiony w artykule 	
148–149. Ciekawe pomysły	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, z podziałem na role • wymienia bohaterów utworu • wymienia najważniejsze wydarzenia przedstawione w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno i cicho • przedstawia bohaterów utworu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • formułuje 2–3 zdania na temat wydarzeń przedstawionych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, wyraźnie, oraz cicho • określa narratora utworu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa 2–3 cechy bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, stosując odpowiednie tempo i intonację • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w utworze • określa cechy bohaterów utworu • wyraża swoją opinię o bohaterach, ich zachowaniu i prezentowanych pomysłach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o wynalazku, który miał szczególne znaczenie dla ludzi, oraz przygotowuje na ten temat notatkę
150. Spotkanie z lekturą „Kajko i Kokosz. Szkoła latania”	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje dialogi w dymkach • wymienia bohaterów komiksu • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta komiks • przedstawia bohaterów komiksu • wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • określa 2–3 cechy bohaterów komiksu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w komiksie • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie • opisuje magiczne przedmioty • odczytuje uczucia i emocje przedstawione na rysunkach 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje informacje o autorze komiksu • wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w komiksie, odwołując się do znajomości całej lektury
151. Marzenie o lataniu	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje dialogi w dymkach • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta komiks • przedstawia bohaterów komiksu • przedstawia miejsce i czas wydarzeń • wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa 2–3 cechy bohaterów komiksu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach przedstawionych w komiksie • układa ramowy plan wydarzeń • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie • opisuje magiczne przedmioty • odczytuje uczucia i emocje przedstawione na rysunkach • układa szczegółowy plan wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • rysuje własny komiks o zabawnym wydarzeniu

<p>152. Lubię czytać komiksy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje najbardziej znanych bohaterów komiksów • podaje tytuł swojego ulubionego komiksu • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najbardziej znanych bohaterów komiksów • przedstawia w 2–3 zdaniach swój ulubiony komiks • wymienia najbardziej znanych autorów komiksów • wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa początki sztuki komiksowej w Polsce • przedstawia najbardziej znanych autorów komiksów • przedstawia swój ulubiony komiks • wskazuje charakterystyczne cechy komiksu • notuje w dowolnej formie najważniejsze informacje 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje początki sztuki komiksowej w Polsce i na świecie • prezentuje najbardziej znanych autorów komiksów • prezentuje ulubiony komiks • określa charakterystyczne cechy komiksu • sporządza notatkę 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w bibliotece lub internecie informacje o pierwszych polskich komiksach
<p>153. Od marynarzy do rycerzy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta głośno, z podziałem na role 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje charakterystyczne cechy wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • notuje rady dla początkujących twórców komiksów 	<ul style="list-style-type: none"> • układa pytania do wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pisemnie, jak rozumie ostatnie dwa zdania wypowiedzi Janusza Christy
<p>154. Jak odróżnić zdanie pojedyncze od złożonego?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia zdanie pojedyncze od zdania złożonego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje zdania składowe w zdaniu złożonym 	<ul style="list-style-type: none"> • układa zdania złożone ze zdań pojedynczych 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje odpowiednie spójniki, łącząc zdania pojedyncze w zdanie złożone 	
<p>155. Czym różni się zdanie nierozwinięte od zdania rozwiniętego?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od zdania pojedynczego rozwiniętego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje grupę podmiotu i grupę orzeczenia w zdaniu pojedynczym rozwiniętym 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwija zdania nierozwinięte w zdania rozwinięte 	<ul style="list-style-type: none"> • buduje zdania pojedyncze rozwinięte 	
<p>156. Przecinek w zdaniu złożonym</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady użycia przecinka w zdaniu • wymienia spójniki, przed którymi należy postawić przecinek • wymienia spójniki, przed którymi nie należy stawiać przecinka 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady użycia przecinka w zdaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie oddziela przecinkiem zdania składowe 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje przecinek zgodnie z zasadami interpunkcji 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie zapisuje tekst z trudnościami interpunkcyjnymi (przecinek)
<p>157. Marzę, by w przyszłości być...</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odczytuje dialogi w dymkach • wymienia bohatera komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> • czyta komiks • przedstawia bohatera komiksu i jego marzenia • przedstawia miejsce i czas wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • określa 2–3 cechy bohatera komiksu • przedstawia marzenia bohatera komiksu • opowiada w kilku zdaniach o wydarzeniach 	<ul style="list-style-type: none"> • określa cechy bohatera komiksu • opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia w dowcipny sposób na kilku rysunkach swoje marzenia • samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi,

	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje 2–3 charakterystyczne cechy komiksu 	<p>przedstawionych w komiksie</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje charakterystyczne cechy komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje uczucia i emocje przedstawione na rysunkach wypowiada się na temat własnych marzeń 	<p>redaguje opowiadanie twórcze zatytułowane „Gdybym został Supermanem...”</p>
<p>158–159. Wakacje tuż, tuż...</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia kolory znajdujące się na obrazie wymienia postaci występujące na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje postacie przedstawione na obrazie określa czas i miejsce przedstawione na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> określa dominujące na obrazie kolory, źródło światła opisuje sytuację przedstawioną na obrazie określa nastrój, jaki wywołuje obraz 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje pierwszy i drugi plan obrazu opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie opisuje pejzaż i ukazane na obrazie postacie 	<ul style="list-style-type: none"> określa nastrój obrazu i uczucia, jakie wywołuje, oraz uzasadnia swoją wypowiedź omawia elementy sztuki plastycznej: plan, barwy, kompozycję, światło, ruch wymyśla i opowiada historię, która mogłaby się wydarzyć w miejscu ukazanym na obrazie

***PRZEDMIOTOWY ZASADY OCENIANIA
Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA KLAS IV – VIII
W UJĘCIU KRYTERIALNYM (DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ)***

1. Wymagania programowe

- **Poziom wymagań koniecznych na ocenę dopuszczającą**
 - to wiadomości i umiejętności, które umożliwiają uczniowi świadome korzystanie z lekcji.
- **Poziom wymagań podstawowych na ocenę dostateczną**
 - to wiadomości i umiejętności stosunkowo łatwe do opanowania, użyteczne w życiu codziennym i absolutnie niezbędne do kontynuowania nauki na wyższym poziomie, wyznaczone przez podstawę programową.

▪ **Poziom wymagań rozszerzających na ocenę dobra**

- to wiadomości i umiejętności o średnim stopniu trudności, częściowo hipotetyczne, stanowią pogłębienie i poszerzenie wymagań programowych.

▪ **Poziom wymagań dopełniających na ocenę bardzo dobra**

- to wiadomości i umiejętności trudne do opanowania, twórcze naukowo, wyspecjalizowane ponad potrzeby kierunku dalszego kształcenia, stanowią dopełnienie wymagań rozszerzających.

▪ **Poziom wymagań wykraczających na ocenę celująca**

- to wiadomości i umiejętności dla uczniów wybitnych.

2. Umiejętności oceniane na lekcjach języka polskiego

Na lekcjach języka polskiego ocenie podlega:

- mówienie (opowiadania ustne – twórcze i odtwórcze)

- czytanie:

- głośne i wyraziste z uwzględnieniem zasad kultury żywego słowa
- ciche ze zrozumieniem

- pisanie, redagowanie określonych form wypowiedzi (w domu i w klasie)

- posługiwanie się poznanymi zasadami ortograficznymi (dyktanda)

- znajomość treści lektur obowiązkowych

- znajomość wybranych zagadnień z nauki o języku (gramatyki)

- inne umiejętności (recytacja, rysunkowe konkretyzacje utworów literackich, wykonanie określonych projektów, realizacja zadań w grupie)

3. Formy oceny wiedzy i umiejętności:

- dłuższe wypowiedzi ustne, np. swobodna wypowiedź na określony temat, charakteryzowanie bohaterów literackich. Przy odpowiedzi obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji, w przypadku lekcji powtórzeniowych z całego działu,
- kartkówki obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji (nie muszą być wcześniej zapowiadane, ale mogą),
- sprawdziany podsumowujące poszczególne działy (sam sprawdzian oraz jego formę należy zapowiedzieć tydzień wcześniej)

- sprawdziany gramatyczne (semestralne lub całoroczne),
- testy ze znajomości lektury,
- wypracowania klasowe z lektury podstawowej (trzy w ciągu roku),
- dyktanda,
- prace domowe w zeszycie (w przypadku nieobecności ucznia na zajęciach zobowiązany jest on do uzupełnienia brakujących zadań),
- aktywność na lekcji,
- prace dodatkowe,
- udział w konkursach polonistycznych.

4. Zasady oceniania:

- Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
- Każdy uczeń powinien otrzymać w semestrze minimum 10 ocen.
- Prace klasowe, krótkie sprawdziany i odpowiedzi ustne są obowiązkowe.
- Nie ma możliwości poprawiania ocen na tydzień przed klasyfikacją.
- Uczeń, który opuścił więcej niż 50 % lekcji może być nieklasyfikowany.
- Uczeń ma prawo dwukrotnie w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji. Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną.
- W przypadku usprawiedliwionej nieobecności uczeń może być zwolniony z kartkówki lub odpowiedzi, ale nie zwalnia go to z obowiązku uzupełniania wiadomości, które nauczyciel ma prawo skontrolować na najbliższej jednostce lekcyjnej.
- Osiągnięte sukcesy w konkursach i olimpiadach wpływają na podwyższenie oceny z przedmiotu.

5. Sposób oceniania poszczególnych umiejętności

Umiejętność:		Sposób oceniania:
- mówienie		- kryteria oceny opowiadania ustnego
- czytanie:		
	- głośne i wyraziste z uwzględnieniem zasad kultury żywego słowa	- kryteria oceny czytania głośnego
	- ciche ze zrozumieniem	- według liczby uzyskanych punktów przeliczanych na oceny [podawane po każdym sprawdzianie]

- pisanie, redagowanie określonych form wypowiedzi (w domu i w klasie)	- kryteria oceny pisemnych prac klasowych i domowych (ćwiczenia redakcyjne)
- posługiwanie się poznanymi zasadami ortograficznymi (dyktanda)	- zasady oceniania dyktand
- znajomość treści lektur obowiązkowych	- według liczby uzyskanych punktów przeliczanych na oceny [podawane po każdym sprawdzianie]
- znajomość treści lektur uzupełniających	- ocena za notatki przygotowane przez ucznia, w przypadku wątpliwości dodatkowe pytania z treści
- znajomość wybranych zagadnień z nauki o języku (gramatyki)	- według liczby uzyskanych punktów przeliczanych na oceny [podawane po każdym sprawdzianie]
- recytacja	- kryteria oceny recytacji
- rysunkowe konkretyzacje utworów literackich	- kryteria oceny rysunkowych konkretyzacji utworów
- realizacja określonych projektów	- kryteria podawane po realizacji projektu, uwzględniające zasady ustalone przed jego realizacją
- ocena realizacji zadań w grupie	- kryteria oceny współpracy w grupie

6. Ocena prac pisemnych i zasady ich poprawiania.

- a) Sprawdziany, z których uczeń uzyskał ocenę niedostateczną, ma prawo poprawić w ciągu dwóch tygodni od ich zwrotu. Do dziennika obok oceny uzyskanej poprzednio wpisuje się ocenę poprawioną, a ocena z poprawy jest oceną ostateczną, wpisaną obok oceny pierwotnej.
- b) Uczeń może również poprawić inne oceny, ale w uzgodnieniu z nauczycielem.
- c) Uczeń nieobecny na sprawdzianie ma obowiązek napisania sprawdzianu lub zaliczenia odpowiedzi ustną w ciągu tygodnia od daty powrotu do szkoły.
- d) W przypadku, gdy uczeń zgłosi chęć uzupełnienia braków z przedmiotu, nauczyciel chętnie udzieli pomocy.
- e) Oceny z kartkówki nie podlegają poprawie.
- f) Jeżeli uczeń z przyczyn losowych nie może napisać sprawdzianu lub testu w określonym terminie, wówczas ma obowiązek uczynić to na najbliższej lekcji lub w terminie ustalonym z nauczycielem.

7. Zeszyt przedmiotowy:

- Uczeń jest zobowiązany do prowadzenia zeszytu przedmiotowego.
- Zeszyt podlega ocenie raz w semestrze lub częściej. Przy ocenie bierze się pod uwagę staranność i systematyczność, poprawność rzeczową i językową notatki.
- Za brak zeszytu przedmiotowego (gdy była zadana praca domowa) uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

8 . Skala ocen

- celujący (6)
- bardzo dobry (5)
- dobry (4)
- dostateczny (3)
- dopuszczający (2)
- niedostateczny (1)

9. „Plusy” (+)

„Plus” uczeń może otrzymać za:

- nieskomplikowane, krótkie zadania domowe
- przyniesienie dodatkowych materiałów wykorzystanych podczas lekcji
- dobre wywiązanie się z zadań realizowanych w grupie
- kompletność zeszytu przedmiotowego
- zadania wykonywane w klasie

Cztery „plusy” równa się ocenie bardzo dobrej.

W przypadku testów pisemnych przyjmuje się skalę punktową przeliczaną na oceny cyfrowe wg kryteriów:

100% - 91% - ocena bardzo dobra

90% - 75% - ocena dobra

74% - 51% - ocena dostateczna

50% - 31% - ocena dopuszczająca

30% - 0% - ocena niedostateczna

Ocenę celującą otrzymuje uczeń w przypadku, gdy osiągnie 100% punktów i rozwiąże zadanie dodatkowe lub gdy osiągnie 100% punktów, a jego wiedza odbiega poziomem od pozostałych uczniów, a sprawdzian wg uczniów był trudny.

Uczniowie posiadający informację o obniżeniu wymagań otrzymują ocenę dopuszczającą po uzyskaniu 20% maksymalnej liczby punktów.

10. Ilość uzyskiwanych ocen w semestrze za poszczególne umiejętności

Przyjmuje się minimalną ilość uzyskanych przez ucznia w ciągu jednego semestru ocen za poniższe umiejętności:

- mówienie – 3 stopnie
- czytanie głośne – 3 stopnie
- czytanie ciche ze zrozumieniem – 4 stopnie
- pisanie, redagowanie określonych form wypowiedzi (w domu i w klasie) – po 3 stopnie, w sumie 6
- posługiwanie się poznanymi zasadami ortograficznymi (dyktanda) – po 3 stopnie.

11. Informowanie uczniów o osiągnięciach, postępach w nauce

- Uczniowie są informowani na bieżąco o każdej otrzymanej ocenie.
- Każda praca pisemna jest dokładnie omówiona pod względem kryteriów oceniania i punktacji.
- Informacja o grożącej ocenie niedostatecznej (semestralnej lub rocznej) przekazywana jest uczniowi na miesiąc przed terminem wystawienia ocen.
- O innych ocenach (semestralnych lub rocznych) uczniowie informowani są z tygodniowym wyprzedzeniem.

7. Informowanie rodziców o osiągnięciach uczniów

- Ocenione prace są przechowywane w teczkach. Rodzice mają prawo wglądu do teczek i dodatkowych uzasadnień do poszczególnych ocen.
- Oceny z prac pisemnych mogą być odnotowane w zeszycie przedmiotowym, podpisane przez nauczyciela.
- Rodzice informowani są o wszystkich ocenach cząstkowych, semestralnych w formie pisemnej podczas spotkań z wychowawcą klasy.
- Informacja o grożącej uczniowi ocenie niedostatecznej na koniec semestru lub koniec roku przekazywana jest rodzicom (w formie pisemnego zawiadomienia podpisanego przez wychowawcę klasy) na miesiąc przed wystawieniem oceny.
- O innych ocenach semestralnych lub rocznych uczniowie informowani są z tygodniowym wyprzedzeniem.

12. Zasady wystawiania ocen na semestr i koniec roku szkolnego

Ocena na pierwszy semestr i koniec roku szkolnego wystawiana jest według następujących zasad:

- Ocenę ustala nauczyciel przedmiotu.
- Ocena na pierwszy semestr i koniec roku zależy od przewagi uzyskanych ocen z prac klasowych, sprawdzianów, kartkówki. Pozostałe oceny są ocenami wspomagającymi.

- Jeśli istnieją wątpliwości, ostatecznie decydują oceny uzyskane z umiejętności kluczowych: czytania i odbioru różnych tekstów kultury, tworzenia własnego tekstu.
- Jeśli nauczyciel uzna za stosowne, może wprowadzić dodatkową (oddzielną) kategorię oceniania – np. zadania domowe, praca na lekcji.
- Uczniowie, którzy są laureatami lub finalistami konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim, otrzymują ocenę celującą (semestralną lub roczną).
- Ocena semestralna (roczna) nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych.
- Na miesiąc przed klasyfikacją nauczyciel informuje ucznia o proponowanej ocenie.

13. Ubieganie się o wyższą, niż przewidywana, ocenę semestralną lub roczną.

- Uczeń może ubiegać się o wyższą, niż przewidywana, ocenę semestralną lub roczną na zasadach określonych w WSO.
- Uczeń we wniosku zobowiązany jest określić ocenę, o jaką chce się ubiegać.
- Nauczyciel przygotowuje sprawdzian pisemny (czas trwania sprawdzianu 45 minut), który zawiera umiejętności i wiadomości na wskazaną przez ucznia ocenę. Uczeń, aby uzyskać wyższą ocenę, musi z punktowego sprawdzianu uzyskać minimum 90% punktów.

14. Uczniowie z dostosowaniem wymagań edukacyjnych do ich możliwości (stwierdzone i zapisane w opinii wydanej przez poradnię psychologiczno – pedagogiczną):

- mogą zdobyć mniej punktów, aby uzyskać ocenę dopuszczającą (tworzenie własnego tekstu, sprawdziany z zakresu: czytania ze zrozumieniem, nauki o języku, frazeologii, teorii literatury, czytania ze zrozumieniem, znajomości lektur)
- mają możliwość poprawy dyktanda na ocenę dopuszczającą poprzez bezbłędne przepisanie tekstu dyktanda z uwzględnieniem poprawek naniesionych przez nauczyciela.

15. Uczniowie z dostosowaniem wymagań edukacyjnych do ich możliwości (stwierdzone i zapisane w opinii wydanej przez poradnię psychologiczno – pedagogiczną) – wolne tempo pracy:

- wydłużanie czasu na sprawdzianach,
- mniej zadań na sprawdzianach,
- wybór krótszego tekstu do czytania w określonym czasie,
- więcej czasu na wykonanie poleceń na lekcji.

16. Uczniowie ze stwierdzoną dysleksją rozwojową (stwierdzoną i zapisaną w opinii wydanej przez poradnię psychologiczno – pedagogiczną) mają następujące ułatwienia:

- większa tolerancja błędów ortograficznych i interpunkcyjnych przy redagowaniu różnych form wypowiedzi.
- otrzymywanie punktów za estetykę pracy (jeśli takie kryterium jest przewidziane) bez względu na nieczytelność pisma, skreślenia,
- wielokrotne poprawianie dyktand – bezbłędne przepisanie tekstu dyktanda po uwzględnieniu poprawek nauczyciela,

- więcej czasu na sprawdzianach (w zależności od potrzeby uczniów i zaleceń zapisanych w poszczególnych opiniach),
- wcześniejsze ukierunkowanie przygotowujące do samodzielnej lektury,
- wybór krótszego tekstu do czytania,
- niewytykanie błędów, nieprzerywanie czytania,
- niewyznaczanie do czytania w obecności klasy nowego tekstu,
- wykorzystanie na lekcji nagrań z wzorcowym czytaniem lektora,
- wykorzystanie programów multimedialnych i komputerów do ćwiczeń praktycznych,
- korzystanie z graficznych wzorów wypracowań,
- pisanie prac na komputerze, a potem przepisywanie,
- w przypadku głębokiej dysgrafii, gdy zmniejsza się czytelność pisma, umożliwia się uczniowi wykonanie prac kontrolnych na komputerze. Jeżeli nauczyciel nie jest w stanie odczytać pracy ucznia, robi to uczeń w jego obecności, wyjaśniając wszystkie wątpliwości ortograficzne,
- pisemne sprawdziany ogranicza się do sprawdzania wiadomości,
- preferuje się odpowiedzi ustne. Pytania kierowane do ucznia są precyzyjne, konkretne, unika się pytań typu: „Co wiesz o?”
- ze względu na dużą wrażliwość, dzieci dyslektyczne mogą odpowiadać z ławki, a nie przy tablicy,
- nauczyciel kieruje procesem samokształcenia i samokontroli ucznia, wyrabia nawyk pracy ze słownikiem i uzmysławia praktyczną wartość korzystania z zasad i reguł ortograficznych.
- uczniowie mają możliwość poprawy dyktanda na ocenę dopuszczającą (bezbłędne przepisanie tekstu dyktanda z uwzględnieniem poprawek naniesionych przez nauczyciela,

- przy ocenie ćwiczeń redakcyjnych uczniów ze stwierdzoną dysleksją rozwojową (stwierdzona i zapisana w opinii wydanej przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną) nie bierze się pod uwagę poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej, a odpowiednio – komunikatywność wypowiedzi i czytelność z pominięciem zaburzeń strony graficznej pisma. Ponadto dyktanda uczniowie poprawiają „do skutku” (bezbłędne przepisanie tekstu dyktanda z uwzględnieniem poprawek nanoszonych przez nauczyciela).

17. Uczeń ze sprawnością intelektualną niższą od przeciętnej.

Konieczne jest dostosowanie wymagań , które obejmują jednak wiadomości i umiejętności określone podstawą programową. Poprawa prac klasowych odbywać się będzie przy pomocy nauczyciela. Należy dostosować metody i formy pracy ułatwiające opanowanie wiadomości i umiejętności. Wymagania, co do formy, mogą obejmować między innymi:

- omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności,
- przeznaczanie więcej czasu na jego utrwalenie,
- podawanie poleceń w prostszej formie,
- unikanie trudnych, czy abstrakcyjnych pojęć,
- częste odwoływanie się do konkretnego przykładu,
- unikanie pytań problemowych, przekrojowych,
- wydłużony czas pracy,

- mniej zadań do wykonania,
- szerokie zastosowanie zasady pogłębłości,
- dostosowanie pracy domowej do możliwości ucznia.

Opracowała:

mgr Małgorzata Goleman

Język angielski

Brainy klasa 4.

KRYTERIA OCENIANIA

Kryteria oceniania proponowane przez wydawnictwo Macmillan zostały sformułowane według założeń Nowej Podstawy Programowej i uwzględniają środki językowe, czytanie, słuchanie, pisanie, mówienie, reagowanie oraz przetwarzanie tekstu. Kryteria obejmują zakres ocen 2–5, nie uwzględniając oceny 1 (niedostatecznej) i 6 (celującej). Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który wykracza poza wymagania na ocenę bardzo dobrą, zaś uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, otrzymuje ocenę niedostateczną.

Poniższe kryteria oceniania są jedynie sugerowanym systemem oceny pracy uczniów i mogą one zostać dostosowane przez nauczyciela do własnych potrzeb, wynikających z możliwości klas, z którymi pracuje oraz przyjętego w szkole wewnątrzszkolnego systemu oceniania.

Ocena

2

3

4

5

WELCOME UNIT

Znajomość środków językowych	2	3	4	5
	<ul style="list-style-type: none"> Słabo zna i z trudem podaje dane personalne, nazwy części ciała 	<ul style="list-style-type: none"> Częściowo zna i podaje dane personalne, nazwy części ciała człowieka, 	<ul style="list-style-type: none"> W większości zna i na ogół poprawnie podaje dane personalne, nazwy 	<ul style="list-style-type: none"> Zna i poprawnie podaje dane personalne, nazwy części ciała człowieka,

	<p>człowieka, nazwy zwierząt i nazwy kolorów.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Z trudem i popełniając błędy podaje nazwy dni tygodnia. • Słabo zna i z trudem podaje podstawowe przymiotniki opisujące ludzi. • Słabo zna i z trudem podaje czasowniki i wyrażenia związane z nauką języka. • Nieudolnie tworzy liczbę mnogą rzeczowników. • Słabo zna i z trudem podaje nieregularną formę liczby mnogiej. • Ma trudności z poprawnym tworzeniem trybu rozkazującego. • Nieudolnie posługuje się konstrukcją <i>Let's (do)</i>. 	<p>nazwy zwierząt i nazwy kolorów.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Czasem popełniając błędy, podaje nazwy dni tygodnia. • Popełniając dość liczne błędy, podaje podstawowe przymiotniki opisujące ludzi. • Z pewnym trudem podaje czasowniki i wyrażenia związane z nauką języka. • Tworzy liczbę mnogą rzeczowników, popełniając dość liczne błędy. • Częściowo zna i podaje nieregularną formę liczby mnogiej. • Ma pewne trudności z poprawnym tworzeniem trybu rozkazującego. • Czasem popełniając błędy, posługuje się konstrukcją <i>Let's (do)</i>. 	<p>części ciała człowieka, nazwy zwierząt i nazwy kolorów.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na ogół poprawnie podaje nazwy dni tygodnia. • Popełniając drobne błędy, podaje podstawowe przymiotniki opisujące ludzi. • Podaje czasowniki i wyrażenia związane z nauką języka, popełniając drobne błędy. • Tworzy liczbę mnogą rzeczowników, popełniając nieliczne błędy. • Zna i przeważnie poprawnie podaje nieregularną formę liczby mnogiej. • Tworzy tryb rozkazujący i na ogół poprawnie się nim posługuje. • Popełniając drobne błędy, posługuje się konstrukcją <i>Let's (do)</i>. 	<p>nazwy zwierząt i nazwy kolorów.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna i poprawnie podaje nazwy dni tygodnia. • Swobodnie podaje podstawowe przymiotniki opisujące ludzi. • Podaje i poprawnie stosuje czasowniki i wyrażenia związane z nauką języka. • Bezbłędnie lub niemal bezbłędnie tworzy liczbę mnogą rzeczowników. • Zna i poprawnie podaje nieregularną formę liczby mnogiej. • Tworzy tryb rozkazujący i bez trudu się nim posługuje. • Bez trudu posługuje się konstrukcją <i>Let's (do)</i>.
Słuchanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności z rozumieniem poleceń nauczyciela dotyczących sytuacji w klasie, nieudolnie na nie reaguje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół reaguje poprawnie na polecenia nauczyciela dotyczące sytuacji w klasie. • Rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Reaguje poprawnie na polecenia nauczyciela dotyczące sytuacji w klasie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Reaguje bezbłędnie lub niemal bezbłędnie na polecenia nauczyciela dotyczące sytuacji w klasie.

	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu wypowiedzi. • Często popełnia błędy w wyszukiwaniu prostych informacji w wypowiedzi • Z dużą trudnością znajduje w wypowiedzi bardziej złożone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Znajduje proste informacje w wypowiedzi, czasem popełniając błędy • Z pewną trudnością znajduje w wypowiedzi bardziej złożone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Znajduje proste informacje w wypowiedzi. • Bez większego trudu znajduje w wypowiedzi bardziej złożone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bez problemu rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Z łatwością znajduje proste informacje w wypowiedzi. • Bez trudu znajduje w wypowiedzi bardziej złożone informacje.
Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów. • Z trudnością znajduje w tekście określone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Najczęściej rozumie sens prostych tekstów. • Na ogół znajduje w tekście określone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie sens prostych tekstów. • Bez większego trudu znajduje w tekście określone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bez trudu rozumie ogólny sens tekstu • Bez trudu znajduje w tekście określone informacje.
Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> • Popełniając liczne błędy, nieudolnie tworzy proste wypowiedzi ustne: opisuje przedmioty i zwierzęta, określając ich kolory; opisuje ludzi, podając nazwy części ciała i posługując się podstawowymi przymiotnikami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Czasami popełniając błędy, tworzy proste wypowiedzi ustne: opisuje przedmioty i zwierzęta, określając ich kolory, opisuje ludzi; podając nazwy części ciała i posługując się podstawowymi przymiotnikami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Popełniając nieliczne błędy, tworzy proste i bardziej złożone wypowiedzi ustne: opisuje przedmioty i zwierzęta, określając ich kolory; opisuje ludzi, podając nazwy części ciała i posługując się podstawowymi przymiotnikami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy proste i bardziej złożone wypowiedzi ustne: opisuje przedmioty i zwierzęta, określając ich kolory; opisuje ludzi, podając nazwy części ciała i posługując się podstawowymi przymiotnikami.
Pisanie	<ul style="list-style-type: none"> • Popełniając liczne błędy, tworzy z pomocą nauczyciela bardzo proste wypowiedzi pisemne: 	<ul style="list-style-type: none"> • Popełniając dość liczne błędy, tworzy, sam lub z pomocą nauczyciela, bardzo proste 	<ul style="list-style-type: none"> • Popełniając nieliczne błędy, samodzielnie tworzy proste wypowiedzi pisemne: 	<ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie, stosując bogate słownictwo, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne:

	opisuje postacie/osoby/zwierzęta, przedstawia tygodniowy plan zajęć.	wypowiedzi pisemne: opisuje postacie/osoby/zwierzęta, przedstawia tygodniowy plan zajęć.	opisuje postacie/osoby/zwierzęta, przedstawia tygodniowy plan zajęć.	opisuje postacie/osoby/zwierzęta, przedstawia tygodniowy plan zajęć.
Reagowanie	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach: Uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do wyglądu zwierząt i ludzi, popełniając liczne błędy. Popełniając liczne błędy, nakazuje, zakazuje i instruuje w sytuacjach szkolnych oraz reaguje na nakazy i zakazy. Popełniając liczne błędy, proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje dotyczące uczenia się. 	<ul style="list-style-type: none"> Reaguje w prostych sytuacjach: Uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do wyglądu zwierząt i ludzi, czasem popełniając błędy. Nie zawsze poprawnie nakazuje, zakazuje i instruuje w sytuacjach szkolnych oraz reaguje na nakazy i zakazy. Nie zawsze poprawnie proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje dotyczące uczenia się. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez większego problemu reaguje zarówno w prostych, jak i bardziej złożonych sytuacjach: Bez trudu uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do wyglądu zwierząt i ludzi. Popełniając nieliczne błędy, nakazuje, zakazuje, instruuje w sytuacjach szkolnych oraz reaguje na nakazy i zakazy. Popełniając drobne błędy, proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje dotyczące uczenia się. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez problemu reaguje zarówno w prostych, jak i złożonych sytuacjach: Bez trudu uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do wyglądu zwierząt i ludzi. Nakazuje, zakazuje, instruuje w sytuacjach szkolnych, bezbłędnie lub niemal bezbłędnie reaguje na nakazy i zakazy. Prawidłowo proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje dotyczące uczenia się.
Przetwarzanie tekstu	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, czasem popełniając błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez większego trudu przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez trudu przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych.

<p>Znajomość środków językowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Słabo zna i popełnia liczne błędy, posługując się liczebnikami 1-100. • Słabo zna i nieudolnie recytuje alfabet. • Słabo zna i z trudem podaje dane personalne, nazwy przyborów szkolnych. • Słabo zna zaimki osobowe i często niepoprawnie używa ich w zdaniach. • Popełniając liczne błędy, buduje zdania twierdzące z czasownikiem „być” (<i>to be</i>) w czasie <i>Present Simple</i>. • Słabo zna i, popełniając liczne błędy, podaje formy pełne i skrócone czasownika „być” (<i>to be</i>) w czasie <i>Present Simple</i>. • Słabo zna i często niepoprawnie stosuje przedimki nieokreślone <i>a/an</i> przed rzeczownikami lub wyrażeniami: przymiotnik(i) + rzeczownik. 	<ul style="list-style-type: none"> • Częściowo zna i popełniając dość liczne błędy, posługuje się liczebnikami 1-100. • Częściowo zna i recytuje alfabet, popełniając dość liczne błędy. • Popełniając dość liczne błędy, podaje dane personalne oraz nazwy przyborów szkolnych. • Częściowo zna zaimki osobowe i używa ich w zdaniach, popełniając dość liczne błędy. • Buduje zdania twierdzące z czasownikiem „być” (<i>to be</i>) w czasie <i>Present Simple</i>, popełniając dość liczne błędy. • Nie zawsze poprawnie podaje formy pełne i skrócone czasownika „być” (<i>to be</i>) w czasie <i>Present Simple</i>. • Popełniając dość liczne błędy, stosuje przedimki nieokreślone <i>a/an</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół poprawnie posługuje się liczebnikami 1-100. • Zna i recytuje alfabet, popełniając nieliczne błędy. • Na ogół poprawnie podaje dane personalne oraz nazwy przyborów szkolnych. • Zna zaimki osobowe i na ogół prawidłowo używa ich w zdaniach. • Bez większego trudu i na ogół poprawnie buduje zdania twierdzące z czasownikiem „być” (<i>to be</i>) w czasie <i>Present Simple</i>. • Na ogół poprawnie podaje formy pełne i skrócone czasownika „być” (<i>to be</i>) w czasie <i>Present Simple</i>. • Popełniając drobne błędy, stosuje przedimki nieokreślone <i>a/an</i> przed rzeczownikami lub wyrażeniami: 	<ul style="list-style-type: none"> • Z łatwością i bezbłędnie lub niemal bezbłędnie posługuje się liczebnikami 1-100. • Zna i bezbłędnie lub prawie bezbłędnie recytuje alfabet. • Z łatwością i bezbłędnie lub niemal bezbłędnie podaje dane personalne oraz nazwy przyborów szkolnych. • Zna zaimki osobowe i zawsze prawidłowo używa ich w zdaniach. • Z łatwością i poprawnie buduje zdania twierdzące z czasownikiem „być” (<i>to be</i>) w czasie <i>Present Simple</i>. • Zawsze poprawnie podaje formy pełne i skrócone czasownika „być” (<i>to be</i>) w czasie <i>Present Simple</i>. • Bezbłędnie lub niemal bezbłędnie stosuje przedimki nieokreślone <i>a/an</i> przed rzeczownikami lub wyrażeniami: przymiotnik(i) + rzeczownik.
--	--	--	--	--

		przed rzeczownikami lub wyrażeniami: przymiotnik(i) + rzeczownik.	przymiotnik(i) + rzeczownik.	
Słuchanie	<ul style="list-style-type: none"> • Słabo rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. • Mimo pomocy, z trudem znajduje proste informacje w wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. • Z niewielką pomocą znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia dość liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Na ogół znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji zdarza mu się popełniać błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Z łatwością rozumie ogólny sens zarówno prostych, jak i złożonych wypowiedzi. • Bez problemu samodzielnie znajduje w wypowiedzi proste i złożone informacje.
Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Z trudnością znajduje w prostym tekście określone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Przeważnie rozumie ogólny sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Z niewielką pomocą na ogół znajduje w tekście określone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Bez większego trudu znajduje w tekście określone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bez trudu rozumie ogólny sens prostych i złożonych tekstów oraz fragmentów tekstu. • Bez trudu znajduje w tekście określone informacje.
Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> • Nieudolnie tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając błędy zaburzające komunikację: opisuje ludzi i przybory szkolne, stosując podstawowe przymiotniki oraz 	<ul style="list-style-type: none"> • Z pewnym trudem tworzy proste wypowiedzi ustne, błędy czasem zaburzają komunikację: opisuje ludzi i przybory szkolne, stosując podstawowe 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając błędy nie zaburzające komunikacji: opisuje ludzi i przybory szkolne, stosując podstawowe przymiotniki oraz 	<ul style="list-style-type: none"> • Swobodnie tworzy proste i bardziej złożone wypowiedzi ustne, ewentualne drobne błędy nie zaburzają komunikacji: opisuje ludzi i przybory szkolne, stosując podstawowe

	<p>określając liczbę i kolor; podaje dane personalne swoje i innych osób.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Z trudem literuje imiona, nazwiska i inne wyrazy, popełniając liczne błędy. • Z trudem recytuje alfabet, popełniając liczne błędy. 	<p>przymiotniki oraz określając liczbę i kolor; podaje dane personalne swoje i innych osób.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Literuje imiona, nazwiska i inne wyrazy, popełniając dość liczne błędy. • Recytuje alfabet, popełniając dość liczne błędy. 	<p>określając liczbę i kolor; podaje dane personalne swoje i innych osób.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Literuje imiona, nazwiska i inne wyrazy, popełniając nieliczne błędy. • Recytuje alfabet, popełniając drobne błędy. 	<p>przymiotniki oraz określając liczbę i kolor; podaje dane personalne swoje i innych osób.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Płynnie literuje imiona, nazwiska i inne wyrazy. • Płynnie recytuje alfabet.
Pisanie	<ul style="list-style-type: none"> • Popełniając liczne błędy zakłócające komunikację, tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje ludzi i przybory szkolne, przedstawia siebie, swoich przyjaciół i swoje zwierzęta domowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Popełniając dość liczne, częściowo zakłócające komunikację, błędy, tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje ludzi i przybory szkolne, przedstawia siebie, swoich przyjaciół i swoje zwierzęta domowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Popełniając drobne błędy niezakłócające komunikacji, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: opisuje ludzi i przybory szkolne, przedstawia siebie, swoich przyjaciół i swoje zwierzęta domowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie i stosując bogate słownictwo, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: opisuje ludzi i przybory szkolne, przedstawia siebie, swoich przyjaciół i swoje zwierzęta domowe; ewentualne drobne błędy nie zakłócają komunikacji.
Reagowanie	<ul style="list-style-type: none"> • Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach, popełniając błędy zakłócające komunikację: przedstawia siebie i inne osoby; uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do danych 	<ul style="list-style-type: none"> • Reaguje w prostych sytuacjach, czasem popełniając błędy: przedstawia siebie i inne osoby; uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do danych personalnych, wieku, 	<ul style="list-style-type: none"> • Popełniając nieliczne błędy, reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: przedstawia siebie i inne osoby; uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do danych 	<ul style="list-style-type: none"> • Swobodnie reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: przedstawia siebie i inne osoby; uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do danych personalnych, wieku, liczby i wyglądu przyborów szkolnych.

	personalnych, wieku, liczby i wyglądu przyborów szkolnych.	liczby i wyglądu przyborów szkolnych.	personalnych, wieku, liczby i wyglądu przyborów szkolnych.	
Przetwarzanie tekstu	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając dość liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Zazwyczaj poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez trudu poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych.

UNIT 2

Znajomość środków językowych	<ul style="list-style-type: none"> Słabo zna i z trudem podaje dane personalne, cechy charakteru, nazwy przyborów szkolnych, nazwy krajów, liczby (1–100). Nieudolnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające z czasownikiem „być” (<i>to be</i>) w czasie <i>Present Simple</i> oraz krótkie odpowiedzi. Słabo zna zaimki pytające <i>Who, What, Where, How much</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Częściowo zna i umie podać dane personalne, cechy charakteru, nazwy przyborów szkolnych, nazwy krajów, liczby (1–100). Czasem popełniając błędy. tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające z czasownikiem „być” (<i>to be</i>) w czasie <i>Present Simple</i> oraz krótkie odpowiedzi Częściowo zna zaimki pytające <i>Who, What,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> Na ogół zna i umie podać dane personalne, cechy charakteru, nazwy przyborów szkolnych, nazwy krajów, liczby (1–100). Zazwyczaj poprawnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające z czasownikiem „być” (<i>to be</i>) w czasie <i>Present Simple</i> oraz krótkie odpowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> Bezbłędnie lub niemal bezbłędnie podaje dane personalne, cechy charakteru, nazwy przyborów szkolnych, nazwy krajów, liczby (1–100). Swobodnie i poprawnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające z czasownikiem „być” (<i>to be</i>) w czasie <i>Present Simple</i> oraz krótkie odpowiedzi. Zna zaimki pytające <i>Who, What, Where,</i>
-------------------------------------	---	--	--	---

	<p>oraz zasady tworzenia pytań szczegółowych z czasownikiem <i>to be</i> w czasie <i>Present Simple</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tworząc pytania szczegółowe, popełnia liczne błędy. 	<p><i>Where, How much</i> oraz zasady tworzenia pytań szczegółowych z czasownikiem <i>to be</i> w czasie <i>Present Simple</i>.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Popełnia sporo błędów, tworząc pytania szczegółowe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna zaimki pytające <i>Who, What, Where, How much</i> oraz zasady tworzenia pytań szczegółowych z czasownikiem <i>to be</i> w czasie <i>Present Simple</i>, na ogół poprawnie je stosuje. • Zazwyczaj poprawnie tworzy pytania szczegółowe. 	<p><i>How much</i> oraz zasady tworzenia pytań szczegółowych z czasownikiem <i>to be</i> w czasie <i>Present Simple</i>, stosuje je z łatwością i poprawnie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Swobodnie tworzy poprawne pytania szczegółowe.
Słuchanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych wypowiedzi. • Mimo pomocy z trudnością znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. • Z niewielką pomocą znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia dość liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zazwyczaj rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Popełniając drobne błędy, znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Bez problemu samodzielnie znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje.
Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Mimo pomocy z trudem znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Z niewielką pomocą na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów lub fragmentów tekstu. • Na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Bez trudu rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów i fragmentów tekstu • Z łatwością samodzielnie znajduje w tekście podstawowe oraz złożone informacje.

	złożonych informacji popelnia liczne błędy.	czasem popelnia błędy.	zdarza mu się popelniać błędy.	
Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie tworzy proste wypowiedzi ustne: opisuje przybory szkolne i podaje ich cenę, opisuje ludzi, podając ich wiek i cechy charakteru; liczne błędy zaburzają komunikację. 	<ul style="list-style-type: none"> Z pewnym trudem tworzy proste wypowiedzi ustne: opisuje przybory szkolne i podaje ich cenę, opisuje ludzi, podając ich wiek i cechy charakteru; błędy czasem zaburzają komunikację 	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy proste wypowiedzi ustne, popelniając błędy nie zaburzające komunikacji: opisuje przybory szkolne i podaje ich cenę, opisuje ludzi, podając ich wiek i cechy charakteru. 	<ul style="list-style-type: none"> Swobodnie tworzy proste i bardziej złożone wypowiedzi ustne, ewentualne drobne błędy nie zaburzają komunikacji: opisuje przybory szkolne i podaje ich cenę, opisuje ludzi, podając ich wiek i cechy charakteru.
Pisanie	<ul style="list-style-type: none"> Mimo pomocy popelniając liczne błędy zakłócające komunikację, tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje siebie i swoich kolegów, opisuje flagi wybranych krajów, zapisuje ceny słowami. 	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy, sam lub z pomocą nauczyciela, bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje siebie i swoich kolegów, opisuje flagi wybranych krajów, zapisuje ceny słowami; popelnia dość liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Popelniając nieliczne błędy, tworzy samodzielnie krótkie wypowiedzi pisemne: opisuje siebie i swoich kolegów, opisuje flagi wybranych krajów, zapisuje ceny słowami. 	<ul style="list-style-type: none"> Samodzielnie, stosując bogate słownictwo tworzy krótkie wypowiedzi pisemne (opisuje siebie i swoich kolegów, opisuje flagi wybranych krajów, zapisuje ceny słowami; ewentualne drobne błędy nie zaburzają komunikacji
Reagowanie	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach, popelniając błędy zakłócające komunikację: przedstawia siebie i inne osoby; wyraża 	<ul style="list-style-type: none"> Reaguje w prostych sytuacjach, czasem popelniając błędy: przedstawia siebie i inne osoby; wyraża opinie; uzyskuje i przekazuje informacje 	<ul style="list-style-type: none"> Popelniając nieliczne błędy, reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: przedstawia siebie i inne osoby; wyraża opinie; uzyskuje i 	<ul style="list-style-type: none"> Swobodnie reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: przedstawia siebie i inne osoby; wyraża opinie; uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do cen i

	opinie; uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do cen i kolorów przyborów szkolnych oraz danych personalnych (imię, wiek, kraj pochodzenia).	odnośnie do cen i kolorów przyborów szkolnych oraz danych personalnych (imię, wiek, kraj pochodzenia).	przekazuje informacje odnośnie do cen i kolorów przyborów szkolnych oraz danych personalnych (imię, wiek, kraj pochodzenia).	kolorów przyborów szkolnych oraz danych personalnych (imię, wiek, kraj pochodzenia).
Przetwarzanie tekstu	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając liczne błędy. Z trudnością przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim, popełniając liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, czasem popełniając błędy. Przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim, popełniając dość liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez większego trudu, popełniając nieliczne błędy, przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. Na ogół poprawnie przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez trudu przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych Z łatwością przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim.

UNIT 3

Znajomość środków językowych	<ul style="list-style-type: none"> Słabo zna i z trudem podaje nazwy przedmiotów codziennego użytku oraz ubrań. Słabo zna i z trudem podaje wymagane 	<ul style="list-style-type: none"> Częściowo zna i podaje nazwy przedmiotów codziennego użytku oraz ubrań, czasem popełniając błędy 	<ul style="list-style-type: none"> W większości zna i poprawnie stosuje nazwy przedmiotów codziennego użytku oraz ubrań. Zna i stosuje większość 	<ul style="list-style-type: none"> Zna i poprawnie stosuje nazwy przedmiotów codziennego użytku oraz ubrań Zna i poprawnie stosuje wymagane podstawowe przymiotniki (w tym
-------------------------------------	--	--	--	--

	<p>podstawowe przymiotniki (w tym kolory) opisujące przedmioty codziennego użytku oraz ubrania.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Słabo zna i popełniając liczne błędy używa przymiotników dzierżawczych. • Słabo zna zasady tworzenia i popełnia liczne błędy stosując dopełniacz saksoński. • Często popełniając błędy, stosuje zaimek pytający <i>Whose</i>. • Popełnia liczne błędy, stosując zaimki wskazujące: <i>this, that, these, those</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • Częściowo zna wymagane podstawowe przymiotniki (w tym kolory) opisujące przedmioty codziennego użytku oraz ubrania; stosując je, czasem popełnia błędy. • Częściowo zna i nie zawsze poprawnie używa przymiotników dzierżawczych. • Częściowo zna zasady tworzenia i stosuje dopełniacz saksoński, czasem popełniając błędy. • Czasem popełniając błędy stosuje zaimek pytający <i>Whose</i>. • Popełnia dość liczne błędy stosując zaimki wskazujące: <i>this, that, these, those</i>. 	<p>wymaganych podstawowych przymiotników (w tym kolorów) opisujących przedmioty codziennego użytku oraz ubrania.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna i przeważnie poprawnie używa przymiotników dzierżawczych. • Zna zasady tworzenia i najczęściej poprawnie stosuje dopełniacz saksoński. • Zna i na ogół poprawnie stosuje zaimek pytający <i>Whose</i>. • Zna, rozróżnia i zazwyczaj prawidłowo stosuje zaimki wskazujące: <i>this, that, these, those</i>. 	<p>kolory) opisujące przedmioty codziennego użytku oraz ubrania.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna i zawsze poprawnie używa przymiotników dzierżawczych. • Zna zasady tworzenia i zawsze poprawnie stosuje dopełniacz saksoński. • Zna i poprawnie stosuje w zdaniach zaimek pytający <i>Whose</i>. • Zna, rozróżnia i prawidłowo stosuje zaimki wskazujące: <i>this, that, these, those</i>.
Słuchanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych wypowiedzi. • Mimo pomocy z trudnością znajduje 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. • Z niewielką pomocą znajduje proste informacje w 	<ul style="list-style-type: none"> • Zazwyczaj rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Popełniając drobne błędy, znajduje w 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Bez problemu samodzielnie znajduje w wypowiedzi zarówno

	proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy.	wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia dość liczne błędy.	wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje.	proste, jak i złożone informacje.
Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Mimo pomocy z trudem znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Z niewielką pomocą na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji czasem popełnia błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów lub fragmentów tekstu. • Na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji zdarza mu się popełniać błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bez trudu rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów lub fragmentów tekstu • Z łatwością samodzielnie znajduje w tekście podstawowe oraz złożone informacje.
Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> • Nieudolnie tworzy proste wypowiedzi ustne: opisuje przedmioty codziennego użytku i ubrania, określa przynależność, podaje ceny; liczne błędy zaburzają komunikację. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy proste wypowiedzi ustne, czasem popełniając błędy zaburzające komunikację: opisuje przedmioty codziennego użytku i ubrania, określa przynależność, podaje ceny. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając błędy niezaburzające komunikacji: opisuje przybory szkolne i podaje ich cenę, opisuje ludzi, podając ich wiek i cechy charakteru. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bez trudu tworzy proste i złożone wypowiedzi ustne: opisuje przedmioty codziennego użytku i ubrania, określa przynależność, podaje ceny; ewentualne drobne błędy nie zaburzają komunikacji.
Pisanie	<ul style="list-style-type: none"> • Mimo pomocy, popełniając liczne błędy, nieudolnie tworzy bardzo proste 	<ul style="list-style-type: none"> • Popełniając dość liczne błędy, tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: 	<ul style="list-style-type: none"> • Popełniając nieliczne błędy niezakłócające komunikacji, tworzy krótkie wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie, stosując urozmaicone słownictwo, tworzy krótkie wypowiedzi

	wypowiedzi pisemne: opisuje swoje ulubione ubrania i inne przedmioty; opisuje tradycyjne stroje różnych narodów.	opisuje swoje ulubione ubrania i inne przedmioty; opisuje tradycyjne stroje różnych narodów.	pisemne: opisuje swoje ulubione ubrania i inne przedmioty; opisuje tradycyjne stroje różnych narodów.	pisemne: opisuje swoje ulubione ubrania i inne przedmioty; opisuje tradycyjne stroje różnych narodów; ewentualne drobne błędy nie zaburzają komunikacji.
Reagowanie	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach, popełniając liczne błędy: pyta o opinie i wyraża opinie na temat ubrań; uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do cen i kolorów przedmiotów codziennego użytku i ubrań oraz przynależności przedmiotów i ubrań. Stosując zwroty grzecznościowe, z trudem przeprowadza prosty dialog w sklepie z ubraniami; popełnia liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Reaguje w prostych sytuacjach, czasem popełniając błędy: pyta o opinie i wyraża opinie na temat ubrań; uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do cen i kolorów przedmiotów codziennego użytku i ubrań oraz przynależności przedmiotów i ubrań. Stosując zwroty grzecznościowe, przeprowadza prosty dialog w sklepie z ubraniami; popełnia dość liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Popełniając nieliczne błędy reaguje w prostych i bardziej złożonych sytuacjach: pyta o opinie i wyraża opinie na temat ubrań; uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do cen i kolorów przedmiotów codziennego użytku i ubrań oraz przynależności przedmiotów i ubrań. Stosując zwroty grzecznościowe przeprowadza prosty dialog w sklepie z ubraniami; nieliczne błędy nie zakłócają komunikacji. 	<ul style="list-style-type: none"> Swobodnie reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: pyta o opinie i wyraża opinie na temat ubrań; uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do cen i kolorów przedmiotów codziennego użytku i ubrań oraz przynależności przedmiotów i ubrań. Stosując zwroty grzecznościowe, swobodnie przeprowadza prosty dialog w sklepie z ubraniami.
Przetwarzanie tekstu	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w 	<ul style="list-style-type: none"> Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach 	<ul style="list-style-type: none"> Bez większego trudu i na ogół poprawnie przekazuje w języku 	<ul style="list-style-type: none"> Bez trudu i poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje

	<p>materiałach wizualnych, popełniając liczne błędy</p> <ul style="list-style-type: none"> Z trudnością przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim, popełniając liczne błędy. 	<p>wizualnych, czasem popełniając błędy</p> <ul style="list-style-type: none"> Przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim, popełniając dość liczne błędy. 	<p>angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych</p> <ul style="list-style-type: none"> Na ogół poprawnie przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim. 	<p>zawarte w materiałach wizualnych</p> <ul style="list-style-type: none"> Z łatwością i poprawnie przekazuje w języku polskim informacje sformułowane w języku angielskim.
--	---	---	--	--

UNIT 4

Znajomość środków językowych	<ul style="list-style-type: none"> Słabo zna i z trudem podaje nazwy członków rodziny, popełniając liczne błędy. Słabo zna i z trudem stosuje wymagane podstawowe przymiotniki, opisujące wygląd zewnętrzny (włosy). Słabo zna i popełnia dużo błędów, stosując dopełniacz saksoński i przymiotniki dzierżawcze. Słabo zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i 	<ul style="list-style-type: none"> Częściowo zna i podaje nazwy członków rodziny, czasem popełniając błędy. Częściowo zna wymagane podstawowe przymiotniki, opisujące wygląd zewnętrzny (włosy); stosując je czasem popełnia błędy. Częściowo zna i nie zawsze poprawnie stosuje dopełniacz saksoński i przymiotniki dzierżawcze. 	<ul style="list-style-type: none"> Zna i na ogół poprawnie podaje nazwy członków rodziny. Zna i na ogół poprawnie stosuje wymagane podstawowe przymiotniki opisujące wygląd zewnętrzny (włosy). Zna i zazwyczaj poprawnie stosuje dopełniacz saksoński i przymiotniki dzierżawcze, popełniając nieliczne błędy. Zna zasady tworzenia zdań 	<ul style="list-style-type: none"> Zna i zawsze poprawnie podaje nazwy członków rodziny. Zna i zawsze poprawnie stosuje wymagane podstawowe przymiotniki opisujące wygląd zewnętrzny (włosy). Zna i zawsze poprawnie stosuje dopełniacz saksoński i przymiotniki dzierżawcze. Zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających z czasownikiem <i>have got</i> i bezbłędnie lub niemal
-------------------------------------	--	--	---	---

	<p>pytających z czasownikiem <i>have got</i>; popełnia liczne błędy posługując się nimi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Częściowo zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających z czasownikiem <i>have got</i>; posługuje się nimi czasem popełniając błędy. 	<p>twierdzących, przeczących i pytających z czasownikiem <i>have got</i> i zazwyczaj poprawnie się nimi posługuje.</p>	<p>bezbłędnie się nimi posługuje.</p>
Słuchanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych wypowiedzi. • Mimo pomocy z trudnością znajduje proste informacje w wypowiedzi; przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. • Z niewielką pomocą znajduje proste informacje w wypowiedzi; przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia dość liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zazwyczaj rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Popełniając drobne błędy, znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Bez problemu samodzielnie znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje.
Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Mimo pomocy z trudem znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Z niewielką pomocą na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji czasem popełnia błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów lub fragmentów tekstu. • Na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji zdarza mu się popełniać błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bez trudu rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów i fragmentów tekstu. • Z łatwością samodzielnie znajduje w tekście podstawowe oraz złożone informacje.

Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> Mimo pomocy nieudolnie tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając liczne błędy: opisuje swoją rodzinę, opisuje przedmioty i wygląd zewnętrzny ludzi (włosy). 	<ul style="list-style-type: none"> Z pewną pomocą tworzy proste wypowiedzi ustne, czasem popełniając błędy: opisuje swoją rodzinę, opisuje przedmioty i wygląd zewnętrzny ludzi (włosy). 	<ul style="list-style-type: none"> Tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając nieliczne błędy: opisuje swoją rodzinę, opisuje przedmioty i wygląd zewnętrzny ludzi (włosy). 	<ul style="list-style-type: none"> Bez trudu tworzy proste i złożone wypowiedzi ustne: opisuje swoją rodzinę, opisuje przedmioty i wygląd zewnętrzny ludzi (włosy).
Pisanie	<ul style="list-style-type: none"> Mimo pomocy, popełniając liczne błędy, nieudolnie tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje rodzinę i wygląd zewnętrzny ludzi oraz zwierząt; przedstawia zawartość swojego plecaka; opisuje wygląd i funkcje robota. 	<ul style="list-style-type: none"> Sam lub z pomocą nauczyciela tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje rodzinę i wygląd zewnętrzny ludzi oraz zwierząt; przedstawia zawartość swojego plecaka; opisuje wygląd i funkcje robota; dość liczne błędy częściowo zakłócają komunikację. 	<ul style="list-style-type: none"> Popełniając nieliczne błędy niezakłócające komunikacji, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: opisuje rodzinę i wygląd zewnętrzny ludzi oraz zwierząt; przedstawia zawartość swojego plecaka; opisuje wygląd i funkcje robota. 	<ul style="list-style-type: none"> Samodzielnie, stosując urozmaicone słownictwo, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: opisuje rodzinę i wygląd zewnętrzny ludzi oraz zwierząt; przedstawia zawartość swojego plecaka; opisuje wygląd i funkcje robota; ewentualne drobne błędy nie zaburzają komunikacji.
Reagowanie	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach, popełniając liczne błędy: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do rodziny, wyglądu zewnętrznego ludzi i zwierząt, stanu posiadania i przynależności. 	<ul style="list-style-type: none"> Reaguje w prostych sytuacjach, czasem popełniając błędy: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do rodziny, wyglądu zewnętrznego ludzi i zwierząt, stanu posiadania i przynależności. 	<ul style="list-style-type: none"> Popełniając nieliczne błędy reaguje w prostych i bardziej złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do rodziny, wyglądu zewnętrznego ludzi i zwierząt, stanu 	<ul style="list-style-type: none"> Swobodnie reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do rodziny, wyglądu zewnętrznego ludzi i zwierząt, stanu posiadania i przynależności. Stosując zwroty grzecznościowe,

	<ul style="list-style-type: none"> Stosując zwroty grzecznościowe, z trudem przeprowadza prosty dialog pomiędzy gospodarzem i zaproszonym gościem; popełnia liczne błędy zakłócające komunikację. 	<ul style="list-style-type: none"> Stosując zwroty grzecznościowe, przeprowadza prosty dialog pomiędzy gospodarzem i zaproszonym gościem; czasem popełnia błędy zakłócające komunikację. 	<p>posiadania i przynależności.</p> <ul style="list-style-type: none"> Stosując zwroty grzecznościowe, przeprowadza prosty dialog pomiędzy gospodarzem i zaproszonym gościem; popełnia błędy; nieliczne błędy nie zakłócają komunikacji. 	<p>swobodnie przeprowadza prosty dialog pomiędzy gospodarzem i zaproszonym gościem; ewentualne drobne błędy nie zaburzają komunikacji.</p>
Przetwarzanie tekstu	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, czasem popełniając błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez większego trudu na ogół poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez trudu i poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych.

UNIT 5

Znajomość środków językowych	<ul style="list-style-type: none"> Słabo zna i z trudem podaje nazwy czynności dnia codziennego oraz czynności wykonywanych w czasie wolnym, w tym nazwy dyscyplin sportowych. 	<ul style="list-style-type: none"> Częściowo zna i podaje nazwy czynności dnia codziennego oraz czynności wykonywanych w czasie wolnym, w tym nazwy dyscyplin sportowych. 	<ul style="list-style-type: none"> Zna i podaje większość wymaganych nazw czynności dnia codziennego oraz czynności wykonywanych w czasie wolnym, w tym nazw dyscyplin sportowych. 	<ul style="list-style-type: none"> Zna i z łatwością podaje wymagane nazwy czynności dnia codziennego oraz czynności wykonywanych w czasie wolnym, w tym nazwy dyscyplin sportowych.
-------------------------------------	---	--	---	---

	<ul style="list-style-type: none"> • Słabo zna zasady tworzenia i z trudem tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające z czasownikiem <i>can</i> popełniając liczne błędy. • Popełniając liczne błędy, posługuje się przysłówkami sposobu z czasownikiem modalnym <i>can</i>. • Popełniając liczne błędy, z trudem posługuje się czasownikiem <i>can</i> w odniesieniu do umiejętności oraz wyrażając możliwość, pytanie o pozwolenie, udzielanie lub odmowę pozwolenia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Częściowo zna zasady tworzenia i tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające z czasownikiem <i>can</i>, czasem popełniając błędy. • Nie zawsze poprawnie posługuje się przysłówkami sposobu z czasownikiem modalnym <i>can</i>. • Popełniając dość liczne błędy, posługuje się czasownikiem <i>can</i> w odniesieniu do umiejętności oraz wyrażając, możliwość, pytanie o pozwolenie, udzielanie lub odmowę pozwolenia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna zasady tworzenia i zazwyczaj poprawnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające z czasownikiem <i>can</i>. • Zazwyczaj poprawnie posługuje się przysłówkami sposobu z czasownikiem modalnym <i>can</i>. • Na ogół poprawnie posługuje się czasownikiem <i>can</i> w odniesieniu do umiejętności oraz wyrażając możliwość, pytanie o pozwolenie, udzielanie lub odmowę pozwolenia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna zasady tworzenia i bezbłędnie tworzy zdania twierdzące, przeczące i pytające z czasownikiem <i>can</i>. • Poprawnie posługuje się przysłówkami sposobu z czasownikiem modalnym <i>can</i>. • Z łatwością i poprawnie posługuje się czasownikiem <i>can</i> w odniesieniu do umiejętności oraz wyrażając możliwość, pytanie o pozwolenie, udzielanie lub odmowę pozwolenia.
Słuchanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych wypowiedzi. • Mimo pomocy z trudnością znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. • Z niewielką pomocą znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Zazwyczaj rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Popełniając nieliczne błędy, znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Bez problemu samodzielnie znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje.

	złożonych informacji popelnia liczne błędy.	popelnia dość liczne błędy.		
Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Mimo pomocy z trudem znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popelnia liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Z niewielką pomocą na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji czasem popelnia błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów lub fragmentów tekstu. • Na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji zdarza mu się popelniać błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bez trudu rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów i fragmentów tekstu. • Z łatwością samodzielnie znajduje w tekście podstawowe oraz złożone informacje.
Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> • Mimo pomocy nieudolnie tworzy proste wypowiedzi ustne, popelniając liczne błędy: opowiada o umiejętnościach i braku umiejętności. 	<ul style="list-style-type: none"> • Z niewielką pomocą tworzy proste wypowiedzi ustne, czasem popelniając błędy: opowiada o umiejętnościach i braku umiejętności. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy proste wypowiedzi ustne, popelniając nieliczne błędy: opowiada o umiejętnościach i ich braku. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy proste i złożone wypowiedzi ustne: opowiada o umiejętnościach i ich braku: ewentualne drobne błędy nie zaburzają komunikacji.
Pisanie	<ul style="list-style-type: none"> • Mimo pomocy, popelniając liczne błędy, nieudolnie tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje umiejętności swoje i innych osób oraz zwierząt; pisze, co wolno, a czego nie wolno robić; 	<ul style="list-style-type: none"> • Sam lub z pomocą nauczyciela tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje umiejętności swoje i innych osób oraz zwierząt; pisze, co wolno, a czego nie wolno robić; przedstawia fakty 	<ul style="list-style-type: none"> • Popelniając nieliczne błędy niezakłócające komunikacji, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: opisuje umiejętności swoje i innych osób oraz zwierząt; pisze, co wolno, a czego nie wolno robić; 	<ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie, stosując urozmaicone słownictwo, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: opisuje umiejętności swoje i innych osób oraz zwierząt; pisze, co wolno, a czego nie wolno robić;

	przedstawia fakty dotyczące parków narodowych.	dotyczące parków narodowych; dość liczne błędy częściowo zakłócają komunikację.	przedstawia fakty dotyczące parków narodowych.	przedstawia fakty dotyczące parków narodowych; ewentualne drobne błędy nie zaburzają komunikacji.
Reagowanie	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach, popełniając liczne błędy: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do umiejętności, prosi o pozwolenie, udziela lub odmawia pozwolenia, dziękuje lub wyraża rozczarowanie. 	<ul style="list-style-type: none"> Reaguje w prostych sytuacjach, czasem popełniając błędy: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do umiejętności, prosi o pozwolenie, udziela lub odmawia pozwolenia, dziękuje lub wyraża rozczarowanie. 	<ul style="list-style-type: none"> Popełniając nieliczne błędy, reaguje w prostych i bardziej złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do umiejętności, prosi o pozwolenie, udziela lub odmawia pozwolenia, dziękuje lub wyraża rozczarowanie. 	<ul style="list-style-type: none"> Swobodnie reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do umiejętności, prosi o pozwolenie, udziela lub odmawia pozwolenia, dziękuje lub wyraża rozczarowanie.
Przetwarzanie tekstu	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, czasem popełniając błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez większego trudu zazwyczaj poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez trudu i poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych.

Znajomość środków językowych	<ul style="list-style-type: none"> • Słabo zna i z trudem podaje nazwy produktów spożywczych. • Popołniając liczne błędy, posługuje się rzeczownikami policzalnymi w liczbie pojedynczej i mnogiej oraz niepoliczalnymi. • Słabo zna zasady stosowania wyrażen <i>some, any, a lot of</i>; popołnia dość liczne błędy w ich użyciu. • Popołnia liczne błędy, tworząc zdania twierdzące i przeczące z wyrażeniami <i>there is/there are</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • Częściowo zna i podaje nazwy produktów spożywczych. • Nie zawsze poprawnie posługuje się rzeczownikami policzalnymi w liczbie pojedynczej i mnogiej oraz niepoliczalnymi. • Częściowo zna zasady stosowania wyrażen <i>some, any, a lot of</i>; popołnia dość liczne błędy w ich użyciu. • Popołnia dość liczne błędy, tworząc zdania twierdzące i przeczące z wyrażeniami <i>there is/there are</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna i podaje większość wymaganych nazw produktów spożywczych. • Zazwyczaj poprawnie posługuje się rzeczownikami policzalnymi w liczbie pojedynczej i mnogiej oraz niepoliczalnymi. • Zna zasady stosowania wyrażen <i>some, any, a lot of</i> i zazwyczaj poprawnie się nimi posługuje. • Zazwyczaj poprawnie buduje zdania twierdzące i przeczące z wyrażeniami <i>there is/there are</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zna i z łatwością podaje wymagane nazwy produktów spożywczych. • Poprawnie posługuje się rzeczownikami policzalnymi w liczbie pojedynczej i mnogiej oraz niepoliczalnymi. • Zna zasady stosowania wyrażen <i>some, any, a lot of</i> i poprawnie się nimi posługuje. • Z łatwością i poprawnie buduje zdania twierdzące i przeczące z wyrażeniami <i>there is/there are</i>.
Śluchanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych wypowiedzi. • Mimo pomocy z trudnością znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. • Z niewielką pomocą znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • Zazwyczaj rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Popołniając nieliczne błędy, znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Bez problemu samodzielnie znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje.

	złożonych informacji popelnia liczne błędy.	popelnia dość liczne błędy.		
Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Mimo pomocy z trudem znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popelnia liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Z niewielką pomocą na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popelnia dość liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów lub fragmentów tekstu. • Na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji zdarza mu się popelniać błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bez trudu rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów i fragmentów tekstu • Z łatwością samodzielnie znajduje w tekście podstawowe oraz złożone informacje.
Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> • Mimo pomocy nieudolnie tworzy proste wypowiedzi ustne, popelniając liczne błędy zaburzające komunikację: opisuje zawartość koszyka z zakupami oraz składniki koktajlu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sam lub z pomocą nauczyciela tworzy proste wypowiedzi ustne: opisuje zawartość koszyka z zakupami oraz składniki koktajlu, popelniając dość liczne błędy, częściowo zakłócające komunikację. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tworzy proste wypowiedzi ustne, popelniając nieliczne niezakłócające błędy komunikacji: opisuje zawartość koszyka z zakupami oraz składniki koktajlu. 	<ul style="list-style-type: none"> • Używając bogatego słownictwa tworzy proste i złożone wypowiedzi ustne: opisuje zawartość koszyka z zakupami oraz składniki koktajlu; ewentualne drobne błędy nie zakłócają komunikacji.
Pisanie	<ul style="list-style-type: none"> • Mimo pomocy, popelniając liczne błędy, nieudolnie tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: odnosząc się do artykułów 	<ul style="list-style-type: none"> • Sam lub z pomocą nauczyciela tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: odnosząc się do artykułów spożywczych, opisuje, 	<ul style="list-style-type: none"> • Popelniając nieliczne błędy niezakłócające komunikacji, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: odnosząc się do artykułów spożywczych, 	<ul style="list-style-type: none"> • Samodzielnie, stosując urozmaicone słownictwo, tworzy krótkie wypowiedzi pisemne: odnosząc się do artykułów spożywczych, opisuje,

	<p>spożywczych, opisuje, co jest, a czego nie ma w danym miejscu; opisuje kanapkę; opisuje danie popularne w Polsce lub innym kraju.</p>	<p>co jest, a czego nie ma w danym miejscu; opisuje kanapkę; opisuje danie popularne w Polsce lub innym kraju.; dość liczne błędy częściowo zakłócają komunikację.</p>	<p>opisuje, co jest, a czego nie ma w danym miejscu; opisuje kanapkę; opisuje danie popularne w Polsce lub innym kraju.</p>	<p>co jest, a czego nie ma w danym miejscu; opisuje kanapkę; opisuje danie popularne w Polsce lub innym kraju; ewentualne drobne błędy nie zakłócają komunikacji.</p>
Reagowanie	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach, popełniając liczne błędy: uzyskuje i przekazuje informacje dotyczące artykułów spożywczych; wyraża opinie na temat dań, proponuje przygotowanie określonych dań, reaguje na propozycje. Z trudem i popełniając liczne błędy zakłócające komunikację, prowadzi prosty dialog w barze sałatkowym. 	<ul style="list-style-type: none"> Reaguje w prostych sytuacjach, czasem popełniając błędy: uzyskuje i przekazuje informacje dotyczące artykułów spożywczych; wyraża opinie na temat dań, proponuje przygotowanie określonych dań, reaguje na propozycje. Prowadzi prosty dialog w barze sałatkowym, stosując zwroty grzecznościowe i czasem popełniając błędy, które mogą zakłócać komunikację. 	<ul style="list-style-type: none"> Popełniając nieliczne błędy, reaguje w prostych i bardziej złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje dotyczące artykułów spożywczych; wyraża opinie na temat dań, proponuje przygotowanie określonych dań, reaguje na propozycje. Stosując zwroty grzecznościowe, prowadzi prosty dialog w barze sałatkowym; nieliczne błędy na ogół nie zakłócają komunikacji. 	<ul style="list-style-type: none"> Swobodnie reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje dotyczące artykułów spożywczych; wyraża opinie na temat dań; proponuje przygotowanie określonych dań, reaguje na propozycje. Stosując zwroty grzecznościowe, swobodnie i bezbłędnie lub niemal bezbłędnie, prowadzi prosty dialog w barze sałatkowym.
Przetwarzanie tekstu	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie przekazuje w języku angielskim 	<ul style="list-style-type: none"> Przekazuje w języku angielskim informacje 	<ul style="list-style-type: none"> Bez większego trudu i na ogół poprawnie 	<ul style="list-style-type: none"> Z łatwością i poprawnie przekazuje w języku

	informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając liczne błędy.	zawarte w materiałach wizualnych, popełniając dość liczne błędy.	przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych.	angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych.
--	--	--	---	---

UNIT 7

Znajomość środków językowych	<ul style="list-style-type: none"> Słabo zna i z trudem podaje wymagane nazwy dyscyplin sportowych, form spędzania czasu wolnego oraz codziennych czynności; popełnia liczne błędy. Słabo zna i z trudem nazywa pory dnia oraz podaje godziny, popełniając dość liczne błędy. Słabo zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi w czasie <i>Present Simple</i>. Popełniając liczne błędy, posługuje się zdaniami w czasie <i>Present Simple</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> Częściowo zna i podaje wymagane nazwy dyscyplin sportowych, form spędzania czasu wolnego oraz codziennych czynności; czasem popełnia błędy. Częściowo zna i nazywa pory dnia oraz podaje godziny, popełniając dość liczne błędy. Częściowo zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi w czasie <i>Present Simple</i>. Popełniając dość liczne błędy, posługuje się zdaniami 	<ul style="list-style-type: none"> Zna i podaje większość wymaganych nazw dyscyplin sportowych, form spędzania czasu wolnego oraz codziennych czynności. Zna i nazywa pory dnia oraz podaje godziny, popełniając nieliczne błędy. Zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi w czasie <i>Present Simple</i>. Na ogół poprawnie tworzy zdania i posługuje się zdaniami w czasie <i>Present Simple</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> Zna i z łatwością podaje wymagane nazwy dyscyplin sportowych, form spędzania czasu wolnego oraz codziennych czynności. Zna i z łatwością nazywa pory dnia oraz podaje godziny. Dobrze zna zasady tworzenia zdań twierdzących, przeczących i pytających oraz krótkich odpowiedzi w czasie <i>Present Simple</i>. Poprawnie tworzy i bezbłędnie lub niemal bezbłędnie posługuje się zdaniami w czasie <i>Present Simple</i>.
-------------------------------------	--	---	--	---

		w czasie <i>Present Simple</i> .		
Słuchanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych wypowiedzi. • Mimo pomocy z trudnością znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. • Z niewielką pomocą znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia dość liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zazwyczaj rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Popołniając drobne błędy, znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Bez problemu samodzielnie znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje.
Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Mimo pomocy z trudem znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy. • Ma trudności z ułożeniem informacji w określonym porządku 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. • Z niewielką pomocą na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji czasem popełnia błędy. • Z pewnym trudem układa informacje w określonym porządku. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów lub fragmentów tekstu. • Na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji zdarza mu się popełniać błędy. • Układa informacje w określonym porządku, popełniając drobne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bez trudu rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów i fragmentów tekstu. • Z łatwością samodzielnie znajduje w tekście podstawowe oraz złożone informacje. • Bez trudu układa informacje w określonym porządku.

Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> Mimo pomocy nieudolnie tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając liczne błędy zaburzające komunikację: opowiada o codziennych czynnościach oraz zajęciach w czasie wolnym wykonywanych w różne dni tygodnia i o różnych godzinach; opisuje niezwykłą podróż do szkoły. 	<ul style="list-style-type: none"> Sam lub z pomocą nauczyciela tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając dość liczne błędy częściowo zaburzające komunikację: opowiada o codziennych czynnościach oraz zajęciach w czasie wolnym wykonywanych w różne dni tygodnia i o różnych godzinach; opisuje niezwykłą podróż do szkoły. 	<ul style="list-style-type: none"> Popełniając nieliczne niezakłócające komunikacji błędy, tworzy proste i złożone wypowiedzi ustne: opowiada o codziennych czynnościach oraz zajęciach w czasie wolnym wykonywanych w różne dni tygodnia i o różnych godzinach; opisuje niezwykłą podróż do szkoły. 	<ul style="list-style-type: none"> Używając bogatego słownictwa tworzy proste i złożone wypowiedzi ustne: opowiada o codziennych czynnościach oraz zajęciach w czasie wolnym wykonywanych w różne dni tygodnia i o różnych godzinach; opisuje niezwykłą podróż do szkoły.
Pisanie	<ul style="list-style-type: none"> Mimo pomocy, popełniając liczne błędy, nieudolnie tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje codzienne czynności oraz formy spędzania czasu wolnego, określając dni tygodnia, pory dnia i godziny; opisuje niezwykłą podróż do szkoły. 	<ul style="list-style-type: none"> Sam lub z pomocą nauczyciela tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: opisuje codzienne czynności oraz formy spędzania czasu wolnego, określając dni tygodnia, pory dnia i godziny; opisuje niezwykłą podróż do szkoły; dość liczne błędy częściowo zakłócają komunikację. 	<ul style="list-style-type: none"> Popełniając nieliczne niezakłócające komunikacji błędy, tworzy proste i bardziej złożone wypowiedzi pisemne: opisuje codzienne czynności oraz formy spędzania czasu wolnego, określając dni tygodnia, pory dnia i godziny; opisuje niezwykłą podróż do szkoły. 	<ul style="list-style-type: none"> Samodzielnie, stosując urozmaicone słownictwo, tworzy proste i bardziej złożone wypowiedzi pisemne: opisuje codzienne czynności oraz formy spędzania czasu wolnego, określając dni tygodnia, pory dnia i godziny; opisuje niezwykłą podróż do szkoły; ewentualne drobne błędy nie zaburzają komunikacji.
Reagowanie	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach, 	<ul style="list-style-type: none"> Reaguje w prostych sytuacjach, czasem 	<ul style="list-style-type: none"> Popełniając nieliczne błędy, reaguje w 	<ul style="list-style-type: none"> Swobodnie i bezbłędnie lub niemal bezbłędnie

	<p>popołniając liczne błędy: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do codziennych czynności oraz form spędzania czasu wolnego, a także odnośnie do drogi do szkoły; pyta o godzinę, podaje godzinę.</p>	<p>popołniając błędy: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do codziennych czynności oraz form spędzania czasu wolnego, a także odnośnie do drogi do szkoły; pyta o godzinę, podaje godzinę.</p>	<p>prostych i bardziej złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do codziennych czynności oraz form spędzania czasu wolnego, a także odnośnie do drogi do szkoły; pyta o godzinę, podaje godzinę.</p>	<p>reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do codziennych czynności oraz form spędzania czasu wolnego, a także odnośnie do drogi do szkoły; pyta o godzinę, podaje godzinę.</p>
Przetwarzanie tekstu	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popołniając liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, czasem popołniając błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez większego trudu i popołniając nieliczne błędy, przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. 	<ul style="list-style-type: none"> Z łatwością i poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych.

UNIT 8

Znajomość środków językowych	<ul style="list-style-type: none"> Słabo zna i z trudem podaje nazwy czynności wykonywanych w czasie wolnym i związanych z wizytą w parku tematycznym, 	<ul style="list-style-type: none"> Częściowo zna i podaje wymagane nazwy czynności wykonywanych w czasie wolnym i związanych z wizytą w parku tematycznym, 	<ul style="list-style-type: none"> Zna i podaje większość wymaganych nazw czynności wykonywanych w czasie wolnym i związanych z wizytą 	<ul style="list-style-type: none"> Zna i z łatwością podaje wymagane nazwy czynności wykonywanych w czasie wolnym i związanych z wizytą w parku tematycznym, a
-------------------------------------	---	---	---	---

	<p>a także nazwy budynków i innych miejsc w mieście; popełnia liczne błędy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Słabo zna i, popełniając liczne błędy, podaje instrukcje stosowane przy wskazywaniu drogi. • Słabo zna zasady tworzenia i popełniając liczne błędy, buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present Continuous</i>. • Popełniając liczne błędy, posługuje się zdaniami w czasie <i>Present Continuous</i>. • Popełnia liczne błędy, posługując się trybem rozkazującym. 	<p>a także nazwy budynków i innych miejsc w mieście; popełnia dość liczne błędy.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Częściowo zna i, popełniając dość liczne błędy, podaje instrukcje stosowane przy wskazywaniu drogi. • Częściowo zna zasady tworzenia i popełniając błędy, buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present Continuous</i>. • Nie zawsze poprawnie posługuje się zdaniami w czasie <i>Present Continuous</i>. • Popełnia dość liczne błędy, posługując się trybem rozkazującym. 	<p>w parku tematycznym, a także nazw budynków i innych miejsc w mieście.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna i podaje większość wymaganych instrukcji stosowanych przy wskazywaniu drogi. • Zna zasady tworzenia i na ogół poprawnie buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present Continuous</i>. • Na ogół poprawnie posługuje się zdaniami w czasie <i>Present Continuous</i>. • Zna i przeważnie poprawnie stosuje tryb rozkazujący. 	<p>także nazwy budynków i innych miejsc w mieście.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zna i z łatwością podaje wymagane instrukcje stosowane przy wskazywaniu drogi. • Zna dobrze zasady tworzenia i z łatwością buduje zdania twierdzące, przeczące i pytające oraz krótkie odpowiedzi w czasie <i>Present Continuous</i>. • Z łatwością i poprawnie posługuje się zdaniami w czasie <i>Present Continuous</i>. • Zna i zawsze poprawnie stosuje tryb rozkazujący.
Sluchanie	<ul style="list-style-type: none"> • Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych wypowiedzi. • Mimo pomocy z trudnością znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy 	<ul style="list-style-type: none"> • Na ogół rozumie ogólny sens prostych wypowiedzi. • Z niewielką pomocą znajduje proste informacje w wypowiedzi, przy wyszukiwaniu 	<ul style="list-style-type: none"> • Zazwyczaj rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi • Popełniając nieliczne błędy, znajduje w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych wypowiedzi. • Bez problemu samodzielnie znajduje w wypowiedzi zarówno proste, jak i złożone informacje.

	wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy.	złożonych informacji popełnia dość liczne błędy.	zarówno proste, jak i złożone informacje.	
Czytanie	<ul style="list-style-type: none"> Ma trudności z rozumieniem ogólnego sensu prostych tekstów lub fragmentów tekstu. Mimo pomocy z trudem znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Na ogół rozumie ogólny sens prostych tekstów lub fragmentów tekstu. Z niewielką pomocą na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji popełnia dość liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Na ogół rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów lub fragmentów tekstu. Na ogół znajduje w tekście określone informacje, przy wyszukiwaniu złożonych informacji zdarza mu się popełniać błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez trudu rozumie ogólny sens prostych i bardziej złożonych tekstów i fragmentów tekstu. Z łatwością samodzielnie znajduje w tekście podstawowe oraz złożone informacje.
Mówienie	<ul style="list-style-type: none"> Mimo pomocy nieudolnie tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając liczne błędy zaburzające komunikację: opowiada o czynnościach wykonywanych w danej chwili, opisuje miasto. 	<ul style="list-style-type: none"> Sam lub z pomocą nauczyciela tworzy proste wypowiedzi ustne, popełniając dość liczne błędy częściowo zaburzające komunikację: opowiada o czynnościach wykonywanych w danej chwili, opisuje miasto. 	<ul style="list-style-type: none"> Popełniając nieliczne niezakłócające komunikacji błędy, tworzy proste i złożone wypowiedzi ustne: opowiada o czynnościach wykonywanych w danej chwili, opisuje miasto. 	<ul style="list-style-type: none"> Używając bogatego słownictwa tworzy proste i złożone wypowiedzi ustne: opowiada o czynnościach wykonywanych w danej chwili, opisuje miasto; ewentualne drobne błędy nie zaburzają komunikacji.
Pisanie	<ul style="list-style-type: none"> Mimo pomocy, popełniając liczne błędy, nieudolnie tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: 	<ul style="list-style-type: none"> Sam lub z pomocą nauczyciela tworzy bardzo proste wypowiedzi pisemne: opowiada o 	<ul style="list-style-type: none"> Popełniając nieliczne błędy niezakłócające komunikacji, tworzy proste i bardziej złożone wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> Samodzielnie, stosując urozmaicone słownictwo, tworzy proste i bardziej złożone wypowiedzi pisemne:

	<p>opowiada o czynnościach wykonywanych w parku tematycznym, pisze e-mail z zaproszeniem i wskazówkami, jak dotrzeć do celu, opisuje czynności wykonywane w danej chwili, opisuje słynny plac w Polsce lub innym kraju.</p>	<p>czynnościach wykonywanych w parku tematycznym, pisze e-mail z zaproszeniem i wskazówkami, jak dotrzeć do celu, opisuje czynności wykonywane w danej chwili, opisuje słynny plac w Polsce lub innym kraju; dość liczne błędy częściowo zakłócają komunikację.</p>	<p>pisemnie: opowiada o czynnościach wykonywanych w parku tematycznym, pisze e-mail z zaproszeniem i wskazówkami, jak dotrzeć do celu, opisuje czynności wykonywane w danej chwili, opisuje słynny plac w Polsce lub innym kraju.</p>	<p>opowiada o czynnościach wykonywanych w parku tematycznym, pisze e-mail z zaproszeniem i wskazówkami, jak dotrzeć do celu, opisuje czynności wykonywane w danej chwili, opisuje słynny plac w Polsce lub innym kraju; ewentualne drobne błędy nie zaburzają komunikacji.</p>
Reagowanie	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie reaguje w prostych sytuacjach, popełniając liczne błędy: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do czynności wykonywanych w danej chwili, prosi o wskazówki i udziela wskazówek, jak dotrzeć w dane miejsce, wyraża opinie, intencje i życzenia odnośnie do gier. 	<ul style="list-style-type: none"> Reaguje w prostych sytuacjach, często popełniając błędy: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do czynności wykonywanych w danej chwili, prosi o wskazówki i udziela wskazówek, jak dotrzeć w dane miejsce, wyraża opinie, intencje i życzenia odnośnie do gier. 	<ul style="list-style-type: none"> Popełniając nieliczne błędy, reaguje w prostych i bardziej złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do czynności wykonywanych w danej chwili, prosi o wskazówki i udziela wskazówek, jak dotrzeć w dane miejsce, wyraża opinie, intencje i życzenia odnośnie do gier. 	<ul style="list-style-type: none"> Swobodnie i bezbłędnie lub niemal bezbłędnie reaguje w prostych i złożonych sytuacjach: uzyskuje i przekazuje informacje odnośnie do czynności wykonywanych w danej chwili, prosi o wskazówki i udziela wskazówek, jak dotrzeć w dane miejsce, wyraża opinie, intencje i życzenia odnośnie do gier.

Przetwarzanie tekstu	<ul style="list-style-type: none"> Nieudolnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych, popełniając dość liczne błędy. 	<ul style="list-style-type: none"> Bez większego trudu i na ogół poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych. 	<ul style="list-style-type: none"> Z łatwością i poprawnie przekazuje w języku angielskim informacje zawarte w materiałach wizualnych.
-----------------------------	--	--	---	---

Wychowanie fizyczne

„MAGIA RUCHU”

Doradcy metodyczni - Urszula Białek i Joanna Wolfart-Piech

TREŚCI KSZTAŁCENIA – wymagania szczegółowe **KLASA 4**

1. Rozwój fizyczny i sprawność fizyczna.		
	W zakresie wiedzy uczniów:	W zakresie umiejętności uczniów:
Klasa IV	<ol style="list-style-type: none"> rozpoznaje wybrane zdolności motoryczne człowieka; rozdziela pojęcie tętna spoczynkowego i powysiłkowego; wymienia cechy prawidłowej postawy ciała; 	<ol style="list-style-type: none"> dokonyuje pomiarów wysokości i masy ciała oraz z pomocą nauczyciela interpretuje ich wyniki; mierzy tętno przed i po wysiłku oraz z pomocą nauczyciela interpretuje wyniki; wykonyuje próbę siły mięśni brzucha oraz gibkości kręgosłupa; demonstruje po jednym ćwiczeniu kształtującym wybrane zdolności motoryczne; wykonyuje ćwiczenia wspomagające utrzymywanie prawidłowej postawy ciała;
2. Aktywność fizyczna		

<p>W zakresie wiedzy uczeń:</p>	<p>W zakresie umiejętności uczeń:</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje sposób wykonywania poznawanych umiejętności ruchowych; 2) opisuje zasady wybranej regionalnej zabawy lub gry ruchowej; 3) rozróżnia pojęcie technika i taktyka; 4) wymienia miejsca, obiekty i urządzenia w najbliższej okolicy, które można wykorzystać do aktywności fizycznej; 5) wyjaśnia co symbolizują flaga i znicz olimpijski, rozróżnia pojęcia olimpiada i igrzyska olimpijskie; 	<ol style="list-style-type: none"> 1) wykonuje i stosuje w grze kozłowanie piłki w miejscu i ruchu, prowadzenie piłki nogą, podanie piłki oburącz i jednorącz, rzut piłki do kosza z miejsca, rzut i strzał piłki do bramki z miejsca, odbicie piłki oburącz sposobem górnym; 2) uczestniczy w mini grach; 3) organizuje w gronie rówieśników wybraną zabawę lub grę ruchową, stosując przepisy w formie uproszczonej; 4) uczestniczy w wybranej regionalnej zabawie lub grze ruchowej; 5) wykonuje przewrót w przód z różnych pozycji wyjściowych; 6) wykonuje dowolny układ gimnastyczny lub taneczny w oparciu o własną ekspresję ruchową; 7) wykonuje bieg krótki ze startu wysokiego 8) wykonuje marszobieg w terenie; 9) wykonuje rzut z miejsca i krótkiego rozbiegu lekkim przyborem; 10) wykonuje skok w dal z miejsca i z krótkiego rozbiegu.
<p>3. Bezpieczeństwo w aktywności fizycznej</p>	
<p>W zakresie wiedzy uczeń:</p>	<p>W zakresie umiejętności uczeń:</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1) zna regulamin sali gimnastycznej i boiska sportowego; 2) opisuje zasady bezpiecznego poruszania się po boisku; 3) wymienia osoby, do których należy zwrócić się o pomoc w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia; 	<ol style="list-style-type: none"> 1) respektuje zasady bezpiecznego zachowania się podczas zajęć ruchowych; 2) wybiera bezpieczne miejsce do zabaw i gier ruchowych; 3) posługuje się przyborem sportowymi zgodnie z ich przeznaczeniem; 4) wykonuje elementy samoochrony przy upadku, zeskoku.
<p>4. Edukacja zdrowotna.</p>	

W zakresie wiedzy uczeń:	W zakresie umiejętności uczeń:
<ol style="list-style-type: none"> 1) opisuje jakie znaczenie ma aktywność fizyczna dla zdrowia; 2) opisuje piramidę żywienia i aktywności fizycznej; 3) opisuje zasady zdrowego odżywiania; 4) opisuje zasady doboru stroju do warunków atmosferycznych w trakcie zajęć ruchowych; 	<ol style="list-style-type: none"> 1) przestrzega zasad higieny osobistej i czystości odzieży; 2) przyjmuje prawidłową postawę ciała w różnych sytuacjach;
Kompetencje społeczne ucznia klas IV-VIII	
<ol style="list-style-type: none"> 1. uczestniczy w sportowych rozgrywkach klasowych w roli zawodnika, stosując zasady „czystej gry”: szacunku dla rywala, respektowania przepisów gry, podporządkowania się decyzjom sędziego, potrafi właściwie zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki, podziękować za wspólną grę; 2. pełni rolę organizatora, sędziego i kibica w ramach szkolnych zawodów sportowych; 3. wyjaśnia zasady kulturalnego kibicowania; 4. wyjaśnia, jak należy zachować się w sytuacjach związanych z aktywnością taneczną; 5. omawia znaczenie dobrych relacji z innymi ludźmi, w tym z rodzicami oraz rówieśnikami tej samej i odmiennej płci; 6. identyfikuje swoje mocne strony, budując poczucie własnej wartości, planuje sposoby rozwoju oraz ma świadomość słabych stron, nad którymi należy pracować; 7. wykazuje umiejętność adekwatnej samooceny swoich możliwości psychofizycznych; 8. wykazuje kreatywność w poszukiwaniu rozwiązań sytuacji problemowych; 9. współpracuje w grupie szanując poglądy i wysiłki innych ludzi wykazując asertywność i empatię; 10. motywuje innych do udziału w aktywności fizycznej ze szczególnym uwzględnieniem osób o niższej sprawności fizycznej i specjalnych potrzebach edukacyjnych (np.: osoby niepełnosprawne, osoby starsze). 	

Przyroda

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z PRZYRODY dla klasy IV

„Tajemnice przyrody”

Tytuł rozdziału w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopelniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
Dział 1. Poznajemy warsztat przyrodnika						

Tytuł rozdziału w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
1. Przyroda i jej składniki	1. Poznajemy składniki przyrody	wymienia dwa elementy przyrody nieożywionej (A)*; wymienia dwa elementy przyrody ożywionej (A)	wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>przyroda</i> (B); wymienia trzy niezbędne do życia składniki przyrody nieożywionej (A); podaje trzy przykłady wytworów działalności człowieka (A)	wymienia cechy ożywionych elementów przyrody (A); wskazuje w najbliższym otoczeniu wytwory działalności człowieka (C)	podaje przykłady powiązań przyrody nieożywionej z przyrodą ożywioną (A); klasyfikuje wskazane elementy na: ożywione składniki przyrody, nieożywione składniki przyrody oraz wytwory działalności człowieka (C)	wyjaśnia, w jaki sposób zmiana jednego elementu przyrody może wpłynąć na jej pozostałe elementy (B)
2. Jak poznawać przyrodę?	2. Jakimi sposobami poznajemy przyrodę?	wymienia zmysły umożliwiające poznawanie otaczającego świata (A); podaje dwa przykłady informacji uzyskanych dzięki wybranym zmysłom (A); wyjaśnia, czym jest obserwacja (B)	omawia na przykładach rolę poszczególnych zmysłów w poznawaniu świata (B); wymienia źródła informacji o przyrodzie (A); omawia najważniejsze zasady bezpieczeństwa podczas prowadzenia obserwacji i wykonywania doświadczeń (B)	porównuje liczbę i rodzaj informacji uzyskiwanych za pomocą poszczególnych zmysłów (C); wymienia cechy przyrodnika (A); określa rolę obserwacji w poznawaniu przyrody (B); omawia etapy doświadczenia (B)	wyjaśnia, w jakim celu prowadzi się doświadczenia i eksperymenty przyrodnicze (B); wyjaśnia różnice między eksperymentem a doświadczeniem (B)	na podstawie obserwacji podejmuje próbę przewidzenia niektórych sytuacji i zjawisk, np. dotyczących pogody, zachowania zwierząt (D); przeprowadza dowolne doświadczenie, posługując się instrukcją, zapisuje obserwacje i wyniki (D); wyjaśnia, dlaczego do niektórych doświadczeń należy używać dwóch zestawów doświadczalnych (D)
3. Przyrządy i pomoce przyrodnika	3. Przyrządy i pomoce ułatwiające prowadzenie obserwacji	podaje nazwy przyrządów służących do prowadzenia obserwacji w terenie (A); przeprowadza obserwację za pomocą lupy lub lornetki (C); notuje dwa/trzy spostrzeżenia dotyczące obserwowanych obiektów (C); wykonuje schematyczny rysunek obserwowanego obiektu (C); dokonuje pomiaru z wykorzystaniem taśmy mierniczej (C)	przyporządkowuje przyrząd służący do prowadzenia obserwacji do obserwowanego obiektu (C); wymienia propozycje przyrządów, które należy przygotować do prowadzenia obserwacji w terenie (D); określa charakterystyczne cechy obserwowanych obiektów (C); opisuje sposób użycia taśmy mierniczej (B)	planuje miejsca dwóch/trzech obserwacji (D); proponuje przyrząd odpowiedni do obserwacji konkretnego obiektu (C); wymienia najważniejsze części mikroskopu (A)	planuje obserwację dowolnego obiektu lub organizmu w terenie (D); uzasadnia celowość zaplanowanej obserwacji (D); omawia sposób przygotowania obiektu do obserwacji mikroskopowej (B)	przygotowuje notatkę na temat innych przyrządów służących do prowadzenia obserwacji, np. odległych obiektów lub głębin (D)
4. Określamy kierunki geograficzne	4. W jaki sposób określamy kierunki geograficzne?	podaje nazwy głównych kierunków geograficznych wskazanych przez nauczyciela na widnokregu (A); wyznacza – na podstawie instrukcji słownej – główne kierunki	podaje nazwy głównych kierunków geograficznych (A); przyporządkowuje skróty do nazw głównych kierunków geograficznych (A); określa warunki korzystania z kompasu (A);	wyjaśnia, co to jest widnokrąg (B); omawia budowę kompasu (B); samodzielnie wyznacza kierunki geograficzne za pomocą kompasu (C); wyjaśnia, w jaki sposób	podaje przykłady wykorzystania w życiu umiejętności wyznaczania kierunków geograficznych (B); porównuje dokładność wyznaczania kierunków geograficznych za pomocą	podaje historyczne i współczesne przykłady praktycznego wykorzystania umiejętności wyznaczania kierunków geograficznych (A); omawia sposób wyznaczania kierunku

Tytuł rozdziału w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
	5. Określamy kierunki geograficzne za pomocą kompasu i gnomonu – lekcja w terenie	geograficzne za pomocą kompasu (C); określa warunki wyznaczania kierunku północnego za pomocą gnomonu, czyli prostego patyka lub pręta, w słoneczny dzień (B)	posługując się instrukcją, wyznacza główne kierunki geograficzne za pomocą gnomonu (C)	wyznacza się kierunki pośrednie (B)	kompasu i gnomonu (D); wyjaśnia, w jaki sposób tworzy się nazwy kierunków pośrednich (B)	północnego na podstawie położenia Gwiazdy Polarnej oraz innych obiektów w otoczeniu (B)
Podsumowanie działu 1	6., 7. Podsumowanie i sprawdzian z działu: „Poznajemy warsztat przyrodnika”					
Dział 2. Poznajemy pogodę i inne zjawiska przyrodnicze						
1. Substancje wokół nas	8. Otaczają nas substancje	wskazuje w najbliższym otoczeniu przykłady ciał stałych, cieczy i gazów (B); wskazuje w najbliższym otoczeniu po dwa przykłady ciał plastycznych, kruchych i sprężystych (B); podaje dwa przykłady występowania zjawiska rozszerzalności cieplnej ciał stałych (A); porównuje ciała stałe z cieciami pod względem jednej właściwości, np. kształtu (C)	wymienia stany skupienia, w których występują substancje (A); podaje dwa/trzy przykłady wykorzystania właściwości ciał stałych w życiu codziennym (C)	wyjaśnia, na czym polega zjawisko rozszerzalności cieplnej (B); podaje przykłady występowania zjawiska rozszerzalności cieplnej ciał stałych i cieczy (C) oraz gazów (D)	klasyfikuje ciała stałe ze względu na właściwości (B); wyjaśnia, na czym polega kruchość, plastyczność i sprężystość (B); porównuje właściwości ciał stałych, cieczy i gazów (C); opisuje zasadę działania termometru cieczowego (B)	uzasadnia, popierając swoje stanowisko przykładami z życia, dlaczego ważna jest znajomość właściwości ciał (D)
2. Woda występuje w trzech stanach skupienia	9. Poznajemy stany skupienia wody	wymienia stany skupienia wody w przyrodzie (A); podaje przykłady występowania wody w różnych stanach skupienia (A); omawia budowę termometru (B); odczytuje wskazania termometru (C); wyjaśnia, na czym polega krzepnięcie i topnienie (B)	wyjaśnia zasadę działania termometru (B); przeprowadza, zgodnie z instrukcją, doświadczenia wykazujące: – wpływ temperatury otoczenia na parowanie wody (C), – obecność pary wodnej w powietrzu (C); wyjaśnia, na czym polega parowanie i skraplanie wody (B)	wymienia czynniki wpływające na szybkość parowania (A); formułuje wnioski na podstawie przeprowadzonych doświadczeń (D); przyporządkowuje stan skupienia wody do wskazań termometru (C)	dokumentuje doświadczenia według poznanego schematu (D); podaje znane z życia codziennego przykłady zmian stanów skupienia wody (C); przedstawia w formie schematu zmiany stanu skupienia wody w przyrodzie (C)	przedstawia zmiany stanów skupienia wody podczas jej krążenia w przyrodzie, posługując się wykonanym przez siebie rysunkiem (D)
3. Składniki pogody	10. Poznajemy składniki pogody	wymienia przynajmniej trzy składniki pogody (A); rozpoznaje na dowolnej ilustracji rodzaje opadów (C); wyjaśnia, dlaczego burze są groźne (B)	wyjaśnia, co nazywamy pogodą (B); wyjaśnia pojęcia: <i>upał</i> , <i>przymrozek</i> , <i>mroź</i> (B); podaje nazwy osadów atmosferycznych (A)	podaje, z czego mogą być zbudowane chmury (A); rozróżnia rodzaje osadów atmosferycznych na ilustracjach (C); wyjaśnia, czym jest ciśnienie atmosferyczne (B); wyjaśnia, jak powstaje wiatr (B)	wyjaśnia, jak tworzy się nazwę wiatru (B); rozpoznaje na mapie rodzaje wiatrów (C); wykazuje związek pomiędzy porą roku a występowaniem określonego rodzaju opadów i osadów (D)	wyjaśnia różnice między opadami a osadami atmosferycznymi (D)

Tytuł rozdziału w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
4. Obserwujemy pogodę	11. Obserwujemy pogodę	dobiera odpowiednie przyrządy służące do pomiaru trzech składników pogody (A); odczytuje temperaturę powietrza z termometru cieczowego (C); na podstawie instrukcji buduje wiatromierz (C); odczytuje symbole umieszczone na mapie pogody (C); przedstawia stopień zachmurzenia za pomocą symboli (C); przedstawia rodzaj opadów za pomocą symboli (C)	zapisuje temperaturę dodatnią i ujemną (C); omawia sposób pomiaru ilości opadów (B); podaje jednostki, w których wyraża się składniki pogody (A); buduje deszczomierz na podstawie instrukcji (C); prowadzi tygodniowy kalendarz pogody na podstawie obserwacji wybranych składników pogody (C); określa aktualny stopień zachmurzenia nieba na podstawie obserwacji (C); opisuje tęczę (B)	wymienia przyrządy służące do obserwacji meteorologicznych (A); dokonuje pomiaru składników pogody – prowadzi kalendarz pogody (C); przygotowuje możliwą prognozę pogody dla swojej miejscowości na następny dzień (C)	odczytuje prognozę pogody przedstawioną za pomocą znaków graficznych (C); określa kierunek wiatru na podstawie obserwacji (C)	przygotowuje i prezentuje informacje na temat rodzajów wiatru występujących na świecie (C); na podstawie opisu przedstawia – w formie mapy – prognozę pogody dla Polski (D)
	12. Obserwacja i pomiar składników pogody – lekcja w terenie					
5. „Wędrówka” Słońca po niebie	13. „Wędrówka” Słońca po niebie	wyjaśnia pojęcia: <i>wschód Słońca</i> , <i>zachód Słońca</i> (B); rysuje „drogę” Słońca na niebie (C); podaje daty rozpoczęcia kalendarzowych pór roku (A); podaje po trzy przykłady zmian zachodzących w przyrodzie żywej w poszczególnych porach roku (C)	omawia pozorną wędrówkę Słońca nad widnokregiem (B); omawia zmiany temperatury powietrza w ciągu dnia (B); wyjaśnia pojęcia: <i>równonoc</i> , <i>przesilenie</i> (B); omawia cechy pogody w poszczególnych porach roku (B)	określa zależność między wysokością Słońca a temperaturą powietrza (C); określa zależność między wysokością Słońca a długością cienia (C); wyjaśnia pojęcie <i>górowanie Słońca</i> (B); omawia zmiany w pozornej wędrówce Słońca nad widnokregiem w poszczególnych porach roku (B)	omawia zmiany długości cienia w ciągu dnia (B); porównuje wysokość Słońca nad widnokregiem oraz długość cienia podczas górowania w poszczególnych porach roku (C)	podaje przykłady praktycznego wykorzystania wiadomości dotyczących zmian temperatury i długości cienia w ciągu dnia, np. wybór ubrania, pielęgnacja roślin, ustawienie budy dla psa (B); wymienia fenologiczne pory roku, czyli te, które wyróżnia się na podstawie fazy rozwoju roślinności (A)
	14. Jak zmieniają się pogoda i przyroda w ciągu roku? – lekcja w terenie					
Podsumowanie działu 2	15., 16. Podsumowanie i sprawdzian z działu: „Poznajemy pogodę i inne zjawiska przyrodnicze”					
Dział 3. Poznajemy świat organizmów						
1. Organizmy mają wspólne cechy	17. Poznajemy budowę i czynności życiowe organizmów	wyjaśnia, po czym rozpoznaje się organizm (B); wymienia przynajmniej trzy czynności życiowe organizmów (A); omawia jedną wybraną przez siebie czynność życiową organizmów (B); odróżnia przedstawione na ilustracji organizmy jednokomórkowe od organizmów wielokomórkowych (C)	wyjaśnia pojęcia: <i>organizm jednokomórkowy</i> , <i>organizm wielokomórkowy</i> (B); podaje charakterystyczne cechy organizmów (A); wymienia czynności życiowe organizmów (A); rozpoznaje na ilustracji wybrane organy/narządy (C)	omawia hierarchiczną budowę organizmów wielokomórkowych (B); charakteryzuje czynności życiowe organizmów (B); omawia cechy rozmnażania płciowego i bezpłciowego (B)	podaje przykłady różnych sposobów wykonywania tych samych czynności przez organizmy, np. ruch, wzrost (C); porównuje rozmnażanie płciowe z rozmnażaniem bezpłciowym (C)	prezentuje informacje na temat najmniejszych i największych organizmów żyjących na Ziemi (D); omawia podział organizmów na pięć królestw (A)

Tytuł rozdziału w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
2. Organizmy różnią się sposobem odżywiania	18. W jaki sposób organizmy zdobywają pokarm?	określa, czy podany organizm jest samożywny czy cudzożywny (B); podaje przykłady organizmów cudzożywnych: mięsożernych, roślinożernych i wszystkożernych (B); wskazuje na ilustracji charakterystyczne cechy drapieżników (C)	dzieli organizmy cudzożywne ze względu na rodzaj pokarmu (A); podaje przykłady organizmów roślinożernych (B); dzieli mięsożerców na drapieżniki i padlinożerców (B); wyjaśnia, na czym polega wszystkożerność (B)	wyjaśnia pojęcia: <i>organizm samożywny</i> , <i>organizm cudzożywny</i> (B); wymienia cechy roślinożerców (B); wymienia, podając przykłady, sposoby zdobywania pokarmu przez organizmy cudzożywne (B); podaje przykłady zwierząt odżywiających się szczątkami glebowymi (B); wymienia przedstawicieli pasożytów (A); wyjaśnia nazwy ogniw łańcucha pokarmowego (B); wyjaśnia, co to jest sieć pokarmowa (B)	omawia sposób wytwarzania pokarmu przez rośliny (B); określa rolę, jaką odgrywają w przyrodzie zwierzęta odżywiające się szczątkami glebowymi (C); wyjaśnia, na czym polega pasożytnictwo (B); omawia rolę destruentów w łańcuchu pokarmowym (B)	prezentuje – w dowolnej formie – informacje na temat pasożytnictwa w świecie roślin (D); podaje przykłady obrony przed wrogami w świecie roślin i zwierząt (C); uzasadnia, że zniszczenie jednego z ogniw łańcucha pokarmowego może doprowadzić do wyginięcia innych ogniw (D)
	19. Poznajemy zależności pokarmowe między organizmami	wskazuje na ilustracji charakterystyczne cechy drapieżników (C) układu łańcuch pokarmowy z podanych organizmów (C); układa jeden łańcuch pokarmowy na podstawie analizy sieci pokarmowej (D)	wyjaśnia, czym są zależności pokarmowe (B); podaje nazwy ogniw łańcucha pokarmowego (A)	rozpoznaje wybrane rośliny doniczkowe (C); wyjaśnia, jakie znaczenie ma znajomość wymagań życiowych uprawianych roślin (D); określa cel hodowania zwierząt w domu (B); wyjaśnia, dlaczego nie wszystkie zwierzęta możemy hodować w domu (B); wskazuje źródła informacji na temat hodowanych zwierząt (C); wyjaśnia, dlaczego coraz więcej dzikich zwierząt przybywa do miast (B)	opisuje szkodliwość zwierząt zamieszkujących nasze domy (C); formułuje apel do osób mających zamiar hodować zwierzę lub podarować je w prezencie (D)	prezentuje jedną egzotyczną roślinę (ozdobną lub przyprawową), omawiając jej wymagania życiowe (D); przygotowuje ciekawostki i dodatkowe informacje na temat zwierząt, np. omówienie najszybszych zwierząt (D)
3. Rośliny i zwierzęta wokół nas	20. Obserwujemy rośliny i zwierzęta	wymienia korzyści wynikające z uprawy roślin w domu i ogrodzie (A); podaje przykłady zwierząt hodowanych przez człowieka w domu (A); podaje przykład drobnego zwierzęcia żyjącego w domu (A); rozpoznaje trzy zwierzęta żyjące w ogrodzie (C)	podaje trzy przykłady roślin stosowanych jako przyprawy do potraw (B); wyjaśnia, dlaczego decyzja o hodowli zwierzęcia powinna być dokładnie przemyślana (B); omawia zasady opieki nad zwierzętami (B); podaje przykłady dzikich zwierząt żyjących w mieście (A); wykonuje zielnik, w którym umieszcza pięć okazów (D)	rozpoznaje wybrane rośliny doniczkowe (C); wyjaśnia, jakie znaczenie ma znajomość wymagań życiowych uprawianych roślin (D); określa cel hodowania zwierząt w domu (B); wyjaśnia, dlaczego nie wszystkie zwierzęta możemy hodować w domu (B); wskazuje źródła informacji na temat hodowanych zwierząt (C); wyjaśnia, dlaczego coraz więcej dzikich zwierząt przybywa do miast (B)	opisuje szkodliwość zwierząt zamieszkujących nasze domy (C); formułuje apel do osób mających zamiar hodować zwierzę lub podarować je w prezencie (D)	prezentuje jedną egzotyczną roślinę (ozdobną lub przyprawową), omawiając jej wymagania życiowe (D); przygotowuje ciekawostki i dodatkowe informacje na temat zwierząt, np. omówienie najszybszych zwierząt (D)
Podsumowanie działu 3	21., 22. Podsumowanie i sprawdzian z działu: „Poznajemy świat organizmów”					
Dział 4. Odkrywamy tajemnice ciała człowieka						
1. Trawienie i wchłanianie pokarmu	23. Poznajemy składniki pokarmu	podaje przykłady produktów bogatych w białka, cukry, tłuszcze, witaminy (A); omawia znaczenie wody dla organizmu (B)	wymienia składniki pokarmowe (A); przyporządkowuje podane pokarmy do wskazanej grupy pokarmowej (C)	omawia rolę składników pokarmowych w organizmie (B); wymienia produkty zawierające sole mineralne (A)	omawia rolę witamin (B); wymienia wybrane objawy niedoboru jednej z poznanych witamin (B); omawia rolę soli mineralnych w organizmie (B)	przedstawia krótkie informacje na temat sztucznych barwników, aromatów identycznych z naturalnymi, konserwantów znajdujących się w żywności (D)

Tytuł rozdziału w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
	24. Jak przebiega trawienie i wchłanianie pokarmu?	wskazuje na modelu położenie poszczególnych narządów przewodu pokarmowego (C); wyjaśnia, dlaczego należy dokładnie żuć pokarm (B); uzasadnia konieczność mycia rąk przed każdym posiłkiem (C)	wymienia narządy budujące przewód pokarmowy (A); omawia rolę układu pokarmowego (B); podaje zasady higieny układu pokarmowego (A)	wyjaśnia pojęcie <i>trawienie</i> (B); opisuje drogę pokarmu w organizmie (B); omawia, co dzieje się w organizmie po zakończeniu trawienia pokarmu (B)	wyjaśnia rolę enzymów trawiennych (B); wskazuje narządy, w których zachodzi mechaniczne i chemiczne przekształcanie pokarmu (C)	omawia rolę narządów wspomagających trawienie (B); wymienia czynniki, które mogą negatywnie wpłynąć na funkcjonowanie wątroby lub trzustki (A)
2. Układ krwionośny transportuje krew	25. Jaką rolę odgrywa układ krwionośny?	wskazuje na schemacie serce i naczynia krwionośne (C); wymienia rodzaje naczyń krwionośnych (A); mierzy puls (C); podaje dwa przykłady zachowań korzystnie wpływających na pracę układu krążenia (C)	omawia rolę serca i naczyń krwionośnych (B); pokazuje na schemacie poszczególne rodzaje naczyń krwionośnych (C)	wymienia funkcje układu krwionośnego (B); wyjaśnia, czym jest tętno (B); omawia rolę układu krwionośnego w transporcie substancji w organizmie (C); proponuje zestaw prostych ćwiczeń poprawiających funkcjonowanie układu krwionośnego (D)	wyjaśnia, jak należy dbać o układ krwionośny (B); podaje przykłady produktów żywnościowych korzystnie wpływających na pracę układu krwionośnego (C)	prezentuje – w dowolnej formie – informacje na temat składników krwi (B) i grup krwi (D)
3. Układ oddechowy zapewnia wymianę gazową	26. Jak oddychamy?	pokazuje na modelu lub planszy dydaktycznej położenie narządów budujących układ oddechowy (C); wymienia zasady higieny układu oddechowego (B)	wymienia narządy budujące drogi oddechowe (A); wyjaśnia, co dzieje się z powietrzem podczas wędrówki przez drogi oddechowe (B); określa rolę układu oddechowego (A); opisuje zmiany w wyglądzie części piersiowej tułowia podczas wdechu i wydechu (C)	określa cel wymiany gazowej (B); omawia rolę poszczególnych narządów układu oddechowego (B); wyjaśnia, dlaczego drogi oddechowe są wyściełane przez komórki z rzęskami (B)	wyjaśnia, na czym polega współpraca układów pokarmowego, krwionośnego i oddechowego (B); wykonuje schematyczny rysunek ilustrujący wymianę gazową zachodzącą w płucach (C)	ilustruje wymianę gazową zachodzącą w komórkach ciała (C); planuje i prezentuje doświadczenie potwierdzające obecność pary wodnej w wydychanym powietrzu (D)
4. Szkielet i mięśnie umożliwiają ruch	27. Jakie układy narządów umożliwiają organizmowi ruch?	wskazuje na sobie, modelu lub planszy elementy szkieletu (C); wyjaśnia pojęcie <i>stawy</i> (B); omawia dwie zasady higieny układu ruchu (B)	wymienia elementy budujące układ ruchu (A); podaje nazwy i wskazuje główne elementy szkieletu (C); wymienia trzy funkcje szkieletu (A); wymienia zasady higieny układu ruchu (A)	rozdziela rodzaje połączeń kości (C); podaje nazwy głównych stawów u człowieka (A); wyjaśnia, w jaki sposób mięśnie są połączone ze szkieletem (B)	porównuje zakres ruchów stawów: barkowego, biodrowego i kolanowego (D); na modelu lub planszy wskazuje kości o różnych kształtach (C); omawia pracę mięśni szkieletowych (C)	wyjaśnia, dlaczego w okresie szkolnym należy szczególnie dbać o prawidłową postawę ciała (B); omawia działanie mięśni budujących narządy wewnętrzne (B)

Tytuł rozdziału w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
5. Układ nerwowy kontroluje pracę organizmu	28. Jak organizm odbiera informacje z otoczenia? Narząd wzroku	wskazuje na planszy położenie układu nerwowego (C); wskazuje na planszy lub modelu położenie narządów zmysłów (C); wymienia zadania narządów smaku i powonienia (A); wymienia, podając przykłady, rodzaje smaków (A); wymienia dwa zachowania wpływające niekorzystnie na układ nerwowy (A)	omawia rolę poszczególnych narządów zmysłów (B); omawia rolę skóry jako narządu zmysłu (B); wymienia zasady higieny oczu i uszu (B)	omawia, korzystając z planszy, w jaki sposób powstaje obraz oglądanego obiektu (C); wskazuje na planszy elementy budowy oka: soczewkę, siatkówkę i źrenicę (C); wskazuje na planszy małżowinę uszną, przewód słuchowy i błonę bębenkową (C); omawia zasady higieny układu nerwowego (B)	wymienia zadania mózgu, rdzenia kręgowego i nerwów (A); wyjaśnia, w jaki sposób układ nerwowy odbiera informacje z otoczenia (B) podaje wspólną cechę narządów węchu i smaku (A); wskazuje na planszy drogę informacji dźwiękowych (C); uzasadnia, że układ nerwowy koordynuje pracę wszystkich narządów zmysłów (D); na podstawie doświadczenia formułuje wniosek dotyczący zależności między zmysłem smaku a zmysłem powonienia (C)	podaje przykłady skutków uszkodzenia układu nerwowego (A); prezentuje informacje na temat wad wzroku lub słuchu (D)
	29. Jak organizm odbiera informacje z otoczenia? Narządy: węchu, smaku, słuchu i dotyku					
6. Układ rozrodczy umożliwia wydawanie na świat potomstwa	30. Jak jest zbudowany układ rozrodczy?	wskazuje na planszy położenie narządów układu rozrodczego (C); rozpoznaje komórki rozrodcze: męską i żeńską (C); wyjaśnia pojęcie <i>zapłodnienie</i> (B)	wymienia narządy tworzące żeński i męski układ rozrodczy (A); określa rolę układu rozrodczego (A); omawia zasady higieny układu rozrodczego (B); wskazuje na planszy miejsce rozwoju nowego organizmu (C)	omawia rolę poszczególnych narządów układu rozrodczego (C)	wyjaśnia przyczyny różnic w budowie układu rozrodczego żeńskiego i męskiego (C); omawia przebieg rozwoju nowego organizmu (A) wskazuje na planszy narządy układu rozrodczego męskiego i układu rozrodczego żeńskiego (C)	prezentuje informacje na temat roli kobiet i mężczyzn w rodzinie i społeczeństwie na przestrzeni kilku pokoleń, np. omawia zajęcia prababci, babci, mamy, starszej siostry itp. (D)
7. Dojrzewanie to czas wielkich zmian	31. Dojrzewanie to czas wielkich zmian	podaje przykłady zmian w organizmie świadczących o rozpoczęciu okresu dojrzewania u własnej płci (A); podaje dwa przykłady zmian w funkcjonowaniu skóry w okresie dojrzewania (B)	wymienia zmiany fizyczne zachodzące w okresie dojrzewania u dziewcząt i chłopców (A); omawia zasady higieny, których należy przestrzegać w okresie dojrzewania (B)	opisuje zmiany psychiczne zachodzące w okresie dojrzewania (B)	wyjaśnia na przykładach, czym jest odpowiedzialność (B)	prezentuje informacje dotyczące zagrożeń, na które mogą być narażone dzieci w okresie dojrzewania (D)
Podsumowanie działu 4	32., 33. Podsumowanie i sprawdzian z działu: „Odkrywamy tajemnice ciała człowieka”					
Dział 5. Odkrywamy tajemnice zdrowia						

Tytuł rozdziału w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
1. Zdrowy styl życia	34. Jak dbać o higienę?	wymienia co najmniej trzy zasady zdrowego stylu życia (A); korzystając z piramidy zdrowego żywienia, wskazuje produkty, które należy spożywać w dużych i w małych ilościach (C); wyjaśnia, dlaczego ważna jest czystość rąk (B); omawia sposoby dbania o zęby (C); wymienia dwie zasady bezpieczeństwa podczas zabaw na świeżym powietrzu (A)	podaje zasady prawidłowego odżywiania (A); wyjaśnia, dlaczego należy dbać o higienę skóry (B); opisuje sposób pielęgnacji paznokci (B); wyjaśnia, na czym polega właściwy dobór odzieży (B) podaje przykłady wypoczynku czynnego i wypoczynku biernego (B)	wymienia wszystkie zasady zdrowego stylu życia (A); wyjaśnia rolę aktywności fizycznej w zachowaniu zdrowia (B); opisuje sposób pielęgnacji skóry – ze szczególnym uwzględnieniem okresu dojrzewania (C); wyjaśnia, na czym polega higiena jamy ustnej (B)	wyjaśnia, czym jest zdrowy styl życia (B); omawia skutki niewłaściwego odżywiania się (B); wyjaśnia, na czym polega higiena osobista (B); podaje sposoby na uniknięcie zakażenia się grzybicą (A)	przygotowuje propozycję prawidłowego jadłospisu na trzy dni, który będzie odpowiedni w okresie dojrzewania (D)
2. Choroby zakaźne i pasożytnicze	35. Poznajemy choroby zakaźne	wymienia drogi wnikania do organizmu człowieka drobnoustrojów chorobotwórczych i zwierząt pasożytniczych (A); wymienia trzy zasady, których przestrzeganie pozwoli uniknąć chorób przenoszonych drogą oddechową (A); wymienia trzy zasady, których przestrzeganie pozwoli uniknąć chorób przenoszonych przez uszkodzoną skórę (A); wymienia trzy zasady, których przestrzeganie pozwoli uniknąć chorób przenoszonych drogą pokarmową (A)	wymienia przyczyny chorób zakaźnych (A); wymienia nazwy chorób przenoszonych drogą oddechową (A); omawia objawy wybranej choroby przenoszonej drogą oddechową (B); omawia przyczyny zatruc (B); określa zachowania zwierzęcia, które mogą świadczyć o tym, że jest ono chore na wściekliznę (C)	wyjaśnia, czym są szczepionki (B); wymienia sposoby zapobiegania chorobom przenoszonym drogą oddechową (A); wymienia szkody, które pasożyty powodują w organizmie (A); omawia objawy zatruc (B)	porównuje objawy przeziębienia z objawami grypy i anginy (C); klasyfikuje pasożyty na wewnętrzne i zewnętrzne, podaje ich przykłady (C); charakteryzuje pasożyty wewnętrzne człowieka (C); opisuje objawy wybranych chorób zakaźnych (B); wymienia drobnoustroje mogące wnikać do organizmu przez uszkodzoną skórę (B)	przygotowuje informacje na temat objawów boreliozy i sposobów postępowania w przypadku zachorowania na nią (D)
3. Jak postępować w niebezpiecznych sytuacjach?	36. Jak uniknąć niebezpiecznych sytuacji w naszym otoczeniu?	wymienia zjawiska pogodowe, które mogą stanowić zagrożenie (A); odróżnia muchomora sromotnikowego od innych grzybów (C); określa sposób postępowania po użądleniu (A)	określa zasady postępowania w czasie burzy, gdy przebywa się w domu lub poza nim (A); rozpoznaje owady, które mogą być groźne (C)	wymienia charakterystyczne cechy muchomora sromotnikowego (A); wymienia objawy zatrucia grzybami (A)	omawia sposób postępowania po ukąszeniu przez żmiję (B); rozpoznaje dziko rosnące rośliny trujące (C)	prezentuje plakat ostrzegający o niebezpieczeństwach w swojej okolicy (D)
	37. Niebezpieczeństwa i pierwsza pomoc w domu	omawia zasady postępowania podczas pielęgnacji roślin hodowanych w domu (B); podaje przykłady środków czystości, które stwarzają zagrożenia dla zdrowia (A); wymienia rodzaje urazów skóry (A)	podaje przykłady trujących roślin hodowanych w domu (A); przyporządkowuje nazwę zagrożenia do symboli umieszczanych na opakowaniach (C); omawia sposób postępowania w wypadku otarć i skaleczeń (B)	omawia zasady pierwszej pomocy po kontakcie ze środkami czystości (B)	omawia zasady postępowania w przypadku oparzeń (B)	

Tytuł rozdziału w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
4. Czym jest uzależnienie	38. Uzależnienia i ich skutki	podaje przynajmniej dwa przykłady negatywnego wpływu dymu tytoniowego i alkoholu na organizm człowieka (B); opisuje zachowanie świadczące o mogącym rozwinąć się uzależnieniu od komputera lub telefonu (B); prezentuje zachowanie asertywne w wybranej sytuacji (C)	podaje przykłady substancji, które mogą uzależniać (A); podaje przykłady skutków działania alkoholu na organizm (B); podaje przykłady sytuacji, w których należy zachować się asertywnie (C)	wyjaśnia, na czym polega palenie bierne (B); wymienia skutki przyjmowania narkotyków (B); wyjaśnia, czym jest asertywność (B)	wyjaśnia, czym jest uzależnienie (B); charakteryzuje substancje znajdujące się w dymie papierosowym (C); uzasadnia konieczność zachowań sertywnych (D); uzasadnia, dlaczego napoje energetyzujące nie są obojętne dla zdrowia (C)	przygotowuje informacje na temat pomocy osobom uzależnionym (D); prezentuje informacje na temat możliwych przyczyn, postaci i profilaktyki chorób nowotworowych (D)
Podsumowanie działu 5	39.,40. Podsumowanie i sprawdzian z działu: „Odkrywamy tajemnice zdrowia”					
Dział 6. Orientujemy się w terenie						
1. Co pokazujemy na planach?	41. Co to jest plan?	oblicza wymiary biurka w skali 1 : 10 (C); rysuje plan biurka w skali 1 : 10 (C)	wyjaśnia, jak powstaje plan (B); rysuje plan dowolnego przedmiotu (wymiaru przedmiotu podzielne bez reszty przez 10) w skali 1 : 10 (C)	wyjaśnia pojęcie <i>skala liczbowa</i> (B); oblicza wymiary przedmiotu w różnych skalach, np. 1 : 5, 1 : 20, 1 : 50; wykonuje szkic terenu szkoły (D)	rysuje plan pokoju w skali 1 : 50 (C); dobiera skalę do wykonania planu dowolnego obiektu (D); wykonuje szkic okolic szkoły (D)	wyjaśnia pojęcia: <i>skala mianowana, podziałka liniowa</i> (B)
2. Jak czytamy plany i mapy?	42. Czytamy plan miasta i mapę turystyczną	wymienia rodzaje map (A); odczytuje informacje zapisane w legendzie planu (C)	wyjaśnia pojęcia: <i>mapa</i> i <i>legenda</i> (B); określa przeznaczenie planu miasta i mapy turystycznej (B); rozpoznaje obiekty przedstawione na planie lub mapie za pomocą znaków kartograficznych (C/D)	opisuje słowami fragment terenu przedstawiony na planie lub mapie (D); przygotowuje zbiór znaków kartograficznych dla planu lub mapy najbliższej okolicy (C)	porównuje dokładność planu miasta i mapy turystycznej (D); odszukuje na mapie wskazane obiekty (C)	rysuje fragment drogi do szkoły, np. ulicy, zmniejszając jej wymiary (np. 1000 razy) i używając właściwych znaków kartograficznych (D)
3. Jak się orientować w terenie?	43. Jak się orientować w terenie?	wskazuje kierunki geograficzne na mapie (C); odszukuje na planie okolicy wskazany obiekt, np. kościół, szkołę (C)	określa położenie innych obiektów na mapie w stosunku do podanego obiektu (C); opowiada, jak zorientować plan lub mapę za pomocą kompasu (B)	wyjaśnia, na czym polega orientowanie planu lub mapy (B); orientuje plan lub mapę za pomocą kompasu (C)	orientuje mapę za pomocą obiektów w terenie (C)	dostosowuje sposób orientowania mapy do otaczającego terenu (D)
	44. Ćwiczymy orientowanie się w terenie – lekcja w terenie					
Podsumowanie działu 6	45.,46. Podsumowanie i sprawdzian z działu: „Orientujemy się w terenie”					
Dział 7. Poznajemy krajobraz najbliższej okolicy						

Tytuł rozdziału w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
1. Rodzaje krajobrazów	47. Co to jest krajobraz?	rozpoznaje na zdjęciach rodzaje krajobrazów (C); podaje przykłady krajobrazu naturalnego (B); wymienia nazwy krajobrazów kulturowych (B); określa rodzaj krajobrazu najbliższej okolicy (D)	wyjaśnia, do czego odnoszą się nazwy krajobrazów (B); wymienia rodzaje krajobrazów: naturalny, kulturowy (A); wyjaśnia pojęcie <i>krajobraz kulturowy</i> (B); wskazuje w krajobrazie najbliższej okolicy składniki, które są wytworami człowieka (C)	wyjaśnia pojęcie <i>krajobraz</i> (B); wymienia składniki, które należy uwzględnić, opisując krajobraz (A); omawia cechy poszczególnych krajobrazów kulturowych (B); wskazuje składniki naturalne w krajobrazie najbliższej okolicy (D)	opisuje krajobraz najbliższej okolicy (D)	wskazuje pozytywne i negatywne skutki przekształcenia krajobrazu najbliższej okolicy (D)
2. Ukształtowanie terenu	48. Poznajemy formy terenu	rozpoznaje na ilustracji formy terenu (C); wyjaśnia, czym są równiny (B); wykonuje modele wzniesienia i doliny (C)	omawia na podstawie ilustracji elementy wzniesienia (C); wskazuje formy terenu w krajobrazie najbliższej okolicy (D)	opisuje wklęsłe formy terenu (B); opisuje formy terenu dominujące w krajobrazie najbliższej okolicy (D)	klasyfikuje wzniesienia na podstawie ich wysokości (A); omawia elementy doliny (A)	przygotuje krótką prezentację o najciekawszych formach terenu w Polsce, w Europie, na świecie (D)
3. Czy wszystkie skały są twarde?	49. Czy wszystkie skały są twarde?	przyporządkowuje jedną/dwie pokazane skały do poszczególnych grup (C)	podaje nazwy grup skał (A); podaje przykłady skał litych, zwięzłych i luźnych (B)	opisuje budowę skał litych, zwięzłych i luźnych (C); rozpoznaje co najmniej jedną skałę występującą w najbliższej okolicy (C/D)	opisuje skały występujące w najbliższej okolicy (D); omawia proces powstawania gleby (B)	przygotowuje kolekcję skał z najbliższej okolicy wraz z ich opisem (D)
4. Wody słodkie i wody słone	50. Wody słodkie i wody słone	podaje przykłady wód słonych (B); wskazuje na mapie przykład wód stojących i płynących w najbliższej okolicy (D)	podaje przykłady wód słodkich – w tym wód powierzchniowych (B); wskazuje różnice między oceanem a morzem (B); na podstawie ilustracji rozróżnia rodzaje wód stojących i płynących (C/D); wymienia różnice między jeziorem a stawem (C)	wyjaśnia pojęcia: <i>wody słodkie</i> , <i>wody słone</i> (B); wykonuje schemat podziału wód powierzchniowych (C); omawia warunki niezbędne do powstania jeziora (B); porównuje rzekę z kanałem śródlądowym (C)	charakteryzuje wody słodkie występujące na Ziemi (C); omawia, jak powstają bagna (B); charakteryzuje wody płynące (C)	prezentuje informacje typu „naj” – najdłuższa rzeka, największe jezioro, największa głębina oceaniczna (D); wyjaśnia, czym są lodowce i lądolody (B)
5. Krajobraz wczoraj i dziś	51. Krajobraz wczoraj i dziś	rozpoznaje na zdjęciach krajobraz kulturowy (C); podaje dwa/trzy przykłady zmian w krajobrazie najbliższej okolicy (D)	wymienia, podając przykłady, od jakich nazw pochodzą nazwy miejscowości (A); podaje przykłady zmian w krajobrazach kulturowych (B)	omawia zmiany w krajobrazie wynikające z rozwoju rolnictwa (B); omawia zmiany w krajobrazie związane z rozwojem przemysłu (A); wyjaśnia pochodzenie nazwy swojej miejscowości (C)	podaje przykłady działalności człowieka, które prowadzą do przekształcenia krajobrazu (B); wskazuje źródła, z których można uzyskać informacje o historii swojej miejscowości (A)	przygotowuje plakat lub prezentację multimedialną na temat zmian krajobrazu na przestrzeni dziejów (A); przygotowuje prezentację multimedialną lub plakat pt. „Moja miejscowość dawniej i dziś” (D)

Tytuł rozdziału w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
6. Obszary i obiekty chronione	52. Obszary i obiekty chronione	wymienia dwie/trzy formy ochrony przyrody w Polsce (A); podaje dwa/trzy przykłady ograniczeń obowiązujących na obszarach chronionych (B); wyjaśnia, na czym polega ochrona ścisła (B)	wyjaśnia, czym są parki narodowe (B); podaje przykłady obiektów, które są pomnikami przyrody (B); omawia sposób zachowania się na obszarach chronionych (B)	wyjaśnia cel ochrony przyrody (B); wyjaśnia, czym są rezerваты przyrody (B); wyjaśnia różnice między ochroną ścisłą a ochroną czynną (B); podaje przykład obszaru chronionego lub pomnika przyrody znajdującego się w najbliższej okolicy (A)	wskazuje różnice między parkiem narodowym a parkiem krajobrazowym (C); na podstawie mapy w podręczniku lub atlasie podaje przykłady pomników przyrody żywej i nieżywej na terenie Polski i swojego województwa (D)	prezentuje – w dowolnej formie – informacje na temat ochrony przyrody w najbliższej okolicy: gminie, powiecie lub województwie (D)
Podsumowanie działu 7	53.,54. Podsumowanie i sprawdzian z działu: „Poznajemy krajobraz najbliższej okolicy”					
Dział 8. Odkrywamy tajemnice życia w wodzie i na lądzie						
1. Warunki życia w wodzie	55. Poznajemy warunki życia w wodzie	podaje trzy przystosowania ryb do życia w wodzie (A); wymienia dwa przykłady innych przystosowań organizmów do życia w wodzie (A)	omawia, podając przykłady, przystosowania zwierząt do życia w wodzie (B); wyjaśnia, dzięki czemu zwierzęta wodne mogą przetrwać zimę (B)	omawia, podając przykłady, przystosowania roślin do ruchu wód (B); omawia sposób pobierania tlenu przez organizmy wodne (B)	wyjaśnia pojęcie <i>plankton</i> (B); charakteryzuje, podając przykłady, przystosowania zwierząt do ruchu wody (B)	prezentuje informacje o największych organizmach żyjących w środowisku wodnym (D)
2. Z biegiem rzeki	56. Poznajemy rzekę	wskazuje na ilustracji elementy rzeki: źródło, bieg górny, bieg środkowy, bieg dolny, ujście (C/D)	podaje dwie/trzy nazwy organizmów żyjących w górnym, środkowym i dolnym biegu rzeki (A); omawia warunki panujące w górnym biegu rzeki (A)	wymienia cechy, którymi różnią się poszczególne odcinki rzeki (B); porównuje warunki życia w poszczególnych biegach rzeki (C); omawia przystosowania organizmów żyjących w górnym, środkowym i dolnym biegu rzeki (B)	porównuje świat roślin oraz zwierząt w górnym, środkowym i dolnym biegu rzeki (C); rozpoznaje na ilustracjach organizmy charakterystyczne dla każdego z biegów rzeki (C)	podaje przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu rzek na życie i gospodarkę człowieka (D)

Tytuł rozdziału w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
3. Życie w jeziorze	57. Poznajemy warunki życia w jeziorze	przyporządkowuje na schematycznym rysunku odpowiednie nazwy do stref życia w jeziorze (C); odczytuje z ilustracji nazwy dwóch/trzech organizmów żyjących w poszczególnych strefach jeziora (C)	podaje nazwy stref życia w jeziorze (A); wymienia grupy roślin żyjących w strefie przybrzeżnej (A); rozpoznaje na ilustracjach pospolite rośliny wodne przytwierdzone do podłoża (C)	charakteryzuje przystosowania roślin do życia w strefie przybrzeżnej (C); wymienia czynniki warunkujące życie w poszczególnych strefach jeziora (A); wymienia zwierzęta żyjące w strefie przybrzeżnej (A); charakteryzuje przystosowania ptaków i ssaków do życia w strefie przybrzeżnej (C)	wyjaśnia pojęcie <i>plankton</i> (B); charakteryzuje poszczególne strefy jeziora (C); rozpoznaje na ilustracjach pospolite zwierzęta związane z jeziorami (C); układa z poznanych organizmów łańcuch pokarmowy występujący w jeziorze (C)	przygotowuje prezentację na temat trzech/czterech organizmów tworzących plankton (D); prezentuje informacje „naj” na temat jezior w Polsce, w Europie i na świecie (D)
4. Warunki życia na łądzie	58. Warunki życia na łądzie	wymienia czynniki warunkujące życie na łądzie (A); omawia przystosowania zwierząt do zmian temperatury (B)	omawia przystosowania roślin do niskiej lub wysokiej temperatury (B)	charakteryzuje przystosowania roślin i zwierząt zabezpieczające je przed utratą wody (B); wymienia przykłady przystosowań chroniących zwierzęta przed działaniem wiatru (A); opisuje sposoby wymiany gazowej u zwierząt lądowych (B)	omawia negatywną i pozytywną rolę wiatru w życiu roślin (B); charakteryzuje wymianę gazową u roślin (B); wymienia przystosowania roślin do wykorzystania światła (A)	prezentuje informacje na temat przystosowań dwóch/trzech gatunków roślin lub zwierząt do życia w ekstremalnych warunkach lądowych (C)
5. Las ma budowę warstwową	59. Poznajemy budowę lasu i panujące w nim warunki 60. Jakie organizmy spotykamy w lesie? – lekcja w terenie	wskazuje warstwy lasu na planszy dydaktycznej lub ilustracji (C); wymienia po dwa gatunki organizmów żyjących w dwóch wybranych warstwach lasu (A); podaje trzy zasady zachowania się w lesie (A)	podaje nazwy warstw lasu (A); omawia zasady zachowania się w lesie (B); rozpoznaje pospolite organizmy żyjące w poszczególnych warstwach lasu (C); rozpoznaje pospolite grzyby jadalne (C)	omawia wymagania środowiskowe wybranych gatunków zwierząt żyjących w poszczególnych warstwach lasu (C)	charakteryzuje poszczególne warstwy lasu, uwzględniając czynniki abiotyczne oraz rośliny i zwierzęta żyjące w tych warstwach (C)	prezentuje informacje o życiu wybranych organizmów leśnych (innych niż omawiane na lekcji) z uwzględnieniem ich przystosowań do życia w danej warstwie lasu (C)
6. Jakie drzewa rosną w lesie?	61. Poznajemy różne drzewa	podaje po dwa przykłady drzew iglastych i liściastych (A); rozpoznaje dwa drzewa iglaste i dwa liściaste (C)	porównuje wygląd igieł sosny z igłami świerka (C); wymienia cechy budowy roślin iglastych ułatwiające ich rozpoznawanie, np. kształt i liczba igieł, kształt i wielkość szyszek (B); wymienia cechy ułatwiające rozpoznawanie drzew liściastych (B)	porównuje drzewa liściaste z drzewami iglastymi (C); rozpoznaje rosnące w Polsce rośliny iglaste (C); rozpoznaje przynajmniej sześć gatunków drzew liściastych (C); wymienia typy lasów rosnących w Polsce (A)	podaje przykłady drzew rosnących w lasach liściastych, iglastych i mieszanych (A)	prezentuje informacje na temat roślin iglastych pochodzących z innych regionów świata, które są uprawiane w polskich ogrodach (D)

Tytuł rozdziału w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
7. Na łące	62. Na łące	podaje dwa przykłady znaczenia łąki (A); wyjaśnia, dlaczego nie wolno wypalać traw (B); rozpoznaje przynajmniej trzy gatunki poznanych roślin łąkowych (C)	wymienia cechy łąki (A); wymienia zwierzęta mieszkające na łące i żerujące na niej (A); przedstawia w formie łańcucha pokarmowego proste zależności pokarmowe między organizmami żyjącymi na łące (C)	omawia zmiany zachodzące na łące w różnych porach roku (B); rozpoznaje przynajmniej pięć gatunków roślin występujących na łące (C); wyjaśnia, w jaki sposób ludzie wykorzystują łąki (B)	przyporządkowuje nazwy gatunków roślin do charakterystycznych barw łąki (C); uzasadnia, że łąka jest środowiskiem życia wielu zwierząt (C)	wykonuje zielnik z poznanych na lekcji roślin łąkowych (C) lub innych roślin (D)
8. Na polu uprawnym	63. Na polu uprawnym	wymienia nazwy zbóż (A); rozpoznaje na ilustracjach owies, pszenicę i żyto (C); podaje przykłady warzyw uprawianych na polach (A); wymienia nazwy dwóch szkodników upraw polowych (A)	omawia sposoby wykorzystywania roślin zbożowych (B); rozpoznaje nasioną trzech zbóż (C); wyjaśnia, które rośliny nazywamy chwastami (B); uzupełnia brakujące ogniwa w łańcuchach pokarmowych organizmów żyjących na polu (C)	wyjaśnia pojęcia: <i>zboża ozime</i> , <i>zboża jare</i> (B); podaje przykłady wykorzystywania uprawianych warzyw (B); wymienia sprzymierzeńców człowieka w walce ze szkodnikami upraw polowych (B)	podaje przykłady innych upraw niż zboża i warzywa, wskazując sposoby ich wykorzystywania (B); przedstawia zależności występujące na polu w formie co najmniej dwóch łańcuchów pokarmowych (C); rozpoznaje zboża rosnące w najbliższej okolicy (D)	wyjaśnia, czym jest walka biologiczna (B); prezentuje informacje na temat korzyści i zagrożeń wynikających ze stosowania chemicznych środków zwalczających szkodniki (D)
Podsumowanie działu 8	64.,65. Podsumowanie i sprawdzian z działu: „Odkrywamy tajemnice życia w wodzie i na lądzie”					

* Wymaganiom zostały przypisane kategorie taksonomiczne celów kształcenia: A – zapamiętywanie wiadomości, B – rozumienie wiadomości, C – stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych, D – stosowanie wiadomości w sytuacjach nietypowych (problemowych). Według: B. Niemierko *Między oceną szkolną a dydaktyką. Bliżej dydaktyki*, Warszawa 1997.

Historia

Wymagania edukacyjne z historii

*Gwiazdką oznaczono tematy, zagadnienia dodatkowe (nieobowiązkowe) z podstawy programowej

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Rozdział 1. Z historią na Ty						

1. Historia nauka o przeszłości	<ul style="list-style-type: none"> – historia jako nauka o przeszłości; – historia a baśnie i legendy; – efekty pracy historyków i archeologów; – źródła historyczne, ich przykłady oraz podział. 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>współczesność, przeszłość, historia, legenda, baśń</i>; – rozróżnia przeszłość od współczesności; – potrafi krótko scharakteryzować, czym zajmują się historycy. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>archeologia, źródła historyczne</i>; – rozróżnia pracę historyków i archeologów; – potrafi podać przykłady postaci legendarnych i historycznych; – wyjaśnia, czym są przyczyny i skutki; – dokonuje podstawowego podziału źródeł historycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje różne przykłady materialnych źródeł pisanych i niepisanych. 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia rolę źródeł historycznych w procesie poznawania dziejów. 	<ul style="list-style-type: none"> – potrafi zaproponować podział źródeł pisanych bądź niepisanych na podkategorie; – ocenia wiarygodność różnego rodzaju źródeł pisanych.
2. Historia wokół nas	<ul style="list-style-type: none"> – znaczenie pamiątek rodzinnych; – drzewo genealogiczne – sposób przedstawienia historii rodziny; – „wielka” i „mała” ojczyzna; – patriotyzm jako miłość do ojczyzny; – sposoby wyrażania patriotyzmu; – „małe ojczyzny” i ich tradycje; 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>ojczyzna, patriotyzm</i>; – podaje przykłady pamiątek rodzinnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>ród, drzewo genealogiczne</i>; – przygotowuje drzewo genealogiczne najbliższej rodziny; – podaje przykłady postaw i zachowań patriotycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem <i>tradycja</i>; – podaje przykłady regionalnych tradycji. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem „<i>mała ojczyzna</i>”; – tworzy przewodnik po własnej miejscowości. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje wybitne postaci w dziejach regionu.

	<ul style="list-style-type: none"> – znaczenie terminów: <i>tradycja, drzewo genealogiczne, ojczyzna, mała ojczyzna, patriotyzm.</i> 					
3. Mieszkamy w Polsce	<ul style="list-style-type: none"> – państwo polskie i jego krainy historyczne; – mój region częścią Polski; – naród polski jako zbiorowość posługująca się tym samym językiem, mająca wspólną przeszłość i zamieszkująca to samo terytorium; – dziedzictwo narodowe; – polskie symbole narodowe; – polskie święta państwowe ; – znaczenie terminów: <i>kraina historyczna, naród, symbole narodowe, Polonia.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem <i>symbole narodowe</i>; – wskazuje na mapie państwo polskie i jego granice. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem <i>naród</i>; – przedstawia polskie symbole narodowe; – przedstawia najważniejsze święta państwowe; – wskazuje na mapie stolicę państwa. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem <i>region</i>; – wskazuje na mapie główne krainy historyczne Polski oraz największe miasta; – przedstawia genezę najważniejszych świąt państwowych. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem <i>Polonia</i>; – podaje przykłady dziedzictwa narodowego Polaków. 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia genezę polskich symboli narodowych; – tworzy przewodnik po własnym regionie.

4. Czas w historii	<ul style="list-style-type: none"> – chronologia i przedmiot jej badań; – oś czasu i sposób umieszczania na niej dat; – podstawowe określenia czasu historycznego (<i>data</i>, <i>okres p.n.e. i n.e.</i>, <i>tysiąclecie</i>, <i>wiek</i>); – cyfry rzymskie oraz ich arabskie odpowiedniki; – epoki historyczne: starożytność, średniowiecze, nowożytność, współczesność oraz ich daty graniczne. 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela używa terminów chronologicznych: <i>tysiąclecie</i>, <i>wiek</i>; – umieszcza daty na osi czasu. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>chronologia</i>, <i>okres p.n.e. i n.e.</i> – zamienia cyfry arabskie na rzymskie; – porządkuje fakty i epoki historyczne oraz umieszcza je w czasie. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>era</i>, <i>epoka historyczna</i>; – podaje cezury czasowe epok historycznych. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia okoliczności ustanowienia roku 1 i podziału na dwie ery; – podaje przykłady innych rachub mierzenia czasu. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje główne epoki historyczne.
5. Obliczanie czasu w historii	<ul style="list-style-type: none"> – obliczanie upływu czasu między poszczególnymi wydarzeniami; – określanie, w którym wieku doszło do danego wydarzenia; – podział czasu na wieki i półwiecza. 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela określa, w którym wieku miało miejsce dane wydarzenie; – oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach jednej ery. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie wskazuje wydarzenie wcześniejsze w czasach p.n.e.; – oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach obu er. 	<ul style="list-style-type: none"> – określa początek i koniec wieku; – poprawnie umiejscawia wydarzenia z obu er na osi czasu. 	<ul style="list-style-type: none"> – oblicza upływ czasu między wydarzeniami, w tym na przełomie obu er. 	<ul style="list-style-type: none"> – przyporządkowuje wydarzenia do epok historycznych.

6. Czytamy mapę i plan	<ul style="list-style-type: none"> – podobieństwa i różnice między mapą a planem; – znaczenie mapy w pracy historyka; – odczytywanie informacji z planu i mapy historycznej; – najstarsze mapy świata. 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>mapa, plan</i>; – dostrzega różnice między mapą a planem. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>legenda, symbol</i>; – objaśnia symbole legendy mapy; – odczytuje z mapy podstawowe informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym jest kartografia; – przygotowuje proste plany miejscowe. 	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia mapę geograficzną, polityczną, historyczną. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zasadę działania i rolę GPS-u we współczesnej lokalizacji przestrzennej.
------------------------	--	--	---	--	---	---

Rozdział II: Od Piastów do Jagiellonów

1. Mieszko I i chrzest Polski	<ul style="list-style-type: none"> – słowiańskie pochodzenie Polaków; – legendarne początki państwa polskiego; – księżę Mieszko I pierwszym historycznym władcą Polski; – małżeństwo Mieszka I z Dobrawą; – chrzest Mieszka I i jego znaczenie – znaczenie terminów: <i>plemię, Słowianie, Piastowie</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>plemię, dynastia</i>; – wie, kto był pierwszym historycznym władcą Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem <i>Piastowie</i>; – wyjaśnia pochodzenie nazwy „Polska”. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>Słowianie, poganin</i>; – zna wydarzenia związane z data 966. 	<ul style="list-style-type: none"> – przytacza przykłady legend o początkach państwa polskiego; – wyjaśnia okoliczności zawarcia małżeństwa z Dobrawą oraz przyjęcia chrztu przez Mieszka; – przedstawia najważniejsze konsekwencje przyjęcia chrztu. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie rozmieszczenie plemion słowiańskich na ziemiach polskich; – charakteryzuje znaczenie przyjęcia chrześcijaństwa dla państwa polskiego.
-------------------------------	---	---	--	--	--	--

<p>2. Bolesław Chrobry – pierwszy król Polski</p>	<p>– misja świętego Wojciecha u Prusów; – zjazd gnieźnieński i pielgrzymka cesarza Ottona III; – wojny Bolesława Chrobrego z sąsiadami i przyłączenie nowych ziem; – koronacja Bolesława Chrobrego na króla Polski; – znaczenie terminów: <i>misja, relikwie, cesarz, arcybiskupstwo, biskupstwo, koronacja, gród, drużyna, wojowie.</i></p>	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>cesarz, koronacja, wojowie;</i> – wie, kto był pierwszym królem Polski.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>relikwie, gród, drużyna;</i> – zna wydarzenia związane z datami: 1000, 1025; – charakteryzuje misję św. Wojciecha.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>biskupstwo, arcybiskupstwo;</i> – przedstawia przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego.</p>	<p>– zna wydarzenia związane z datami: 1002–1018; – wskazuje na mapie terytoria podbite przez Bolesława Chrobrego; – wyjaśnia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego.</p>	<p>– ocenia skutki polityki wewnętrznej i zagranicznej Bolesława dla państwa polskiego.</p>
<p>3. Polska Kazimierza Wielkiego</p>	<p>– Kazimierz Wielki ostatnim królem z dynastii Piastów; – reformy Kazimierza Wielkiego; – zjazd monarchów w Krakowie – uczta u Wierzyńka; – umocnienie granic państwa (<i>Został Polskę drewnianą, a zostawił murowaną</i>);</p>	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem: <i>uniwersytet, żak;</i> – wyjaśnia, dlaczego historycy nadali królowi Kazimierzowi przydomek „Wielki”.</p>	<p>– zna wydarzenia związane z datami: 1364, 1370; – wyjaśnia powiedzenie: <i>Został Polskę drewnianą, a zostawił murowaną.</i></p>	<p>– wymienia główne reformy Kazimierza Wielkiego; – wyjaśnia cele założenia oraz znaczenie utworzenia Akademii Krakowskiej; – wskazuje na mapie ziemie przyłączone do Polski za panowania Kazimierza Wielkiego.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem <i>uczta u Wierzyńka;</i> – opisuje zjazd monarchów w Krakowie.</p>	<p>– porównuje politykę prowadzoną przez Bolesława Chrobrego i Kazimierza Wielkiego.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – utworzenie Akademii Krakowskiej; – znaczenie terminu: <i>żak, uniwersytet.</i> 					
*Rycerze i zamki	<ul style="list-style-type: none"> – średniowieczni rycerze i ich rola; – funkcje i wygląd zamków; – od pazia do rycerza; – uzbrojenie rycerskie; – turnieje rycerskie; – kodeks rycerski; – znaczenie terminów: <i>rycerz, zamek, paż, giermek, pasowanie, herb, kopia, fosa.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>rycerz, fosa, kopia, zamek;</i> – opisuje wygląd średniowiecznego rycerza i zamku. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>pasowanie, paż, giermek;</i> – wyjaśnia, kto i w jaki sposób mógł zostać rycerzem. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>herb, dziedziniec, zbrojownia, baszta;</i> – charakteryzuje kodeks rycerski. 	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przykłady zachowanych zamków średniowiecznych w Polsce i w regionie. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przykłady wzorców rycerskich utrwalonych w literaturze i legendach.
4. Jadwiga i Jagiełło – unia polsko-litewska	<ul style="list-style-type: none"> – objęcie władzy przez Jadwigę; – zasługi Jadwigi dla polskiej kultury, nauki i sztuki; – przyczyny zawarcia unii polsko-litewskiej w Krewie; – okoliczności objęcia władzy w Polsce przez 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem <i>Jagiellonowie;</i> – charakteryzuje postać <i>Jadwigi</i> i <i>Władysława Jagiełły.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem <i>unia;</i> – zna wydarzenia związane z datą 1385; – wskazuje na mapie Królestwo Polskie oraz obszar Wielkiego Księstwa Litewskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia okoliczności zawiazania unii polsko-litewskiej; – wymienia postanowienia unii w Krewie. 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sytuację związaną z objęciem tronu polskiego po wygaśnięciu dynastii Piastów. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem <i>Andegawenowie;</i> – omawia zagrożenie ze strony zakonu krzyżackiego dla Polski i Litwy.

	<p>Władysława Jagiełłę;</p> <ul style="list-style-type: none"> – skutki zawarcia unii polsko-litewskiej; – zagrożenie ze strony Krzyżaków; – znaczenie terminów: <i>unia, Jagiellonowie.</i> 					
<p>5. Zawisza Czarny i bitwa pod Grunwaldem</p>	<ul style="list-style-type: none"> – postać Zawiszy Czarnego; – bitwa pod Grunwaldem i biorący w niej udział rycerze. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać Zawiszy Czarnego. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna wydarzenia związane z datą 1410; – wyjaśnia powiedzenie: <i>polegać jak na Zawiszy.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny wielkiej wojny z zakonem krzyżackim; – opisuje przebieg bitwy pod Grunwaldem. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać Ulricha von Jungingena. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia skutki bitwy pod Grunwaldem oraz postanowienie pokoju toruńskiego.
<p>6. Mikołaj Kopernik – wielki astronom</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Mikołaj Kopernik i jego życie; – odkrycie Mikołaja Kopernika i powiedzenie <i>Wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię;</i> – dokonania Kopernika spoza dziedziny astronomii; – znaczenie terminu: <i>astronomia.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem <i>astronomia;</i> – wie, kim był Mikołaj Kopernik. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia powiedzenie: <i>wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię;</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, gdzie urodził się Mikołaj Kopernik oraz gdzie znajduje się jego grób; – przedstawia poglądy na temat Ziemi i Układu Słonecznego przed odkryciem Kopernika. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: <i>teoria heliocentryczna;</i> – przedstawia inne dokonania i zainteresowania Mikołaja Kopernika; 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego najważniejsze dzieło Kopernika zostało potępione przez Kościół.

Rozdział III: Wojny i upadek Rzeczypospolitej

<p>1. Jan Zamoyski i złoty wiek Polski</p>	<p>– złoty wiek Polski; – kariera polityczna i wojskowa Jana Zamoyskiego; – Zamość – miasto renesansowe; – znaczenie terminów: <i>szlachta</i>, <i>kanclerz</i>, <i>hetman</i>.</p>	<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>szlachta</i>; – zna królów Polski: <i>Zygmunta I Starego</i>, <i>Zygmunta II Augusta</i> i <i>Stefana Batorego</i>.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>kanclerz</i>, <i>hetman</i>; – charakteryzuje postać i dokonania Jana Zamoyskiego.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem <i>złoty wiek</i>; – charakteryzuje zabudowę i układ Zamościa; – wskazuje na mapie Zamość.</p>	<p>– wyjaśnia słowa Zamoyskiego: <i>Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie</i>;</p>	<p>– charakteryzuje Zamość, jako przykład miasta renesansowego.</p>
<p>2. XVII wiek – stulecie wojen</p>	<p>– potop szwedzki, rola Stefana Czarnieckiego; – obrona Jasnej Góry i rola przeora Augustyna Kordeckiego; – król Jan III Sobieski i jego zwycięstwa nad Turkami; – rola husarii w polskich sukcesach militarnych; – znaczenie terminów: <i>potop szwedzki</i>, <i>husaria</i>, <i>wielki wezyr</i>, <i>odsiecz</i>.</p>	<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem <i>potop szwedzki</i>; – wskazuje na mapie granice Rzeczypospolitej.</p>	<p>– wskazuje na mapie sąsiadów Rzeczypospolitej; – zna wydarzenia związane z datami: 1655–1660, 1683;</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem: <i>wojna podjazdowa</i>, <i>odsiecz wiedeńska</i>; – opisuje wygląd i uzbrojenie husarii; – zna postaci: Augustyn Kordecki, Stefan Czarniecki, Jan III Sobieski, oraz ich dokonania.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>husaria</i>, <i>wielki wezyr</i>; – przedstawia przebieg potopu szwedzkiego i przełomowej obrony Jasnej Góry; – przedstawia przebieg odsieczy wiedeńskiej.</p>	<p>– wymienia skutki wojen Rzeczypospolitej w XVII w.</p>

<p>*Czasy stanisławowskie</p>	<ul style="list-style-type: none"> – ideały epoki oświecenia; – dokonania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego; – ustanowienie Komisji Edukacji Narodowej i jej znaczenie; – kultura doby stanisławowskiej oraz jej przedstawiciele; – zabytki budownictwa i architektury polskiej 2 poł. XVIII w.; – znaczenie terminów: <i>Szkoła Rycerska, kadet, mecenas, obiady czwartkowe</i>; 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>obiady czwartkowe, Szkoła Rycerska, kadet</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem <i>mecenas</i>; – wyjaśnia, dlaczego Dzień Edukacji Narodowej jest współcześnie obchodzony 14 października. 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zasługi króla Stanisława Augusta Poniatowskiego; – wyjaśnia, dlaczego oświecenie było nazywane „wiekiem rozumu”. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia najwybitniejszych twórców doby stanisławowskiej oraz ich dokonania; 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia kontrowersje w ocenie panowania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.
<p>3. Tadeusz Kościuszko na czele powstania</p>	<ul style="list-style-type: none"> – sytuacja Rzeczypospolitej w XVIII w.; – Konstytucja 3 maja; – rozbiory Rzeczypospolitej dokonane przez Rosję, Prusy i Austrię; 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>zaborcy, powstanie</i>; – wymienia państwa, które dokonały rozbiorów; – przedstawia cel powstania kościuszkowskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>konstytucja, kosynierzy</i>; – zna wydarzenia związane z datami: 1772, 3 maja 1791 r., 1794, 1795; 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia znaczenie uchwalenia Konstytucji 3 Maja; – charakteryzuje postać i dokonania Tadeusza Kościuszki. – opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia znaczenie uchwalenia Konstytucji 3 Maja; 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia czym był Uniwersał Połaniecki; – wskazuje na mapie rozbiory Polski; – wyjaśnia przyczyny kryzysu Rzeczypospolitej szlacheckiej;

	<ul style="list-style-type: none"> – dowództwo Tadeusza Kościuszki w powstaniu w 1794 r.; – bitwa pod Raławicami i rola kosynierów; – klęska powstania i III rozbiór Rzeczypospolitej; – znaczenie terminów: <i>rozbiory</i>, <i>konstytucja</i>, <i>powstanie</i>, <i>kosynierzy</i> 					
4. Legiony Polskie i hymn narodowy	<ul style="list-style-type: none"> – losy Polaków po upadku Rzeczypospolitej; – Legiony Polskie we Włoszech i panujące w nich zasady; – generał Jan Henryk Dąbrowski i jego rola w stworzeniu Legionów Polskich; – Józef Wybicki – autor <i>Mazurka Dąbrowskiego</i>; – znaczenie słów <i>Mazurka Dąbrowskiego</i>; 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem <i>hymn państwowy</i>; – zna imię i nazwisko autora hymnu państwowego; – zna słowa hymnu Polski. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem <i>emigracja</i>; – przedstawia sytuację narodu polskiego po III rozbiórce; – zna wydarzenia związane z datą: 1797; – charakteryzuje postaci gen. Jana Henryka Dąbrowskiego i Józefa Wybickiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje Legiony Polskie we Włoszech oraz panujące w nich zasady. 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> został polskim hymnem narodowym; – wyjaśnia, dlaczego Polacy zaczęli tworzyć legiony polskie u boku Napoleona. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać Napoleona Bonaparte; – wie, o jakich wydarzeniach mówią słowa <i>Mazurka Dąbrowskiego</i>.

	<ul style="list-style-type: none"> – <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> hymnem Polski; – znaczenie terminów: <i>emigracja, hymn państwowy.</i> 					
5. Romuald Traugutt i powstanie styczniowe	<ul style="list-style-type: none"> – branka i wybuch powstania styczniowego; – wojna partyzancka; – Romuald Traugutt dyktatorem powstania; – represje po upadku powstania styczniowego; – znaczenie terminów: <i>zabór rosyjski, działalność konspiracyjna, branka, wojna partyzancka, dyktator, Syberia.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>zabór rosyjski, Syberia;</i> – wyjaśnia, dlaczego Polacy zorganizowali powstanie. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>branka, dyktator;</i> – charakteryzuje postać Romualda Traugutta; – zna wydarzenia związane z datami: 1863–1864. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem <i>działalność konspiracyjna;</i> – wyjaśnia, dlaczego Polacy prowadzili działalność konspiracyjną. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>wojna partyzancka;</i> – opisuje charakter, przebieg i skutki powstania styczniowego. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego powstanie styczniowe upadło.
6. Maria Skłodowska-Curie – polska noblistka	<ul style="list-style-type: none"> – edukacja Marii Skłodowskiej-Curie na ziemiach polskich; – tajne nauczanie i Latający Uniwersytet; 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>tajne nauczanie, laureat;</i> – wyjaśnia, dlaczego Maria Skłodowska- 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać Marii Skłodowskiej-Curie; – wymienia, za jakie dokonania Maria Skłodowska-Curie 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia dokonania M. Skłodowskiej-Curie i wyjaśnia, za co została uhonorowana Nagrodą Nobla . 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>Nagroda Nobla, Uniwersytet Latający;</i> – wymienia innych polskich laureatów Nagrody Nobla. 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje działalność Marii Skłodowskiej-Curie podczas I wojny światowej.

	<ul style="list-style-type: none"> – kariera naukowa Marii Skłodowskiej-Curie; – Nagrody Nobla przyznane Marii Skłodowskiej-Curie; – polscy nobliści; – znaczenie terminów: <i>tajne nauczanie, Nagroda Nobla, laureat.</i> 	Curie musiała wyjechać do Francji.	otrzymała Nagrodę Nobla.			
--	---	------------------------------------	--------------------------	--	--	--

Rozdział IV: Ku współczesnej Polsce

1. Józef Piłsudski i niepodległa Polska	<ul style="list-style-type: none"> – wybuch I wojny światowej; – udział Legionów Polskich i Józefa Piłsudskiego w działaniach zbrojnych podczas I wojny światowej; – odzyskanie niepodległości przez Polskę; – Józef Piłsudski Naczelnikiem Państwa; – walki o ustalenie granic II Rzeczypospolitej i Bitwa Warszawska; – Narodowe Święto Niepodległości; 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>I wojna światowa, II Rzeczpospolita</i>; – wskazuje na mapie obszar II RP; – wyjaśnia, dlaczego dzień 11 listopada został ogłoszony świętem państwowym. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem <i>Naczelnik Państwa</i>; – zna wydarzenia związane z datami: 1914–1918; 11 listopada 1918 r. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia udział Legionów Polskich w działaniach zbrojnych podczas I wojny światowej; – wyjaśnia rolę Józefa Piłsudskiego w odzyskaniu niepodległości i budowie państwa polskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem <i>orłęta lwowskie</i>; – wymienia obszary, o które Polacy toczyli walki w latach 1918- 1921 r. 	– opisuje przebieg walk o granice II Rzeczypospolitej.
---	---	--	---	---	---	--

	– znaczenie terminów: <i>I wojna światowa, II Rzeczpospolita, Naczelnik Państwa, orleńta lwowskie.</i>					
*Bitwa Warszawska	– Rosja Sowiecka i komunizm; – wojna polsko-bolszewicka; – Bitwa Warszawska i jej legenda; – 15 sierpnia – Święto Wojska Polskiego.	– zna wydarzenie związane z datą: 15 sierpnia 1920 r.; – odpowiada, jaki był wynik Bitwy Warszawskiej; – wskazuje na mapie miejsce Bitwy Warszawskiej.	– poprawnie posługuje się terminami: <i>front, komunizm, bolszewicy</i> ; – wyjaśnia, dlaczego 15 sierpnia obchodzone jest Święto Wojska Polskiego.	– omawia przebieg wojny polsko-bolszewickiej.	– wyjaśnia, jakie czynniki złożyły się na sukces wojsk polskich w wojnie z Rosją Sowiecką.	– poprawnie posługuje się terminem „ <i>cud nad Wisłą</i> ”; – charakteryzuje mit „ <i>cudu nad Wisłą</i> ”.
2. Eugeniusz Kwiatkowski i budowa Gdyni	– problemy odrodzonej Polski; – zasługi Eugeniusza Kwiatkowskiego na polu gospodarczym – budowa portu w Gdyni, Centralny Okręg Przemysłowy; – Gdynia polskim oknem na świat; – znaczenie terminów: <i>Wolne Miasto Gdańsk, bezrobocie, import, eksport, minister.</i>	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>Wolne Miasto Gdańsk, bezrobocie</i> ; – wskazuje na mapie Polski Gdynię.	– wyjaśnia, dlaczego Gdynia stała się polskim „oknem na świat”.	– opisuje trudności gospodarcze i ustrojowe w odbudowie państwa polskiego.	– charakteryzuje i wskazuje na mapie obszar Centralnego Okręgu Przemysłowego.	– poprawnie posługuje się terminami: <i>minister, eksport, import.</i>

<p>3. Zośka, Alek i Rudy – bohaterscy harcerze</p>	<p>– wybuch II wojny światowej; – sytuacja społeczeństwa polskiego pod niemiecką okupacją; – Szare Szeregi (Zośka, Alek, Rudy); – akcja pod Arsenalem; – powstanie warszawskie jako wyraz patriotyzmu młodego pokolenia; – znaczenie terminów: <i>okupacja</i>, <i>Armia Krajowa</i>, <i>Szare Szeregi</i>.</p>	<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>okupacja</i>; – zna wydarzenia związane z datą 1 września 1939 r.; – opisuje sytuację narodu polskiego pod niemiecką okupacją.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>Armia Krajowa</i>, <i>Szare Szeregi</i>; – zna wydarzenia związane z datą 1 sierpnia 1944 r.; – charakteryzuje postaci Zośki, Alka i Rudego.</p>	<p>– wie, dlaczego wybuchło powstanie warszawskie; – opisuje najważniejsze akcje Szarych Szeregów, w tym akcję pod Arsenalem.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>Związek Sowiecki</i>, <i>powstanie warszawskie</i>; – charakteryzuje działalność Polskiego Państwa Podziemnego.</p>	<p>– przedstawia przebieg powstania warszawskiego.</p>
<p>4. „Żołnierze niezłomni”</p>	<p>– przejście władzy w powojennej Polsce przez komunistów; – polityka komunistów wobec polskiego podziemia; – działalność wojenna i powojenna Witolda Pileckiego; – postawa Danuty Siedzikówny, ps. Inka – znaczenie terminów: <i>opozycja</i></p>	<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: „<i>żołnierze niezłomni</i>”; – opisuje politykę komunistów wobec ludności polskiej.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem: „<i>żołnierze niezłomni</i>”; – rozwija skrót PRL;</p>	<p>– wyjaśnia, kto objął rządy w państwie polskim po zakończeniu II wojny światowej; – opisuje represje komunistów wobec zwolenników prawowitych władz polskich.</p>	<p>– charakteryzuje postaci <i>Witolda Pileckiego</i> i <i>Danuty Siedzikówny</i>.</p>	<p>– wie, kiedy obchodzony jest Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”.</p>

	<i>antykomunistyczna, „żołnierze niezłomni”.</i>					
5. Jan Paweł II – papież pielgrzym	<ul style="list-style-type: none"> – dzieciństwo i początek kapłaństwa Karola Wojtyły; – opozycyjna rola Kościoła w czasach komunizmu; – wybór Karola Wojtyły na papieża; – pielgrzymki papieża do ojczyzny (<i>Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!</i>); – wsparcie Kościoła dla opozycji; – Jan Paweł II jako papież pielgrzym; – znaczenie terminów: <i>papież, teologia, pielgrzymka, konklawe, kardynał, prymas, pontyfikat.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>papież</i> – wie, kim był Karol Wojtyła; – podaje miasto, w którym urodził się Karol Wojtyła. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>papież, teologia, pielgrzymka;</i> – wymienia nazwy kontynentów, które odwiedził Jan Paweł II. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje rolę Kościoła katolickiego w czasach komunizmu; – charakteryzuje rolę papieża jako przywódcy Kościoła katolickiego oraz jako autorytetu moralnego dla chrześcijan. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie słów Jana Pawła II: <i>Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!</i>; – wyjaśnia znaczenie pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do kraju dla społeczeństwa polskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>konklawe, kardynał, pontyfikat;</i> – wie, dlaczego Stefan Wyszyński nazywany jest Prymasem Tysiąclecia; – charakteryzuje krótką biografię Jana Pawła II.

6. „Solidarność” i jej bohaterowie	– życie codzienne w okresie PRL.; – działalność opozycyjna; – strajki robotnicze i powstanie NSZZ „Solidarność”; – bohaterowie „Solidarność”: <i>Lech Wałęsa</i> i <i>Anna Walentynowicz</i> ; – wprowadzenie stanu wojennego i represje przeciwko opozycji; – przełom 1989 r. i upadek komunizmu; – znaczenie terminów: <i>strajk</i> , <i>związek zawodowy</i> , <i>solidarność</i> , <i>stan wojenny</i> , <i>Okrągły Stół</i> .	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>demokracja</i> , <i>strajk</i> , <i>solidarność</i> , <i>związek zawodowy</i> ; – wie, jak się nazywał pierwszy przywódca związku zawodowego „Solidarność” i późniejszy prezydent.	– wyjaśnia, dlaczego w 1980 r. doszło do masowych strajków robotniczych; – opisuje okoliczności zawiązania związku zawodowego „Solidarność”.	– zna wydarzenia związane z datami: sierpień 1980, 1989; – zna głównych bohaterów „Solidarność” – Lecha Wałęsę i Annę Walentynowicz.	– poprawnie posługuje się terminami: <i>stan wojenny</i> , <i>Okrągły Stół</i> ; – wymienia ograniczenia, z jakimi wiązało się wprowadzenie stanu wojennego; – wyjaśnia skutki rozmów Okrągłego Stołu.	– wskazuje różnice polityczne między czasami komunizmu a wolną Polską.
---------------------------------------	---	---	---	---	--	--

Plastyka

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z PLASTYKI W ROKU SZKOLNYM 2022/2023

Wymagania podstawowe:

- uczeń wskazuje i opisuje elementy abecadła plastycznego w najbliższym otoczeniu,
- przedstawia w pracy plastycznej fragment najbliższego otoczenia z uwzględnieniem co najmniej jednego elementu języka plastyki,

- ✚ określa rolę plastyki w najbliższym otoczeniu,
- ✚ wymienia dziedziny sztuki,
- ✚ wyjaśnia, gdzie można oglądać dzieła sztuki,
- ✚ wymienia rodzaje i kierunki linii,
- ✚ podaje przykłady zastosowania odmiennych rodzajów linii w rysunku,
- ✚ podejmuje próby różnicowania linii i punktów w działaniach plastycznych,
- ✚ wyjaśnia, czym jest kontur,
- ✚ tłumaczy, na czym polega kontrast w rysunku,
- ✚ wykonuje pracę plastyczną, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku.
- ✚ wymienia cechy wytworów sztuki prehistorycznej,
- ✚ podaje przykłady dzieł sztuki prehistorycznej,
- ✚ tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką prehistoryczną,
- ✚ tworzy różne rodzaje plam,
- ✚ wymienia cechy i podaje przykłady wytworów sztuki starożytnego Egiptu,
- ✚ tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką starożytnego Egiptu.
- ✚ wyjaśnia, czym są barwy czyste,
- ✚ wskazuje barwy czyste w najbliższym otoczeniu,
- ✚ rozpoznaje barwy podstawowe i pochodne,
- ✚ podaje sposoby otrzymywania poszczególnych barw pochodnych,
- ✚ wykonuje element dekoracyjny według własnego pomysłu,
- ✚ klasyfikuje daną barwę do odpowiedniego rodzaju barw – czystych lub złamanych,
- ✚ uzyskuje kilka barw złamanych oraz powstałych ze zmieszania par barw dopełniających,
- ✚ stosuje niektóre barwy złamane i dopełniające w działaniach plastycznych,
- ✚ wykonuje pracę plastyczną, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku,
- ✚ wymienia barwy ciepłe i zimne,
- ✚ określa daną barwę jako ciepłą lub zimną,
- ✚ rozróżnia podstawowe właściwości barw ciepłych i zimnych,
- ✚ wykonuje pracę z zastosowaniem barw zbliżonych pod względem temperatury,
- ✚ wykonuje graficzną formę użytkową, korzystając z podanych propozycji,
- ✚ wymienia rodzaje technik rysunkowych,
- ✚ nazywa podstawowe narzędzia rysunkowe,
- ✚ stosuje w działaniach plastycznych różne narzędzia i podłoża rysunkowe,
- ✚ wykonuje pracę plastyczną w określonej technice, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku,

- + wyjaśnia, czym jest pigment,
- + wymienia nazwy podstawowych rodzajów farb i technik malarskich,
- + wymienia typowe narzędzia i podłoża wykorzystywane w technice akwarelowej,
- + maluje pracę w technice akwarelowej według wskazówek nauczyciela,
- + wymienia typowe narzędzia i podłoża stosowane w technikach temperowej i plakatowej oraz w gwaszu,
- + wykonuje pracę plastyczną w technice plakatowej lub temperowej, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku,
- + wykonuje prostą formę użytkową, korzystając z podanych propozycji,
- + wykorzystuje określone techniki i materiały rzeźbiarskie,
- + wymienia typowe narzędzia i podłoża stosowane w technice pastelowej,
- + wykonuje pracę w technice pasteli olejnych,
- + wymienia sposoby nanoszenia pasteli na podłoże,
- + wykonuje pracę plastyczną w określonej technice, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku,
- + wymienia typowe narzędzia i podłoża stosowane w technikach akrylowej i olejnej,
- + wymienia cechy wytworów sztuki antycznej,
- + podaje przykłady dzieł sztuki starożytnej Grecji i starożytnego Rzymu,
- + tworzy w wybranej technice plastycznej pracę inspirowaną sztuką starożytnej Grecji lub starożytnego Rzymu,
- + wymienia i omawia rodzaje technik mieszanych,
- + wykonuje pracę w technice mieszanej (farby wodne i pastele), korzystając ze wskazówek nauczyciela,
- + wyjaśnia i tłumaczy czym jest kolaż,
- + wykonuje pracę w technice kolażu z dowolnych materiałów, korzystając ze wskazówek zawartych w podręczniku.

Ocenianie prac plastycznych

- zgodność pracy z tematem lekcji,
- poprawność wykorzystanych układów kompozycyjnych,
- trafność doboru środków artystycznego wyrazu,
- umiejętność posługiwania się daną techniką plastyczną,
- pomysłowość w doborze materiałów i narzędzi,
- stosowanie niekonwencjonalnych, twórczych rozwiązań,
- oryginalność realizacji danego tematu
- estetyka pracy (ostatnie kryterium nie dotyczy uczniów cierpiących na różne dysfunkcje).

Stopnie szkolne

Stopień dopuszczający

Przyswojenie przez ucznia podstawowych wiadomości i umiejętności wymienionych w programie nauczania dla przedmiotu „plastyka” stanowi podstawę do wystawienia oceny dopuszczającej. Dziecko powinno rozwiązywać (samodzielnie bądź z pomocą nauczyciela) zadania plastyczne o niewielkim stopniu trudności, wykorzystując w stopniu minimalnym dostępne narzędzia pracy.

Stopień dostateczny

Jeżeli uczeń opanuje w stopniu średnim materiał objęty programem nauczania (braki w wiadomościach o charakterze szczegółowym), należy wystawić mu ocenę dostateczną. Dziecko powinno samodzielnie rozwiązywać zadania plastyczne o niewielkim stopniu trudności, poprawnie posługując się różnymi przyborami i narzędziami pracy.

Stopień dobry

Stosowanie przez ucznia w praktyce elementów zdobytej wiedzy teoretycznej oraz jego aktywne uczestnictwo w zajęciach (udział w dyskusjach na temat prezentowanych obiektów, staranne wykonywanie ćwiczeń obowiązkowych) stanowi podstawę do wystawienia oceny dobrej. Dziecko powinno samodzielnie rozwiązywać zadania teoretyczne, odpowiednio posługiwać się przyborami i narzędziami oraz wykonywać prace plastyczne poprawne pod względem technicznym i estetycznym.

Stopień bardzo dobry

Uczeń, który opanował wszystkie określone w programie nauczania wiadomości i umiejętności oraz wykorzystuje je w działaniach plastycznych, otrzymuje stopień bardzo dobry. Dziecko bierze udział w dyskusjach na temat prezentowanych obiektów, podczas których przekonująco uzasadnia swoje poglądy. Stosuje również z powodzeniem wiedzę teoretyczną, wykonując ćwiczenia praktyczne, oraz sprawnie operuje wybraną techniką plastyczną.

Ponadto chętnie uczestniczy w różnorodnych działaniach plastycznych na terenie szkoły i poza nią (startuje w konkursach plastycznych, wykonuje gazetki szkolne i oprawę plastyczną imprez, należy do koła zainteresowań) oraz uzupełnia wiadomości samodzielnie dobranymi lub wskazanymi przez nauczyciela lekturami.

Stopień celujący

Jeżeli uczeń przejawia szczególne zainteresowania plastyką (np. kolekcjonuje reprodukcje i książki o sztuce, przygotowuje referaty i pomoce dydaktyczne,) oraz posiada wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza wymagania określone w programie nauczania, może uzyskać stopień celujący. Ponadto powinien brać udział w min. 2, 3 konkursach plastycznych, w miarę możliwości osiągać sukcesy, wykazywać zaangażowanie i twórczą inicjatywę we wszelkich działaniach plastycznych na terenie szkoły. Wykorzystywać wiedzę i umiejętności zdobyte poza szkołą w działalności szkolnej i konkursowej.

Informatyka

Tytuł w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
Dział 1. Trzy, dwa, jeden... start! Nieco wieści z krainy komputerów						
1.1. Nauka jazdy. Co można robić w pracowni?	1. Nauka jazdy. Co można robić w pracowni?	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zasady bezpieczeństwa obowiązujące w pracowni komputerowej stosuje poznane zasady bezpieczeństwa w pracowni oraz podczas pracy na komputerze określa, za co może uzyskać daną ocenę; wymienia możliwości poprawy oceny niedostatecznej oraz zasady pracy na zajęciach komputerowych 				
1.2. Od liczydła... krótko o historii komputera	2. Od liczydła... krótko o historii komputera	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje okres, w którym powstał pierwszy komputer wyjaśnia, do czego był używany pierwszy komputer 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze wydarzenia z historii komputerów 	<ul style="list-style-type: none"> określa przedziały czasowe, w których powstawały maszyny liczące i komputery wymienia nazwy pierwszych modeli komputerów charakteryzuje nośniki danych i wypowiada się na temat ich pojemności 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia etapy rozwoju maszyny liczącej i komputera 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia historię powstawania maszyn liczących na tle rozwoju cywilizacyjnego omawia wkład polskich matematyków w odczytanie kodu maszyny szyfrującej Enigma omawia historię rozwoju smartfona
1.3. Nie tylko procesor. O tym, co w środku komputera i na zewnątrz	3. Nie tylko procesor. O tym, co w środku komputera i na zewnątrz	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym jest komputer wymienia elementy wchodzące w skład zestawu komputerowego podaje przykłady urządzeń, które można podłączyć do komputera 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia trzy spośród elementów, z których jest zbudowany komputer wyjaśnia pojęcia: urządzenie wejścia i urządzenie wyjścia wymienia po jednym urządzeniu wejścia i wyjścia podaje przykłady zawodów, w których potrzebna jest umiejętność pracy na komputerze 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia przeznaczenie trzech spośród elementów, z których jest zbudowany komputer wymienia po trzy urządzenia wejścia i wyjścia 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zastosowanie pięciu spośród elementów, z których jest zbudowany komputer klasyfikuje urządzenia na wprowadzające dane do komputera lub wyprowadzające dane z komputera 	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady zawodów (inne niż w podręczniku), które wymagają używania programów komputerowych, ocenia przydatność komputera w wykonywaniu tych zawodów
1.4. Systemowe operacje i szczotka.	4. Systemowe operacje i szczotka.	<ul style="list-style-type: none"> określa, jaki system operacyjny jest 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia pojęcia: program 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwy przynajmniej trzech 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przynajmniej trzy 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawia we wskazanej formie

O systemach, programach i plikach	O systemach, programach i plikach	zainstalowany na szkolnym i domowym komputerze • odróżnia plik od folderu	komputerowy i system operacyjny • rozróżnia elementy wchodzące w skład nazwy pliku • z pomocą nauczyciela tworzy folder i porządkuje jego zawartość	systemów operacyjnych • wskazuje różnice w zasadach użytkowania programów komercyjnych i niekomercyjnych • wyjaśnia różnice między plikiem i folderem • rozpoznaje znane typy plików na podstawie ich rozszerzeń • samodzielnie porządkuje zawartość folderu	płatne programy używane podczas pracy na komputerze i ich darmowe odpowiedniki	historię systemu operacyjnego Windows lub Linux
Dział 2. Malowanie na ekranie. Nie tylko proste rysunki w programie MS Paint						
2.1. Wiatr w żagle. Zwielokrotnianie obiektów	1. Wiatr w żagle. Zwielokrotnianie obiektów	• ustawia wielkość obrazu • tworzy prosty rysunek statku bez wykorzystania kształtu Krzywa	• używa klawisza Shift podczas rysowania pionowych i poziomych linii • tworzy kopię obiektu z użyciem klawisza Ctrl	• tworzy rysunek statku z wielokrotnym wykorzystaniem kształtu Krzywa	• tworzy rysunek statku ze szczególną starannością i dbałością o szczegóły	• przygotowuje w grupie prezentację poświęconą okrętom z XV–XVIII wieku
2.2. W poszukiwaniu nowych łądów. Praca w dwóch oknach	2. W poszukiwaniu nowych łądów. Praca w dwóch oknach	• tworzy proste tło obrazu • z pomocą nauczyciela wkleja statki na obraz i zmienia ich wielkość	• rysuje obiekty z wykorzystaniem Kształtów , dobierając kolory oraz wygląd konturu i wypełnienia • używa klawisza Shift podczas rysowania koła • pracuje w dwóch oknach programu Paint	• tworzy na obrazie efekt zachodzącego słońca • sprawnie przełącza się między otwartymi oknami • wkleja na obraz obiekty skopiowane z innych plików • dopasowuje wielkość wstawionych obiektów do tworzonej kompozycji • stosuje opcje obracania obiektu	• wykonuje grafikę ze starannością i dbałością o detale • tworzy dodatkowe obiekty i umieszcza je na obrazie marynistycznym	• przygotowuje w grupie prezentację na temat wielkich odkryć geograficznych XV i XVI wieku

<p>2.3. Ptasie trele. Wklejanie zdjęć i praca z narzędziem Tekst</p>	<p>3. Ptasie trele. Wklejanie zdjęć i praca z narzędziem Tekst</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje tytuł plakatu • wkleja zdjęcia do obrazu z wykorzystaniem narzędzia Wklej z 	<ul style="list-style-type: none"> • dopasowuje wielkość zdjęć do wielkości obrazu • rozmieszcza elementy na plakacie • wstawia podpisy do zdjęć, dobierając krój, rozmiar i kolor czcionki 	<ul style="list-style-type: none"> • usuwa zdjęcia i tekst z obrazu • stosuje narzędzie Selektor kolorów 	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje do tytułu efekt cienia liter 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy zaproszenie na uroczystość szkolną
<p>2.4. Nie tylko pędzlem. Pisanie i ilustrowanie tekstu – zadanie projektowe</p>	<p>4. Nie tylko pędzlem. Pisanie i ilustrowanie tekstu – zadanie projektowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • w grupie tworzy ilustracje dotyczące wiersza własnego bądź podanego w podręczniku 				
<p>Dział 3. Żeglowanie po oceanie informacji. Bezpieczne korzystanie z internetu</p>						
<p>3.1. W sieci. Wstęp do internetu</p>	<p>1. W sieci. Wstęp do internetu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest internet 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zastosowania internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze wydarzenia z historii internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia kolejne wydarzenia z historii internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy w grupie plakat przedstawiający rozwój internetu w Polsce
<p>3.2. Nie daj się wciągnąć w sieć. O bezpieczeństwie w internecie</p>	<p>2. Nie daj się wciągnąć w sieć. O bezpieczeństwie w internecie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zagrożenia czyhające na użytkowników sieci • podaje zasady bezpiecznego korzystania z internetu • wymienia osoby i instytucje, do których może zwrócić się o pomoc w przypadku poczucia zagrożenia 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje zasady bezpiecznego korzystania z internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia korzyści i zagrożenia związane z poszczególnymi sposobami wykorzystania internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • dba o zabezpieczenie swojego komputera przed zagrożeniami internetowymi 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje w grupie plakat promujący bezpieczne zachowania w internecie z wykorzystaniem dowolnej techniki plastycznej
<p>3.3. Szukać każdy może. O wyszukiwaniu informacji w internecie i korzystaniu z nich</p>	<p>3. Szukać każdy może. O wyszukiwaniu informacji w internecie i korzystaniu z nich</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, do czego służą przeglądarka internetowa i wyszukiwarka internetowa • podaje przykład wyszukiwarki 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia przeglądarkę od wyszukiwarki internetowej • wyszukuje znaczenia prostych haseł na stronach 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy przynajmniej dwóch przeglądarek i dwóch wyszukiwarek internetowych • formułuje odpowiednie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje informacje w internecie, korzystając z zaawansowanych funkcji wyszukiwarek 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcie licencji typu Creative Commons • tworzy prezentację na wybrany temat, wykorzystując

		i przykład przeglądarki internetowej	internetowych wskazanych w podręczniku <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym są prawa autorskie • przestrzega zasad wykorzystywania materiałów znalezionych w internecie 	zapytania w wyszukiwarce internetowej oraz wybiera treści z otrzymanych wyników <ul style="list-style-type: none"> • korzysta z internetowego tłumacza • kopiuje ilustrację ze strony internetowej, a następnie wkleja ją do dokumentu 		materiały znalezione w internecie
Dział 4. Z kotem za pan brat. Programujemy w Scratchu						
4.1. Pierwsze koty za płoty. Wprowadzenie do programu Scratch	1. Pierwsze koty za płoty. Wprowadzenie do programu Scratch	<ul style="list-style-type: none"> • buduje prosty skrypt określający ruch duszka po scenie • uruchamia skrypty zbudowane w programie oraz zatrzymuje ich działanie 	<ul style="list-style-type: none"> • zmienia tło sceny • zmienia wygląd i nazwę postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje blok powodujący powtarzanie poleceń • określa za pomocą bloku z napisem „jeżeli” wykonanie części skryptu po spełnieniu danego warunku • stosuje bloki powodujące obrót duszka 	<ul style="list-style-type: none"> • dodaje nowe duszki do projektu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy nowe duszki w edytorze programu i buduje skrypty określające ich zachowanie na scenie
4.2. Małpie figle. O sterowaniu postacią	2. Małpie figle. O sterowaniu postacią	<ul style="list-style-type: none"> • buduje prosty skrypt określający sterowanie duszkiem za pomocą klawiatury • usuwa duszki z projektu 	<ul style="list-style-type: none"> • zmienia wielkość duszków • dostosowuje tło sceny do tematyki gry 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje blok, na którym można ustawić określoną liczbę powtórzeń wykonania poleceń umieszczonych w jego wnętrzu • określa za pomocą bloku z napisem „jeżeli” wykonanie części skryptu po spełnieniu danego warunku • stosuje bloki powodujące ukrycie i pokazanie duszka 	<ul style="list-style-type: none"> • używa bloków określających styl obrotu duszka 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy grę o zadanej tematyce, uwzględniając w niej własne pomysły

				<ul style="list-style-type: none"> • ustawia w skrypcie wykonanie przez duszka kroków wstecz 		
<p>4.3. Niech wygra najlepszy. Jak policzyć punkty w programie Scratch?</p>	<p>3. Niech wygra najlepszy. Jak policzyć punkty w programie Scratch?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • buduje prosty skrypt powodujący wykonanie mnożenia dwóch liczb 	<ul style="list-style-type: none"> • używa narzędzia Tekst do wykonania tła z instrukcją gry • tworzy zmienne i ustawia ich wartości 	<ul style="list-style-type: none"> • określa w skrypcie losowanie wartości zmiennych • określa w skrypcie wyświetlenie działania z wartościami zmiennych oraz pola do wpisania odpowiedzi • stosuje blok określający instrukcję warunkową oraz blok powodujący powtarzanie poleceń 	<ul style="list-style-type: none"> • łączy wiele bloków określających wyświetlenie komunikatu o dowolnej treści • objaśnia poszczególne etapy tworzenia skryptu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy projekt prostego kalkulatora wykonującego dodawanie, odejmowanie, mnożenie i dzielenie dwóch liczb podanych przez użytkownika
<p>Dział 5. Klawiatura zamiast pióra. Piszemy w programie MS Word</p>						
<p>5.1. Na skróty. O skrótach klawiszowych w programie MS Word</p>	<p>1. Na skróty. O skrótach klawiszowych w programie MS Word</p>	<ul style="list-style-type: none"> • używa skrótów klawiszowych: kopiaj, wklej i zapisz • stosuje podczas pracy z dokumentem skróty klawiszowe podane w tabeli w karcie pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i stosuje podstawowe skróty klawiszowe używane do formatowania tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i stosuje skróty klawiszowe dotyczące zaznaczania i usuwania tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawnie stosuje różne skróty klawiszowe używane podczas pracy z dokumentem 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje planszę prezentującą co najmniej 12 skrótów klawiszowych
<p>5.2. Idziemy do kina. Jak poprawnie przygotować notatkę o filmie?</p>	<p>2. Idziemy do kina. Jak poprawnie przygotować notatkę o filmie?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje podstawowe opcje formatowania tekstu dostępne w kartach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcia: akapit, interlinia, formatowanie tekstu, miękki enter, twarda spacja • pisze krótką notatkę i formatuje ją, używając podstawowych opcji edytora tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia podstawowe zasady formatowania tekstu i stosuje je podczas sporządzania dokumentów • stosuje opcję Pokaż wszystko, aby sprawdzić poprawność formatowania 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy poprawnie sformatowane teksty • ustawia odstępy między akapitami i interlinię 	<ul style="list-style-type: none"> • opracowuje w grupie planszę przedstawiającą podstawowe reguły pisania w edytorze tekstu

5.3. Zapraszamy na przyjęcie. O formatowaniu tekstu	3. Zapraszamy na przyjęcie. O formatowaniu tekstu	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje menu w dokumencie tekstowym 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia i stosuje opcje wyrównywania tekstu względem marginesów • wstawia obiekt WordArt 	<ul style="list-style-type: none"> • formatuje obiekt WordArt 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy menu z zastosowaniem różnych opcji formatowania tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • opracowuje plan przygotowań do podróży
5.4. Kolejno odlicz! Style i numerowanie	4. Kolejno odlicz! Style i numerowanie	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy listy jednopoziomowe, wykorzystując narzędzie Numerowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • używa gotowych stylów do formatowania tekstu w dokumencie • stosuje listy wielopoziomowe dostępne w edytorze tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy nowy styl do formatowania tekstu • modyfikuje istniejący styl • definiuje listy wielopoziomowe 	<ul style="list-style-type: none"> • dobiera rodzaj listy do tworzonego dokumentu 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje kronikę dotyczącą 8–10 wynalazków, wykorzystując różne narzędzia dostępne w edytorze tekstu
5.5. Nasze pasje. Tworzenie albumu – zadanie projektowe	5. Nasze pasje. Tworzenie albumu – zadanie projektowe	<ul style="list-style-type: none"> • w grupie tworzy karty do albumu na temat zainteresowań 				

Technika

Temat	Liczba godzin	Treści nauczania	Zakładane osiągnięcia uczniów Uczeń:	Odniesienia do podstawy programowej
1. BEZPIECZNIE W SZKOLE I NA DRODZE				
1. W pracowni technicznej	1	<ul style="list-style-type: none"> • regulamin pracowni technicznej • organizacja stanowiska pracy ucznia • przestrzeganie zasad BHP na stanowisku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • przestrzega regulaminu pracowni technicznej (PP) • wymienia zasady bezpiecznego używania narzędzi i urządzeń w pracowni technicznej (P) • przestrzega zasad BHP na stanowisku pracy (P) 	I. 1–7
2. Bezpieczeństwo przede wszystkim	2	<ul style="list-style-type: none"> • przyczyny wypadków w szkole • procedura postępowania podczas wypadków przy pracy • udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej w typowych sytuacjach zagrożenia • znaki bezpieczeństwa: ostrzegawcze, zakazu, nakazu, informacyjne, ewakuacyjne, ochrony przeciwpożarowej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak zapobiegać wypadkom w szkole (P) • omawia procedurę udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej (P) • analizuje przebieg drogi ewakuacyjnej w szkole (PP) • wyjaśnia znaczenia znaków bezpieczeństwa (piktogramów) (PP) 	I. 1–3
3. Na drodze	1	<ul style="list-style-type: none"> • terminy: droga, jezdnia, chodnik, pas ruchu, torowisko, droga rowerowa, droga twarda i gruntowa, autostrada, droga ekspresowa • budowa drogi 	<ul style="list-style-type: none"> • wylicza elementy budowy drogi (PP) • opisuje różne rodzaje dróg (PP) • wymienia rodzaje znaków drogowych i opisuje ich kolor oraz kształt (P) 	II. 1

		<ul style="list-style-type: none"> znaki drogowe ważne dla pieszych 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje informacje przedstawione na znakach drogowych i stosuje się do nich w praktyce (P) 	
To takie proste! – Pan Stop	2	<ul style="list-style-type: none"> planowanie etapów pracy organizacja stanowiska pracy narzędzia do obróbki papieru przestrzeganie zasad BHP na stanowisku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> prawidłowo organizuje miejsce pracy (P) wymienia kolejność działań i szacuje czas ich trwania (P) wykonuje zaprojektowane przez siebie przedmioty (PP) właściwie dobiera narzędzia do obróbki papieru (PP) posługuje się narzędziami do obróbki papieru zgodnie z ich przeznaczeniem (PP) dba o porządek i bezpieczeństwo w miejscu pracy (P) formułuje i uzasadnia ocenę gotowej pracy (PP) 	III. 1–8 IV. 2, 4 VI. 1–5, 8, 9
4. Piechotą po mieście	1	<ul style="list-style-type: none"> terminy: pieszy, przejście dla pieszych, sygnalizacja świetlna zasady przechodzenia przez jezdnię na przejściach dla pieszych prawa i obowiązki pieszego 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje prawidłowy sposób przechodzenia przez jezdnię na przejściach dla pieszych z sygnalizacją świetlną i bez sygnalizacji (P) przedstawia zasadę działania sygnalizatorów na przejściach dla pieszych (P) formułuje reguły bezpiecznego przechodzenia przez jezdnię (PP) ocenia bezpieczeństwo pieszego w różnych sytuacjach na przejściach przez jezdnię i wskazuje możliwe zagrożenia (P) analizuje prawa i obowiązki pieszych omawia znaczenie wybranych znaków dotyczących pieszych (P) przewiduje skutki związane z nieprawidłowym sposobem poruszania się pieszych (PP) 	II. 1–2
5. Pieszy poza miastem	1	<ul style="list-style-type: none"> terminy: obszar zabudowany i niezabudowany zasady poruszania się po drogach bez chodnika w obszarze niezabudowanym znaczenie elementów odblaskowych 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice między drogą w obszarze zabudowanym i niezabudowanym (PP) opisuje prawidłowy sposób poruszania się po drogach w obszarze niezabudowanym (P) ocenia, z jakimi zagrożeniami na drodze mogą zetknąć się piesi w obszarze niezabudowanym (PP) omawia znaczenie odblasków (PP) określa, na jakich częściach ubrania pieszego najlepiej umieścić odblaski, aby był on widoczny na drodze po zmroku (PP) uzasadnia konieczność noszenia odblasków (PP) projektuje element odblaskowy dla swoich rówieśników (PP) 	II. 1–2

6. Wypadki na drogach	1	<ul style="list-style-type: none"> • przyczyny wypadków powodowanych przez pieszych • zasady przechodzenia przez torowisko kolejowe z zaporami i bez zapór, a także przez tory tramwajowe z sygnalizacją świetlną i bez sygnalizacji • numery telefonów alarmowych • powiadamianie służb ratowniczych o wypadku • zasady udzielania pomocy ofiarom wypadków drogowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najczęstsze przyczyny wypadków powodowanych przez pieszych (P) • ustala, jak należy zachować się w określonych sytuacjach na drodze, aby nie doszło do wypadku (P) • omawia zasady przechodzenia przez tory kolejowe z zaporami i bez zapór oraz przez torowisko tramwajowe z sygnalizacją świetlną i bez sygnalizacji (PP) • wymienia numery telefonów alarmowych (P) • wyjaśnia, jak prawidłowo wezwać służby ratownicze na miejsce wypadku (P) • udziela pierwszej pomocy przedmedycznej w razie wypadku (P) 	I. 3, 5
II. ROWERZYSTA NA DRODZE				
1. Rowerem w świat	1	<ul style="list-style-type: none"> • rodzaje rowerów • warunki i czynności niezbędne do zdobycia karty rowerowej • elementy techniki jazdy rowerem 	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia typy rowerów (PP) • wymienia warunki niezbędne do zdobycia karty rowerowej (P) • opisuje właściwy sposób ruszania rowerem z miejsca (P) 	I. 8 II. 1, 2
2. Rowerowy elementarz	1	<ul style="list-style-type: none"> • budowa roweru • elementy układów rowerowych • obowiązkowe i dodatkowe wyposażenie roweru • zastosowanie przerzutek 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia zasady działania i funkcje poszczególnych układów w rowerze (PP) • omawia zastosowanie przerzutek (PP) • wymienia nazwy elementów obowiązkowego wyposażenia roweru (P) • określa, które elementy należą do dodatkowego wyposażenia roweru (PP) 	I. 8, 9 II. 1, 2
3. Aby rower służył dłużej...	1	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie roweru do jazdy • zasady konserwacji roweru • naprawa drobnych usterek w rowerze • zasady regulacji roweru: kierownicy, siodełka, hamulców, oświetlenia i łańcucha 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje, w jaki sposób należy przygotować rower do jazdy (P) • omawia sposoby konserwacji poszczególnych elementów roweru (P) • określa, od czego zależy częstotliwość przeprowadzania konserwacji roweru i jak wpływa ona na bezpieczeństwo podczas jazdy (P) • wyjaśnia, jak załatać dziurawą dętkę (PP) • wyjaśnia, jak regulować poszczególne układy konstrukcji roweru (P) 	I. 6–10 II. 2–6

4. Bezpieczna droga ze znakami	1	<ul style="list-style-type: none"> terminy: znaki drogowe ostrzegawcze, nakazu, zakazu, informacyjne i poziome znaczenie wybranych znaków ostrzegawczych, zakazu, nakazu i informacyjnych oraz znaków poziomych 	<ul style="list-style-type: none"> rozdzieli poszczególne rodzaje znaków drogowych (P) wyjaśnia, o czym informują określone znaki (P) 	I. 3, 6 II. 1, 2
5. Którędy bezpieczniej?	1	<ul style="list-style-type: none"> zasady poruszania się rowerzysty po drodze rowerowej, chodniku i jezdni przewidywanie zagrożeń wynikających z niewłaściwego użytkowania sprzętu technicznego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia zasady pierwszeństwa obowiązujące na drogach dla rowerów (PP) wymienia sytuacje, w których rowerzysta może korzystać z chodnika i jezdni (PP) omawia sposób poruszania się rowerzysty po chodniku i jezdni (P) opisuje, w jaki sposób powinni zachować się uczestnicy ruchu sytuacjach na drodze (P) 	I. 8–10 II. 1, 2 III. 3
To takie proste! – Drogowe koło fortuny	2	<ul style="list-style-type: none"> planowanie etapów pracy organizowanie stanowiska pracy narzędzia do obróbki papieru zastosowanie papieru przestrzeganie zasad BHP na stanowisku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> planuje pracę i kolejność czynności technologicznych (P) prawidłowo organizuje stanowisko pracy (P) wymienia kolejność działań i szacuje czas ich trwania (P) wykonuje zaprojektowane przez siebie przedmioty (P) właściwie dobiera narzędzia do obróbki papieru (PP) posługuje się narzędziami do obróbki papieru zgodnie z ich przeznaczeniem (PP) samodzielnie realizuje zaplanowany wytwór techniczny (P) dba o porządek i bezpieczeństwo w miejscu pracy (P) formułuje i uzasadnia ocenę gotowej pracy (PP) zna zasady BHP na stanowisku pracy (P) 	I. 3 II. 1, 2
6. Manewry na drodze	1	<ul style="list-style-type: none"> zasady włączania się do ruchu zmiana kierunku jazdy lub pasa ruchu kolejność czynności w trakcie wymijania, omijania, wyprzedzania i zawracania zasady bezpieczeństwa podczas wykonywania określonych manewrów na drodze 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia kolejne czynności rowerzysty włączającego się do ruchu (P) omawia właściwy sposób wykonywania skrętu w lewo oraz w prawo na skrzyżowaniu na jezdni jedno- i dwukierunkowej (P) prawidłowo wykonuje manewry wymijania, omijania, wyprzedzania i zawracania (P) 	I. 3 II. 1, 2

7. Rowerem przez skrzyżowanie	1	<ul style="list-style-type: none"> terminy: skrzyżowanie równorzędne, skrzyżowanie z drogą z pierwszeństwem przejazdu, skrzyżowanie o ruchu okrężnym, sygnalizacja świetlna, pojazd uprzywilejowany rodzaje skrzyżowań organizacja ruchu na różnych rodzajach skrzyżowań sygnały dawane przez osoby kierujące ruchem hierarchia znaków i sygnałów drogowych 	<ul style="list-style-type: none"> określa, w jaki sposób kierowany jest ruch na skrzyżowaniu (P) wyjaśnia znaczenie poszczególnych gestów osoby kierującej ruchem (P) podaje zasady pierwszeństwa pojazdów na różnych skrzyżowaniach (P) przedstawia kolejność przejazdu poszczególnych pojazdów przez skrzyżowania różnego typu (P) prezentuje, jak powinien się zachować rowerzysta w określonych sytuacjach na skrzyżowaniu (PP) 	I. 3 II. 1, 2
To takie proste! – Makieta skrzyżowania	2	<ul style="list-style-type: none"> planowanie etapów pracy organizowanie stanowiska pracy narzędzia do obróbki papieru zastosowanie papieru przestrzeganie zasad BHP na stanowisku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> planuje pracę i czynności technologiczne (P) prawidłowo organizuje miejsce pracy (P) wymienia kolejność działań i szacuje czas ich trwania (P) wykonuje zaprojektowane przez siebie przedmioty (P) właściwie dobiera narzędzia do obróbki papieru (PP) dba o porządek i bezpieczeństwo w miejscu pracy (P) formuluje i uzasadnia ocenę gotowej pracy (PP) samodzielnie realizuje zaplanowany wytwór techniczny (P) przestrzega zasad BHP na stanowisku pracy (P) 	III. 1–8 IV. 2, 4 VI. 1–5, 8, 9
8. Bezpieczeństwo rowerzysty	1	<ul style="list-style-type: none"> przyczyny wypadków powodowanych przez rowerzystów bezpieczne zachowanie podczas jazdy rowerem 	<ul style="list-style-type: none"> podaje zasady zapewniające rowerzyście bezpieczeństwo na drodze (P) opisuje sposób zachowania rowerzysty w określonych sytuacjach drogowych (P) wymienia nazwy czynności będących najczęstszymi przyczynami wypadków z udziałem rowerzystów (PP) wylicza nazwy elementów wyposażenia rowerzysty zwiększających jego bezpieczeństwo na drodze (PP) 	I. 3 II. 1, 2
III. ABC EKOLOGII I PODRÓŻOWANIA				
1. Jak dbać o Ziemię?	2	<ul style="list-style-type: none"> terminy: recykling, segregacja odpadów, surowce organiczne, surowce wtórne sposoby gospodarowania odpadami etapy przerobu odpadów znaki ekologiczne umieszczane na opakowaniach produktów zasady segregacji odpadów racjonalna gospodarka odpadami 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia terminy: recykling, segregacja odpadów, surowce organiczne, surowce wtórne (P) wyjaśnia znaczenie symboli ekologicznych stosowanych na opakowaniach produktów (PP) omawia, w jaki sposób każdy człowiek może przyczynić się do dbania o środowisko naturalne i racjonalnie gospodarować materiałami (P) 	IV. 1–3 V. 2–4 VI. 1–3

		<ul style="list-style-type: none"> • nowoczesny przemysł ekotechnologiczny • ekologiczne postępowanie z wytworami techniki, szczególnie zużytymi 	<ul style="list-style-type: none"> • planuje działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów powstających w domu (PP) • omawia sposoby zagospodarowania odpadów (PP) • określa rolę segregacji odpadów (P) • prawidłowo segreguje odpady (P) • wyjaśnia, jak postępować z wytworami techniki, szczególnie zużytymi (P) 	
2. W podróży	1	<ul style="list-style-type: none"> • terminy: środki komunikacji publicznej, piktogram, rozkład jazdy • zasady korzystania ze środków komunikacji publicznej • piktogramy na dworcach i lotniskach • informacje zawarte w rozkładach jazdy 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje zasady właściwego zachowania się w środkach komunikacji publicznej (PP) • podaje znaczenie piktogramów (PP) • analizuje rozkład jazdy (PP) • na podstawie rozkładu jazdy wybiera najdogodniejsze połączenia między miejscowościami (PP) • planuje cel wycieczki i dobiera najlepszy środek transportu, korzystając z rozkładu jazdy (PP) 	II. 1–2 I. 3
3. Piesza wycieczka	1	<ul style="list-style-type: none"> • zasady planowania wycieczki • znaki obowiązujące na kąpieliskach • sposób pakowania plecaka 	<ul style="list-style-type: none"> • wyznacza trasę pieszej wycieczki (PP) • wykonuje przewodnik turystyczny po swojej okolicy i prezentuje występujące na tym obszarze atrakcje turystyczne (PP) • odczytuje informacje przekazywane przez znaki spotykane na kąpieliskach (PP) • samodzielnie i w racjonalny sposób pakuje plecak (PP) 	I. 3, 5 II. 1, 2
To takie proste! – Pamiątkowy album	2	<ul style="list-style-type: none"> • planowanie etapów pracy • organizowanie stanowiska pracy • narzędzia do obróbki papieru • zastosowanie papieru • przestrzeganie zasad BHP na stanowisku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi planować pracę i kolejność czynności technologicznych (P) • prawidłowo organizuje miejsce pracy (P) • wymienia kolejność działań i szacuje czas ich trwania (P) • wykonuje zaprojektowane przez siebie przedmioty (P) • właściwie dobiera narzędzia do obróbki papieru (PP) • dba o porządek i bezpieczeństwo w miejscu pracy (P) • formułuje i uzasadnia ocenę gotowej pracy (PP) • samodzielnie wykonuje zaplanowany wytwór techniczny (P) • przestrzega zasad BHP na stanowisku pracy (P) • przewiduje skutki działania technicznego (P) 	III. 1–8 IV. 2–4 VI. 1–5, 8, 9

DOSTOSOWANIA

Matematyka

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ

Z MATEMATYKI KLASA CZWARTA

Dysleksja:

U uczniów zwrócić szczególną uwagę na:

- Strona ortograficzna nie wpływa na ocenę ogólną;
- Preferować wypowiedzi ustne;
- Wydłużać czas na redagowanie wypowiedzi pisemnych i rozwiązywanie zadań z zaangażowaniem czytania;
- Unikać sytuacji głośnego czytania na forum klasy.
- Podczas sprawdzianów stosować testy wyboru lub teksty z lukami do uzupełnienia;
- Uczniowie mogą robić błędny zapis przy poprawnym rozumowaniu, mieć kłopoty w różnicowaniu kształtów geometrycznych, w orientacji i wyobraźni przestrzennej.

Dysortografia:

U uczniów zwrócić szczególną uwagę na:

- Strona ortograficzna nie wpływa na ocenę ogólną;
- Preferować wypowiedzi ustne;
- Wydłużać czas na redagowanie wypowiedzi pisemnych;
- Dopuszczać metodę zapisu komputerowego;
- Unikać sytuacji głośnego czytania

Dysgrafia:

U uczniów zwrócić szczególną uwagę na:

- Strona ortograficzna nie wpływa na ocenę ogólną;
- Preferować wypowiedzi ustne;
- Wydłużać czas na redagowanie wypowiedzi pisemnych;
- Dawać możliwość samodzielnej korekty popełnianych błędów np. z wykorzystaniem słownika ortograficznego
- Unikać sytuacji głośnego czytania

Uczniów obowiązują wszystkie wymienione niżej wymagania programowe:

Wymagania z matematyki na poszczególne oceny w klasie IV.

Wymagania na ocenę dopuszczającą (2).

obejmują wiadomości i umiejętności umożliwiające uczniowi dalszą naukę, bez których uczeń nie jest w stanie zrozumieć kolejnych zagadnień omawianych podczas lekcji i wykonywać prostych zadań nawiązujących do sytuacji z życia codziennego.

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM			WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I. Liczby i działania	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie składnika i sumy, • pojęcie odjemnej, odjemnika i różnicy, • pojęcie czynnika i iloczynu, • pojęcie dzielnej, dzielnika i ilorazu, • niewykonalność dzielenia przez 0 	<ul style="list-style-type: none"> • prawo przemienności dodawania • rolę liczb 0 i 1 w poznanych działaniach, • prawo przemienności mnożenia, • potrzebę dostosowania jednostki osi liczbowej do zaznaczanych liczb 	<ul style="list-style-type: none"> • pamięciowo dodawać liczby w zakresie 200 bez przekraczania progu dziesiętkowego i z jego przekraczaniem, • pamięciowo odejmować liczby w zakresie 200 bez przekraczania progu dziesiętkowego i z jego przekraczaniem, • powiększać lub pomniejszać liczby o daną liczbę naturalną , • obliczać, o ile większa (mniejsza) jest jedna liczba od drugiej, • tabliczkę mnożenia , • pamięciowo dzielić liczby dwucyfrowe przez jednocyfrowe w zakresie tabliczki mnożenia, • mnożyć liczby przez 0, • posługiwać się liczbą 1 w mnożeniu i dzieleniu , • pamięciowo mnożyć liczby jednocyfrowe przez dwucyfrowe w zakresie 200 , 	

	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie reszty z dzielenia , • zapis potęgi , • kolejność wykonywania działań, gdy nie występują nawiasy , • pojęcie osi liczbowej. 		<ul style="list-style-type: none"> • pamięciowo dzielić liczby dwucyfrowe przez jednocyfrowe lub dwucyfrowe w zakresie 100, • pomniejszać lub powiększać liczbę n razy, • obliczać, ile razy większa (mniejsza) jest jedna liczba od drugiej, • obliczać wartości dwudziałaniowych wyrażeń arytmetycznych zapisanych bez użycia nawiasów , • obliczać wartości dwudziałaniowych wyrażeń arytmetycznych zapisanych z użyciem nawiasów, • przedstawiać liczby naturalne na osi liczbowej, • odczytywać współrzędne punktów na osi liczbowej . 	
II. Systemy zapisywania liczb	<ul style="list-style-type: none"> • dziesiętkowy system pozycyjny, • pojęcie cyfry, • znaki nierówności $<$ i $>$ • algorytm dodawania i odejmowania dziesiątkami, setkami, tysiącami, • zależność pomiędzy złotym a groszem, • nominały monet i banknotów używanych w Polsce, • zależności pomiędzy podstawowymi jednostkami długości, • zależności pomiędzy podstawowymi jednostkami masy, • cyfry rzymskie pozwalające zapisać liczby - nie większe niż 30 , • podział roku na kwartały, miesiące i dni, • nazwy dni tygodnia, 	<ul style="list-style-type: none"> • dziesiętkowy system pozycyjny, • różnicę między cyfrą a liczbą 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisywać liczbę za pomocą cyfr, • czytać liczby zapisane cyframi, • zapisywać liczby słowami, • porównywać liczby, • dodawać i odejmować liczby z zerami na końcu: <ul style="list-style-type: none"> - o jednakowej liczbie zer , • mnożyć i dzielić przez 10,100,1000, • zamieniać złote na grosze i odwrotnie , • porównywać i porządkować kwoty podane: <ul style="list-style-type: none"> - w tych samych jednostkach , • zamieniać długości wyrażane w różnych jednostkach , • zamieniać masy wyrażane w różnych jednostkach, • przedstawiać za pomocą znaków rzymskich liczby: <ul style="list-style-type: none"> - nie większe niż 30 , - nie większe niż 30 , • zapisywać daty , • zastosować liczby rzymskie do 30 do zapisywania dat, • posługiwać się zegarami wskazówkowymi i elektronicznymi , • zapisywać cyframi podane słownie godziny, • wyrażać upływ czasu w różnych jednostkach . 	
III. Działania pisemne	<ul style="list-style-type: none"> • algorytm dodawania pisemnego, • algorytm odejmowania pisemnego, 		<ul style="list-style-type: none"> • dodawać pisemnie liczby bez przekraczania progu dziesiętkowego i z przekraczaniem jednego progu dziesiętkowego, 	

	<ul style="list-style-type: none"> • algorytm mnożenia pisemnego przez liczby jednocyfrowe, • algorytm dzielenia pisemnego przez liczby jednocyfrowe 		<ul style="list-style-type: none"> • odejmować pisemnie liczby bez przekraczania progu dziesiętkowego i z przekraczaniem jednego progu dziesiętkowego, • mnożyć pisemnie liczby dwucyfrowe przez jednocyfrowe, • powiększać liczby n razy, • dzielić pisemnie liczby wielocyfrowe przez jednocyfrowe, • pomniejszać liczbę n razy . 	
IV. Figury geometryczne	<ul style="list-style-type: none"> • podstawowe figury geometryczne , • jednostki długości, • zależności pomiędzy jednostkami długości, • pojęcie kąta, • rodzaje kątów: – prosty, ostry, rozwarty , • jednostkę miary kąta, • pojęcie wielokąta , • elementy wielokątów oraz ich nazwy, • pojęcia: prostokąt, kwadrat, • własności prostokąta i kwadratu, • sposób obliczania obwodów prostokątów i kwadratów, • pojęcia koła i okręgu, • elementy koła i okręgu. 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: prosta, półprosta, odcinek, • pojęcie prostych prostopadłych , • pojęcie prostych równoległych , • możliwość stosowania różnorodnych jednostek długości, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawać podstawowe figury geometryczne, • kreślić podstawowe figury geometryczne, • rozpoznawać proste prostopadłe oraz proste równoległe, • kreślić proste prostopadłe oraz proste równoległe: – na papierze w kratkę, • rozpoznawać odcinki prostopadłe oraz odcinki równoległe, • zamieniać jednostki długości, • mierzyć długości odcinków, • kreślić odcinki danej długości, • klasyfikować kąty, • kreślić poszczególne rodzaje kątów, • mierzyć kąty, • nazwać wielokąt na podstawie jego cech, • kreślić prostokąt, kwadrat o danych wymiarach lub przystający do danego: – na papierze w kratkę, • wyróżniać spośród czworokątów prostokąty i kwadraty, • obliczać obwody prostokąta i kwadratu, • wyróżniać spośród figur płaskich koła i okręgi, • kreślić koło i okrąg o danym promieniu , 	
V. Ułamki zwykłe	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie ułamka jako części całości, • zapis ułamka zwykłego, 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie ułamka jako części całości 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisywać słownie ułamek zwykły, • zaznaczać część: - figury określoną ułamkiem , • zapisywać słownie ułamek zwykły i liczbę mieszaną, • porównywać ułamki zwykłe o równych mianownikach. 	
VI. Ułamki dziesiętne	<ul style="list-style-type: none"> • dwie postaci ułamka dziesiętnego, 		<ul style="list-style-type: none"> • zapisywać i odczytywać ułamki dziesiętne, • porównywać dwa ułamki dziesiętne o tej samej liczbie cyfr po przecinku. 	
VII. Pola figur	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie kwadratu jednostkowego, • jednostki pola, 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie pola jako liczby kwadratów jednostkowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • mierzyć pola figur: - kwadratami jednostkowymi, 	

	<ul style="list-style-type: none"> algorytm obliczania pola prostokąta i kwadratu. 		<ul style="list-style-type: none"> obliczać pola prostokątów i kwadratów. 	
VIII. Prostopadłościany i sześciiany	<ul style="list-style-type: none"> pojęcie prostopadłościanu 		<ul style="list-style-type: none"> wyróżniać prostopadłościany spośród figur przestrzennych. 	

Wymagania na ocenę dostateczną (3)

obejmują wiadomości stosunkowo łatwe do opanowania, przydatne w życiu codziennym, bez których nie jest możliwe kontynuowanie dalszej nauki.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I. Liczby i działania	<ul style="list-style-type: none"> prawo przemienności dodawania, prawo przemienności mnożenia, pojęcie potęgi, uporządkować podane w zadaniu informacje, zapisać rozwiązanie zadania tekstowego, kolejność wykonywania działań, gdy występują nawiasy 	<ul style="list-style-type: none"> porównywanie różnicowe, porównywanie ilorazowe, że reszta jest mniejsza od dzielnika, potrzebę porządkowania podanych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> dopełniać składniki do określonej wartości, obliczać odjemną (lub odjemnik), znając różnicę i odjemnik (lub odjemną) powiększać lub pomniejszać liczby o daną liczbę naturalną, obliczać, o ile większa (mniejsza) jest jedna liczba od drugiej, obliczać liczbę wiedząc, o ile jest większa (mniejsza) od danej, rozwiązywać jednodziałaniowe zadania tekstowe, pamięciowo mnożyć liczby przez pełne dziesiątki, setki, obliczać jeden z czynników, mając iloczyn i drugi czynnik, rozwiązywać jednodziałaniowe zadania tekstowe, sprawdzać poprawność wykonania działania, rozwiązywać jednodziałaniowe zadania tekstowe, pomniejszać lub powiększać liczbę n razy, 	

			<ul style="list-style-type: none"> • obliczać liczbę, wiedząc, ile razy jest ona większa (mniejsza) od danej, • obliczać, ile razy większa (mniejsza) jest jedna liczba od drugiej, • rozwiązywać zadania tekstowe jednodziałaniowe, • wykonywać dzielenie z resztą, • obliczać dzielną, mając iloraz, dzielnik oraz resztę z dzielenia, - rozwiązywać jednodziałaniowe zadania tekstowe, • czytać ze zrozumieniem zadania tekstowe, • odpowiadać na pytania zawarte w prostym zadaniu tekstowym, • czytać tekst ze zrozumieniem, • odpowiadać na pytania zawarte w tekście, • układać pytania do podanych informacji, • ustalać na podstawie podanych informacji, na które pytania nie można odpowiedzieć, • rozwiązywać wielodziałaniowe zadania tekstowe, • obliczać wartości wielodziałaniowych wyrażeń arytmetycznych z uwzględnieniem kolejności działań, nawiasów i potęg, • odczytywać współrzędne punktów na osi liczbowej 	
II. Systemy zapisywania liczb	<ul style="list-style-type: none"> • znaki nierówności $<$ i $>$, • algorytm mnożenia i dzielenia liczb zerami na końcu, z • podział roku na: • liczby dni w miesiącach, • pojęcie wieku, • pojęcie roku zwykłego, roku przestępnego oraz różnice między nimi, • zależności pomiędzy jednostkami czasu 	<ul style="list-style-type: none"> • znaczenie położenia cyfry w liczbie, • związek pomiędzy liczbą cyfr, a wielkością liczby, • korzyści płynące z umiejętności pamięciowego wykonywania działań na dużych liczbach, • możliwość stosowania monet i banknotów o różnych nominałach do uzyskania jednakowych kwot, • możliwość stosowania różnorodnych jednostek długości, • możliwość stosowania różnorodnych jednostek masy, • rzymski system zapisywania liczb, • różne sposoby zapisywania dat, 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkować liczby w skończonym zbiorze, • dodawać i odejmować liczby z zerami na końcu: o różnej liczbie zer, • mnożyć i dzielić przez liczby z zerami na końcu, • porównywać sumy i różnice, nie wykonując działań, • zamieniać grosze na złote i grosze, • porównywać i porządkować kwoty podane: - w różnych jednostkach, • obliczać, ile złotych wynosi kwota złożona z kilku monet lub banknotów o jednakowych nominałach, 	

		<ul style="list-style-type: none"> • różne sposoby przedstawiania upływu czasu 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczać koszt kilku kilogramów lub połowy kilograma produktu o podanej, • obliczać łączny koszt kilku produktów o różnych cenach, • obliczać resztę, • porównywać odległości wyrażane w różnych jednostkach, • zapisywać wyrażenia dwumianowane przy pomocy jednej jednostki, • obliczać sumy i różnice odległości zapisanych w postaci wyrażań dwumianowanych, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z jednostkami długości, • porównywać masy produktów wyrażane w różnych jednostkach, • rozwiązywać zadania tekstowe powiązane z masą, • obliczać upływu czasu związany z kalendarzem, - zapisywać daty po upływie określonego czasu, • obliczać upływu czasu związany z zegarem 	
III. Działania pisemne	<ul style="list-style-type: none"> • algorytm mnożenia pisemnego przez liczby zakończone zerami. 	<ul style="list-style-type: none"> • porównywanie różnicowe, • porównywanie ilorazowe, 	<ul style="list-style-type: none"> • odejmować pisemnie liczby z przekraczaniem kolejnych progów dziesiątkowych, • sprawdzać poprawność odejmowania pisemnego, • obliczać różnice liczb opisanych słownie, • obliczać odjemnik, mając dane różnicę i odjemną, • obliczać jeden ze składników, mając dane sumę i drugi składnik, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem odejmowania pisemnego, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia pisemnego, 	

			<ul style="list-style-type: none"> • sprawdzać poprawność dzielenia pisemnego, • wykonywać dzielenie z resztą. 	
IV. Figury geometryczne	<ul style="list-style-type: none"> • zapis symboliczny prostych prostopadłych i prostych równoległych, • definicje odcinków prostopadłych i odcinków równoległych, • elementy kąta, • symbol kąta prostego, • zależność między długością promienia i średnicy, • pojęcie skali. 	<ul style="list-style-type: none"> • różnice pomiędzy dowolnym prostokątem a kwadratem, • różnicę między kołem i okręgiem, • pojęcie skali. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawać proste prostopadłe oraz proste równoległe <ul style="list-style-type: none"> – na papierze gładkim, • kreślić proste prostopadłe oraz proste równoległe przechodzące przez dany punkt, • określać wzajemne położenia prostych na płaszczyźnie, • kreślić odcinki, których długość spełnia określone warunki, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z pomiarem odcinków, • rysować wielokąt o określonych kątach, • kreślić kąty o danej mierze, • określać miarę poszczególnych rodzajów kątów, • rysować wielokąt o określonych cechach, • na podstawie rysunku określać punkty należące i nienależące do wielokąta, • kreślić prostokąt, kwadrat o danych wymiarach lub przystający do danego: <ul style="list-style-type: none"> – na papierze gładkim, • obliczać długość boku kwadratu przy danym obwodzie, • kreślić promienie, cięciwy i średnice okręgów lub kół. 	
V. Ułamki zwykłe	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie liczby mieszanej, jako sumy części całkowitej i ułamekowej, • sposób porównywania ułamków o równych licznikach lub mianownikach, • pojęcie ułamka nieskracalnego, • algorytm skracania i algorytm rozszerzania ułamków zwykłych, 	<ul style="list-style-type: none"> • ułamek, jak każdą liczbę można przedstawić na osi liczbowej, • ułamek można zapisać na wiele sposobów. 	<ul style="list-style-type: none"> • za pomocą ułamka opisywać część figury lub część zbioru skończonego, - część zbioru skończonego opisanego ułamkiem, • rozwiązywać zadania tekstowe, w których do opisu części skończonego zbioru zastosowano ułamki, • za pomocą liczb mieszanych opisywać liczebność zbioru skończonego, • obliczać upływ czasu podany przy pomocy ułamka lub liczby mieszanej, 	

	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie ułamków właściwych i niewłaściwych, 		<ul style="list-style-type: none"> • zamieniać długości oraz masy wyrażone częścią innej jednostki, • przedstawiać ułamek zwykły na osi, • zaznaczać liczby mieszane na osi, • odczytywać współrzędne ułamków i liczb mieszanych na osi liczbowej, • porównywać ułamki zwykłe o równych licznikach, • odróżniać ułamki właściwe od niewłaściwych, • zamieniać całości na ułamki niewłaściwe. 	
VI. Ułamki dziesiętne	<ul style="list-style-type: none"> • nazwy rzędów po przecinku, • pojęcie wyrażenia jednomianowanego i dwumianowanego, • zależności pomiędzy jednostkami długości, • zależności pomiędzy jednostkami masy, • różne sposoby zapisu tych samych liczb, • algorytm porównywania ułamków dziesiętnych 	<ul style="list-style-type: none"> • dziesiętkowy układ pozycyjny z rozszerzeniem na części ułamkowe, • możliwość przedstawiania długości w różny sposób, • możliwość przedstawiania masy w różny sposób, • że dopisywanie zer na końcu ułamka dziesiętnego ułatwia zamianę jednostek i nie zmienia wartości liczby. 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawiać ułamki dziesiętne na osi liczbowej, • zamieniać ułamki dziesiętne na zwykłe, • zapisywać podane kwoty w postaci ułamków dziesiętnych, • zastosować ułamki dziesiętne do wyrażania długości w różnych jednostkach, • zastosować ułamki dziesiętne do wyrażania masy w różnych jednostkach, • zapisywać ułamki dziesiętne z pominięciem końcowych zer, • wyrażać długość i masę w różnych jednostkach, • zamieniać wyrażenia dwumianowane na jednomianowane i odwrotnie. 	
VII. Pola figur			<ul style="list-style-type: none"> • mierzyć pola figur: <ul style="list-style-type: none"> - trójkątami jednostkowymi itp., • budować figury z kwadratów jednostkowych 	
VIII. Prostopadłościany i sześciiany	<ul style="list-style-type: none"> • elementy budowy prostopadłościanu, • pojęcie siatki prostopadłościanu. 		<ul style="list-style-type: none"> • wyróżniać sześciiany spośród figur przestrzennych, 	

			<ul style="list-style-type: none"> • wskazywać elementy budowy prostopadłościanu, • wskazywać w prostopadłościanie ściany prostopadłe i równoległe oraz krawędzie prostopadłe i równoległe: - na modelu, • obliczać sumę długości krawędzi i sześcianu, • rysować siatki prostopadłościanów i sześcianów, • projektować siatki prostopadłościanów i sześcianów, • sklejać modele z zaprojektowanych siatek, • podawać wymiary prostopadłościanów na podstawie siatek. 	
--	--	--	--	--

Wymagania na ocenę dobrą (4).

obejmują wiadomości i umiejętności o średnim stopniu trudności, które są przydatne na kolejnych poziomach kształcenia.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą i dostateczną):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM			WRAZ Z OKREŚLENIEM
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	WYMAGAŃ KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I. Liczby i działania	<ul style="list-style-type: none"> • kolejność wykonywania działań, gdy występują nawiasy i potęgi 	<ul style="list-style-type: none"> • związek potęgi z iloczynem 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczać dzielną (lub dzielnik), mając iloraz i dzielnik (lub dzielną), • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia z resztą, • obliczać kwadraty i sześciany liczb, • tworzyć wyrażenia arytmetyczne na podstawie opisu i obliczać ich wartości, • ustalać jednostkę osi liczbowej na podstawie danych o współrzędnych punktów. 	

II. Systemy zapisywania liczb	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: masa brutto, netto, tara 		<ul style="list-style-type: none"> • obliczać łączną masę produktów wyrażoną w różnych jednostkach, • zapisywać wyrażenia dwumianowane przy pomocy jednej jednostki, • rozwiązywać zadania tekstowe związane pojęciami masa brutto, netto i tara, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z upływem czasu 	
III. Działania pisemne			<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia pisemnego 	
IV. Figury geometryczne	<ul style="list-style-type: none"> • rodzaje kątów: – pełny, półpełny, 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: łamana 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe związane z kątami, • obliczać długość boku prostokąta przy danym obwodzie i długości drugiego boku, • kreślić promienie, cięciwy i średnice okręgów lub kół spełniające podane warunki, • obliczać długości odcinków w skali lub w rzeczywistości, • obliczać rzeczywiste wymiary obiektów narysowanych w skali. 	
V. Ułamki zwykłe	<ul style="list-style-type: none"> • algorytm zamiany liczb mieszanych na ułamki niewłaściwe. 		<ul style="list-style-type: none"> • ustalać jednostkę na osi liczbowej na podstawie danych o współrzędnych punktów, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem porównywania ułamków zwykłych, • zapisywać ułamki zwykłe w postaci nieskracalnej, • zamieniać liczby mieszane na ułamki niewłaściwe, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem zamiany ułamków zwykłych. 	
VI. Ułamki dziesiętne			<ul style="list-style-type: none"> • porządkować ułamki dziesiętne, • porównywać dowolne ułamki dziesiętne, • porównywać wielkości podane w różnych jednostkach. 	
VII. Pola figur			<ul style="list-style-type: none"> • obliczać długość boku kwadratu, znając jego pole, 	

			<ul style="list-style-type: none"> • obliczać długość boku prostokąta, znając jego pole i długość drugiego boku, • obliczać pola figur złożonych z jednakowych modułów i ich części 	
VIII. Prostopadłościany i sześciany			<ul style="list-style-type: none"> • wskazywać w prostopadłościanie ściany prostopadłe i równoległe oraz krawędzie prostopadłe i równoległe - na rysunku, • rysować prostopadłościan w rzucie równoległym, • obliczać sumę długości krawędzi prostopadłościanu, i sześcianu, • obliczać długość krawędzi sześcianu, znając sumę wszystkich jego krawędzi, • projektować siatki prostopadłościanów i sześcianów w skali. 	

Wymagania na ocenę bardzo dobrą (5)

obejmują wiadomości i umiejętności złożone, o wyższym stopniu trudności, wykorzystywane do rozwiązywania zadań problemowych.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM			WYMAGAŃ	WRAZ Z OKREŚLENIEM
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:		
I. Liczby i działania				<ul style="list-style-type: none"> • zapisywać liczby w postaci potęg, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem potęg 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzegać zasady zapisu ciągu liczb naturalnych, • rozwiązywać nietypowe zadania dotyczące własności liczb, • rozwiązywać nietypowe zadania tekstowe
II. Systemy zapisywania liczb	<ul style="list-style-type: none"> • cyfry rzymskie pozwalające zapisać liczby: - większe niż 30 			<ul style="list-style-type: none"> • przedstawiać za pomocą znaków rzymskich liczby: - większe niż 30, 	

			<ul style="list-style-type: none"> • odczytywać liczby zapisane za pomocą znaków rzymskich: - większe niż 30 	
III. Działania pisemne				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania pisemnego, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem odejmowania pisemnego, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia pisemnego, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia pisemnego
IV. Figury geometryczne	<ul style="list-style-type: none"> • rodzaje kątów: – wklęsły 		<ul style="list-style-type: none"> • obliczać miary kątów przyległych 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania związane z położeniem wskazówek zegara, • rozwiązywać zadania związane z podziałem wielokąta na części będące innymi wielokątami, • rozwiązywać zadania związane z kołem, okręgiem, prostokątem i kwadratem
V. Ułamki zwykłe				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem ułamków do opisu części skończonego zbioru, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem zamiany długości wyrażonych częścią innej jednostki, • zaznaczać i odczytywać ułamki o różnych mianownikach na jednej osi liczbowej, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem porównywania ułamków zwykłych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem zamiany ułamków zwykłych.
VI. Ułamki dziesiętne				<ul style="list-style-type: none"> • znajdować ułamki spełniające zadane warunki.
VII. Pola figur			<ul style="list-style-type: none"> • układać figury tangramowe 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczać pola figur złożonych z kilku prostokątów, • szacować pola figur nieregularnych pokrytych siatkami kwadratów jednostkowych, • określać pola wielokątów wypełnionych siatkami kwadratów jednostkowych, • rysować figury o danym polu.

VIII. Prostopadłościany i sześciiany				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem pól powierzchni prostopadłościanów, • obliczać długość krawędzi sześcianu, znając jego pole powierzchni.
--	--	--	--	--

Wymagania na ocenę celującą (6)

stosowanie znanych wiadomości i umiejętności w sytuacjach trudnych, nietypowych, złożonych.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą, bardzo dobrą):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM			WRAZ Z OKREŚLENIEM
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	
I. Liczby i działania				<ul style="list-style-type: none"> • dostrzegać zasady zapisu ciągu liczb naturalnych, • rozwiązywać nietypowe zadania dotyczące własności liczb, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia z resztą, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem potęg, • rozwiązywać nietypowe zadania tekstowe, • zapisywać jednocyfrowe liczby za pomocą czwórek, znaków działań i nawiasów.
II. Systemy zapisywania liczb				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe związane z zastosowaniem jednostek masy, • zapisywać w systemie rzymskim liczby największe lub najmniejsze, używając podanych znaków, • rozwiązywać nietypowe zadania tekstowe związane z upływem czasu.

III. Działania pisemne				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać wielodziałaniowe zadania tekstowe z zastosowaniem działań pisemnych.
IV. Figury geometryczne				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe związane z prostopadłością i równoległością prostych, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z prostopadłością i równoległością odcinków, • rozwiązywać nietypowe zadania tekstowe dotyczące prostokątów, • obliczać skalę mapy na podstawie długości odpowiedniego odcinka podanego w innej skali.
V. Ułamki zwykłe				<ul style="list-style-type: none"> • porównywać ułamki zwykłe o różnych mianownikach.
VI. Ułamki dziesiętne				<ul style="list-style-type: none"> • obliczać współrzędną liczby zaznaczonej na osi liczbowej, mając dane współrzędne dwóch innych liczb, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem ułamków dziesiętnych, • ustalać zależności pomiędzy nietypowymi jednostkami długości, • zastosować ułamki dziesiętne do wyrażania masy w różnych jednostkach, • określać liczebność zbioru spełniającego podane warunki.
VII. Pola figur				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem pojęcia pola, • wskazywać wśród prostokątów ten, którego obwód jest najmniejszy itp.
VIII. Prostopadłościany i sześciany				<ul style="list-style-type: none"> • stwierdzać, czy rysunek przedstawia siatkę sześcianu, • obliczać pola powierzchni brył złożonych z prostopadłościanów, • obliczać pole bryły powstałej w wyniku wycięcia sześcianu z prostopadłościanu.

Kategorie celów nauczania:

A – zapamiętanie wiadomości

B – rozumienie wiadomości

C – stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych

D – stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych

Dostosowanie wymagań z uwagi na niepełnosprawność :

Autyzm w tym z Zespołem Aspergera

- Zapewnienie stałości i przewidywalności czasu, miejsca oraz w miarę możliwości form pracy
- Dzielenie poleceń i zadań na etapy oraz dokładnego ich tłumaczenia
- Uwzględnienie trudności w komunikacji, koncentracji uwagi, męczliwości, a także nadwrażliwość na bodźce zewnętrzne, w tym światło
- Zapewnienie w miarę potrzeb ucznia miejsca okresowego wyciszenia i odpoczynku w sali
- Unikanie wygórowanych wymagań w stosunku do ucznia , unikanie rywalizacji i porównywania do innych
- Docenianie starań i postępów w funkcjonowaniu edukacyjnym

Wymagania z matematyki na poszczególne oceny w klasie IV.

Wymagania na ocenę dopuszczającą (2).

obejmują wiadomości i umiejętności umożliwiające uczniowi dalszą naukę, bez których uczeń nie jest w stanie zrozumieć kolejnych zagadnień omawianych podczas lekcji i wykonywać prostych zadań nawiązujących do sytuacji z życia codziennego.

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM			WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ

	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I. Liczby i działania	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie składnika i sumy, • pojęcie odjemnej, odjemnika i różnicy, • pojęcie czynnika i iloczynu, • pojęcie dzielnej, dzielnika i ilorazu, • niewykonalność dzielenia przez 0 	<ul style="list-style-type: none"> • prawo przemienności dodawania • rolę liczb 0 i 1 w poznanych działaniach, 	<ul style="list-style-type: none"> • pamięciowo dodawać liczby w zakresie 200 bez przekraczania progu dziesiątkowego i z jego przekraczaniem, • pamięciowo odejmować liczby w zakresie 200 bez przekraczania progu dziesiątkowego i z jego przekraczaniem, • powiększać lub pomniejszać liczby o daną liczbę naturalną, • obliczać, o ile większa (mniejsza) jest jedna liczba od drugiej, 	
II. Systemy zapisywania liczb	<ul style="list-style-type: none"> • dziesiętkowy system pozycyjny, • pojęcie cyfry, • znaki nierówności $<$ i $>$ • algorytm dodawania i odejmowania dziesiątkami, setkami, tysiącami, • zależność pomiędzy złotym a groszem, • nominały monet i banknotów używanych w Polsce, 	<ul style="list-style-type: none"> • różnicę między cyfrą a liczbą 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisywać liczbę za pomocą cyfr, • czytać liczby zapisane cyframi, • zapisywać liczby słowami, • porównywać liczby, • dodawać i odejmować liczby z zerami na końcu: <ul style="list-style-type: none"> - o jednakowej liczbie zer, • mnożyć i dzielić przez 10, 100, 1000, • zamieniać złote na grosze i odwrotnie, • porównywać i porządkować kwoty podane: <ul style="list-style-type: none"> - w tych samych jednostkach, 	
III. Działania pisemne	<ul style="list-style-type: none"> • algorytm dodawania pisemnego, • algorytm odejmowania pisemnego, 		<ul style="list-style-type: none"> • dodawać pisemnie liczby bez przekraczania progu dziesiątkowego i z przekraczaniem jednego progu dziesiątkowego, 	

			<ul style="list-style-type: none"> • odejmować pisemnie liczby bez przekraczania progu dziesiątkowego i z przekraczaniem jednego progu dziesiątkowego, 	
IV. Figury geometryczne	<ul style="list-style-type: none"> • podstawowe figury geometryczne , • jednostki długości, • zależności pomiędzy jednostkami długości, • pojęcie kąta, • rodzaje kątów: <ul style="list-style-type: none"> – prosty, ostry, rozwarty , • jednostkę miary kąta, 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: prosta, półprosta, odcinek, • pojęcie prostych prostopadłych , • pojęcie prostych równoległych , 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawać podstawowe figury geometryczne, • kreślić podstawowe figury geometryczne, • rozpoznawać proste prostopadłe oraz proste równoległe, • kreślić proste prostopadłe oraz proste równoległe: <ul style="list-style-type: none"> – na papierze w kratkę, • rozpoznawać odcinki prostopadłe oraz odcinki równoległe, • zamieniać jednostki długości, • mierzyć długości odcinków, • kreślić odcinki danej długości, 	
V. Ułamki zwykłe	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie ułamka jako części całości, 		<ul style="list-style-type: none"> • zapisywać słownie ułamek zwykły, • zaznaczać część: <ul style="list-style-type: none"> - figury określoną ułamkiem , 	
VI. Ułamki dziesiętne	<ul style="list-style-type: none"> • dwie postaci ułamka dziesiętnego, 		<ul style="list-style-type: none"> • zapisywać i odczytywać ułamki dziesiętne, 	
VII. Pola figur	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie kwadratu jednostkowego, • jednostki pola, 		<ul style="list-style-type: none"> • mierzyć pola figur: <ul style="list-style-type: none"> - kwadratami jednostkowymi, 	
VIII. Prostopadłościany i sześciiany	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie prostopadłościanu 		<ul style="list-style-type: none"> • wyróżniać prostopadłościany spośród figur przestrzennych. 	

Wymagania na ocenę dostateczną (3)

obejmują wiadomości stosunkowo łatwe do opanowania, przydatne w życiu codziennym, bez których nie jest możliwe kontynuowanie dalszej nauki.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I. Liczby i działania	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie reszty z dzielenia , • zapis potęgi , • kolejność wykonywania działań, gdy nie występują nawiasy , • pojęcie osi liczbowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • prawo przemienności mnożenia, • potrzebę dostosowania jednostki osi liczbowej do zaznaczanych liczb 	<ul style="list-style-type: none"> • tabliczkę mnożenia , • pamięciowo dzielić liczby dwucyfrowe przez jednocyfrowe w zakresie tabliczki mnożenia, • mnożyć liczby przez 0, • posługiwać się liczbą 1 w mnożeniu i dzieleniu , • pamięciowo mnożyć liczby jednocyfrowe przez dwucyfrowe w zakresie 200 , • pamięciowo dzielić liczby dwucyfrowe przez jednocyfrowe lub dwucyfrowe w zakresie 100, • pomniejszać lub powiększać liczbę n razy, • obliczać, ile razy większa (mniejsza) jest jedna liczba od drugiej, • obliczać wartości dwudziałaniowych wyrażeń arytmetycznych zapisanych bez użycia nawiasów , • obliczać wartości dwudziałaniowych wyrażeń arytmetycznych zapisanych z użyciem nawiasów, • przedstawiać liczby naturalne na osi liczbowej, • odczytywać współrzędne punktów na osi liczbowej . 	
II. Systemy zapisywania liczb	<ul style="list-style-type: none"> • zależności pomiędzy podstawowymi jednostkami długości, • zależności pomiędzy podstawowymi jednostkami masy, • cyfry rzymskie pozwalające zapisać liczby - nie większe niż 30 , • podział roku na kwartały, miesiące i dni, • nazwy dni tygodnia, 	<ul style="list-style-type: none"> • dziesiętkowy system pozycyjny, 	<ul style="list-style-type: none"> • zamieniać długości wyrażane w różnych jednostkach , • zamieniać masy wyrażane w różnych jednostkach, • przedstawiać za pomocą znaków rzymskich liczby: <ul style="list-style-type: none"> - nie większe niż 30 , - nie większe niż 30 , • zapisywać daty , • zastosować liczby rzymskie do 30 do zapisywania dat, 	

			<ul style="list-style-type: none"> • posługiwać się zegarami wskazówkowymi i elektronicznymi , • zapisywać cyframi podane słownie godziny, • wyrażać upływ czasu w różnych jednostkach . 	
III. Działania pisemne	<ul style="list-style-type: none"> • algorytm mnożenia pisemnego przez liczby jednocyfrowe, • algorytm dzielenia pisemnego przez liczby jednocyfrowe 		<ul style="list-style-type: none"> • mnożyć pisemnie liczby dwucyfrowe przez jednocyfrowe, • powiększać liczby n razy, • dzielić pisemnie liczby wielocyfrowe przez jednocyfrowe, • pomniejszać liczbę n razy . 	
IV. Figury geometryczne	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie wielokąta , • elementy wielokątów oraz ich nazwy, • pojęcia: prostokąt, kwadrat, • własności prostokąta i kwadratu, • sposób obliczania obwodów prostokątów i kwadratów, • pojęcia koła i okręgu, • elementy koła i okręgu. 	<ul style="list-style-type: none"> • możliwość stosowania różnorodnych jednostek długości, 	<ul style="list-style-type: none"> • klasyfikować kąty, • kreślić poszczególne rodzaje kątów, • mierzyć kąty, • nazwać wielokąt na podstawie jego cech, • kreślić prostokąt, kwadrat o danych wymiarach lub przystający do danego: – na papierze w kratkę, • wyróżniać spośród czworokątów prostokąty i kwadraty, • obliczać obwody prostokąta i kwadratu, • wyróżniać spośród figur płaskich koła i okręgi, • kreślić koło i okrąg o danym promieniu , 	
V. Ułamki zwykłe	<ul style="list-style-type: none"> • zapis ułamka zwykłego, 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie ułamka jako części całości 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisywać słownie ułamek zwykły i liczbę mieszaną, • porównywać ułamki zwykłe o równych mianownikach. 	

VI. Ułamki dziesiętne			<ul style="list-style-type: none"> • porównywać dwa ułamki dziesiętne o tej samej liczbie cyfr po przecinku. 	
VII. Pola figur	<ul style="list-style-type: none"> • algorytm obliczania pola prostokąta i kwadratu. 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie pola jako liczby kwadratów jednostkowych. 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczać pola prostokątów i kwadratów. 	
VIII. Prostopadłościany i sześciiany	<ul style="list-style-type: none"> • elementy budowy prostopadłościanu, 		<ul style="list-style-type: none"> • wyróżniać sześciiany spośród figur przestrzennych, • wskazywać elementy budowy prostopadłościanu, • wskazywać w prostopadłościanie ściany prostopadłe i równoległe oraz krawędzie prostopadłe i równoległe: - na modelu, 	

Wymagania na ocenę dobrą (4).

obejmują wiadomości i umiejętności o średnim stopniu trudności, które są przydatne na kolejnych poziomach kształcenia.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą i dostateczną):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:
I. Liczby i działania	<ul style="list-style-type: none"> • prawo przemienności dodawania, • prawo przemienności mnożenia, • pojęcie potęgi, • uporządkować podane w zadaniu informacje, • zapisać rozwiązanie zadania tekstowego, • kolejność wykonywania działań, gdy występują nawiasy 	<ul style="list-style-type: none"> • porównywanie różnicowe, • porównywanie ilorazowe, • że reszta jest mniejsza od dzielnika, • potrzebę porządkowania podanych informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • dopełniać składniki do określonej wartości, • obliczać odjemną (lub odjemnik), znając różnicę i odjemnik (lub odjemną) • powiększać lub pomniejszać liczby o daną liczbę naturalną, • obliczać, o ile większa (mniejsza) jest jedna liczba od drugiej, • obliczać liczbę wiedząc, o ile jest większa (mniejsza) od danej, • rozwiązywać jednodziałaniowe zadania tekstowe , • pamięciowo mnożyć liczby przez pełne dziesiątki, setki, • obliczać jeden z czynników, mając iloczyn i drugi czynnik, • rozwiązywać jednodziałaniowe zadania tekstowe, • sprawdzać poprawność wykonania działania , • rozwiązywać jednodziałaniowe zadania tekstowe, • pomniejszać lub powiększać liczbę n razy, • obliczać liczbę, wiedząc, ile razy jest ona większa (mniejsza) od danej, • obliczać, ile razy większa (mniejsza) jest jedna liczba od drugiej, • rozwiązywać zadania tekstowe jednodziałaniowe, • wykonywać dzielenie z resztą, • obliczać dzielną, mając iloraz, dzielnik oraz resztę z dzielenia, - rozwiązywać jednodziałaniowe zadania tekstowe, • czytać ze zrozumieniem zadania tekstowe, 	

			<ul style="list-style-type: none"> • odpowiadać na pytania zawarte w prostym zadaniu tekstowym, • czytać tekst ze zrozumieniem, • odpowiadać na pytania zawarte w tekście, • układać pytania do podanych informacji, • ustalać na podstawie podanych informacji, na które pytania nie można odpowiedzieć, • rozwiązywać wielodziałaniowe zadania tekstowe, • obliczać wartości wielodziałaniowych wyrażeń arytmetycznych z uwzględnieniem kolejności działań, nawiasów i potęg, • odczytywać współrzędne punktów na osi liczbowej 	
II. Systemy zapisywania liczb	<ul style="list-style-type: none"> • znaki nierówności $<$ i $>$, • algorytm mnożenia i dzielenia liczb z zerami na końcu, • podział roku na: <ul style="list-style-type: none"> • liczby dni w miesiącach, • pojęcie wieku, • pojęcie roku zwykłego, roku przestępnego oraz różnice między nimi, • zależności pomiędzy jednostkami czasu 	<ul style="list-style-type: none"> • znaczenie położenia cyfry w liczbie, • związek pomiędzy liczbą cyfr, a wielkością liczby, • korzyści płynące z umiejętności pamięciowego wykonywania działań na dużych liczbach, • możliwość stosowania monet i banknotów o różnych nominałach do uzyskania jednakowych kwot, • możliwość stosowania różnorodnych jednostek długości, • możliwość stosowania różnorodnych jednostek masy, • rzymski system zapisywania liczb, • różne sposoby zapisywania dat, 	<ul style="list-style-type: none"> • porządkować liczby w skończonym zbiorze, • dodawać i odejmować liczby z zerami na końcu: o różnej liczbie zer, • mnożyć i dzielić przez liczby z zerami na końcu, • porównywać sumy i różnice, nie wykonując działań, • zamieniać grosze na złote i grosze, • porównywać i porządkować kwoty podane: <ul style="list-style-type: none"> - w różnych jednostkach, • obliczać, ile złotych wynosi kwota złożona z kilku monet lub banknotów o jednakowych nominałach, • obliczać koszt kilku kilogramów lub połowy kilograma produktu o podanej, • obliczać łączny koszt kilku produktów o różnych cenach, • obliczać resztę, • porównywać odległości wyrażane w różnych jednostkach, • zapisywać wyrażenia dwumianowane przy pomocy jednej jednostki, • obliczać sumy i różnice odległości zapisanych w postaci wyrażeń dwumianowanych, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z jednostkami długości, 	

		<ul style="list-style-type: none"> • różne sposoby przedstawiania upływu czasu 	<ul style="list-style-type: none"> • porównywać masy produktów wyrażane w różnych jednostkach, • rozwiązywać zadania tekstowe powiązane z masą, • obliczać upływu czasu związany z kalendarzem, - zapisywać daty po upływie określonego czasu, • obliczać upływu czasu związany z zegarem 	
III. Działania pisemne	<ul style="list-style-type: none"> • algorytm mnożenia pisemnego przez liczby zakończone zerami. 	<ul style="list-style-type: none"> • porównywanie różnicowe, • porównywanie ilorazowe, 	<ul style="list-style-type: none"> • odejmować pisemnie liczby przekraczaniem kolejnych progów dziesiątkowych, • sprawdzać poprawność odejmowania pisemnego, • obliczać różnice liczb opisanych słownie, • obliczać odjemnik, mając dane różnicę i odjemną, • obliczać jeden ze składników, mając dane sumę i drugi składnik, • rozwiązywać zadania tekstowe zastosowaniem odejmowania pisemnego, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia pisemnego, • sprawdzać poprawność dzielenia pisemnego, • wykonywać dzielenie z resztą. 	
IV. Figury geometryczne	<ul style="list-style-type: none"> • zapis symboliczny prostych prostopadłych i prostych równoległych, • definicje odcinków prostopadłych i odcinków równoległych, • elementy kąta, • symbol kąta prostego, • zależność między długością promienia i średnicy, • pojęcie skali. 	<ul style="list-style-type: none"> • różnice pomiędzy dowolnym prostokątem a kwadratem, • różnicę między kołem i okręgiem, • pojęcie skali. 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawać proste prostopadłe oraz proste równoległe – na papierze gładkim, • kreślić proste prostopadłe oraz proste równoległe przechodzące przez dany punkt, • określać wzajemne położenia prostych na płaszczyźnie, • kreślić odcinki, których długość spełnia określone warunki, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z pomiarem odcinków, • rysować wielokąt o określonych kątach, • kreślić kąty o danej mierze, • określać miarę poszczególnych rodzajów kątów, 	

			<ul style="list-style-type: none"> • rysować wielokąt o określonych cechach, • na podstawie rysunku określać punkty należące i nienależące do wielokąta, • kreślić prostokąt, kwadrat o danych wymiarach lub przystający do danego: <ul style="list-style-type: none"> – na papierze gładkim, • obliczać długość boku kwadratu przy danym obwodzie, • kreślić promienie, cięciwy i średnice okręgów lub kół. 	
V. Ułamki zwykłe	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcie liczby mieszanej, jako sumy części całkowitej i ułamkowej, • sposób porównywania ułamków o równych licznikach lub mianownikach, • pojęcie ułamka nieskracalnego, • algorytm skracania i algorytm rozszerzania ułamków zwykłych, • pojęcie ułamków właściwych i niewłaściwych, 	<ul style="list-style-type: none"> • ułamek, jak każdą liczbę można przedstawić na osi liczbowej, • ułamek można zapisać na wiele sposobów. 	<ul style="list-style-type: none"> • za pomocą ułamka opisywać część figury lub część zbioru skończonego, - część zbioru skończonego opisanego ułamkiem, • rozwiązywać zadania tekstowe, w których do opisu części skończonego zbioru zastosowano ułamki, • za pomocą liczb mieszanych opisywać liczebność zbioru skończonego, • obliczać upływ czasu podany przy pomocy ułamka lub liczby mieszanej, • zamieniać długości oraz masy wyrażone częścią innej jednostki, • przedstawiać ułamek zwykły na osi, • zaznaczać liczby mieszane na osi, • odczytywać współrzędne ułamków i liczb mieszanych na osi liczbowej, • porównywać ułamki zwykłe o równych licznikach, • odróżniać ułamki właściwe od niewłaściwych, • zamieniać całości na ułamki niewłaściwe. 	
VI. Ułamki dziesiętne	<ul style="list-style-type: none"> • nazwy rzędów po przecinku, • pojęcie wyrażenia jednomianowanego i dwumianowanego, • zależności pomiędzy jednostkami długości, • zależności pomiędzy jednostkami masy, • różne sposoby zapisu tych samych liczb, 	<ul style="list-style-type: none"> • dziesiętkowy układ pozycyjny z rozszerzeniem na części ułamkowe, • możliwość przedstawiania długości w różny sposób, • możliwość przedstawiania masy w różny sposób, 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawiać ułamki dziesiętne na osi liczbowej, • zamieniać ułamki dziesiętne na zwykłe, • zapisywać podane kwoty w postaci ułamków dziesiętnych, • zastosować ułamki dziesiętne do wyrażania długości w różnych jednostkach, • zastosować ułamki dziesiętne do wyrażania masy w różnych jednostkach, 	

	<ul style="list-style-type: none"> algorytm porównywania ułamków dziesiętnych 	<ul style="list-style-type: none"> że dopisywanie zer na końcu ułamka dziesiętnego ułatwia zamianę jednostek i nie zmienia wartości liczby. 	<ul style="list-style-type: none"> zapisywać ułamki dziesiętne z pominięciem końcowych zer, wyrażać długość i masę w różnych jednostkach, zamieniać wyrażenia dwumianowane na jednomianowane i odwrotnie. 	
VII. Pola figur			<ul style="list-style-type: none"> mierzyć pola figur: <ul style="list-style-type: none"> - trójkątami jednostkowymi itp., budować figury z kwadratów jednostkowych 	
VIII. Prostopadłościany i sześciiany	<ul style="list-style-type: none"> pojęcie siatki prostopadłościanu. 		<ul style="list-style-type: none"> obliczać sumę długości krawędzi i sześcianu, rysować siatki prostopadłościanów i sześcianów, projektować siatki prostopadłościanów i sześcianów, sklejać modele z zaprojektowanych siatek, podawać wymiary prostopadłościanów na podstawie siatek. 	

Wymagania na ocenę bardzo dobrą (5)

obejmują wiadomości i umiejętności złożone, o wyższym stopniu trudności, wykorzystywane do rozwiązywania zadań problemowych.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ			
	KATEGORIA A	KATEGORIA B	KATEGORIA C	KATEGORIA D

	UCZEŃ ZNA:	UCZEŃ ROZUMIE:	UCZEŃ UMIE:	UCZEŃ UMIE:
I. Liczby i działania	<ul style="list-style-type: none"> • kolejność wykonywania działań, gdy występują nawiasy i potęgi 	<ul style="list-style-type: none"> • związek potęgi z iloczynem 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczać dzielną (lub dzielnik), mając iloraz i dzielnik (lub dzielną), • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia z resztą, • obliczać kwadraty i sześciany liczb, • tworzyć wyrażenia arytmetyczne na podstawie opisu i obliczać ich wartości, • ustalać jednostkę osi liczbowej na podstawie danych o współrzędnych punktów. 	
II. Systemy zapisywania liczb	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: masa brutto, netto, tara 		<ul style="list-style-type: none"> • obliczać łączną masę produktów wyrażoną w różnych jednostkach, • zapisywać wyrażenia dwumianowane przy pomocy jednej jednostki, • rozwiązywać zadania tekstowe związane pojęciami masa brutto, netto i tara, • rozwiązywać zadania tekstowe związane z upływem czasu 	
III. Działania pisemne			<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia pisemnego 	
IV. Figury geometryczne	<ul style="list-style-type: none"> • rodzaje kątów: – pełny, półpełny, 	<ul style="list-style-type: none"> • pojęcia: łamana 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe związane z kątami, • obliczać długość boku prostokąta przy danym obwodzie i długości drugiego boku, • kreślić promienie, cięciwy i średnice okręgów lub kół spełniające podane warunki, • obliczać długości odcinków w skali lub w rzeczywistości, • obliczać rzeczywiste wymiary obiektów narysowanych w skali. 	
V. Ułamki zwykłe	<ul style="list-style-type: none"> • algorytm zamiany liczb mieszanych na ułamki niewłaściwe 		<ul style="list-style-type: none"> • ustalać jednostkę na osi liczbowej na podstawie danych o współrzędnych punktów, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem porównywania ułamków zwykłych, • zapisywać ułamki zwykłe w postaci nieskracalnej, • zamieniać liczby mieszane na ułamki niewłaściwe, 	

			<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem zamiany ułamków zwykłych. 	
VI. Ułamki dziesiętne			<ul style="list-style-type: none"> • porządkować ułamki dziesiętne, • porównywać dowolne ułamki dziesiętne, • porównywać wielkości podane w różnych jednostkach. 	
VII. Pola figur			<ul style="list-style-type: none"> • obliczać długość boku kwadratu, znając jego pole, • obliczać długość boku prostokąta, znając jego pole i długość drugiego boku, • obliczać pola figur złożonych z jednakowych modułów i ich części 	
VIII. Prostopadłościany i sześciiany			<ul style="list-style-type: none"> • wskazywać w prostopadłościanie ściany prostopadłe i równoległe oraz krawędzie prostopadłe i równoległe - na rysunku, • rysować prostopadłościan w rzucie równoległym, • obliczać sumę długości krawędzi prostopadłościanu, i sześcianu, • obliczać długość krawędzi sześcianu, znając sumę wszystkich jego krawędzi, • projektować siatki prostopadłościanów i sześcianów w skali. 	

Wymagania na ocenę celującą (6)

stosowanie znanych wiadomości i umiejętności w sytuacjach trudnych, nietypowych, złożonych.

Uczeń (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą, dostateczną, dobrą, bardzo dobrą):

Dział programowy	CELE KSZTAŁCENIA W UJĘCIU OPERACYJNYM WRAZ Z OKREŚLENIEM WYMAGAŃ			
	KATEGORIA A UCZEŃ ZNA:	KATEGORIA B UCZEŃ ROZUMIE:	KATEGORIA C UCZEŃ UMIE:	KATEGORIA D UCZEŃ UMIE:

I. Liczby i działania			<ul style="list-style-type: none"> • zapisywać liczby w postaci potęg, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem potęg 	<ul style="list-style-type: none"> • dostrzegać zasady zapisu ciągu liczb naturalnych, • rozwiązywać nietypowe zadania dotyczące własności liczb, • rozwiązywać nietypowe zadania tekstowe
II. Systemy zapisywania liczb	<ul style="list-style-type: none"> • cyfry rzymskie pozwalające zapisać liczby: - większe niż 30 		<ul style="list-style-type: none"> • przedstawiać za pomocą znaków rzymskich liczby: <ul style="list-style-type: none"> - większe niż 30, • odczytywać liczby zapisane za pomocą znaków rzymskich: <ul style="list-style-type: none"> - większe niż 30 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisywać w systemie rzymskim liczby największe lub najmniejsze, używając podanych znaków,
III. Działania pisemne				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania pisemnego, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem odejmowania pisemnego, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia pisemnego, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia pisemnego
IV. Figury geometryczne	<ul style="list-style-type: none"> • rodzaje kątów: – wklęsły 		<ul style="list-style-type: none"> • obliczać miary kątów przyległych 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania związane z położeniem wskazówek zegara, • rozwiązywać zadania związane z podziałem wielokąta na części będące innymi wielokątami, • rozwiązywać zadania związane z kołem, okręgiem, prostokątem i kwadratem
V. Ułamki zwykłe				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem ułamków do opisu części skończonego zbioru, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem zamiany długości wyrażonych częścią innej jednostki,

				<ul style="list-style-type: none"> • zaznaczać i odczytywać ułamki o różnych mianownikach na jednej osi liczbowej, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem porównywania ułamków zwykłych, • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem zamiany ułamków zwykłych.
VI. Ułamki dziesiętne				<ul style="list-style-type: none"> • znajdować ułamki spełniające zadane warunki.
VII. Pola figur			<ul style="list-style-type: none"> • układać figury tangramowe 	<ul style="list-style-type: none"> • obliczać pola figur złożonych z kilku prostokątów, • szacować pola figur nieregularnych pokrytych siatkami kwadratów jednostkowych, • określać pola wielokątów wypełnionych siatkami kwadratów jednostkowych, • rysować figury o danym polu.
VIII. Prostopadłościany i sześciiany				<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązywać zadania tekstowe z zastosowaniem pól powierzchni prostopadłościanów, • obliczać długość krawędzi sześcianu, znając jego pole powierzchni.

Kategorie celów nauczania:

A – zapamiętanie wiadomości

B – rozumienie wiadomości

C – stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych

D – stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych

Wychowanie fizyczne

Wymagania dla uczniów z autyzmem i zespołem Aspergera:

- realizują przewidzianą dla klasy podstawę programową z niewielką adaptacją warunków i form, adekwatną do jego potrzeb kształcenia specjalnego:
- indywidualizować sposób wykonywanych ćwiczeń
- bliski kontakt z uczniem podczas wykonywania ćwiczeń.,
- kierować krótkie jednoznaczne i zrozumiałe polecenia,
- podczas wykonywanych ćwiczeń udzielać pochwały za wykonywane zadania
- zachęca do współpracy i komunikowania się z innymi uczniami.
- wspierać chłopca w budowaniu poczucia własnej wartości , pewności siebie i zaufania do siebie.
- zwracać uwagę na wysiłek włożony na zajęciach wf

Przyroda

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH Z PRZYRODY

„Tajemnice przyrody”

dla ucznia z autyzmem w tym Zespole Aspergera

- Indywidualizacja wymagań i celów edukacyjno-terapeutycznych zgodnie z indywidualnymi potrzebami i możliwościami ucznia
- Indywidualizowanie sposobów i kryteriów oceniania
- Indywidualizacja prac domowych (redukcja zadań zbyt trudnych dla ucznia, położenie nacisku na prace domowe, w których uczeń ma możliwość trenować najważniejsze dla niego umiejętności)

- W miarę możliwości sprawdzanie wiedzy ucznia w sposób przez niego preferowany
- Dostrzeganie i docenianie mocnych stron oraz zainteresowań ucznia
- Wzmacnianie poczucia własnej wartości poprzez akcentowanie osiągnięć
- W miarę możliwości dzielenie partii materiału na mniejsze części
- Troska o zachowanie schematu pracy i stałości działań edukacyjnych

Tytuł rozdziału w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
Dział 1. Poznajemy warsztat przyrodnika						
1. Przyroda i jej składniki	1. Poznajemy składniki przyrody	wymienia dwa elementy przyrody nieożywionej (A)*; wymienia dwa elementy przyrody ożywionej (A)	wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>przyroda</i> (B); wymienia trzy niezbędne do życia składniki przyrody nieożywionej (A); podaje trzy przykłady wytworów działalności człowieka (A)	wymienia cechy ożywionych elementów przyrody (A); wskazuje w najbliższym otoczeniu wytwory działalności człowieka (C)	podaje przykłady powiązań przyrody nieożywionej z przyrodą ożywioną (A); klasyfikuje wskazane elementy na: ożywione składniki przyrody, nieożywione składniki przyrody oraz wytwory działalności człowieka (C)	wyjaśnia, w jaki sposób zmiana jednego elementu przyrody może wpłynąć na jej pozostałe elementy (B)
2. Jak poznawać przyrodę?	2. Jakimi sposobami poznajemy przyrodę?	wymienia zmysły umożliwiające poznawanie otaczającego świata (A); podaje dwa przykłady informacji uzyskanych dzięki wybranym zmysłom (A); wyjaśnia, czym jest obserwacja (B)	omawia na przykładach rolę poszczególnych zmysłów w poznawaniu świata (B); wymienia źródła informacji o przyrodzie (A);	omawia najważniejsze zasady bezpieczeństwa podczas prowadzenia obserwacji i wykonywania doświadczeń (B) porównuje liczbę i rodzaj informacji uzyskiwanych za pomocą poszczególnych zmysłów (C); wymienia cechy przyrodnika (A); określa rolę obserwacji w poznawaniu przyrody (B);	omawia etapy doświadczenia (B) wyjaśnia, w jakim celu prowadzi się doświadczenia i eksperymenty przyrodnicze (B);	wyjaśnia różnice między eksperymentem a doświadczeniem (B) na podstawie obserwacji podejmuje próbę przewidzenia niektórych sytuacji i zjawisk, np. dotyczących pogody, zachowania zwierząt (D); przeprowadza dowolne doświadczenie, posługując się instrukcją, zapisuje obserwacje i wyniki (D); wyjaśnia, dlaczego do niektórych doświadczeń należy używać dwóch zestawów doświadczalnych (D)

Tytuł rozdziału w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
3. Przyrządy i pomoce przyrodnika	3. Przyrządy i pomoce ułatwiające prowadzenie obserwacji	podaje nazwy przyrządów służących do prowadzenia obserwacji w terenie (A); przeprowadza obserwację za pomocą lupy lub lornetki (C); notuje dwa/trzy spostrzeżenia dotyczące obserwowanych obiektów (C); wykonuje schematyczny rysunek obserwowanego obiektu (C);	dokonyuje pomiaru z wykorzystaniem taśmy mierniczej (C) przyporządkowuje przyrząd służący do prowadzenia obserwacji do obserwowanego obiektu (C); wymienia propozycje przyrządów, które należy przygotować do prowadzenia obserwacji w terenie (D); określa charakterystyczne cechy obserwowanych obiektów (C);	opisuje sposób użycia taśmy mierniczej (B) planuje miejsca dwóch/trzech obserwacji (D); proponuje przyrząd odpowiedni do obserwacji konkretnego obiektu (C);	wymienia najważniejsze części mikroskopu (A) planuje obserwację dowolnego obiektu lub organizmu w terenie (D); uzasadnia celowość zaplanowanej obserwacji (D);	omawia sposób przygotowania obiektu do obserwacji mikroskopowej (B) przygotowuje notatkę na temat innych przyrządów służących do prowadzenia obserwacji, np. odległych obiektów lub głębin (D)
4. Określamy kierunki geograficzne	4. W jaki sposób określamy kierunki geograficzne?	podaje nazwy głównych kierunków geograficznych wskazanych przez nauczyciela na widnokręgu (A); wyznacza – na podstawie instrukcji słownej – główne kierunki geograficzne za pomocą kompasu (C);	określa warunki wyznaczenia kierunku północnego za pomocą gnomonu, czyli prostego patyka lub pręta, w słoneczny dzień (B) podaje nazwy głównych kierunków geograficznych (A); przyporządkowuje skróty do nazw głównych kierunków geograficznych (A); określa warunki korzystania z kompasu (A);	posługując się instrukcją, wyznacza główne kierunki geograficzne za pomocą gnomonu (C) wyjaśnia, co to jest widnokrąg (B); omawia budowę kompasu (B); samodzielnie wyznacza kierunki geograficzne za pomocą kompasu (C);	wyjaśnia, w jaki sposób wyznacza się kierunki pośrednie (B) podaje przykłady wykorzystania w życiu umiejętności wyznaczania kierunków geograficznych (B); porównuje dokładność wyznaczania kierunków geograficznych za pomocą kompasu i gnomonu (D);	wyjaśnia, w jaki sposób tworzy się nazwy kierunków pośrednich (B) podaje historyczne i współczesne przykłady praktycznego wykorzystania umiejętności wyznaczania kierunków geograficznych (A); omawia sposób wyznaczania kierunku północnego na podstawie położenia Gwiazdy Polarnej oraz innych obiektów w otoczeniu (B)
	5. Określamy kierunki geograficzne za pomocą kompasu i gnomonu – lekcja w terenie					
Podsumowanie działu 1	6., 7. Podsumowanie i sprawdzian z działu: „Poznajemy warsztat przyrodnika”					
Dział 2. Poznajemy pogodę i inne zjawiska przyrodnicze						
1. Substancje wokół nas	8. Otaczają nas substancje	wskazuje w najbliższym otoczeniu przykłady ciał stałych, cieczy i gazów (B); wskazuje w najbliższym otoczeniu po dwa przykłady ciał plastycznych, kruchych i sprężystych (B); podaje dwa przykłady występowania zjawiska rozszerzalności cieplnej ciał stałych (A);	porównuje ciała stałe z cieczami pod względem jednej właściwości, np. kształtu (C) wymienia stany skupienia, w których występują substancje (A); podaje dwa/trzy przykłady wykorzystania właściwości ciał stałych w życiu codziennym (C)	wyjaśnia, na czym polega zjawisko rozszerzalności cieplnej (B);	podaje przykłady występowania zjawiska rozszerzalności cieplnej ciał stałych i cieczy (C) oraz gazów (D) klasyfikuje ciała stałe ze względu na właściwości (B); wyjaśnia, na czym polega kruchość, plastyczność i sprężystość (B); porównuje właściwości ciał stałych, cieczy i gazów (C); opisuje zasadę działania termometru cieczowego (B)	uzasadnia, popierając swoje stanowisko przykładami z życia, dlaczego ważna jest znajomość właściwości ciał (D)

Tytuł rozdziału w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
2. Woda występuje w trzech stanach skupienia	9. Poznajemy stany skupienia wody	wymienia stany skupienia wody w przyrodzie (A); podaje przykłady występowania wody w różnych stanach skupienia (A); omawia budowę termometru (B); odczytuje wskazania termometru (C); wyjaśnia, na czym polega krzepnięcie i topnienie (B)	wyjaśnia zasadę działania termometru (B); przeprowadza, zgodnie z instrukcją, doświadczenia wykazujące: – wpływ temperatury otoczenia na parowanie wody (C), – obecność pary wodnej w powietrzu (C); wyjaśnia, na czym polega parowanie i skraplanie wody (B)	wymienia czynniki wpływające na szybkość parowania (A); formułuje wnioski na podstawie przeprowadzonych doświadczeń (D); przyporządkowuje stan skupienia wody do wskazań termometru (C)	dokumentuje doświadczenia według poznanego schematu (D); podaje znane z życia codziennego przykłady zmian stanów skupienia wody (C); przedstawia w formie schematu zmiany stanu skupienia wody w przyrodzie (C)	przedstawia zmiany stanów skupienia wody podczas jej krążenia w przyrodzie, posługując się wykonanym przez siebie rysunkiem (D)
3. Składniki pogody	10. Poznajemy składniki pogody	wymienia przynajmniej trzy składniki pogody (A); rozpoznaje na dowolnej ilustracji rodzaje opadów (C);	wyjaśnia, dlaczego burze są groźne (B) wyjaśnia, co nazywamy pogodą (B); wyjaśnia pojęcia: <i>upał, przymrozek, mróz</i> (B); podaje nazwy opadów atmosferycznych (A)	podaje, z czego mogą być zbudowane chmury (A); rozróżnia rodzaje opadów atmosferycznych na ilustracjach (C); wyjaśnia, czym jest ciśnienie atmosferyczne (B);	wyjaśnia, jak powstaje wiatr (B) wyjaśnia, jak tworzy się nazwę wiatru (B); rozpoznaje na mapie rodzaje wiatrów (C); wykazuje związek pomiędzy porą roku a występowaniem określonego rodzaju opadów i osadów (D)	wyjaśnia różnice między opadami a osadami atmosferycznymi (D)
4. Obserwujemy pogodę	11. Obserwujemy pogodę 12. Obserwacja i pomiar składników pogody – lekcja w terenie	dobiera odpowiednie przyrządy służące do pomiaru trzech składników pogody (A); odczytuje temperaturę powietrza z termometru cieczowego (C); na podstawie instrukcji buduje wiatromierz (C); odczytuje symbole umieszczone na mapie pogody (C); przedstawia stopień zachmurzenia za pomocą symboli (C)); przedstawia rodzaj opadów za pomocą symboli (C) zapisuje temperaturę dodatnią i ujemną (C); omawia sposób pomiaru ilości opadów (B); podaje jednostki, w których wyraża się składniki pogody (A); buduje deszczomierz na podstawie instrukcji (C); prowadzi tygodniowy kalendarz pogody na podstawie obserwacji wybranych składników pogody (C);	określa aktualny stopień zachmurzenia nieba na podstawie obserwacji (C); opisuje tęczę (B);wymienia przyrządy służące do obserwacji meteorologicznych (A); dokonuje pomiaru składników pogody – prowadzi kalendarz pogody (C);	przygotowuje możliwą prognozę pogody dla swojej miejscowości na następny dzień (C) odczytuje prognozę pogody przedstawioną za pomocą znaków graficznych (C);	określa kierunek wiatru na podstawie obserwacji (C)przygotowuje i prezentuje informacje na temat rodzajów wiatru występujących na świecie (C); na podstawie opisu przedstawia – w formie mapy – prognozę pogody dla Polski (D)
5. „Wędrowka” Słońca po niebie	13. „Wędrowka” Słońca po niebie	wyjaśnia pojęcia: <i>wschód Słońca, zachód Słońca</i> (B); rysuje „drogę” Słońca na niebie (C); podaje daty rozpoczęcia kalendarzowych pór roku (A); podaje po trzy przykłady zmian	omawia pozorną wędrowkę Słońca nad widnokregiem (B); omawia zmiany temperatury powietrza w ciągu dnia (B); wyjaśnia pojęcia: <i>równonoc, przesilenie</i> (B); omawia cechy pogody	określa zależność między wysokością Słońca a temperaturą powietrza (C); określa zależność między wysokością Słońca a długością cienia (C); wyjaśnia pojęcie <i>górowanie Słońca</i> (B);	omawia zmiany w pozornej wędrowce Słońca nad widnokregiem w poszczególnych porach roku (B)omawia zmiany długości cienia w ciągu dnia (B); porównuje wysokość Słońca nad widnokregiem oraz	podaje przykłady praktycznego wykorzystania wiadomości dotyczących zmian temperatury i długości cienia w ciągu dnia, np. wybór ubrania, pielęgnacja roślin, ustawienie budy dla psa (B); wymienia fenologiczne pory roku, czyli te, które wyróżnia się

Tytuł rozdziału w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
	14. Jak zmieniają się pogoda i przyroda w ciągu roku? – lekcja w terenie	zachodzących w przyrodzie żywej w poszczególnych porach roku (C)	w poszczególnych porach roku (B)		długość cienia podczas górowania w poszczególnych porach roku (C)	na podstawie fazy rozwoju roślinności (A)
Podsumowanie działu 2	15., 16. Podsumowanie i sprawdzian z działu: „Poznajemy pogodę i inne zjawiska przyrodnicze”					
Dział 3. Poznajemy świat organizmów						
1. Organizmy mają wspólne cechy	17. Poznajemy budowę i czynności życiowe organizmów	wyjaśnia, po czym rozpoznaje się organizm (B); wymienia przynajmniej trzy czynności życiowe organizmów (A); omawia jedną wybraną przez siebie czynność życiową organizmów (B);	odróżnia przedstawione na ilustracji organizmy jednokomórkowe od organizmów wielokomórkowych (C) wyjaśnia pojęcia: <i>organizm jednokomórkowy</i> , <i>organizm wielokomórkowy</i> (B); podaje charakterystyczne cechy organizmów (A); wymienia czynności życiowe organizmów (A); rozpoznaje na ilustracji wybrane organy/narządy (C)	omawia hierarchiczną budowę organizmów wielokomórkowych (B); charakteryzuje czynności życiowe organizmów (B);	omawia cechy rozmnażania płciowego i bezpłciowego (B) podaje przykłady różnych sposobów wykonywania tych samych czynności przez organizmy, np. ruch, wzrost (C); porównuje rozmnażanie płciowe z rozmnażaniem bezpłciowym (C)	prezentuje informacje na temat najmniejszych i największych organizmów żyjących na Ziemi (D); omawia podział organizmów na pięć królestw (A)
2. Organizmy różnią się sposobem odżywiania	18. W jaki sposób organizmy zdobywają pokarm?	określa, czy podany organizm jest samożywny czy cudzożywny (B); podaje przykłady organizmów cudzożywnych: mięsożernych, roślinożernych i wszystkożernych (B); wskazuje na ilustracji charakterystyczne cechy drapieżników (C) układa łańcuch pokarmowy z podanych organizmów (C);	układa jeden łańcuch pokarmowy na podstawie analizy sieci pokarmowej (D) dzieli organizmy cudzożytne ze względu na rodzaj pokarmu (A); podaje przykłady organizmów roślinożernych (B); dzieli mięsożerców na drapieżniki i padlinożerców (B); wyjaśnia, na czym polega wszystkożerność (B) wyjaśnia, czym są zależności pokarmowe (B); podaje nazwy ogniw łańcucha pokarmowego (A)	wyjaśnia pojęcia: <i>organizm samożywny</i> , <i>organizm cudzożywny</i> (B); wymienia cechy roślinożerców (B); wymienia, podając przykłady, sposoby zdobywania pokarmu przez organizmy cudzożytne (B); podaje przykłady zwierząt odżywiających się szczątkami glebowymi (B); wymienia przedstawicieli pasożytów (A); wyjaśnia nazwy ogniw łańcucha pokarmowego (B);	wyjaśnia, co to jest sieć pokarmowa (B) omawia sposób wytwarzania pokarmu przez rośliny (B); określa rolę, jaką odgrywają w przyrodzie zwierzęta odżywiające się szczątkami glebowymi (C); wyjaśnia, na czym polega pasożytnictwo (B);	omawia rolę destruentów w łańcuchu pokarmowym (B) prezentuje – w dowolnej formie – informacje na temat pasożytnictwa w świecie roślin (D); podaje przykłady obrony przed wrogami w świecie roślin i zwierząt (C); uzasadnia, że zniszczenie jednego z ogniw łańcucha pokarmowego może doprowadzić do wyginięcia innych ogniw (D)
	19. Poznajemy zależności pokarmowe między organizmami					

Tytuł rozdziału w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
3. Rośliny i zwierzęta wokół nas	20. Obserwujemy rośliny i zwierzęta	wymienia korzyści wynikające z uprawy roślin w domu i ogrodzie (A); podaje przykłady zwierząt hodowanych przez człowieka w domu (A); podaje przykład drobnego zwierzęcia żyjącego w domu (A); rozpoznaje trzy zwierzęta żyjące w ogrodzie (C)	podaje trzy przykłady roślin stosowanych jako przyprawy do potraw (B); wyjaśnia, dlaczego decyzja o hodowli zwierzęcia powinna być dokładnie przemyślana (B); omawia zasady opieki nad zwierzętami (B); podaje przykłady dzikich zwierząt żyjących w mieście (A);	wykonuje zielnik, w którym umieszcza pięć okazów (D)rozpoznaje wybrane rośliny doniczkowe (C); wyjaśnia, jakie znaczenie ma znajomość wymagań życiowych uprawianych roślin (D); określa cel hodowania zwierząt w domu (B); wyjaśnia, dlaczego nie wszystkie zwierzęta możemy hodować w domu (B); wskazuje źródła informacji na temat hodowanych zwierząt (C);	wyjaśnia, dlaczego coraz więcej dzikich zwierząt przybywa do miast (B opisuje szkodliwość zwierząt zamieszkujących nasze domy (C);	formułuje apel do osób mających zamiar hodować zwierzę lub podarować je w prezencie (D)prezentuje jedną egzotyczną roślinę (ozdobną lub przyprawową), omawiając jej wymagania życiowe (D); przygotowuje ciekawostki i dodatkowe informacje na temat zwierząt, np. omówienie najszybszych zwierząt (D)
Podsumowanie działu 3	21., 22. Podsumowanie i sprawdzian z działu: „Poznajemy świat organizmów”					
Dział 4. Odkrywamy tajemnice ciała człowieka						
1. Trawienie i wchłanianie pokarmu	23. Poznajemy składniki pokarmu	podaje przykłady produktów bogatych w białka, cukry, tłuszcze, witaminy (A); omawia znaczenie wody dla organizmu (B)	wymienia składniki pokarmowe (A); przyporządkowuje podane pokarmy do wskazanej grupy pokarmowej (C)	omawia rolę składników pokarmowych w organizmie (B);	wymienia produkty zawierające sole mineralne (A)omawia rolę witamin (B); wymienia wybrane objawy niedoboru jednej z poznanych witamin (B); omawia rolę soli mineralnych w organizmie (B)	przedstawia krótkie informacje na temat sztucznych barwników, aromatów identycznych z naturalnymi, konserwantów znajdujących się w żywności (D)
	24. Jak przebiega trawienie i wchłanianie pokarmu?	wskazuje na modelu położenie poszczególnych narządów przewodu pokarmowego (C); wyjaśnia, dlaczego należy dokładnie żuć pokarm (B); uzasadnia konieczność mycia rąk przed każdym posiłkiem (C)	wymienia narządy budujące przewód pokarmowy (A); omawia rolę układu pokarmowego (B);	podaje zasady higieny układu pokarmowego (A)wyjaśnia pojęcie <i>trawienie</i> (B); opisuje drogę pokarmu w organizmie (B);	omawia, co dzieje się w organizmie po zakończeniu trawienia pokarmu (B)wyjaśnia rolę enzymów trawiennych (B); wskazuje narządy, w których zachodzi mechaniczne i chemiczne przekształcanie pokarmu (C)	omawia rolę narządów wspomagających trawienie (B); wymienia czynniki, które mogą negatywnie wpłynąć na funkcjonowanie wątroby lub trzustki (A)
2. Układ krwionośny transportuje krew	25. Jaka rolę odgrywa układ krwionośny?	wskazuje na schemacie serce i naczynia krwionośne (C); wymienia rodzaje naczyń krwionośnych (A); mierzy puls (C); podaje dwa przykłady zachowań korzystnie wpływających na pracę układu krążenia (C)	omawia rolę serca i naczyń krwionośnych (B);	pokazuje na schemacie poszczególne rodzaje naczyń krwionośnych (C)wymienia funkcje układu krwionośnego (B); wyjaśnia, czym jest tętno (B); omawia rolę układu krwionośnego w transporcie substancji w organizmie (C);	proponuje zestaw prostych ćwiczeń poprawiających funkcjonowanie układu krwionośnego (D)wyjaśnia, jak należy dbać o układ krwionośny (B); podaje przykłady produktów żywnościowych korzystnie wpływających na pracę układu krwionośnego (C)	prezentuje – w dowolnej formie – informacje na temat składników krwi (B) i grup krwi (D)

Tytuł rozdziału w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
3. Układ oddechowy zapewnia wymianę gazową	26. Jak oddychamy?	pokazuje na modelu lub planszy dydaktycznej położenie narządów budujących układ oddechowy (C);	wymienia zasady higieny układu oddechowego (B)wymienia narządy budujące drogi oddechowe (A); wyjaśnia, co dzieje się z powietrzem podczas wędrówki przez drogi oddechowe (B); określa rolę układu oddechowego (A);	opisuje zmiany w wyglądzie części piersiowej tułowia podczas wdechu i wydechu (C)określa cel wymiany gazowej (B); omawia rolę poszczególnych narządów układu oddechowego (B);	wyjaśnia, dlaczego drogi oddechowe są wyściełane przez komórki z rzęskami (B)wyjaśnia, na czym polega współpraca układów pokarmowego, krwionośnego i oddechowego (B); wykonuje schematyczny rysunek ilustrujący wymianę gazową zachodzącą w płucach (C)	ilustruje wymianę gazową zachodzącą w komórkach ciała (C); planuje i prezentuje doświadczenie potwierdzające obecność pary wodnej w wydychanym powietrzu (D)
4. Szkielet i mięśnie umożliwiają ruch	27. Jakie układy narządów umożliwiają organizmowi ruch?	wskazuje na sobie, modelu lub planszy elementy szkieletu (C); wyjaśnia pojęcie <i>stawy</i> (B);	omawia dwie zasady higieny układu ruchu (B)wymienia elementy budujące układ ruchu (A); podaje nazwy i wskazuje główne elementy szkieletu (C); wymienia trzy funkcje szkieletu (A);	wymienia zasady higieny układu ruchu (A)rozróżnia rodzaje połączeń kości (C); podaje nazwy głównych stawów u człowieka (A);	wyjaśnia, w jaki sposób mięśnie są połączone ze szkieletem (B)porównuje zakres ruchów stawów: barkowego, biodrowego i kolanowego (D); na modelu lub planszy wskazuje kości o różnych kształtach (C); omawia pracę mięśni szkieletowych (C)	wyjaśnia, dlaczego w okresie szkolnym należy szczególnie dbać o prawidłową postawę ciała (B); omawia działanie mięśni budujących narządy wewnętrzne (B)
5. Układ nerwowy kontroluje pracę organizmu	28. Jak organizm odbiera informacje z otoczenia? Narząd wzroku	wskazuje na planszy położenie układu nerwowego (C); wskazuje na planszy lub modelu położenie narządów zmysłów (C); wymienia zadania narządów smaku i powonienia (A); wymienia, podając przykłady, rodzaje smaków (A);	wymienia dwa zachowania wpływające niekorzystnie na układ nerwowy (A)omawia rolę poszczególnych narządów zmysłów (B); omawia rolę skóry jako narządu zmysłu (B);	wymienia zasady higieny oczu i uszu (B)omawia, korzystając z planszy, w jaki sposób powstaje obraz oglądanego obiektu (C); wskazuje na planszy elementy budowy oka: soczewkę, siatkówkę i źrenicę (C); wskazuje na planszy małżowinę uszną, przewód słuchowy i błonę bębenkową (C);	omawia zasady higieny układu nerwowego (B)wymienia zadania mózgu, rdzenia kręgowego i nerwów (A); wyjaśnia, w jaki sposób układ nerwowy odbiera informacje z otoczenia (B) podaje wspólną cechę narządów węchu i smaku (A); wskazuje na planszy drogę informacji dźwiękowych (C); uzasadnia, że układ nerwowy koordynuje pracę wszystkich narządów zmysłów (D); na podstawie doświadczenia formułuje wniosek dotyczący zależności między zmysłem smaku a zmysłem powonienia (C)	na podstawie doświadczenia formułuje wniosek dotyczący zależności między zmysłem smaku a zmysłem powonienia (C) podaje przykłady skutków uszkodzenia układu nerwowego (A); prezentuje informacje na temat wad wzroku lub słuchu (D)
	29. Jak organizm odbiera informacje z otoczenia? Narządy: węchu, smaku, słuchu i dotyku					
6. Układ rozrodczy umożliwia wydawanie na świat potomstwa	30. Jak jest zbudowany układ rozrodczy?	wskazuje na planszy położenie narządów układu rozrodczego (C); rozpoznaje komórki rozrodcze: męską i żeńską (C); wyjaśnia pojęcie <i>zapłodnienie</i> (B)	wymienia narządy tworzące żeński i męski układ rozrodczy (A); określa rolę układu rozrodczego (A); omawia zasady higieny układu rozrodczego (B);	wskazuje na planszy miejsce rozwoju nowego organizmu (C)omawia rolę poszczególnych narządów układu rozrodczego (C)	wyjaśnia przyczyny różnic w budowie układu rozrodczego żeńskiego i męskiego (C); omawia przebieg rozwoju nowego organizmu (A) wskazuje na planszy narządy	prezentuje informacje na temat roli kobiet i mężczyzn w rodzinie i społeczeństwie na przestrzeni kilku pokoleń, np. omawia zajęcia prababci, babci, mamy, starszej siostry itp. (D)

Tytuł rozdziału w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
					układu rozrodczego męskiego i układu rozrodczego żeńskiego (C)	
7. Dojrzewanie to czas wielkich zmian	31. Dojrzewanie to czas wielkich zmian	podaje przykłady zmian w organizmie świadczących o rozpoczęciu okresu dojrzewania u własnej płci (A);	podaje dwa przykłady zmian w funkcjonowaniu skóry w okresie dojrzewania (B)wymienia zmiany fizyczne zachodzące w okresie dojrzewania u dziewcząt i chłopców (A);	omawia zasady higieny, których należy przestrzegać w okresie dojrzewania (B)opisuje zmiany psychiczne zachodzące w okresie dojrzewania (B)	wyjaśnia na przykładach, czym jest odpowiedzialność (B)	prezentuje informacje dotyczące zagrożeń, na które mogą być narażone dzieci w okresie dojrzewania (D)
Podsumowanie działu 4	32., 33. Podsumowanie i sprawdzian z działu: „Odkrywamy tajemnice ciała człowieka”					
Dział 5. Odkrywamy tajemnice zdrowia						
1. Zdrowy styl życia	34. Jak dbać o higienę?	wymienia co najmniej trzy zasady zdrowego stylu życia (A); korzystając z piramidy zdrowego żywienia, wskazuje produkty, które należy spożywać w dużych i w małych ilościach (C); wyjaśnia, dlaczego ważna jest czystość rąk (B); omawia sposoby dbania o zęby (C);	wymienia dwie zasady bezpieczeństwa podczas zabaw na świeżym powietrzu (A)podaje zasady prawidłowego odżywiania (A); wyjaśnia, dlaczego należy dbać o higienę skóry (B); opisuje sposób pielęgnacji paznokci (B); wyjaśnia, na czym polega właściwy dobór odzieży (B) podaje przykłady wypoczynku czynnego i wypoczynku biernego (B)	wymienia wszystkie zasady zdrowego stylu życia (A); wyjaśnia rolę aktywności fizycznej w zachowaniu zdrowia (B); opisuje sposób pielęgnacji skóry – ze szczególnym uwzględnieniem okresu dojrzewania (C);	wyjaśnia, na czym polega higiena jamy ustnej (B)wyjaśnia, czym jest zdrowy styl życia (B); omawia skutki niewłaściwego odżywiania się (B); wyjaśnia, na czym polega higiena osobista (B); podaje sposoby na uniknięcie zakażenia się grzybicą (A)	przygotowuje propozycję prawidłowego jadłospisu na trzy dni, który będzie odpowiedni w okresie dojrzewania (D)

Tytuł rozdziału w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
2. Choroby zakaźne i pasożytnicze	35. Poznajemy choroby zakaźne	wymienia drogi wnikania do organizmu człowieka drobnoustrojów chorobotwórczych i zwierząt pasożytniczych (A); wymienia trzy zasady, których przestrzeganie pozwoli uniknąć chorób przenoszonych drogą oddechową (A); wymienia trzy zasady, których przestrzeganie pozwoli uniknąć chorób przenoszonych przez uszkodzoną skórę (A);	wymienia trzy zasady, których przestrzeganie pozwoli uniknąć chorób przenoszonych drogą pokarmową (A wymienia przyczyny chorób zakaźnych (A); wymienia nazwy chorób przenoszonych drogą oddechową (A); omawia objawy wybranej choroby przenoszonej drogą oddechową (B); omawia przyczyny zatruc (B); określa zachowania zwierzęcia, które mogą świadczyć o tym, że jest ono chore na wściekliznę (C)	wyjaśnia, czym są szczepionki (B); wymienia sposoby zapobiegania chorobom przenoszonym drogą oddechową (A); wymienia szkody, które pasożyty powodują w organizmie (A);	omawia objawy zatruc (B); porównuje objawy przebiegnięcia z objawami grypy i anginy (C); klasyfikuje pasożyty na wewnętrzne i zewnętrzne, podaje ich przykłady (C); charakteryzuje pasożyty wewnętrzne człowieka (C); opisuje objawy wybranych chorób zakaźnych (B); wymienia drobnoustroje mogące wnikać do organizmu przez uszkodzoną skórę (B)	przygotowuje informacje na temat objawów boreliozy i sposobów postępowania w przypadku zachorowania na nią (D)
3. Jak postępować w niebezpiecznych sytuacjach?	36. Jak uniknąć niebezpiecznych sytuacji w naszym otoczeniu?	wymienia zjawiska pogodowe, które mogą stanowić zagrożenie (A); odróżnia muchomora sromotnikowego od innych grzybów (C); określa sposób postępowania po użądleniu (A)	określa zasady postępowania w czasie burzy, gdy przebywa się w domu lub poza nim (A); rozpoznaje owady, które mogą być groźne (C)	wymienia charakterystyczne cechy muchomora sromotnikowego (A); wymienia objawy zatrucia grzybami (A)	omawia sposób postępowania po ukąszeniu przez żmiję (B); rozpoznaje dziko rosnące rośliny trujące (C)	prezentuje plakat ostrzegający o niebezpieczeństwach w swojej okolicy (D)
	37. Niebezpieczeństwa i pierwsza pomoc w domu	omawia zasady postępowania podczas pielęgnacji roślin hodowanych w domu (B); podaje przykłady środków czystości, które stwarzają zagrożenia dla zdrowia (A);	wymienia rodzaje urazów skóry (A); podaje przykłady trujących roślin hodowanych w domu (A); przyporządkowuje nazwę zagrożenia do symboli umieszczanych na opakowaniach (C);	omawia sposób postępowania w wypadku otarć i skaleczeń (B); omawia zasady pierwszej pomocy po kontakcie ze środkami czystości (B)	omawia zasady postępowania w przypadku oparzeń (B)	
4. Czym jest uzależnienie	38. Uzależnienia i ich skutki	podaje przynajmniej dwa przykłady negatywnego wpływu dymu tytoniowego i alkoholu na organizm człowieka (B); opisuje zachowanie świadczące o mogącym rozwinąć się uzależnieniu od komputera lub telefonu (B);	podaje przykłady substancji, które mogą uzależniać (A); podaje przykłady skutków działania alkoholu na organizm (B); podaje przykłady sytuacji, w których należy zachować się asertywnie (C)	prezentuje zachowanie asertywne w wybranej sytuacji (C); wyjaśnia, na czym polega palenie bierne (B); wymienia skutki przyjmowania narkotyków (B); wyjaśnia, czym jest asertywność (B)	wyjaśnia, czym jest uzależnienie (B); charakteryzuje substancje znajdujące się w dymie papierosowym (C); uzasadnia konieczność zachowań serytywnych (D); uzasadnia, dlaczego napoje energetyzujące nie są obojętne dla zdrowia (C)	przygotowuje informacje na temat pomocy osobom uzależnionym (D); prezentuje informacje na temat możliwych przyczyn, postaci i profilaktyki chorób nowotworowych (D)
Podsumowanie działu 5	39.,40. Podsumowanie i sprawdzian z działu: „Odkrywamy tajemnice zdrowia”					
Dział 6. Orientujemy się w terenie						

Tytuł rozdziału w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
1. Co pokazujemy na planach?	41. Co to jest plan?	oblicza wymiary biurka w skali 1 : 10 (C); rysuje plan biurka w skali 1 : 10 (C)	wyjaśnia, jak powstaje plan (B); rysuje plan dowolnego przedmiotu (wymiary przedmiotu podzielne bez reszty przez 10) w skali 1 : 10 (C)	wyjaśnia pojęcie <i>skala liczbowa</i> (B); oblicza wymiary przedmiotu w różnych skalach, np. 1 : 5, 1 : 20, 1 : 50;	wykonuje szkic terenu szkoły (D) rysuje plan pokoju w skali 1 : 50 (C); doбира skalę do wykonania planu dowolnego obiektu (D); wykonuje szkic okolic szkoły (D)	wyjaśnia pojęcia: <i>skala mianowana, podziałka liniowa</i> (B)
2. Jak czytamy plany i mapy?	42. Czytamy plan miasta i mapę turystyczną	wymienia rodzaje map (A); odczytuje informacje zapisane w legendzie planu (C)	wyjaśnia pojęcia: <i>mapa i legenda</i> (B); określa przeznaczenie planu miasta i mapy turystycznej (B); rozpoznaje obiekty przedstawione na planie lub mapie za pomocą znaków kartograficznych (C/D)	opisuje słowami fragment terenu przedstawiony na planie lub mapie (D);	przygotowuje zbiór znaków kartograficznych dla planu lub mapy najbliższej okolicy (C) porównuje dokładność planu miasta i mapy turystycznej (D); odszukuje na mapie wskazane obiekty (C)	rysuje fragment drogi do szkoły, np. ulicy, zmniejszając jej wymiary (np. 1000 razy) i używając właściwych znaków kartograficznych (D)
3. Jak się orientować w terenie?	43. Jak się orientować w terenie?	wskazuje kierunki geograficzne na mapie (C); odszukuje na planie okolicy wskazany obiekt, np. kościół, szkołę (C)	określa położenie innych obiektów na mapie w stosunku do podanego obiektu (C);	opowiada, jak zorientować plan lub mapę za pomocą kompasu (B) wyjaśnia, na czym polega orientowanie planu lub mapy (B);	orientuje plan lub mapę za pomocą kompasu (C) orientuje mapę za pomocą obiektów w terenie (C)	dostosowuje sposób orientowania mapy do otaczającego terenu (D)
	44. Ćwiczymy orientowanie się w terenie – lekcja w terenie					
Podsumowanie działu 6	45.,46. Podsumowanie i sprawdzian z działu: „Orientujemy się w terenie”					
Dział 7. Poznajemy krajobraz najbliższej okolicy						
1. Rodzaje krajobrazów	47. Co to jest krajobraz?	rozpoznaje na zdjęciach rodzaje krajobrazów (C); podaje przykłady krajobrazu naturalnego (B);	wymienia nazwy krajobrazów kulturowych (B); określa rodzaj krajobrazu najbliższej okolicy (D) wyjaśnia, do czego odnoszą się nazwy krajobrazów (B); wymienia rodzaje krajobrazów: naturalny, kulturowy (A); wyjaśnia pojęcie <i>krajobraz kulturowy</i> (B); wskazuje w krajobrazie najbliższej okolicy składniki, które są wytworami człowieka (C)	wyjaśnia pojęcie <i>krajobraz</i> (B); wymienia składniki, które należy uwzględnić, opisując krajobraz (A);	omawia cechy poszczególnych krajobrazów kulturowych (B); wskazuje składniki naturalne w krajobrazie najbliższej okolicy (D) opisuje krajobraz najbliższej okolicy (D)	wskazuje pozytywne i negatywne skutki przekształcenia krajobrazu najbliższej okolicy (D)

Tytuł rozdziału w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
2. Ukształtowanie terenu	48. Poznajemy formy terenu	rozpoznaje na ilustracji formy terenu (C); wyjaśnia, czym są równiny (B);	wykonuje modele wzniesienia i doliny (C)omawia na podstawie ilustracji elementy wzniesienia (C);	wskazuje formy terenu w krajobrazie najbliższej okolicy (D) opisuje wklęsłe formy terenu (B); opisuje formy terenu dominujące w krajobrazie najbliższej okolicy (D)	klasyfikuje wzniesienia na podstawie ich wysokości (A); omawia elementy doliny (A)	przygotuje krótką prezentację o najciekawszych formach terenu w Polsce, w Europie, na świecie (D)
3. Czy wszystkie skały są twarde?	49. Czy wszystkie skały są twarde?	przyporządkowuje jedną/dwie pokazane skały do poszczególnych grup (C)	podaje nazwy grup skał (A); podaje przykłady skał litych, zwięzłych i luźnych (B)	opisuje budowę skał litych, zwięzłych i luźnych (C);	rozpoznaje co najmniej jedną skałę występującą w najbliższej okolicy (C/D)opisuje skały występujące w najbliższej okolicy (D); omawia proces powstawania gleby (B)	przygotowuje kolekcję skał z najbliższej okolicy wraz z ich opisem (D)
4. Wody słodkie i wody słone	50. Wody słodkie i wody słone	podaje przykłady wód słonych (B); wskazuje na mapie przykład wód stojących i płynących w najbliższej okolicy (D)	podaje przykłady wód słodkich – w tym wód powierzchniowych (B); wskazuje różnice między oceanem a morzem (B); na podstawie ilustracji rozróżnia rodzaje wód stojących i płynących (C/D);	wymienia różnice między jeziorem a stawem (C)wyjaśnia pojęcia: <i>wody słodkie, wody słone</i> (B); wykonuje schemat podziału wód powierzchniowych (C);	omawia warunki niezbędne do powstania jeziora (B); porównuje rzekę z kanałem śródlądowym (C)charakteryzuje wody słodkie występujące na Ziemi (C); omawia, jak powstają bagna (B); charakteryzuje wody płynące (C)	prezentuje informacje typu „naj” – najdłuższa rzeka, największe jezioro, największa głębia oceaniczna (D); wyjaśnia, czym są lodowce i lądolody (B)
5. Krajobraz wczoraj i dziś	51. Krajobraz wczoraj i dziś	rozpoznaje na zdjęciach krajobraz kulturowy (C);	podaje dwa/trzy przykłady zmian w krajobrazie najbliższej okolicy (D)wymienia, podając przykłady, od jakich nazw pochodzą nazwy miejscowości (A);	podaje przykłady zmian w krajobrazach kulturowych (B)omawia zmiany w krajobrazie wynikające z rozwoju rolnictwa (B); omawia zmiany w krajobrazie związane z rozwojem przemysłu (A);	wyjaśnia pochodzenie nazwy swojej miejscowości (C)podaje przykłady działalności człowieka, które prowadzą do przekształcenia krajobrazu (B); wskazuje źródła, z których można uzyskać informacje o historii swojej miejscowości (A)	przygotowuje plakat lub prezentację multimedialną na temat zmian krajobrazu na przestrzeni dziejów (A); przygotuje prezentację multimedialną lub plakat pt. „Moja miejscowość dawniej i dziś” (D)
6. Obszary i obiekty chronione	52. Obszary i obiekty chronione	wymienia dwie/trzy formy ochrony przyrody w Polsce (A);	podaje dwa/trzy przykłady ograniczeń obowiązujących na obszarach chronionych (B); wyjaśnia, na czym polega ochrona ścisła (B)wyjaśnia, czym są parki narodowe (B); podaje przykłady obiektów, które są pomnikami przyrody (B);	omawia sposób zachowania się na obszarach chronionych (B)wyjaśnia cel ochrony przyrody (B); wyjaśnia, czym są rezerваты przyrody (B); wyjaśnia różnice między ochroną ścisłą a ochroną czynną (B);	podaje przykład obszaru chronionego lub pomnika przyrody znajdującego się w najbliższej okolicy (A)wskazuje różnice między parkiem narodowym a parkiem krajobrazowym (C); na podstawie mapy w podręczniku lub atlasie podaje przykłady pomników przyrody ożywionej i nieożywionej na terenie Polski i swojego województwa (D)	prezentuje – w dowolnej formie – informacje na temat ochrony przyrody w najbliższej okolicy: gminie, powiecie lub województwie (D)

Tytuł rozdziału w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
Podsumowanie działu 7	53.,54. Podsumowanie i sprawdzian z działu: „Poznajemy krajobraz najbliższej okolicy”					
Dział 8. Odkrywamy tajemnice życia w wodzie i na lądzie						
1. Warunki życia w wodzie	55. Poznajemy warunki życia w wodzie	podaje trzy przystosowania ryb do życia w wodzie (A); wymienia dwa przykłady innych przystosowań organizmów do życia w wodzie (A)	omawia, podając przykłady, przystosowania zwierząt do życia w wodzie (B); wyjaśnia, dzięki czemu zwierzęta wodne mogą przetrwać zimę (B)	omawia, podając przykłady, przystosowania roślin do ruchu wód (B);	omawia sposób pobierania tlenu przez organizmy wodne (B)wyjaśnia pojęcie <i>plankton</i> (B); charakteryzuje, podając przykłady, przystosowania zwierząt do ruchu wody (B)	prezentuje informacje o największych organizmach żyjących w środowisku wodnym (D)
2. Z biegiem rzeki	56. Poznajemy rzekę	wskazuje na ilustracji elementy rzeki: źródło, bieg górny, bieg środkowy, bieg dolny, ujście (C/D)	podaje dwie/trzy nazwy organizmów żyjących w górnym, środkowym i dolnym biegu rzeki (A); omawia warunki panujące w górnym biegu rzeki (A)	wymienia cechy, którymi różnią się poszczególne odcinki rzeki (B); porównuje warunki życia w poszczególnych biegach rzeki (C);	omawia przystosowania organizmów żyjących w górnym, środkowym i dolnym biegu rzeki (B)porównuje świat roślin oraz zwierząt w górnym, środkowym i dolnym biegu rzeki (C);	rozpoznaje na ilustracjach organizmy charakterystyczne dla każdego z biegów rzeki (C)podaje przykłady pozytywnego i negatywnego wpływu rzek na życie i gospodarkę człowieka (D)
3. Życie w jeziorze	57. Poznajemy warunki życia w jeziorze	przyporządkowuje na schematycznym rysunku odpowiednie nazwy do stref życia w jeziorze (C); odczytuje z ilustracji nazwy dwóch/trzech organizmów żyjących w poszczególnych strefach jeziora (C)	podaje nazwy stref życia w jeziorze (A); wymienia grupy roślin żyjących w strefie przybrzeżnej (A); rozpoznaje na ilustracjach pospolite rośliny wodne przytwierdzone do podłoża (C)	charakteryzuje przystosowania roślin do życia w strefie przybrzeżnej (C); wymienia czynniki warunkujące życie w poszczególnych strefach jeziora (A); wymienia zwierzęta żyjące w strefie przybrzeżnej (A);	charakteryzuje przystosowania ptaków i ssaków do życia w strefie przybrzeżnej (C)wyjaśnia pojęcie <i>plankton</i> (B); charakteryzuje poszczególne strefy jeziora (C); rozpoznaje na ilustracjach pospolite zwierzęta związane z jeziorami (C); układa z poznanych organizmów łańcuch pokarmowy występujący w jeziorze (C)	przygotowuje prezentację na temat trzech/czterech organizmów tworzących plankton (D); prezentuje informacje „naj” na temat jezior w Polsce, w Europie i na świecie (D)

Tytuł rozdziału w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
4. Warunki życia na łądzie	58. Warunki życia na łądzie	wymienia czynniki warunkujące życie na łądzie (A);	omawia przystosowania zwierząt do zmian temperatury (B)omawia przystosowania roślin do niskiej lub wysokiej temperatury (B)	charakteryzuje przystosowania roślin i zwierząt zabezpieczające je przed utratą wody (B);	wymienia przykłady przystosowań chroniących zwierzęta przed działaniem wiatru (A); opisuje sposoby wymiany gazowej u zwierząt lądowych (B)omawia negatywną i pozytywną rolę wiatru w życiu roślin (B); charakteryzuje wymianę gazową u roślin (B); wymienia przystosowania roślin do wykorzystania światła (A)	prezentuje informacje na temat przystosowań dwóch/trzech gatunków roślin lub zwierząt do życia w ekstremalnych warunkach lądowych (C)
5. Las ma budowę warstwową	59. Poznajemy budowę lasu i panujące w nim warunki	wskazuje warstwy lasu na planszy dydaktycznej lub ilustracji (C);	wymienia po dwa gatunki organizmów żyjących w dwóch wybranych warstwach lasu (A); podaje trzy zasady zachowania się w lesie (A)podaje nazwy warstw lasu (A); omawia zasady zachowania się w lesie (B);	rozpoznaje pospolite grzyby jadalne (C omawia wymagania środowiskowe wybranych gatunków zwierząt żyjących w poszczególnych warstwach lasu (C) rozpoznaje pospolite organizmy żyjące w poszczególnych warstwach lasu (C);)	charakteryzuje poszczególne warstwy lasu, uwzględniając czynniki abiotyczne oraz rośliny i zwierzęta żyjące w tych warstwach (C)	prezentuje informacje o życiu wybranych organizmów leśnych (innych niż omawiane na lekcji) z uwzględnieniem ich przystosowań do życia w danej warstwie lasu (C)
	60. Jakie organizmy spotykamy w lesie? – lekcja w terenie					
6. Jakie drzewa rosną w lesie?	61. Poznajemy różne drzewa	podaje po dwa przykłady drzew iglastych i liściastych (A);	rozpoznaje dwa drzewa iglaste i dwa liściaste (C)porównuje wygląd igieł sosny z igłami świerka (C); wymienia cechy budowy roślin iglastych ułatwiające ich rozpoznawanie, np. kształt i liczba igieł, kształt i wielkość szyszek (B);	wymienia cechy ułatwiające rozpoznawanie drzew liściastych (B)porównuje drzewa liściaste z drzewami iglastymi (C); rozpoznaje rosnące w Polsce rośliny iglaste (C); rozpoznaje przynajmniej sześć gatunków drzew liściastych (C);	wymienia typy lasów rosnących w Polsce (A)podaje przykłady drzew rosnących w lasach liściastych, iglastych i mieszanych (A)	prezentuje informacje na temat roślin iglastych pochodzących z innych regionów świata, które są uprawiane w polskich ogrodach (D)

Tytuł rozdziału w podręczniku	Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca). Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna). Uczeń:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra). Uczeń:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra). Uczeń:	Wymagania wykraczające (ocena celująca). Uczeń:
7. Na łące	62. Na łące	podaje dwa przykłady znaczenia łąki (A);	wyjaśnia, dlaczego nie wolno wypalać traw (B); rozpoznaje przynajmniej trzy gatunki poznanych roślin łąkowych (C)wymienia cechy łąki (A); wymienia zwierzęta mieszkające na łące i żerujące na niej (A);	przedstawia w formie łańcucha pokarmowego proste zależności pokarmowe między organizmami żyjącymi na łące (C)omawia zmiany zachodzące na łące w różnych porach roku (B); rozpoznaje przynajmniej pięć gatunków roślin występujących na łące (C);	wyjaśnia, w jaki sposób ludzie wykorzystują łąki (B) przyporządkowuje nazwy gatunków roślin do charakterystycznych barw łąki (C); uzasadnia, że łąka jest środowiskiem życia wielu zwierząt (C)	wykonuje zielnik z poznanych na lekcji roślin łąkowych (C) lub innych roślin (D)
8. Na polu uprawnym	63. Na polu uprawnym	wymienia nazwy zbóż (A); rozpoznaje na ilustracjach owies, pszenicę i żyto (C); podaje przykłady warzyw uprawianych na polach (A);	wymienia nazwy dwóch szkodników upraw polowych (A)wymienia nazwy dwóch szkodników upraw polowych (A)omawia sposoby wykorzystywania roślin zbożowych (B); rozpoznaje nasiona trzech zbóż (C); wyjaśnia, które rośliny nazywamy chwastami (B);	uzupełnia brakujące ogniwa w łańcuchach pokarmowych organizmów żyjących na polu (C)wyjaśnia pojęcia: <i>zboża ozime</i> , <i>zboża jare</i> (B); podaje przykłady wykorzystywania uprawianych warzyw (B);	wymienia sprzymierzeńców człowieka w walce ze szkodnikami upraw polowych (B)wymienia sprzymierzeńców człowieka w walce ze szkodnikami upraw polowych (B) podaje przykłady innych upraw niż zboża i warzywa, wskazując sposoby ich wykorzystywania (B); przedstawia zależności występujące na polu w formie co najmniej dwóch łańcuchów pokarmowych (C);	rozpoznaje zboża rosnące w najbliższej okolicy (D)wyjaśnia, czym jest walka biologiczna (B); prezentuje informacje na temat korzyści i zagrożeń wynikających ze stosowania chemicznych środków zwalczających szkodniki (D)
Podsumowanie działu 8	64.,65. Podsumowanie i sprawdzian z działu: „Odkrywamy tajemnice życia w wodzie i na lądzie”					

* Wymaganiom zostały przypisane kategorie taksonomiczne celów kształcenia: A – zapamiętywanie wiadomości, B – rozumienie wiadomości, C – stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych, D – stosowanie wiadomości w sytuacjach nietypowych (problemowych). Według: B. Niemierny *Między oceną szkolną a dydaktyką. Bliżej dydaktyki*, Warszawa 1997.

Plastyka

Dostosowanie wymagań edukacyjnych dla ucznia z Zespołem Aspergera

PLASTYKA

- starać się podnosić samoocenę ucznia w celu zwiększenia poczucia jego własnej wartości, efektywności pracy i możliwości osiągnięcia sukcesu;
- włączać wszelkie metody aktywizujące na lekcjach;
- kryteria oceny ucznia z ZA nie powinny odbiegać od oceny jego zdrowych rówieśników, gdyż zazwyczaj ma normę intelektualną, a ponadto posiada szczególne uzdolnienia w ramach przedmiotów, które go interesują;

- bazować na mocnych stronach ucznia, a rozwijać słabsze; dbać o sferę emocjonalno - motywacyjną ucznia ;
- wspierać zainteresowania i uzdolnienia ucznia, dawać możliwość wykazania się na forum klasy;
- kreatywnie wykorzystywać zainteresowania ucznia;
- planować pracę z dzieckiem oraz opanowywać niepokój;
- eliminować bodźce rozpraszające (wzrokowe, słuchowe);
- systematycznie przywoływać do uwagi i kontaktu wzrokowego;
- przedstawiać nowe pojęcia lub materiał w sposób możliwie najbardziej konkretny;
- stosować proste i jasne komunikaty, bezpośrednio do ucznia;
- zwracać się do ucznia po imieniu, powtarzać polecenia, sprawdzać stopień zrozumienia polecenia, czekać aż rozpocznie pracę;
- uwzględniać trudności ucznia;
- cierpliwie udzielać i kilkakrotnie powtarzać instrukcję wykonania;
- podpowiadać różne możliwości wykonania tematu pracy plastycznej;
- wspierać, naprowadzać, pokazywać na przykładach;
- często podchodzić do ucznia i ukierunkowywać jego działania;
- dzielić ćwiczenia/zadania na etapy i zachęcać do wykonywania ich krok po kroku;
- poświęcać więcej czasu na opanowanie danej umiejętności;
- nie oceniać negatywnie wobec klasy;
- w ocenianiu zwracać większą uwagę na wysiłek włożony w wykonanie ćwiczenia, aniżeli estetykę wykonania pracy plastycznej;
- oceniać przede wszystkim stosunek ucznia do przedmiotu, jego chęci, przygotowania do zajęć.
- Należy wyzwalać w uczniu pozytywną motywację oraz wskazywać różnorodne metody zdobywania i doskonalenia wiadomości czy umiejętności. Nauczyciel powinien wspierać i motywować do podejmowania dodatkowej pracy, tak aby uczeń miał świadomość, że może poprawić swoje osiągnięcia.

Dostosowanie wymagań z uwagi na niepełnosprawność : Autyzm w tym z Zespołem Aspergera

- Zapewnienie stałości i przewidywalności czasu, miejsca oraz w miarę możliwości form pracy
- Dzielenie poleceń i zadań na etapy oraz dokładnego ich tłumaczenia
- Uwzględnienie trudności w komunikacji, koncentracji uwagi, męczliwości, a także nadwrażliwość na bodźce zewnętrzne, w tym światło
- Zapewnienie w miarę potrzeb ucznia miejsca okresowego wyciszenia i odpoczynku w sali

- Unikanie wygórowanych wymagań w stosunku do ucznia , unikanie rywalizacji i porównywania do innych
- Docenianie starań i postępów w funkcjonowaniu edukacyjnym

Informatyka

- Wydłużony czas pracy
- Indywidualne powtarzanie poleceń
- Pomoc techniczna w trakcie wykonywania samodzielnych prac z wykorzystaniem komputera
- Dostosowanie zadań do umiejętności matematycznych ucznia
- Błędy ortograficzne nie mają wpływu na ocenę zadania
- Ograniczona liczba zadań na sprawdzianach
- W miarę możliwości podczas sprawdzianów wykorzystanie testów
- Zwrócenie większej uwagi na ćwiczenia umiejętności praktycznych podczas lekcji
- Motywowanie ucznia do pracy poprzez ukazanie możliwości zastosowania umiejętności zdobywanych na lekcji w praktyce

Technika

- Wydłużony czas pracy
- Indywidualne powtarzanie poleceń
- Pomoc techniczna w trakcie wykonywania samodzielnych prac.
- Pomoc w posługiwaniu się narzędziami
- Dostosowanie zadań do umiejętności manualnych ucznia
- Błędy ortograficzne nie mają wpływu na ocenę zadania
- Ograniczona liczba zadań na sprawdzianach
- W miarę możliwości podczas sprawdzianów wykorzystanie testów
- Zwrócenie większej uwagi na ćwiczenia umiejętności praktycznych podczas lekcji
- Motywowanie ucznia do pracy poprzez ukazanie możliwości zastosowania umiejętności zdobywanych na lekcji w praktyce

Historia

Dostosowanie wymagań edukacyjnych z historii w klasie IV dla uczniów z autyzmem i zespołem Aspergera

- dbanie o pozytywna więź z dzieckiem, praca w oparciu o tzw. Pozytywne wzmocnienia – pochwały, nagradzanie;
- podnoszenie samooceny dziecka w celu zwiększenia poczucia jego własnej wartości, efektywności pracy i możliwości osiągnięcia sukcesu;

- bazowanie na mocnych stronach ucznia,
- eliminowanie bodźców rozpraszających (wzrokowych, słuchowych);
- dostosowanie metod i form pracy do indywidualnych potrzeb ucznia;
- popieranie informacji słownych tekstem pisany albo obrazem, ilustracją, filmem;
- przedstawianie nowych pojęć lub materiału abstrakcyjnego w sposób możliwie najbardziej konkretny;
- zwracanie się do dziecka bezpośrednio po imieniu;
- powtarzanie poleceń, sprawdzanie stopnia zrozumienia polecenia;
- używanie krótkich zdań i podawanie jasnych instrukcji;
- zachęcanie ucznia, by w razie potrzeby prosił o powtórzenie, uproszczenie czy zapisanie polecenia;
- uwzględnianie deficytów w zakresie rozumienia niedosłownych wypowiedzi, ironii, metafor, słów i wyrażen wieloznacznych, a także pojęć abstrakcyjnych;
- używanie prostego i jednoznacznego języka;
- tłumaczenie ironii, przenośni;
- wspomaganie rozwoju umiejętności komunikacyjnych;
- wdrażanie i oczekiwanie od ucznia przestrzegania zasad panujących w szkole;
- pomoc w sytuacjach przeżywanego stresu poprzez przewidywanie, zapobieganie, rozumienie przyczyn i rozwiązywanie stresujących sytuacji.

Wymagania edukacyjne z historii w klasie IV dla uczniów z autyzmem i zespołem Aspergera

*Gwiazdką oznaczono tematy, zagadnienia dodatkowe (nieobowiązkowe) z podstawy programowej

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
Rozdział 1. Z historią na Ty						
1. Historia – nauka o przeszłości	– historia jako nauka o przeszłości; – historia a baśnie i legendy; – efekty pracy historyków i archeologów; – źródła historyczne, ich przykłady oraz podział.	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>współczesność, przeszłość, historia, legenda, baśń</i> ; – rozróżnia przeszłość od współczesności; – potrafi krótko scharakteryzować,	– poprawnie posługuje się terminami: <i>archeologia, źródła historyczne</i> ; – rozróżnia pracę historyków i archeologów; – potrafi podać przykłady postaci	– wskazuje różne przykłady materialnych źródeł pisanych i niepisanych.	– omawia rolę źródeł historycznych w procesie poznawania dziejów.	– potrafi zaproponować podział źródeł pisanych bądź niepisanych na podkategorie; – ocenia wiarygodność różnego rodzaju źródeł pisanych.

		<p>czym zajmują się historycy.</p>	<p>legendarnych i historycznych;</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym są przyczyny i skutki; – dokonuje podstawowego podziału źródeł historycznych. 			
<p>2. Historia wokół nas</p>	<p>– znaczenie pamiątek rodzinnych;</p> <p>– drzewo genealogiczne – sposób przedstawienia historii rodziny;</p> <p>– „wielka” i „mała” ojczyzna;</p> <p>– patriotyzm jako miłość do ojczyzny;</p> <p>– sposoby wyrażania patriotyzmu;</p> <p>– „małe ojczyzny” i ich tradycje;</p> <p>– znaczenie terminów: <i>tradycja</i>, <i>drzewo genealogiczne</i>, <i>ojczyzna</i>, <i>mała ojczyzna</i>, <i>patriotyzm</i>.</p>	<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>ojczyzna</i>, <i>patriotyzm</i>;</p> <p>– podaje przykłady pamiątek rodzinnych.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>ród</i>, <i>drzewo genealogiczne</i>;</p> <p>– przygotowuje drzewo genealogiczne najbliższej rodziny;</p> <p>– podaje przykłady postaw i zachowań patriotycznych.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem <i>tradycja</i>;</p> <p>– podaje przykłady regionalnych tradycji.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem „<i>mała ojczyzna</i>”;</p> <p>– tworzy przewodnik po własnej miejscowości.</p>	<p>– wskazuje wybitne postaci w dziejach regionu.</p>

<p>3. Mieszkamy w Polsce</p>	<p>– państwo polskie i jego krainy historyczne; – mój region częścią Polski; – naród polski jako zbiorowość posługująca się tym samym językiem, mająca wspólną przeszłość i zamieszkująca to samo terytorium; – dziedzictwo narodowe; – polskie symbole narodowe; – polskie święta państwowe; – znaczenie terminów: <i>kraina historyczna, naród, symbole narodowe, Polonia.</i></p>	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem <i>symbole narodowe</i>; – wskazuje na mapie państwo polskie i jego granice.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem <i>naród</i>; – przedstawia polskie symbole narodowe; – przedstawia najważniejsze święta państwowe; – wskazuje na mapie stolicę państwa.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem <i>region</i>; – wskazuje na mapie główne krainy historyczne Polski oraz największe miasta; – przedstawia genezę najważniejszych świąt państwowych.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem <i>Polonia</i>; – podaje przykłady dziedzictwa narodowego Polaków.</p>	<p>– omawia genezę polskich symboli narodowych; – tworzy przewodnik po własnym regionie.</p>
<p>4. Czas w historii</p>	<p>– chronologia i przedmiot jej badań; – oś czasu i sposób umieszczania na niej dat; – podstawowe określenia czasu historycznego (<i>data, okres p.n.e. i n.e., tysiąclecie, wiek</i>);</p>	<p>– przy pomocy nauczyciela używa terminów chronologicznych: <i>tysiąclecie, wiek</i>; – umieszcza daty na osi czasu.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>chronologia, okres p.n.e. i n.e</i> – zamienia cyfry arabskie na rzymskie; – porządkuje fakty i epoki historyczne oraz umieszcza je w czasie.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>era, epoka historyczna</i>; – podaje cezury czasowe epok historycznych.</p>	<p>– wyjaśnia okoliczności ustanowienia roku 1 i podziału na dwie ery; – podaje przykłady innych rachub mierzenia czasu.</p>	<p>– charakteryzuje główne epoki historyczne.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – cyfry rzymskie oraz ich arabskie odpowiedniki; – epoki historyczne: starożytność, średniowiecze, nowożytność, współczesność oraz ich daty graniczne. 					
5. Obliczanie czasu w historii	<ul style="list-style-type: none"> – obliczanie upływu czasu między poszczególnymi wydarzeniami; – określanie, w którym wieku doszło do danego wydarzenia; – podział czasu na wieki i półwiecza. 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela określa, w którym wieku miało miejsce dane wydarzenie; – oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach jednej ery. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie wskazuje wydarzenie wcześniejsze w czasach p.n.e; – oblicza upływ czasu między wydarzeniami w ramach obu er. 	<ul style="list-style-type: none"> – określa początek i koniec wieku; – poprawnie umiejscawia wydarzenia z obu er na osi czasu. 	<ul style="list-style-type: none"> – oblicza upływ czasu między wydarzeniami, w tym na przełomie obu er. 	<ul style="list-style-type: none"> – przyporządkowuje wydarzenia do epok historycznych.
6. Czytamy mapę i plan	<ul style="list-style-type: none"> – podobieństwa i różnice między mapą a planem; – znaczenie mapy w pracy historyka; – odczytywanie informacji z planu i mapy historycznej; – najstarsze mapy świata. 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>mapa</i>, <i>plan</i>; – dostrzega różnice między mapą a planem. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>legenda</i>, <i>symbol</i>; – objaśnia symbole legendy mapy; – odczytuje z mapy podstawowe informacje. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, czym jest kartografia; – przygotowuje proste plany miejscowe. 	<ul style="list-style-type: none"> – rozróżnia mapę geograficzną, polityczną, historyczną. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia zasadę działania i rolę GPS-u we współczesnej lokalizacji przestrzennej.

Rozdział II: Od Piastów do Jagiellonów

<p>1. Mieszko I i chrzest Polski</p>	<p>– słowiańskie pochodzenie Polaków; – legendarne początki państwa polskiego; – księżę Mieszko I pierwszym historycznym władcą Polski; – małżeństwo Mieszka I z Dobrawą; – chrzest Mieszka I i jego znaczenie – znaczenie terminów: <i>plemień, Słowianie, Piastowie</i>.</p>	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>plemień, dynastia</i>; – wie, kto był pierwszym historycznym władcą Polski.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem <i>Piastowie</i>; – wyjaśnia pochodzenie nazwy „Polska”.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>Słowianie, poganin</i>; – zna wydarzenia związane z data 966.</p>	<p>– przytacza przykłady legend o początkach państwa polskiego; – wyjaśnia okoliczności zawarcia małżeństwa z Dobrawą oraz przyjęcia chrztu przez Mieszka; – przedstawia najważniejsze konsekwencje przyjęcia chrztu.</p>	<p>– wskazuje na mapie rozmieszczenie plemion słowiańskich na ziemiach polskich; – charakteryzuje znaczenie przyjęcia chrześcijaństwa dla państwa polskiego.</p>
<p>2. Bolesław Chrobry – pierwszy król Polski</p>	<p>– misja świętego Wojciecha u Prusów; – zjazd gnieźnieński i pielgrzymka cesarza Ottona III; – wojny Bolesława Chrobrego z sąsiadami i przyłączenie nowych ziem; – koronacja Bolesława Chrobrego na króla Polski;</p>	<p>– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>cesarz, koronacja, wojowie</i>; – wie, kto był pierwszym królem Polski.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>relikwie, gród, drużyna</i>; – zna wydarzenia związane z datami: 1000, 1025; – charakteryzuje misję św. Wojciecha.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>biskupstwo, arcybiskupstwo</i>; – przedstawia przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego.</p>	<p>– zna wydarzenia związane z datami: 1002–1018; – wskazuje na mapie terytoria podbite przez Bolesława Chrobrego; – wyjaśnia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego.</p>	<p>– ocenia skutki polityki wewnętrznej i zagranicznej Bolesława dla państwa polskiego.</p>

	– znaczenie terminów: <i>misja, relikwie, cesarz, arcybiskupstwo, biskupstwo, koronacja, gród, drużyna, wojowie.</i>					
3. Polska Kazimierza Wielkiego	– Kazimierz Wielki ostatnim królem z dynastii Piastów; – reformy Kazimierza Wielkiego; – zjazd monarchów w Krakowie – uczta u Wierzyńka; – umocnienie granic państwa (<i>Zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną</i>); – utworzenie Akademii Krakowskiej; – znaczenie terminu: <i>żak, uniwersytet.</i>	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminem: <i>uniwersytet, żak</i> ; – wyjaśnia, dlaczego historycy nadali królowi Kazimierzowi przydomek „Wielki”.	– zna wydarzenia związane z datami: 1364, 1370; – wyjaśnia powiedzenie: <i>Zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną.</i>	– wymienia główne reformy Kazimierza Wielkiego; – wyjaśnia cele założenia oraz znaczenie utworzenia Akademii Krakowskiej; – wskazuje na mapie ziemie przyłączone do Polski za panowania Kazimierza Wielkiego.	– poprawnie posługuje się terminem <i>uczta u Wierzyńka</i> ; – opisuje zjazd monarchów w Krakowie.	– porównuje politykę prowadzoną przez Bolesława Chrobrego i Kazimierza Wielkiego.
*Rycerze i zamki	– średniowieczni rycerze i ich rola; – funkcje i wygląd zamków; – od paza do rycerza; – uzbrojenie rycerskie; – turnieje rycerskie;	– przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>rycerz, fosa, kopia, zamek</i> ; – opisuje wygląd średniowiecznego rycerza i zamku.	– poprawnie posługuje się terminami: <i>pasowanie, paż, giermek</i> ; – wyjaśnia, kto i w jaki sposób mógł zostać rycerzem.	– poprawnie posługuje się terminami: <i>herb, dziedziniec, zbrojownia, baszta</i> ; – charakteryzuje kodeks rycerski.	– podaje przykłady zachowanych zamków średniowiecznych w Polsce i w regionie.	– przedstawia przykłady wzorców rycerskich utrwalonych w literaturze i legendach.

	<ul style="list-style-type: none"> – kodeks rycerski; – znaczenie terminów: <i>rycerz, zamek, paż, giermek, pasowanie, herb, kopia, fosa.</i> 					
4. Jadwiga i Jagiełło – unia polsko-litewska	<ul style="list-style-type: none"> – objęcie władzy przez Jadwigę; – zasługi Jadwigi dla polskiej kultury, nauki i sztuki; – przyczyny zawarcia unii polsko-litewskiej w Krewie; – okoliczności objęcia władzy w Polsce przez Władysława Jagiełłę; – skutki zawarcia unii polsko-litewskiej; – zagrożenie ze strony Krzyżaków; – znaczenie terminów: <i>unia, Jagiellonowie.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem <i>Jagiellonowie</i>; – charakteryzuje postać <i>Jadwigi i Władysława Jagiełły.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem <i>unia</i>; – zna wydarzenia związane z datą 1385; – wskazuje na mapie Królestwo Polskie oraz obszar Wielkiego Księstwa Litewskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia okoliczności zawiazania unii polsko-litewskiej; – wymienia postanowienia unii w Krewie. 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje sytuację związaną z objęciem tronu polskiego po wygaśnięciu dynastii Piastów. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem <i>Andegawenowie</i>; – omawia zagrożenie ze strony zakonu krzyżackiego dla Polski i Litwy.
5. Zawisza Czarny i bitwa pod Grunwaldem	<ul style="list-style-type: none"> – postać Zawiszy Czarnego; – bitwa pod Grunwaldem i 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać Zawiszy Czarnego. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna wydarzenia związane z datą 1410; – wyjaśnia powiedzenie: 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przyczyny wielkiej wojny z zakonem krzyżackim; 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać Ulricha von Jungingena. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia skutki bitwy pod Grunwaldem oraz postanowienie pokoju toruńskiego.

	biorący w niej udział rycerze.		<i>polegać jak na Zawiszy.</i>	– opisuje przebieg bitwy pod Grunwaldem.		
6. Mikołaj Kopernik – wielki astronom	– Mikołaj Kopernik i jego życie; – odkrycie Mikołaja Kopernika i powiedzenie <i>Wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię</i> ; – dokonania Kopernika spoza dziedziny astronomii; – znaczenie terminu: <i>astronomia</i> .	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem <i>astronomia</i> ; – wie, kim był Mikołaj Kopernik.	– wyjaśnia powiedzenie: <i>wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię</i> ;	– wie, gdzie urodził się Mikołaj Kopernik oraz gdzie znajduje się jego grób; – przedstawia poglądy na temat Ziemi i Układu Słonecznego przed odkryciem Kopernika.	– poprawnie posługuje się terminem: <i>teoria heliocentryczna</i> ; – przedstawia inne dokonania i zainteresowania Mikołaja Kopernika;	– wyjaśnia, dlaczego najważniejsze dzieło Kopernika zostało potępione przez Kościół.

Rozdział III: Wojny i upadek Rzeczypospolitej

1. Jan Zamoyski i złoty wiek Polski	– złoty wiek Polski; – kariera polityczna i wojskowa Jana Zamoyskiego; – Zamość – miasto renesansowe; – znaczenie terminów: <i>szlachta</i> , <i>kanclerz</i> , <i>hetman</i> .	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>szlachta</i> ; – zna królów Polski: <i>Zygmunta I Starego</i> , <i>Zygmunta II Augusta</i> i <i>Stefana Batorego</i> .	– poprawnie posługuje się terminami: <i>kanclerz</i> , <i>hetman</i> ; – charakteryzuje postać i dokonania Jana Zamoyskiego.	– poprawnie posługuje się terminem <i>złoty wiek</i> ; – charakteryzuje zabudowę i układ Zamościa; – wskazuje na mapie Zamość.	– wyjaśnia słowa Zamoyskiego: <i>Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie</i> ;	– charakteryzuje Zamość, jako przykład miasta renesansowego.
2. XVII wiek – stulecie wojen	– potop szwedzki, rola Stefana Czarnieckiego; – obrona Jasnej Góry i rola przeora	– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem <i>potop szwedzki</i> ;	– wskazuje na mapie sąsiadów Rzeczypospolitej; – zna wydarzenia związane z datami: 1655–1660, 1683;	– poprawnie posługuje się terminem: <i>wojna podjazdowa</i> , <i>odsiecz wiedeńska</i> ; – opisuje wygląd i uzbrojenie husarii;	– poprawnie posługuje się terminami: <i>husaria</i> , <i>wielki wezyr</i> ; – przedstawia przebieg potopu	– wymienia skutki wojen Rzeczypospolitej w XVII w.

	<p>Augustyna Kordeckiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> – król Jan III Sobieski i jego zwycięstwa nad Turkami; – rola husarii w polskich sukcesach militarnych; – znaczenie terminów: <i>potop szwedzki, husaria, wielki wezyr, odsiecz.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie granice Rzeczypospolitej. 		<ul style="list-style-type: none"> – zna postaci: Augustyn Kordecki, Stefan Czarniecki, Jan III Sobieski, oraz ich dokonania. 	<p>szwedzkiego i przełomowej obrony Jasnej Góry;</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia przebieg odsieczy wiedeńskiej. 	
*Czasy stanisławowskie	<ul style="list-style-type: none"> – ideały epoki oświecenia; – dokonania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego; – ustanowienie Komisji Edukacji Narodowej i jej znaczenie; – kultura doby stanisławowskiej oraz jej przedstawiciele; – zabytki budownictwa i architektury polskiej 2 poł. XVIII w.; – znaczenie terminów: <i>Szkoła</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela posługuje się terminami: <i>obiady czwartkowe, Szkoła Rycerska, kadet.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem <i>mecenas</i>; – wyjaśnia, dlaczego Dzień Edukacji Narodowej jest współcześnie obchodzony 14 października. 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zasługi króla Stanisława Augusta Poniatowskiego; – wyjaśnia, dlaczego oświecenie było nazywane „wiekiem rozumu”. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia najwybitniejszych twórców doby stanisławowskiej oraz ich dokonania; 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia kontrowersje w ocenie panowania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.

	<i>Rycerska, kadet, mecenas, obiady czwartkowe;</i>					
3. Tadeusz Kościuszko na czele powstania	<ul style="list-style-type: none"> – sytuacja Rzeczypospolitej w XVIII w.; – Konstytucja 3 maja; – rozbiory Rzeczypospolitej dokonane przez Rosję, Prusy i Austrię; – dowództwo Tadeusza Kościuszki w powstaniu w 1794 r.; – bitwa pod Raclawicami i rola kosynierów; – klęska powstania i III rozbiór Rzeczypospolitej; – znaczenie terminów: <i>rozbiory, konstytucja, powstanie, kosynierzy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>zaborcy, powstanie;</i> – wymienia państwa, które dokonały rozbiorów; – przedstawia cel powstania kościuszkowskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>konstytucja, kosynierzy;</i> – zna wydarzenia związane z datami: 1772, 3 maja 1791 r., 1794, 1795; 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia znaczenie uchwalenia Konstytucji 3 Maja; – charakteryzuje postać i dokonania Tadeusza Kościuszki. – opisuje przebieg powstania kościuszkowskiego. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia znaczenie uchwalenia Konstytucji 3 Maja; 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia czym był Uniwersał Połaniecki; – wskazuje na mapie rozbiory Polski; – wyjaśnia przyczyny kryzysu Rzeczypospolitej szlacheckiej;

<p>4. Legiony Polskie i hymn narodowy</p>	<p>– losy Polaków po upadku Rzeczypospolitej; – Legiony Polskie we Włoszech i panujące w nich zasady; – generał Jan Henryk Dąbrowski i jego rola w stworzeniu Legionów Polskich; – Józef Wybicki – autor <i>Mazurek Dąbrowskiego</i>; – znaczenie słów <i>Mazurek Dąbrowskiego</i>; – <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> hymnem Polski; – znaczenie terminów: <i>emigracja</i>, <i>hymn państwowy</i>.</p>	<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem <i>hymn państwowy</i>; – zna imię i nazwisko autora hymnu państwowego; – zna słowa hymnu Polski.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem <i>emigracja</i>; – przedstawia sytuację narodu polskiego po III rozbiórce; – zna wydarzenia związane z datą: 1797; – charakteryzuje postaci gen. Jana Henryka Dąbrowskiego i Józefa Wybickiego.</p>	<p>– opisuje Legiony Polskie we Włoszech oraz panujące w nich zasady.</p>	<p>– wie, kiedy <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> został polskim hymnem narodowym; – wyjaśnia, dlaczego Polacy zaczęli tworzyć legiony polskie u boku Napoleona.</p>	<p>– charakteryzuje postać Napoleona Bonaparte; – wie, o jakich wydarzeniach mówią słowa <i>Mazurek Dąbrowskiego</i>.</p>
<p>5. Romuald Traugutt i powstanie styczniowe</p>	<p>– branka i wybuch powstania styczniowego; – wojna partyzancka; – Romuald Traugutt dyktatorem powstania;</p>	<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>zabór rosyjski</i>, <i>Syberia</i>; – wyjaśnia, dlaczego Polacy zorganizowali powstanie.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>branka</i>, <i>dyktator</i>; – charakteryzuje postać Romualda Traugutta;</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem <i>działalność konspiracyjna</i>; – wyjaśnia, dlaczego Polacy prowadzili działalność konspiracyjną.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>wojna partyzancka</i>; – opisuje charakter, przebieg i skutki powstania styczniowego.</p>	<p>– wyjaśnia, dlaczego powstanie styczniowe upadło.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – represje po upadku powstania styczniowego; – znaczenie terminów: <i>zabór rosyjski, działalność konspiracyjna, branka, wojna partyzancka, dyktator, Syberia.</i> 		<ul style="list-style-type: none"> – zna wydarzenia związane z datami: 1863–1864. 			
6. Maria Skłodowska-Curie – polska noblistka	<ul style="list-style-type: none"> – edukacja Marii Skłodowskiej-Curie na ziemiach polskich; – tajne nauczanie i Latający Uniwersytet; – kariera naukowa Marii Skłodowskiej-Curie; – Nagrody Nobla przyznane Marii Skłodowskiej-Curie; – polscy nobliści; – znaczenie terminów: <i>tajne nauczanie, Nagroda Nobla, laureat.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>tajne nauczanie, laureat;</i> – wyjaśnia, dlaczego Maria Skłodowska-Curie musiała wyjechać do Francji. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postać Marii Skłodowskiej-Curie; – wymienia, za jakie dokonania Maria Skłodowska-Curie otrzymała Nagrodę Nobla. 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia dokonania M. Skłodowskiej-Curie i wyjaśnia, za co została uhonorowana Nagrodą Nobla . 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>Nagroda Nobla, Uniwersytet Latający;</i> – wymienia innych polskich laureatów Nagrody Nobla. 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje działalność Marii Skłodowskiej-Curie podczas I wojny światowej.

Rozdział IV: Ku współczesnej Polsce

1. Józef Piłsudski i	<ul style="list-style-type: none"> – wybuch I wojny światowej; 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia udział Legionów Polskich w działaniach zbrojnych 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przebieg walk o granice II Rzeczypospolitej.
----------------------	---	---	---	--	---	--

<p>niepodległa Polska</p>	<p>– udział Legionów Polskich i Józefa Piłsudskiego w działaniach zbrojnych podczas I wojny światowej; – odzyskanie niepodległości przez Polskę; – Józef Piłsudski Naczelnikiem Państwa; – walki o ustalenie granic II Rzeczypospolitej i Bitwa Warszawska; – Narodowe Święto Niepodległości; – znaczenie terminów: <i>I wojna światowa, II Rzeczpospolita, Naczelnik Państwa, orłęta lwowskie.</i></p>	<p>się terminem: <i>I wojna światowa, II Państwa;</i> <i>Rzeczpospolita;</i> – wskazuje na mapie obszar II RP; – wyjaśnia, dlaczego dzień 11 listopada został ogłoszony świętem państwowym.</p>	<p>terminem <i>Naczelnik Państwa;</i> – zna wydarzenia związane z datami: 1914–1918; 11 listopada 1918 r.</p>	<p>podczas I wojny światowej; – wyjaśnia rolę Józefa Piłsudskiego w odzyskaniu niepodległości i budowie państwa polskiego.</p>	<p>terminem <i>orłęta lwowskie;</i> – wymienia obszary, o które Polacy toczyli walki w latach 1918- 1921 r.</p>	
<p>*Bitwa Warszawska</p>	<p>– Rosja Sowiecka i komunizm; – wojna polsko-bolszewicka; – Bitwa Warszawska i jej legenda; – 15 sierpnia – Święto Wojska Polskiego.</p>	<p>– zna wydarzenie związane z datą: 15 sierpnia 1920 r.; – odpowiada, jaki był wynik Bitwy Warszawskiej; – wskazuje na mapie miejsce Bitwy Warszawskiej.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>front, komunizm, bolszewicy;</i> – wyjaśnia, dlaczego 15 sierpnia obchodzone jest Święto Wojska Polskiego.</p>	<p>– omawia przebieg wojny polsko-bolszewickiej.</p>	<p>– wyjaśnia, jakie czynniki złożyły się na sukces wojsk polskich w wojnie z Rosją Sowiecką.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem „<i>cud nad Wisłą</i>”; – charakteryzuje mit „<i>cudu nad Wisłą</i>”.</p>

<p>2. Eugeniusz Kwiatkowski i budowa Gdyni</p>	<p>– problemy odrodzonej Polski; – zasługi Eugeniusza Kwiatkowskiego na polu gospodarczym – budowa portu w Gdyni, Centralny Okręg Przemysłowy; – Gdynia polskim oknem na świat; – znaczenie terminów: <i>Wolne Miasto Gdańsk, bezrobocie, import, eksport, minister.</i></p>	<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>Wolne Miasto Gdańsk, bezrobocie;</i> – wskazuje na mapie Polski Gdynię.</p>	<p>– wyjaśnia, dlaczego Gdynia stała się polskim „oknem na świat”.</p>	<p>– opisuje trudności gospodarcze i ustrojowe w odbudowie państwa polskiego.</p>	<p>– charakteryzuje i wskazuje na mapie obszar Centralnego Okręgu Przemysłowego.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>minister, eksport, import.</i></p>
<p>3. Zośka, Alek i Rudy – bohaterscy harcerze</p>	<p>– wybuch II wojny światowej; – sytuacja społeczeństwa polskiego pod niemiecką okupacją; – Szare Szeregi (Zośka, Alek, Rudy); – akcja pod Arsenalem; – powstanie warszawskie jako wyraz patriotyzmu młodego pokolenia; – znaczenie terminów: <i>okupacja, Armia Krajowa, Szare Szeregi.</i></p>	<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>okupacja;</i> – zna wydarzenia związane z datą 1 września 1939 r.; – opisuje sytuację narodu polskiego pod niemiecką okupacją.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>Armia Krajowa, Szare Szeregi;</i> – zna wydarzenia związane z datą 1 sierpnia 1944 r.; – charakteryzuje postaci Zośki, Alka i Rudego.</p>	<p>– wie, dlaczego wybuchło powstanie warszawskie; – opisuje najważniejsze akcje Szarych Szeregów, w tym akcję pod Arsenalem.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>Związek Sowiecki, powstanie warszawskie;</i> – charakteryzuje działalność Polskiego Państwa Podziemnego.</p>	<p>– przedstawia przebieg powstania warszawskiego.</p>

<p>4. „Żołnierze niezłomni”</p>	<p>– przejście władzy w powojennej Polsce przez komunistów; – polityka komunistów wobec polskiego podziemia; – działalność wojenna i powojenna Witolda Pileckiego; – postawa Danuty Siedzikówny, ps. Inka – znaczenie terminów: <i>opozycja antykomunistyczna</i>, „<i>żołnierze niezłomni</i>”.</p>	<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: „<i>żołnierze niezłomni</i>”; – opisuje politykę komunistów wobec ludności polskiej.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminem: „<i>żołnierze niezłomni</i>”; – rozwija skrót PRL;</p>	<p>– wyjaśnia, kto objął rządu w państwie polskim po zakończeniu II wojny światowej; – opisuje represje komunistów wobec zwolenników prawowitych władz polskich.</p>	<p>– charakteryzuje postaci <i>Witolda Pileckiego</i> i <i>Danuty Siedzikówny</i>.</p>	<p>– wie, kiedy obchodzony jest Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych”.</p>
<p>5. Jan Paweł II – papież pielgrzym</p>	<p>– dzieciństwo i początek kapłaństwa Karola Wojtyły; – opozycyjna rola Kościoła w czasach komunizmu; – wybór Karola Wojtyły na papieża; – pielgrzymki papieża do ojczyzny (<i>Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!</i>);</p>	<p>– przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminem: <i>papież</i> – wie, kim był Karol Wojtyła; – podaje miasto, w którym urodził się Karol Wojtyła.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>papież</i>, <i>teologia</i>, <i>pielgrzymka</i>; – wymienia nazwy kontynentów, które odwiedził Jan Paweł II.</p>	<p>– charakteryzuje rolę Kościoła katolickiego w czasach komunizmu; – charakteryzuje rolę papieża jako przywódcy Kościoła katolickiego oraz jako autorytetu moralnego dla chrześcijan.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie słów Jana Pawła II: <i>Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!</i>; – wyjaśnia znaczenie pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do kraju dla społeczeństwa polskiego.</p>	<p>– poprawnie posługuje się terminami: <i>konklawe</i>, <i>kardynał</i>, <i>pontyfikat</i>; – wie, dlaczego Stefan Wyszyński nazywany jest Prymasem Tysiąclecia; – charakteryzuje krótką biografię Jana Pawła II.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – wsparcie Kościoła dla opozycji; – Jan Paweł II jako papież pielgrzym; – znaczenie terminów: <i>papież, teologia, pielgrzymka, konklawe, kardynał, prymas, pontyfikat.</i> 					
6. „Solidarność” i jej bohaterowie	<ul style="list-style-type: none"> – życie codzienne w okresie PRL.; – działalność opozycyjna; – strajki robotnicze i powstanie NSZZ „Solidarność”; – bohaterowie „Solidarności”: <i>Lech Wałęsa i Anna Walentynowicz</i>; – wprowadzenie stanu wojennego i represje przeciwko opozycji; – przełom 1989 r. i upadek komunizmu; – znaczenie terminów: <i>strajk, związek zawodowy, solidarność, stan wojenny, Okrągły Stół.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> – przy pomocy nauczyciela poprawnie posługuje się terminami: <i>demokracja, strajk, solidarność, związek zawodowy</i>; – wie, jak się nazywał pierwszy przywódca związku zawodowego „Solidarność” i późniejszy prezydent. 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego w 1980 r. doszło do masowych strajków robotniczych; – opisuje okoliczności zawiązania związku zawodowego „Solidarność”. 	<ul style="list-style-type: none"> – zna wydarzenia związane z datami: sierpień 1980, 1989; – zna głównych bohaterów „Solidarności” – Lecha Wałęsę i Annę Walentynowicz. 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>stan wojenny, Okrągły Stół</i>; – wymienia ograniczenia, z jakimi wiązało się wprowadzenie stanu wojennego; – wyjaśnia skutki rozmów Okrągłego Stołu. 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje różnice polityczne między czasami komunizmu a wolną Polską.

*PRZEDMIOTOWY ZASADY OCENIANIA
Z JEZYKA POLSKIEGO DLA KLAS IV – VIII
W UJĘCIU KRYTERIALNYM (DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ)*

2. Wymagania programowe

- **Poziom wymagań koniecznych na ocenę dopuszczającą**
 - to wiadomości i umiejętności, które umożliwiają uczniowi świadome korzystanie z lekcji.
- **Poziom wymagań podstawowych na ocenę dostateczną**
 - to wiadomości i umiejętności stosunkowo łatwe do opanowania, użyteczne w życiu codziennym i absolutnie niezbędne do kontynuowania nauki na wyższym poziomie, wyznaczone przez podstawę programową.
- **Poziom wymagań rozszerzających na ocenę dobrą**
 - to wiadomości i umiejętności o średnim stopniu trudności, częściowo hipotetyczne, stanowią pogłębienie i poszerzenie wymagań programowych.
- **Poziom wymagań dopełniających na ocenę bardzo dobrą**
 - to wiadomości i umiejętności trudne do opanowania, twórcze naukowo, wyspecjalizowane ponad potrzeby kierunku dalszego kształcenia, stanowią dopełnienie wymagań rozszerzających.

- **Poziom wymagań wykraczających na ocenę celującą**
 - to wiadomości i umiejętności dla uczniów wybitnych.

2. Umiejętności oceniane na lekcjach języka polskiego

Na lekcjach języka polskiego ocenie podlega:
- mówienie (opowiadania ustne – twórcze i odtwórcze)
- czytanie: <ul style="list-style-type: none"> - głośne i wyraziste z uwzględnieniem zasad kultury żywego słowa - ciche ze zrozumieniem
- pisanie, redagowanie określonych form wypowiedzi (w domu i w klasie)
- posługiwanie się poznanymi zasadami ortograficznymi (dyktanda)
- znajomość treści lektur obowiązkowych
- znajomość wybranych zagadnień z nauki o języku (gramatyki)
- inne umiejętności (recytacja, rysunkowe konkretyzacje utworów literackich, wykonanie określonych projektów, realizacja zadań w grupie)

8. Formy oceny wiedzy i umiejętności:

- dłuższe wypowiedzi ustne, np. swobodna wypowiedź na określony temat, charakteryzowanie bohaterów literackich. Przy odpowiedzi obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji, w przypadku lekcji powtórzeniowych z całego działu,
- kartkówki obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji (nie muszą być wcześniej zapowiadane, ale mogą),
- sprawdziany podsumowujące poszczególne działy (sam sprawdzian oraz jego formę należy zapowiedzieć tydzień wcześniej)
- sprawdziany gramatyczne (semestralne lub całoroczne),
- testy ze znajomości lektury,
- wypracowania klasowe z lektury podstawowej (trzy w ciągu roku),
- dyktanda,
- prace domowe w zeszycie (w przypadku nieobecności ucznia na zajęciach zobowiązany jest on do uzupełnienia brakujących zadań),
- aktywność na lekcji,
- prace dodatkowe,
- udział w konkursach polonistycznych.

9. Zasady oceniania:

- Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
- Każdy uczeń powinien otrzymać w semestrze minimum 10 ocen.
- Prace klasowe, krótkie sprawdziany i odpowiedzi ustne są obowiązkowe.
- Nie ma możliwości poprawiania ocen na tydzień przed klasyfikacją.
- Uczeń, który opuścił więcej niż 50 % lekcji może być nieklasyfikowany.
- Uczeń ma prawo dwukrotnie w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji. Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej uczeń otrzymuje za każde nieprzygotowanie ocenę niedostateczną.
- W przypadku usprawiedliwionej nieobecności uczeń może być zwolniony z kartkówki lub odpowiedzi, ale nie zwalnia go to z obowiązku uzupełniania wiadomości, które nauczyciel ma prawo skontrolować na najbliższej jednostce lekcyjnej.
- Osiągnięte sukcesy w konkursach i olimpiadach wpływają na podwyższenie oceny z przedmiotu.

10. Sposób oceniania poszczególnych umiejętności

Umiejętność:	Sposób oceniania:
- mówienie	- kryteria oceny opowiadania ustnego
- czytanie:	
- głośne i wyraziste z uwzględnieniem zasad kultury żywego słowa	- kryteria oceny czytania głośnego
- ciche ze zrozumieniem	- według liczby uzyskanych punktów przeliczanych na oceny [podawane po każdym sprawdzianie]
- pisanie, redagowanie określonych form wypowiedzi (w domu i w klasie)	- kryteria oceny pisemnych prac klasowych i domowych (ćwiczenia redakcyjne)
- posługiwanie się poznanymi zasadami ortograficznymi (dyktanda)	- zasady oceniania dyktand
- znajomość treści lektur obowiązkowych	- według liczby uzyskanych punktów przeliczanych na oceny [podawane po każdym sprawdzianie]

- znajomość treści lektur uzupełniających	- ocena za notatki przygotowane przez ucznia, w przypadku wątpliwości dodatkowe pytania z treści
- znajomość wybranych zagadnień z nauki o języku (gramatyki)	- według liczby uzyskanych punktów przeliczanych na oceny [podawane po każdym sprawdzianie]
- recytacja	- kryteria oceny recytacji
- rysunkowe konkretyzacje utworów literackich	- kryteria oceny rysunkowych konkretyzacji utworów
- realizacja określonych projektów	- kryteria podawane po realizacji projektu, uwzględniające zasady ustalone przed jego realizacją
- ocena realizacji zadań w grupie	- kryteria oceny współpracy w grupie

11. Ocena prac pisemnych i zasady ich poprawiania.

- g) Sprawdziany, z których uczeń uzyskał ocenę niedostateczną, ma prawo poprawić w ciągu dwóch tygodni od ich zwrotu. Do dziennika obok oceny uzyskanej poprzednio wpisuje się ocenę poprawioną, a ocena z poprawy jest oceną ostateczną, wpisaną obok oceny pierwotnej.
- h) Uczeń może również poprawić inne oceny, ale w uzgodnieniu z nauczycielem.
- i) Uczeń nieobecny na sprawdzianie ma obowiązek napisania sprawdzianu lub zaliczenia odpowiedzi ustną w ciągu tygodnia od daty powrotu do szkoły.
- j) W przypadku, gdy uczeń zgłosi chęć uzupełnienia braków z przedmiotu, nauczyciel chętnie udzieli pomocy.
- k) Oceny z kartkówki nie podlegają poprawie.
- l) Jeżeli uczeń z przyczyn losowych nie może napisać sprawdzianu lub testu w określonym terminie, wówczas ma obowiązek uczynić to na najbliższej lekcji lub w terminie ustalonym z nauczycielem.

12. Zeszyt przedmiotowy:

- Uczeń jest zobowiązany do prowadzenia zeszytu przedmiotowego.
- Zeszyt podlega ocenie raz w semestrze lub częściej. Przy ocenie bierze się pod uwagę staranność i systematyczność, poprawność rzeczową i językową notatki.
- Za brak zeszytu przedmiotowego (gdy była zadana praca domowa) uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną.

8 . Skala ocen

- celujący (6)
- bardzo dobry (5)
- dobry (4)
- dostateczny (3)
- dopuszczający (2)
- niedostateczny (1)

18. „Plusy” (+)

„Plus” uczeń może otrzymać za:

- nieskomplikowane, krótkie zadania domowe
- przyniesienie dodatkowych materiałów wykorzystanych podczas lekcji
- dobre wywiązanie się z zadań realizowanych w grupie
- kompletność zeszytu przedmiotowego
- zadania wykonywane w klasie

Cztery „plusy” równa się ocenie bardzo dobrej.

W przypadku testów pisemnych przyjmuje się skalę punktową przeliczaną na oceny cyfrowe wg kryteriów:

100% - 91% - ocena bardzo dobra
90% - 75% - ocena dobra
74% - 51% - ocena dostateczna
50% - 31% - ocena dopuszczająca
30% - 0% - ocena niedostateczna

Ocenę celującą otrzymuje uczeń w przypadku, gdy osiągnie 100% punktów i rozwiąże zadanie dodatkowe lub gdy osiągnie 100% punktów, a jego wiedza odbiega poziomem od pozostałych uczniów, a sprawdzian wg uczniów był trudny.

Uczniowie posiadający informację o obniżeniu wymagań otrzymują ocenę dopuszczającą po uzyskaniu 20% maksymalnej liczby punktów.

19. Ilość uzyskiwanych ocen w semestrze za poszczególne umiejętności

Przyjmuje się minimalną ilość uzyskanych przez ucznia w ciągu jednego semestru ocen za poniższe umiejętności:

- mówienie – 3 stopnie

- czytanie głośne – 3 stopnie
- czytanie ciche ze zrozumieniem – 4 stopnie
- pisanie, redagowanie określonych form wypowiedzi (w domu i w klasie) – po 3 stopnie, w sumie 6
- posługiwanie się poznanymi zasadami ortograficznymi (dyktanda) – po 3 stopnie.

20. Informowanie uczniów o osiągnięciach, postępach w nauce

- Uczniowie są informowani na bieżąco o każdej otrzymanej ocenie.
- Każda praca pisemna jest dokładnie omówiona pod względem kryteriów oceniania i punktacji.
- Informacja o grożącej ocenie niedostatecznej (semestralnej lub rocznej) przekazywana jest uczniowi na miesiąc przed terminem wystawienia ocen.
- O innych ocenach (semestralnych lub rocznych) uczniowie informowani są z tygodniowym wyprzedzeniem.

8. Informowanie rodziców o osiągnięciach uczniów

- Ocenione prace są przechowywane w teczkach. Rodzice mają prawo wglądu do teczek i dodatkowych uzasadnień do poszczególnych ocen.
- Oceny z prac pisemnych mogą być odnotowane w zeszycie przedmiotowym, podpisane przez nauczyciela.
- Rodzice informowani są o wszystkich ocenach cząstkowych, semestralnych w formie pisemnej podczas spotkań z wychowawcą klasy.
- Informacja o grożącej uczniowi ocenie niedostatecznej na koniec semestru lub koniec roku przekazywana jest rodzicom (w formie pisemnego zawiadomienia podpisanego przez wychowawcę klasy) na miesiąc przed wystawieniem oceny.
- O innych ocenach semestralnych lub rocznych uczniowie informowani są z tygodniowym wyprzedzeniem.

21. Zasady wystawiania ocen na semestr i koniec roku szkolnego

Ocena na pierwszy semestr i koniec roku szkolnego wystawiana jest według następujących zasad:

- Ocenę ustala nauczyciel przedmiotu.
- Ocena na pierwszy semestr i koniec roku zależy od przewagi uzyskanych ocen z prac klasowych, sprawdzianów, kartkówki. Pozostałe oceny są ocenami wspomagającymi.
- Jeśli istnieją wątpliwości, ostatecznie decydują oceny uzyskane z umiejętności kluczowych: czytania i odbioru różnych tekstów kultury, tworzenia własnego tekstu.
- Jeśli nauczyciel uzna za stosowne, może wprowadzić dodatkową (oddzielną) kategorię oceniania – np. zadania domowe, praca na lekcji.
- Uczniowie, którzy są laureatami lub finalistami konkursu przedmiotowego o zasięgu wojewódzkim, otrzymują ocenę celującą (semestralną lub roczną).
- Ocena semestralna (roczna) nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych.
- Na miesiąc przed klasyfikacją nauczyciel informuje ucznia o proponowanej ocenie.

22. Ubieganie się o wyższą, niż przewidywana, ocenę semestralną lub roczną.

- Uczeń może ubiegać się o wyższą, niż przewidywana, ocenę semestralną lub roczną na zasadach określonych w WSO.
- Uczeń we wniosku zobowiązany jest określić ocenę, o jaką chce się ubiegać.
- Nauczyciel przygotowuje sprawdzian pisemny (czas trwania sprawdzianu 45 minut), który zawiera umiejętności i wiadomości na wskazaną przez ucznia ocenę. Uczeń, aby uzyskać wyższą ocenę, musi z punktowego sprawdzianu uzyskać minimum 90% punktów.

23. Uczniowie z dostosowaniem wymagań edukacyjnych do ich możliwości (stwierdzone i zapisane w opinii wydanej przez poradnię psychologiczno – pedagogiczną):

- mogą zdobyć mniej punktów, aby uzyskać ocenę dopuszczającą (tworzenie własnego tekstu, sprawdziany z zakresu: czytania ze zrozumieniem, nauki o języku, frazeologii, teorii literatury, czytania ze zrozumieniem, znajomości lektur)
- mają możliwość poprawy dyktanda na ocenę dopuszczającą poprzez bezbłędne przepisanie tekstu dyktanda z uwzględnieniem poprawek naniesionych przez nauczyciela.

24. Uczniowie z dostosowaniem wymagań edukacyjnych do ich możliwości (stwierdzone i zapisane w opinii wydanej przez poradnię psychologiczno – pedagogiczną) – wolne tempo pracy:

- wydłużanie czasu na sprawdzianach,
- mniej zadań na sprawdzianach,
- wybór krótszego tekstu do czytania w określonym czasie,
- więcej czasu na wykonanie poleceń na lekcji.

25. Uczniowie ze stwierdzoną dysleksją rozwojową (stwierdzoną i zapisaną w opinii wydanej przez poradnię psychologiczno – pedagogiczną) mają następujące ułatwienia:

- większa tolerancja błędów ortograficznych i interpunkcyjnych przy redagowaniu różnych form wypowiedzi.
- otrzymywanie punktów za estetykę pracy (jeśli takie kryterium jest przewidziane) bez względu na nieczytelność pisma, skreślenia,
- wielokrotne poprawianie dyktand – bezbłędne przepisanie tekstu dyktanda po uwzględnieniu poprawek nauczyciela,
- więcej czasu na sprawdzianach (w zależności od potrzeby uczniów i zaleceń zapisanych w poszczególnych opiniach),
- wcześniejsze ukierunkowanie przygotowujące do samodzielnej lektury,
- wybór krótszego tekstu do czytania,
- niewytykanie błędów, nieprzerywanie czytania,
- niewyznaczanie do czytania w obecności klasy nowego tekstu,
- wykorzystanie na lekcji nagrań z wzorcowym czytaniem lektora,
- wykorzystanie programów multimedialnych i komputerów do ćwiczeń praktycznych,
- korzystanie z graficznych wzorów wypracowań,
- pisanie prac na komputerze, a potem przepisywanie,

- w przypadku głębokiej dysgrafii, gdy zmniejsza się czytelność pisma, umożliwia się uczniowi wykonanie prac kontrolnych na komputerze. Jeżeli nauczyciel nie jest w stanie odczytać pracy ucznia, robi to uczeń w jego obecności, wyjaśniając wszystkie wątpliwości ortograficzne,
- pisemne sprawdziany ogranicza się do sprawdzania wiadomości,
- preferuje się odpowiedzi ustne. Pytania kierowane do ucznia są precyzyjne, konkretne, unika się pytań typu: „Co wiesz o?”
- ze względu na dużą wrażliwość, dzieci dyslektyczne mogą odpowiadać z ławki, a nie przy tablicy,
- nauczyciel kieruje procesem samokształcenia i samokontroli ucznia, wyrabia nawyk pracy ze słownikiem i uzmysławia praktyczną wartość korzystania z zasad i reguł ortograficznych.
- uczniowie mają możliwość poprawy dyktanda na ocenę dopuszczającą (bezbłędne przepisanie tekstu dyktanda z uwzględnieniem poprawek naniesionych przez nauczyciela,

- przy ocenie ćwiczeń redakcyjnych uczniów ze stwierdzoną dysleksją rozwojową (stwierdzona i zapisana w opinii wydanej przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną) nie bierze się pod uwagę poprawności ortograficznej i interpunkcyjnej, a odpowiednio – komunikatywność wypowiedzi i czytelność z pominięciem zaburzeń strony graficznej pisma. Ponadto dyktanda uczniowie poprawiają „do skutku” (bezbłędne przepisanie tekstu dyktanda z uwzględnieniem poprawek nanoszonych przez nauczyciela).

26. Uczeń ze sprawnością intelektualną niższą od przeciętnej.

Konieczne jest dostosowanie wymagań , które obejmują jednak wiadomości i umiejętności określone podstawą programową. Poprawa prac klasowych odbywać się będzie przy pomocy nauczyciela. Należy dostosować metody i formy pracy ułatwiające opanowanie wiadomości i umiejętności. Wymagania, co do formy, mogą obejmować między innymi:

- omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności,
- przeznaczanie więcej czasu na jego utrwalenie,
- podawanie poleceń w prostszej formie,
- unikanie trudnych, czy abstrakcyjnych pojęć,
- częste odwoływanie się do konkretnego, przykładu,
- unikanie pytań problemowych, przekrojowych,
- wydłużony czas pracy,
- mniej zadań do wykonania,
- szerokie zastosowanie zasady pogładowości,
- dostosowanie pracy domowej do możliwości ucznia.